

APOSTOLIEN TEOT

1. Luku

1. Edellisessä kertomuksessani kirjoitin, oi Teofilus, kaikesta, mitä Jeesus alkoi tehdä ja opettaa,

Luuk. 1:3

Luuk. 1:3 niin olen minäkin, tarkkaan tutkittuani alusta alkaen kaikki, päättänyt kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle, korkea-arvoinen Teofilus,

2. hamaan siihen päivään asti, jona hänet otettiin ylös, sittenkuin hän Pyhän Hengen kautta oli antanut käskynsä apostoleille, jotka hän oli valinnut,

Matt. 28:18-20 Mark. 16:15-16 Mark. 16:19 Luuk. 6:13 Luuk. 9:51 Luuk. 24:49-51

Matt. 28:18-20 Ja Jeesus tuli heidän tykönsä ja puhui heille ja sanoi: Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä.

19. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni, kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen

20. ja opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskennyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kansanne joka päivä maailman loppuun asti.

Mark. 16:15-16 Ja hän sanoi heille: Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia kaikille luoduille.

16. Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu; mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen.

Mark. 16:19 Kun nyt Herra Jeesus oli puhunut heille, otettiin hänet ylös taivaaseen, ja hän istui Jumalan oikealle puolelle.

Luuk. 6:13 Ja päivän tultua hän kutsui tykönsä opetuslapsensa ja valitsi heistä kaksitoista, joille hän myös antoi apostolin nimen:

Luuk. 9:51 Ja kun hänen ylösottamisensa aika oli täyttymässä, käänsi hän kasvonsa Jerusalemiä kohti, vaeltaaksensa sinne.

Luuk. 24:49-51 Ja katso, minä lähetän teille sen, jonka minun Isäni on luvannut; mutta te pysykää tässä kaupungissa, kunnes teidän päällemme puetaan voima korkeudesta.

50. Sitten hän vei heidät pois, lähes Betaniaan asti, ja nosti kätensä ja siunasi heidät.

51. Ja tapahtui, että hän siunatessaan heitä erkani heistä, ja hänet otettiin ylös taivaaseen.

3. ja joille hän myös kärsimisensä jälkeen moninaisten epäamättömien todistusten kautta osoitti elävänsä, ilmestyen heille neljäkymmenen päivän aikana ja puhuen Jumalan valtakunnasta.

Mark. 16:14 Luuk. 24:36 Joh. 20:19,26 Joh. 21:1,14 1. Kor. 15:5-6

Mark. 16:14 Vihdoin hän ilmestyi myöskin niille yhdelletoista heidän ollessaan aterialla; ja hän nuhteli heidän epäuskoaan ja heidän sydämensä kovuutta, kun he eivät olleet uskoneet niitä, jotka olivat nähneet hänet ylösnousseksi.

Luuk. 24:36 Mutta heidän tätä puhuessaan Jeesus itse seiso i heidän keskellään ja sanoi heille: Rauha teille!

Joh. 20:19 Samana päivänä, viikon ensimmäisenä, myöhään illalla, kun opetuslapset olivat koolla lukittujen ovien takana, juutalaisten pelosta, tuli Jeesus ja seiso i heidän keskellään ja sanoi heille: Rauha teille!

Joh. 20:26 Ja kahdeksan päivän perästä hänen opetuslapsensa taas olivat huoneessa, ja Tuomas oli heidän kanssansa. Niin Jeesus tuli, ovien ollessa lukittuina, ja seiso i heidän keskellään ja sanoi: Rauha teille!

Joh. 21:1 Sen jälkeen Jeesus taas ilmestyi opetuslapsilleen Tiberiaan järven rannalla; ja hän ilmestyi näin:

Joh. 21:14 Tämä oli jo kolmas kerta, jolloin Jeesus noustuaan kuolleista ilmestyi opetuslapsillensa.

1Kor. 15:5-6 ja että hän näyttäytyi Keefaalle, sitten niille kahdelletoista.

6. Sen jälkeen hän näyttäytyi yhtä haavaa enemmän kuin viidellesadalle veljelle, joista useimmat vielä nytkin ovat elossa, mutta muutamat ovat nukkuneet pois.

4. Ja kun hän oli yhdessä heidän kanssansa, käski hän heitä ja sanoi: Älkää lähtekö Jerusalemista, vaan odottakaa Isältä sen lupauksen täyttymistä, jonka te olette minulta kuulleet.

Luuk. 24:49 Joh. 14:16 Joh. 15:26 Joh. 16:7

Luuk. 24:49 Ja katso, minä lähetän teille sen, jonka minun Isäni on luvannut; mutta te pysykää tässä kaupungissa, kunnes teidän päällemme puetaan voima korkeudesta.

Joh. 14:16 Ja minä olen rukoileva Isää, ja hän antaa teille toisen Puolustajan olemaan teidän kanssanne iankaikkisesti,

Joh. 15:26 Mutta kun Puolustaja tulee, jonka minä lähetän teille Isän tyköä, totuuden Henki, joka lähtee Isän tyköä, niin hän on todistava minusta.

Joh. 16:7 Kuitenkin minä sanon teille totuuden: teille on hyväksi, että minä menen pois. Sillä ellen minä mene pois, ei Puolustaja tule teidän tyköne; mutta jos minä menen, niin minä hänet teille lähetän.

5. Sillä Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä, ei kauan näitten päivien jälkeen.

Jes. 44:3 Matt. 3:11 Mark. 1:8 Luuk. 3:16 Joh. 1:26 Ap. t. 2:4 Ap. t. 11:16 Ap. t. 19:4

Jes. 44:3 Sillä minä vuodatan vedet janoavaisen päälle ja virrat kuivan maan päälle. Minä vuodatan Henkeni sinun siemenesi päälle ja siunaukseni sinun vesojesi päälle.

Matt. 3:11 Minä kastan teidät vedellä parannukseen, mutta se, joka minun jäljessäni tulee, on minua väkevämpi, jonka kenkiäkään minä en ole kelvollinen kantamaan; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.

Mark. 1:8 Minä kastan teidät vedellä, mutta hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä.

Luuk. 3:16 niin Johannes vastasi kaikille sanoen: Minä kastan teidät vedellä, mutta on tuleva minua väkevämpi, jonka kengänpaulaakaan minä en ole kelvollinen päästämään; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.

Joh. 1:26 Johannes vastasi heille sanoen: Minä kastan vedellä; mutta teidän keskellänne seisoo hän, jota te ette tunne.

Ap. t. 2:4 Ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki heille puhuttavaksi antoi.

Ap. t. 11:16 Silloin minä muistin Herran sanan, jonka hän sanoi: 'Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä.'

Ap. t. 19:4 Niin Paavali sanoi: Johannes kastoi parannuksen kasteella, kehoittaen kansaa uskomaan häneen, joka oli tuleva hänen jälkeensä, se on, Jeesukseen.

6. Niin he ollessansa koolla kysyivät häneltä sanoen: Herra, tälläkö ajalla sinä jälleen rakennat Israelille valtakunnan?

Miika 4:8 Luuk. 24:21

Miika 4:8 Ja sinä Karjatorni, tytär Siionin kukkula! Sinun luoksesi on tuleva, on saapuva entinen hallitus, tytär Jerusalemiä vallinnut kuninkuus.

Luuk. 24:21 Mutta me toivoimme hänen olevan sen, joka oli lunastava Israelin. Ja onhan kaiken tämän lisäksi nyt jo kolmas päivä siitä, kuin nämä tapahtuivat.

7. Hän sanoi heille: Ei ole teidän asianne tietää aikoja eikä hetkiä, jotka Isä oman valtansa voimalla on asettanut,

Matt. 24:36 Mark. 13:32 1. Tess. 5:1

Matt. 24:36 Mutta siitä päivästä ja hetkestä ei tiedä kukaan, eivät taivasten enkelit, eikä myöskään Poika, vaan Isä yksin.

Mark. 13:32 Mutta siitä päivästä tai hetkestä ei tiedä kukaan, eivät enkelit taivaassa, eikä myöskään Poika, vaan ainoastaan Isä.

1Tess. 5:1 Mutta aikakausista ja määrähetkistä ei teille, veljet, ole tarvis kirjoittaa;

8. vaan, kun Pyhä Henki tulee teihin, niin te saatte voiman, ja te tulette olemaan minun todistajani sekä Jerusalemissa että koko Juudeassa ja Samariassa ja aina maan ääriin saakka.

Luuk. 24:48-49 Joh. 15:27 Ap. t. 2:4,32 Ap. t. 5:32

Luuk. 24:48-49 Te olette tämän todistajat.

49. Ja katso, minä lähetän teille sen, jonka minun Isäni on luvannut; mutta te pysykää tässä kaupungissa, kunnes teidän päällenne puetaan voima korkeudesta.

Joh. 15:27 Ja te myös todistatte, sillä te olette alusta asti olleet minun kanssani.

Ap. t. 2:4 Ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki heille puhuttavaksi antoi.

Ap. t. 2:32 Tämän Jeesuksen on Jumala herättänyt, minkä todistajia me kaikki olemme.

Ap. t. 5:32 Ja me olemme kaiken tämän todistajat, niin myös Pyhä Henki, jonka Jumala on antanut niille, jotka häntä tottelevat.

9. Kun hän oli tämän sanonut, kohotettiin hänet ylös heidän nähtensä, ja pilvi vei hänet pois heidän näkyvistään.

Mark. 16:19 Luuk. 24:51-53

Mark. 16:19 Kun nyt Herra Jeesus oli puhunut heille, otettiin hänet ylös taivaaseen, ja hän istui Jumalan oikealle puolelle.

Luuk. 24:51-53 Ja tapahtui, että hän siunatessaan heitä erkani heistä, ja hänet otettiin ylös taivaaseen.

52. Ja he kumarsivat häntä ja palasivat Jerusalemiin suuresti iloiten.

53. Ja he olivat alati pyhäkössä ja ylistivät Jumalaa.

10. Ja kun he katselivat taivaalle hänen mennessään, niin katso, heidän tykönänsä seisoi kaksi miestä valkeissa vaatteissa;

Luuk. 24:4

Luuk. 24:4 Ja kun he olivat tästä ymmällä, niin katso, kaksi miestä seisoi heidän edessään säteilevissä vaatteissa.

11. ja nämä sanoivat: Galilean miehet, mitä te seisotte ja katsotte taivaalle? Tämä Jeesus, joka otettiin teiltä ylös taivaaseen, on tuleva samalla tavalla, kuin te näitte hänen taivaaseen menevän.

Matt. 26:64 Fil. 3:20 1. Tess. 4:16 Ilm. 1:7

Matt. 26:64 Jeesus sanoi hänelle: Sinäpä sen sanoit. Mutta minä sanon teille: tästedes te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman

oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvien päällä.

Fil. 3:20 Mutta meillä on yhdyskuntamme taivaissa, ja sieltä me myös odotamme Herraa Jeesusta Kristusta Vapahtajaksi,
1 Tess. 4:16 Sillä itse Herra on tuleva alas taivaasta käskyhuudon, ylienkelin äänen ja Jumalan pasunan kuuluessa, ja Kristuksessa kuolleet nousevat ylös ensin;

Ilm. 1:7 Katso, hän tulee pilvissä, ja kaikki silmät saavat nähdä hänet, niidenkin, jotka hänet lävistivät, ja kaikki maan sukukunnat vaikeroitsevat hänen tullessansa. Totisesti, amen.

12. Silloin he palasivat Jerusalemiin vuorelta, jota kutsutaan Öljymäeksi ja joka on lähellä Jerusalemiä, sapatinmatkan päässä.

Luuk. 24:52

Luuk. 24:52 Ja he kumarsivat häntä ja palasivat Jerusalemiin suuresti iloiten.

13. Ja kun he olivat tulleet kaupunkiin, menivät he siihen yläsaliin, jossa he tavallisesti oleskelivat: Pietari ja Johannes ja Jaakob ja Andreas, Filippus ja Tuomas, Bartolomeus ja Matteus, Jaakob Alfeuksen poika ja Simon, kiivailija, ja Juudas Jaakobin poika.

Matt. 10:2-4

Matt. 10:2-4 Ja nämä ovat niiden kahdentoista apostolin nimet: ensimmäinen oli Simon, jota kutsuttiin Pietariksi, ja Andreas, hänen veljensä, sitten Jaakob Sebedeuksen poika, ja Johannes, hänen veljensä,
3. Filippus ja Bartolomeus, Tuomas ja Matteus, publikaani, Jaakob, Alfeuksen poika, ja Lebbeus, lisänimeltä Taddeus,
4. Simon Kananeus ja Juudas Iskariot, sama, joka hänet kavalsi.

14. Nämä kaikki pysyivät yksimielisesti rukouksessa vaimojen kanssa ja Marian, Jeesuksen äidin, kanssa ja Jeesuksen veljien kanssa.

Matt. 13:55 Matt. 27:55 Mark. 15:40-41 Luuk. 8:2-3 Luuk. 24:10 Joh. 7:3,5

Matt. 13:55 Eikö tämä ole se rakentajan poika? Eikö hänen äitinsä ole nimeltään Maria ja hänen veljensä Jaakob ja Joosef ja Simon ja Juudas?

Matt. 27:55 Ja siellä oli monta naista, jotka olivat Galileasta seuranneet Jeesusta ja palvelleet häntä; he seisoivat taampana katselemassa.
Mark. 15:40-41 Ja siellä oli myös naisia taampaa katselemassa. Näiden joukossa olivat Maria Magdaleena ja Maria, Jaakob nuoremman ja Jooseen äiti, ja Salome,

41. jotka hänen ollessaan Galileassa olivat seuranneet ja palvelleet häntä, sekä useita muita, jotka olivat tulleet hänen kanssaan ylös Jerusalemiin.

Luuk. 8:2-3 niin myös muutamia naisia, jotka olivat parannetut pahoista hengistä ja taudeista: Maria, Magdaleenaksi kutsuttu, josta seitsemän riivaajaa oli lähtenyt ulos,

3. ja Johanna, Herodeksen taloudenhoitajan Kuusaan vaimo, ja Susanna ja useita muita, jotka palvelivat heitä varoillansa.

Luuk. 24:10 Ja ne, jotka kertoivat tämän apostoleille, olivat Maria Magdaleena ja Johanna ja Maria, Jaakobin äiti, ja muut naiset heidän kanssansa.

Joh. 7:3 Niin hänen veljensä sanoivat hänelle: Lähde täältä ja mene Juudeaan, että myös sinun opetuslapsesi näkisivät sinun tekosi, joita sinä teet;

Joh. 7:5 Sillä hänen veljensäkin eivät häneen uskoneet.

15. Ja niinä päivinä Pietari nousi veljien keskellä, kun oli väkeä koolla noin sata kaksikymmentä henkeä, ja sanoi:

16. Miehet, veljet, sen raamatunsanan piti käymän toteen, jonka Pyhä Henki on Daavidin suun kautta edeltä puhunut Juudaasta, joka rupesi niiden oppaaksi, jotka ottivat kiinni Jeesuksen.

Ps. 41:9-10 Matt. 26:47 Mark. 14:43-45 Luuk. 22:47 Joh. 13:18 Joh. 18:3

Ps. 41:9-10 Jokin parantumaton paha on häneen tarttunut, ja siitä, missä hän makaa, hän ei enää nouse. 10. Ystävänikin, johon minä luotin, joka minun leipääni söi, nostaa kantapäätänsä minua vastaan.

Matt. 26:47 Ja katso, hänen vielä puhuessaan tuli Juudas, yksi niistä kahdestatoista, ja hänen kanssaan lukuisa joukko ylipappien ja kansan vanhinten luota miekat ja seipäät käsissä.

Mark. 14:43-45 Ja heti, hänen vielä puhuessaan, Juudas, yksi niistä kahdestatoista, saapui, ja hänen mukanaan joukko ylipappien ja kirjanoppineiden ja vanhinten luota, miekat ja seipäät käsissä.

44. Mutta se, joka hänet kavalsi, oli sopinut heidän kanssaan merkistä, sanoen: Se, jolle minä suuta annan, hän se on; ottakaa hänet kiinni ja viekää tarkasti vartioituna pois.

45. Ja tultuaan hän kohta astui hänen luoksensa ja sanoi: Rabbi! ja antoi hänelle suuta.

Luuk. 22:47 Ja katso, hänen vielä puhuessaan tuli joukko kansaa, ja yksi niistä kahdestatoista, se, jonka nimi oli Juudas, kulki heidän edellään. Ja hän tuli Jeesuksen luo antamaan hänelle suuta.

Joh. 13:18 En minä puhu teistä kaikista: minä tiedän, ketkä olen valinnut; mutta tämän kirjoituksen piti käymän toteen: 'Joka minun leipääni syö, on nostanut kantapäätänsä minua vastaan.'

Joh. 18:3 Niin Juudas otti sotilasjoukon sekä ylipappien ja fariseusten palvelijoita ja tuli sinne soihdut ja lamput ja aseet mukanaan.

17. Sillä hän oli meidän joukkoomme luettu ja oli saanut osalleen tämän viran.

Luuk. 6:16

Luuk. 6:16 ja Juudaan, Jaakobin pojan, sekä Juudas Iskariotin, josta tuli kavaltaja.

18. Hän hankki itsellensä pellon väärintekonsa palkalla, ja hän suistui alas ja pakahtui keskeltä, niin että kaikki hänen sisälmyksensä valuivat ulos.

Matt. 26:15 Matt. 27:3-10

Matt. 26:15 ja sanoi: Mitä tahdotte antaa minulle, niin minä saatan hänet teidän käsiinne? Ja he maksoivat hänelle kolmekymmentä hopearahaa.

Matt. 27:3-10 Kun Juudas, hänen kavaltajansa, näki, että hänet oli tuomittu, silloin hän katui ja toi takaisin ne kolmekymmentä hopearahaa ylipapeille ja vanhimmille

4. ja sanoi: Minä tein synnin, kun kavalsin viattoman veren. Mutta he sanoivat: Mitä se meihin koskee? Katso itse eteesi.

5. Ja hän viskasi hopearahat temppeleihin, lähti sieltä, meni pois ja hirttäytyi.

6. Niin ylipapit ottivat hopearahat ja sanoivat: Ei ole luvallista panna näitä temppeleihin, koska ne ovat veren hinta.

7. Ja neuvoteltuaan he ostivat niillä savenvalajan pellon muukalaisten hautausmaaksi. 8. Sentähden sitä peltoa vielä tänäkin päivänä kutsutaan Veripelloksi.

9. Silloin kävi toteen, mikä on puhuttu profeetta Jeremiaan kautta, joka sanoo: Ja he ottivat ne kolmekymmentä hopearahaa, hinnan siitä arvioidusta miehestä, jonka he olivat israelilaisten puolesta arvioineet,

10. ja antoivat ne savenvalajan pellostä, niinkuin Herra oli minun kauttani käsenyt.

19. Ja se tuli kaikkien Jerusalemin asukasten tietoon; ja niin sitä peltoa kutsutaan heidän kielellään Akeldamaksi, se on: Veripelloksi.

Sak. 11:13

Sak. 11:13 Ja Herra sanoi minulle: Viskaa se savenvalajalle, tuo kallis hinta, jonka arvoiseksi he ovat minut arvioineet. Niin minä otin ne kolmekymmentä hopearahaa ja viskasin ne Herran huoneeseen savenvalajalle.

20. Sillä psalmien kirjassa on kirjoitettuna: 'Tulkoon hänen talonsa autioksi, älköönkä siinä asukasta olko', ja: 'Ottakoon toinen hänen kaitsijatoimensa.'

Ps. 69:25-26 Ps. 109:8

Ps. 69:25-26 Vuodata vihastuksesi heidän päällensä, ja yllättäköön heidät sinun vihasi hehku.

26. Joutukoon heidän leiripaikkansa autioksi, älköön heidän majoissansa asukasta olko.

Ps. 109:8 Hänen päivänsä olkoot harvat, ottakoon toinen hänen kaitsijatoimensa.

21. Niin pitää siis yhden niistä miehistä, jotka ovat vaeltaneet meidän kanssamme kaiken sen ajan, jona Herra Jeesus kävi sisälle ja ulos meidän tykönämme,

22. Johanneksen kasteesta alkaen hamaan siihen päivään, jona hänet meiltä otettiin ylös, tuleman hänen ylösousemisensa todistajaksi meidän kanssamme.

23. Ja he asettivat ehdolle kaksi, Joosefin, jota kutsuttiin Barsabbaaksi, lisänimeltä Justukseksi, ja Mattiaan.

24. Ja he rukoilivat ja sanoivat: Herra, sinä, joka kaikkien sydämet tunnet, osoita, kummanko näistä kahdesta sinä olet valinnut

1. Sam. 16:12 Ps. 139:1-4 Jer. 17:10

1Sam. 16:12 Silloin tämä noudatti hänet; ja hän oli verevä, kaunissilmäinen ja sokea nähdä. Ja Herra sanoi: Nouse ja voitele tämä, sillä hän se on.

Ps. 139:1-4 Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. Herra, sinä tutkit minua ja tunnet minut.

2. Istunpa minä tahi nousen, sinä sen tiedät; sinä ymmärrät minun ajatukseni kaukaa.

3. Käynpä tahi makaan, sinä sen havaitset, ja kaikki minun tieni ovat sinulle tutut.

4. Sillä, katso, ei ole sanaa minun kielelläni, jota sinä, Herra, et täysin tunne.

Jer. 17:10 Minä, Herra, tutkin sydämen, koettelen munaskuut, ja annan jokaiselle hänen vaelluksensa mukaan, hänen töittensä hedelmän mukaan.

25. ottamaan sen paikan tässä palveluksessa ja apostolinvirassa, josta Juudas vilpistyi pois, mennäkseen omaan paikkaansa.

26. Ja he heittivät heistä arpaa, ja arpa lankesi Mattiaalle, ja hänet luettiin niiden yhdentoista kanssa apostolien joukkoon.

Sananl. 16:33

Sananl. 16:33 Helmassa pudistellen arpa heitetään, mutta Herralta tulee aina sen ratkaisu.

2. Luku

1. Ja kun helluntaipäivä oli tullut, olivat he kaikki yhdessä koolla.

5. Moos. 16:9-12

5Moos. 16:9-12 Laske seitsemän viikkoa; siitä alkaen, kun sirppi ensi kerran olkeen pannaan, laske seitsemän viikkoa

10. ja vietä viikkojuhla Herran, sinun Jumalasi, kunniaksi kätesi vapaaehtoisin lahjoin, joita sinä annat sen mukaan, kuin Herra, sinun Jumalasi, on sinulle siunausta antanut.

11. Ja iloitse Herran, sinun Jumalasi, edessä, sinä ja sinun poikasi ja tyttäresi, palvelijasi ja palvelijattaresi, leeviläinen, joka asuu sinun porttiesi sisäpuolella, muukalainen, orpo ja leski, jotka sinun keskuudessasi ovat, siinä paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee nimensä asuinsijaksi.

12. Ja muista, että itse olit orjana Egyptissä, ja noudata tarkoin näitä käskyjä.

2. Ja tuli yhtäkkiä humaus taivaasta, niinkuin olisi käynyt väkevä tuulispää, ja täytti koko huoneen, jossa he istuivat.

Ap. t. 4:31

Ap. t. 4:31 Ja kun he olivat rukoilleet, vapisi se paikka, jossa he olivat koolla, ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja puhuivat Jumalan sanaa rohkeasti.

3. Ja he näkivät ikäänkuin tulisia kieliä, jotka jakaantuivat ja asettuivat heidän itsekunkin päälle.

Matt. 3:11

Matt. 3:11 Minä kastan teidät vedellä parannukseen, mutta se, joka minun jäljessäni tulee, on minua väkevämpi, jonka kenkiäkään minä en ole kelvollinen kantamaan; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.

4. Ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki heille puhuttavaksi antoi.

Mark. 16:17 Ap. t. 1:5 Ap. t. 10:44-46 Ap. t. 11:15

Mark. 16:17 Ja nämä merkit seuraavat niitä, jotka uskovat: minun nimessäni he ajavat ulos riivaajia, puhuvat uusilla kielillä,

Ap. t. 1:5 Sillä Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä, ei kauan näitten päivien jälkeen.

Ap. t. 10:44-46 Kun Pietari vielä näitä puhui, tuli Pyhä Henki kaikkien päälle, jotka puheen kuulivat.

45. Ja kaikki ne uskovaiset, jotka olivat ympärileikatut ja olivat tulleet Pietarin mukana, hämmästyivät sitä, että Pyhän Hengen lahja vuodatettiin pakanoihinkin,

46. sillä he kuulivat heidän puhuvan kielillä ja ylistävän Jumalaa. Silloin Pietari vastasi:

Ap. t. 11:15 Ja kun minä rupesin puhumaan, tuli Pyhä Henki heidän päällensä, niinkuin alussa meidänkin päällemme.

5. Ja Jerusalemissa asui juutalaisia, jumalaapelkääväisiä miehiä, kaikkinaisista kansoista, mitä taivaan alla on.

6. Ja kun tämä ääni kuului, niin kokoontui paljon kansaa; ja he tulivat ymmälle, sillä kukin kuuli heidän puhuvan hänen omaa kieltänsä.

7. Ja he hämmästyivät ja ihmettelivät sanoen: Katso, eivätkö nämä kaikki, jotka puhuvat, ole galilealaisia?

8. Kuinka me sitten kuulemme kukin sen maan kieltä, jossa olemme syntyneet?

9. Me parttilaiset ja meedialaiset ja eelamilaiset ja me, jotka asumme Mesopotamiassa, Juudeassa ja Kappadokiassa, Pontossa ja Aasiassa,

10. Frygiassa ja Pamfyliassa, Egyptissä ja Kyrenen puoleisen Liibyan alueilla, ja täällä oleskelevat roomalaiset, juutalaiset ja käännynnäiset,

11. kreetalaiset ja arabialaiset, me kuulemme kukin heidän puhuvan omalla kielellämme Jumalan suuria tekoja.

12. Ja he olivat kaikki hämmästyksissään eivätkä tienneet, mitä ajatella, ja sanoivat toinen toisellensa: Mitä tämä mahtaakaan olla?

13. Mutta toiset pilkkasivat heitä ja sanoivat: He ovat täynnä makeata viiniä.

14. Niin Pietari astui esiin niiden yhdentoista kanssa, korotti äänensä ja puhui heille: Miehet, juutalaiset ja kaikki Jerusalemissa asuvalaiset, olkoon tämä teille tietävä, ja ottakaa minun sanani korviinne.

15. Eivät nämä ole juovuksissa, niinkuin te luulette; sillä nyt on vasta kolmas hetki päivästä.

16. Vaan tämä on se, mikä on sanottu profeetta Joelin kautta:

Joel 2:28-32

Joel 2:28-32 Näitten jälkeen minä olen vuodattava Henkeni kaiken lihan päälle, ja teidän poikanne ja tyttärenne ennustavat, vanhuksenne unia uneksuvat, nuorukaisenne näkyjä näkevät.

29. Ja myös palvelijain ja palvelijattarien päälle minä niinä päivinä vuodatan Henkeni.

30. Minä annan näkyä ihmeitä taivaalla ja maassa: verta ja tulta ja savupatsaita;

31. aurinko muuttuu pimeydeksi ja kuu vereksi, ennenkuin Herran päivä tulee, se suuri ja peljättävä.

32. Ja jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu. Sillä Siionin vuorella ja Jerusalemissa ovat pelastuneet, niinkuin Herra on

sanonut; ja pakooppäasseitten joukossa ovat ne, jotka Herra kutsuu.

17. 'Ja on tapahtuva viimeisinä päivinä, sanoo Jumala, että minä vuodatan Henkeni kaiken lihan päälle, ja teidän poikanne ja tyttärenne ennustavat, ja nuorukaisenne näkyjä näkevät, ja vanhuksenne unia uneksuvat.

Jes. 44:3 Hes. 36:26-27

Jes. 44:3 Sillä minä vuodatan vedet janoavaisen päälle ja virrat kuivan maan päälle. Minä vuodatan Henkeni sinun siemenesi päälle ja siunaukseni sinun vesojesi päälle,

Hes. 36:26-27 Ja minä annan teille uuden sydämen, ja uuden hengen minä annan teidän sisimpäanne. Minä poistan teidän ruumiistanne kivisydämen ja annan teille lihasydämen.

27. Henkeni minä annan teidän sisimpäanne ja vaikutan sen, että te vaellatte minun käskyjeni mukaan, noudatatte minun oikeuksiani ja pidätte ne.

18. Ja myös palvelijaini ja palvelijattarieni päälle minä niinä päivinä vuodatan Henkeni, ja he ennustavat.

19. Ja minä annan näkyä ihmeitä ylhäällä taivaalla ja merkkejä alhaalla maan päällä, verta ja tulta ja savupatsaita.

20. Aurinko muuttuu pimeydeksi ja kuu vereksi, ennenkuin Herran päivä tulee, se suuri ja julkinen.

Matt. 24:29

Matt. 24:29 Mutta kohta niiden päivien ahdistuksen jälkeen aurinko pimenee, eikä kuu anna valoansa, ja tähdet putoavat taivaalta, ja taivaitten voimat järkkyvät.

21. Ja on tapahtuva, että jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu.'

Room. 10:13

Room. 10:13 Sillä jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu.

22. Te Israelin miehet, kuulkaa nämä sanat: Jeesuksen, Nasaretilaisen, sen miehen, josta Jumala todisti teille voimallisilla teoilla ja ihmeillä ja merkeillä, joita Jumala hänen kauttansa teki teidän keskellänne, niinkuin te itse tiedätte,

Ap. t. 10:38

Ap. t. 10:38 te tiedätte, kuinka Jumala Pyhällä Hengellä ja voimalla oli voidellut Jeesuksen Nasaretilaisen, hänet, joka vaelsi ympäri ja teki hyvää ja paransi kaikki perkeleen valtaan joutuneet; sillä Jumala oli hänen kanssansa.

23. hänet, joka teille luovutettiin, Jumalan ennaltamäärätyn päätöksen ja edeltätietämyksen mukaan, te laista tietämättömien miesten käten kautta naulitsitte ristille ja tapoitte.

Luuk. 22:22 Ap. t. 3:18 Ap. t. 4:10,28 1. Piet. 1:20

Luuk. 22:22 Sillä Ihmisen Poika tosin menee pois, niinkuin säädetty on; mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta hänet kavalletaan!

Ap. t. 3:18 Mutta näin on Jumala täyttänyt sen, minkä hän oli edeltä ilmoittanut kaikkien profeettain suun kautta, että nimittäin hänen Voideltunsa piti kärsimän.

Ap. t. 4:10 niin olkoon teille kaikille ja koko Israelin kansalle tiettävä, että Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimen kautta, hänen, jonka te ristiinnaulitsitte, mutta jonka Jumala kuolleista herätti, hänen nimensä kautta tämä seisoo terveenä teidän edessänne.

Ap. t. 4:28 tekemään kaiken, minkä sinun kätesi ja päätöksesi oli edeltämäärännyt tapahtuvaksi.

1Piet. 1:20 hänen, joka tosin oli edeltätiedetty jo ennen maailman perustamista, mutta vasta viimeisinä aikoina on ilmoitettu teitä varten,

24. Hänet Jumala herätti ja päästi kuoleman kivuista, niinkuin ei ollutkaan mahdollista, että kuolema olisi voinut hänet pitää.

Ap. t. 3:15 Room. 8:11 2. Kor. 4:14

Ap. t. 3:15 mutta elämän ruhtinaan te tapoitte; hänet Jumala on herättänyt kuolleista, ja me olemme sen todistajat.

Room. 8:11 Jos nyt hänen Henkensä, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, asuu teissä, niin hän, joka herätti kuolleista Kristuksen Jeesuksen, on eläväksitekevä myös teidän kuolevaiset ruumiinne Henkensä kautta, joka teissä asuu.

2Kor. 4:14 tietäen, että hän, joka herätti Herran Jeesuksen, on herättävä meidätkin Jeesuksen kanssa ja asettava esiin yhdessä teidän kanssanne.

25. Sillä Daavid sanoo hänestä: 'Minä näen alati edessäni Herran, sillä hän on minun oikealla puolellani, etten horjahtaisi.

Ps. 16:8-11

Ps. 16:8-11 Minä pidän Herran aina edessäni; kun hän on minun oikealla puolellani, en minä horju.

9. Sentähden minun sydämeni iloitsee ja sieluni riemuitsee, ja myös minun ruumiini asuu turvassa.
10. Sillä sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan etkä anna hurskaasi nähdä kuolemaa.
11. Sinä neuvot minulle elämän tien; ylenpalttisesti on iloa sinun kasvojesi edessä, ihanuutta sinun oikeassa kädessäsi iankaikkisesti.

**26. Sentähden minun sydämeni iloitsee ja kieleni riemuitsee, ja myös minun ruumiini on lepäävä toivossa;
27. sillä sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan etkä salli Pyhäsi nähdä katoavaisuutta.**

Ap. t. 13:35

Ap. t. 13:35 Sentähden hän myös toisessa paikassa sanoo: 'Sinä et salli Pyhäsi nähdä katoavaisuutta.'

**28. Sinä teet minulle tiettäviksi elämän tiet, sinä täytät minut ilolla kasvojesi edessä.'
29. Te miehet, veljet, on lupa teille rohkeasti sanoa, mitä kantaisäämme Daavidiin tulee, että hän on sekä kuollut että haudattu;
onhan hänen hautansa meidän keskellämme vielä tänäkin päivänä.**

1. Kun. 2:10 Ap. t. 13:36

1Kun. 2:10 Sitten Daavid meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin.

Ap. t. 13:36 Sillä kun Daavid oli aikanansa Jumalan tahtoa palvellut, nukkui hän ja tuli otetuksi isiensä tykö ja näki katoavaisuuden.

30. Koska hän nyt oli profeetta ja tiesi, että Jumala oli valalla vannonen hänelle luvannut asettavansa hänen kupeittensa hedelmän hänen valtaistuimelleen,

2. Sam. 7:12 Ps. 89:4-5 Ps. 132:11

2Sam. 7:12 Kun sinun päiväsi ovat päättyneet ja sinä lepää isiesi tykönä, korotan minä sinun seuraajaksesi jälkeläisesi, joka lähtee sinun ruumiistasi; ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa.

Ps. 89:4-5 Minä olen tehnyt liiton valittuni kanssa, olen palvelijalleni Daavidille vannonut:

5. 'Minä vahvistan sinun jälkeläisesi ikiajoiksi ja rakennan sinulle valtaistuimen polvesta polveen'. Sela.

Ps. 132:11 Herra on vannonut Daavidille totisen valan, jota hän ei peruuta: Sinun ruumiisi hedelmän minä asetan sinun valtaistuimellesi.

31. niin hän edeltä nähden puhui Kristuksen ylösnousemuksesta, sanoen, ettei Kristus ollut jäävä hyljättyksi tuonelaan eikä hänen ruumiinsa näkevä katoavaisuutta.

Ps. 16:10

Ps. 16:10 Sillä sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan etkä anna hurskaasi nähdä kuolemaa.

32. Tämän Jeesuksen on Jumala herättänyt, minkä todistajia me kaikki olemme.

Ap. t. 10:40 1. Kor. 15:15

Ap. t. 10:40 Hänet Jumala herätti kolmantena päivänä ja antoi hänen ilmestyä,

1Kor. 15:15 ja silloin meidät myös havaitaan vääriksi Jumalan todistajiksi, koska olemme todistaneet Jumalaa vastaan, että hän on herättänyt Kristuksen, jota hän ei ole herättänyt, jos kerran kuolleita ei herätetä.

33. Koska hän siis on Jumalan oikean käden voimalla korotettu ja on Isältä saanut Pyhän Hengen lupauksen, on hän vuodattanut sen, minkä te nyt näette ja kuulette.

Joh. 14:26 Joh. 15:26 Joh. 16:7

Joh. 14:26 Mutta Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä on lähettävä minun nimessäni, hän opettaa teille kaikki ja muistuttaa teitä kaikesta, minkä minä olen teille sanonut.

Joh. 15:26 Mutta kun Puolustaja tulee, jonka minä lähetän teille Isän tyköä, totuuden Henki, joka lähtee Isän tyköä, niin hän on todistava minusta.

Joh. 16:7 Kuitenkin minä sanon teille totuuden: teille on hyväksi, että minä menen pois. Sillä ellen minä mene pois, ei Puolustaja tule teidän tyköne; mutta jos minä menen, niin minä hänet teille lähetän.

34. Sillä ei Daavid ole astunut ylös taivaisiin, vaan hän sanoo itse: 'Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni,

Ps. 110:1 Matt. 22:44 1. Kor. 15:25 Hebr. 1:13

Ps. 110:1 Daavidin virsi. Herra sanoi minun herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.

Matt. 22:44 'Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi alle.'

1Kor. 15:25 Sillä hänen pitää hallitseman siihen asti, kunnes hän on pannut kaikki viholliset jalkojensa alle.

Hebr. 1:13 Kenelle enkeleistä hän koskaan on sanonut: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi?

35. kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.'

36. Varmasti tietäköön siis koko Israelin huone, että Jumala on hänet Herraksi ja Kristukseksi tehnyt, tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte.

Ap. t. 5:30-31

Ap. t. 5:30-31 Meidän isiemme Jumala on herättänyt Jeesuksen, jonka te ripustitte puuhun ja surmasitte.

31. Hänet on Jumala oikealla kädellensä korottanut Päämieheksi ja Vapahtajaksi, antamaan Israelille parannusta ja syntien anteeksiantamusta.

37. Kun he tämän kuulivat, saivat he piston sydämeensä ja sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: Miehet, veljet, mitä meidän pitää tekemän?

Hebr. 4:12

Hebr. 4:12 Sillä Jumalan sana on elävä ja voimallinen ja terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka ja tunkee lävitse, kunnes se erottaa sielun ja hengen, nivelet sekä ytimet, ja on sydämen ajatusten ja aivoitusten tuomitsija;

38. Niin Pietari sanoi heille: Tehkää parannus ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksisaamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan.

Matt. 3:2 Luuk. 24:47

Matt. 3:2 ja sanoi: Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle.

Luuk. 24:47 ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimesssänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemistä.

39. Sillä teille ja teidän lapsillenne tämä lupaus on annettu ja kaikille, jotka kaukana ovat, ketkä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu.

Jes. 57:19 Joh. 10:16 Ef. 2:13

Jes. 57:19 Minä luon huulten hedelmän, rauhan, rauhan kaukaisille ja läheisille, sanoo Herra, ja minä parannan hänet.

Joh. 10:16 Minulla on myös muita lampaita, jotka eivät ole tästä lammastarhasta; myös niitä tulee minun johdattaa, ja ne saavat kuulla minun ääneni, ja on oleva yksi lauma ja yksi paimen.

Ef. 2:13 mutta nyt, kun olette Kristuksessa Jeesuksessa, olette te, jotka ennen olitte kaukana, päässeet lähelle Kristuksen veressä.

40. Ja monilla muillakin sanoilla hän vakaasti todisti; ja hän kehoitti heitä sanoen: Antakaa pelastaa itsenne tästä nurjasta sukupolvesta.

5. Moos. 32:5 Fil. 2:15

5Moos. 32:5 Heidän menonsa oli paha häntä kohtaan, he eivät olleet hänen lapsiansa, vaan häpeäpilkku - tuo nurja ja kiero sukupolvi!

Fil. 2:15 että olisitte moitteettomat ja puhtaat, olisitte tahrattomat Jumalan lapset kieron ja nurjan sukukunnan keskellä, joiden joukossa te loistatte niinkuin tähdet maailmassa,

41. Jotka nyt ottivat hänen sanansa vastaan, ne kastettiin, ja niin heitä lisääntyi sinä päivänä noin kolmetuhatta sielua.

42. Ja he pysyivät apostolien opetuksessa ja keskinäisessä yhteydessä ja leivän murtamisessa ja rukouksissa.

43. Ja jokaiselle sielulle tuli pelko; ja monta ihmettä ja tunnustekoa tapahtui apostolien kautta.

44. Ja kaikki, jotka uskoivat, olivat yhdessä ja pitivät kaikkea yhteisenä,

Ap. t. 4:32,34

Ap. t. 4:32 Ja uskovaisten suuressa joukossa oli yksi sydän ja yksi sielu; eikä kenkään heistä sanonut omaksensa mitään siitä, mitä hänellä oli, vaan kaikki oli heillä yhteistä.

Ap. t. 4:34 Ei myöskään ollut heidän seassaan ketään puutteenalaista; sillä kaikki, joilla oli maatiloja tai taloja, myivät ne ja toivat myytyjen hinnan

45. ja he myivät maansa ja tavaransa ja jakelivat kaikille, sen mukaan kuin kukin tarvitsi.

Luuk. 12:33

Luuk. 12:33 Myykää, mitä teillä on, ja antakaa almuja; hankkikaa itsellenne kulumattomat kukkarot, loppumaton aarre taivaisiin, mihin ei varas ulotu ja missä koi ei turmele.

46. Ja he olivat alati, joka päivä, yksimielisesti pyhäkössä ja mursivat kodeissa leipää ja nauttivat ruokansa riemulla ja sydämen yksinkertaisuudella,

47. kiittäen Jumalaa ja ollen kaiken kansan suosiossa. Ja Herra lisäsi heidän yhteyteensä joka päivä niitä, jotka saivat pelastuksen.

Ap. t. 11:21,24

Ap. t. 11:21 Ja Herran käsi oli heidän kanssansa, ja suuri oli se joukko, joka uskoi ja kääntyi Herran puoleen.

Ap. t. 11:24 Sillä hän oli hyvä mies ja täynnä Pyhää Henkeä ja uskoa. Ja Herralle lisääntyi paljon kansaa.

3. Luku

1. Ja Pietari ja Johannes menivät pyhäkköön yhdeksännellä hetkellä, rukoushetkellä.

2. Silloin kannettiin esille miestä, joka oli ollut rampa hamasta äitinsä kohdusta ja jonka he joka päivä panivat pyhäkön niin kutsutun Kauniin portin pieleen anomaan almua pyhäkköön meneviltä.

Joh. 9:8 Ap. t. 14:8

Joh. 9:8 Silloin naapurit ja ne, jotka ennen olivat nähneet hänet kerjääjänä, sanoivat: Eikö tämä ole se, joka istui ja kerjäsi?

Ap. t. 14:8 Ja Lystrassa oli mies, joka istui siellä, hervoton jaloistaan ja rampa äitinsä kohdusta saakka, eikä ollut koskaan kävellyt.

3. Nähdessään Pietarin ja Johanneksen, kun he olivat menossa pyhäkköön, hän pyysi heiltä almua.

4. Niin Pietari ja Johannes katsoivat häneen kiinteästi, ja Pietari sanoi: Katso meihin.

5. Ja hän tarkkasi heitä odottaen heiltä jotakin saavansa.

6. Niin Pietari sanoi: Hopeaa ja kultaa ei minulla ole, mutta mitä minulla on, sitä minä sinulle annan: Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimessä, nouse ja käy.

7. Ja hän tarttui hänen oikeaan käteensä ja nosti hänet ylös; ja heti hänen jalkansa ja nilkkansa vahvistuivat,

8. ja hän hypähti pystyyn, seisoi ja käveli; ja hän meni heidän kanssansa pyhäkköön, käyden ja hypellen ja ylistäen Jumalaa.

9. Ja kaikki kansa näki hänen kävelevän ja ylistävän Jumalaa;

10. ja he tunsivat hänet siksi, joka almuja saadakseen oli istunut pyhäkön Kauniin portin pielessä, ja he olivat täynnä

hämmästyistä ja ihmettelyä siitä, mikä hänelle oli tapahtunut.

11. Ja kun hän yhä pysyttäytyi Pietarin ja Johanneksen seurassa, riensi kaikki kansa hämmästyksen vallassa heidän luoksensa niin sanottuun Salomon pylväskäytävään.

1. Kun. 6:3 Joh. 10:23 Ap. t. 5:12

1Kun. 6:3 Tempelisin eteinen, joka oli temppelin itäpäässä, oli kahtakymmentä kyynärää pitkä, ja sen leveys, temppelin itäiseen suuntaan, oli kymmenen kyynärää.

Joh. 10:23 Ja Jeesus käyskeli pyhäkössä, Salomon pylväskäytävässä.

Ap. t. 5:12 Ja apostolien käten kautta tapahtui kansassa monta tunnustekoa ja ihmettä; ja he olivat kaikki yksimielisesti koolla Salomon pylväskäytävässä.

12. Sen nähdessään Pietari rupesi puhumaan kansalle ja sanoi: Israelin miehet, mitä te tätä ihmettelette, tai mitä te meitä noin katselette, ikäänkuin me omalla voimallamme tai hurskaudellamme olisimme saaneet hänet kävelemään.

13. Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin Jumala, meidän isiemme Jumala, on kirkastanut Poikansa Jeesuksen, jonka te annoitte alttiiksi ja kielsitte Pilatuksen edessä, kun tämä oli päättänyt hänet päästää.

2. Moos. 3:6 Jes. 52:13 Luuk. 23:16,20 Joh. 19:12

2Moos. 3:6 Ja hän sanoi vielä: Minä olen sinun isäsi Jumala, Aabrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala. Ja Mooses peitti kasvonsa, sillä hän pelkäsi katsoa Jumalaa.

Jes. 52:13 Katso, minun palvelijani menestyy, hän on nouseva, kohoava ja sangen korkea oleva.

Luuk. 23:16 Kuritettuani häntä minä siis hänet päästän.

Luuk. 23:20 Niin Pilatus taas puhui heille, koska hän tahtoi päästää Jeesuksen irti.

Joh. 19:12 Tämän tähden Pilatus koetti päästää hänet irti. Mutta juutalaiset huusivat sanoen: Jos päästät hänet, et ole keisarin ystävä; jokainen, joka tekee itsensä kuninkaaksi, asettuu keisaria vastaan.

14. Te kielsitte Pyhän ja Vanhurskaan ja anoitte, että teille annettaisiin murhamies,

Matt. 27:20 Mark. 15:11 Luuk. 23:18 Joh. 18:40

Matt. 27:20 Mutta ylipapit ja vanhimmat yllyttivät kansaa anomaan Barabbasta, mutta surmauttamaan Jeesuksen.

Mark. 15:11 Mutta ylipapit kiihoittivat kansaa anomaan, että hän ennemmin päästäisi heille Barabbaan.

Luuk. 23:18 Niin he huusivat kaikki yhdessä, sanoen: Vie pois tämä, mutta päästä meille Barabbas!

Joh. 18:40 Niin he taas huusivat sanoen: Älä häntä, vaan Barabbas! Mutta Barabbas oli ryöväri.

15. mutta elämän ruhtinaan te tapoitte; hänet Jumala on herättänyt kuolleista, ja me olemme sen todistajat.

Ap. t. 2:23-24 1. Kor. 2:8 Ef. 1:20

Ap. t. 2:23-24 hänet, joka teille luovutettiin, Jumalan ennaltamäärätyn päätöksen ja edeltätietämyksen mukaan, te laista tietämättömien miesten käten kautta naulitsitte ristille ja tapoitte.

24. Hänet Jumala herätti ja päästi kuoleman kivuista, niinkuin ei ollutkaan mahdollista, että kuolema olisi voinut hänet pitää.

1Kor. 2:8 sitä, jota ei kukaan tämän maailman valtiaista ole tuntenut - sillä jos he olisivat sen tunteneet, eivät he olisi kirkkauden Herraa ristiinnaulinneet -

Ef. 1:20 jonka hän vaikutti Kristuksessa, kun hän herätti hänet kuolleista ja asetti hänet oikealle puolellensa taivaissa,

16. Ja uskon kautta hänen nimeensä on hänen nimensä vahvistanut tämän miehen, jonka te näette ja tunnette, ja usko, jonka Jeesus vaikuttaa, on hänelle antanut hänen jäsentensä terveyden kaikkien teidän nähtenne.

Luuk. 17:19 Ap. t. 4:10

Luuk. 17:19 Ja hän sanoi hänelle: Nouse ja mene; sinun uskosi on sinut pelastanut.

Ap. t. 4:10 niin olkoon teille kaikille ja koko Israelin kansalle tietävä, että Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimen kautta, hänen, jonka te ristiinnaulitsitte, mutta jonka Jumala kuolleista herätti, hänen nimensä kautta tämä seisoo terveenä teidän edessänne.

17. Ja nyt, veljet, minä tiedän, että te olette tietämättömyydestä sen tehneet, te niinkuin teidän hallitusmiehennekin.

Luuk. 23:34 Ap. t. 13:27 1. Kor. 2:8 1. Tim. 1:13

Luuk. 23:34 Mutta Jeesus sanoi: Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä he tekevät. Ja he jakoivat keskenään hänen vaatteensa ja heittivät niistä arpaa.

Ap. t. 13:27 Sillä koska Jerusalemin asukkaat ja heidän hallitusmiehensä eivät Jeesusta tunteneet, niin he tuomitessaan hänet myös toteuttivat profeettain sanat, joita kunakin sapattina luetaan;

1Kor. 2:8 sitä, jota ei kukaan tämän maailman valtiaista ole tuntenut - sillä jos he olisivat sen tunteneet, eivät he olisi kirkkauden Herraa ristiinnaulinneet -

1Tim. 1:13 minut, entisen pilkkaajan ja väinoajan ja väkivallantekijän. Mutta minä sain laupeuden, koska olin tehnyt sitä tietämättömänä, epäuskossa;

18. Mutta näin on Jumala täyttänyt sen, minkä hän oli edeltä ilmoittanut kaikkien profeettain suun kautta, että nimittäin hänen Voideltunsa piti kärsimän.

Ps. 22:1-22 Jes. 53:5-12 Luuk. 24:27,44 1. Piet. 1:10-11

Ps. 22:1-22 Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: Aamuruskon peura; Daavidin virsi.

2. Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit? Miksi olet kaukana, et auta minua, et kuule valitukseni sanoja?

3. Jumalani, minä huudan päivällä, mutta sinä et vastaa, ja yöllä, enkä voi vaieta.

4. Ja kuitenkin sinä olet Pyhä, jonka istuin on Israelin kiitosvirtten keskellä.

5. Meidän isämme luottivat sinuun, he luottivat, ja sinä pelastit heidät.

6. He huusivat sinua ja pelastuivat; he luottivat sinuun eivätkä tulleet häpeään.

7. Mutta minä olen mato enkä ihminen, ihmisten pilkka ja kansan hylky.

8. Kaikki, jotka minut näkevät, pilkkaavat minua, levittelevät suutansa, nyökyttävät ilkkuen päätään:

9. Jätä asiiasi Herran haltuun. Hän vapahtakoon hänet, hän pelastakoon hänet, koska on häneen mielistynyt.

10. Sinähän vedit minut äitini kohdusta, sinä annoit minun olla turvassa äitini rinnoilla;

11. sinun huomaasi minä olen jätetty syntymästäni saakka, sinä olet minun Jumalani hamasta äitini kohdusta.

12. Älä ole minusta kaukana, sillä ahdistus on läsnä, eikä auttajaa ole.

13. Minua saartavat väkevät sonnit, Baasanin härät piirittävät minut,

14. avaavat kitansa minua vastaan, niinkuin raatelevat, kiljuvat leijonat.

15. Niinkuin vesi minä olen maahan vuodatettu; kaikki minun luuni ovat irti toisistansa; minun sydämeni on niinkuin vaha, se on sulanut minun rinnassani.

16. Minun voimani on kuivettunut kuin saviastian siru, ja kieleni tarttuu suuni lakeen, ja sinä lasket minut alas kuoleman tomuun.

17. Sillä koirat minua piirittävät, pahain parvi saartaa minut, minun käteni ja jalkani, niinkuin jalopeurat.

18. Minä voin lukea kaikki luuni; he katselevat minua ilkkuen;

19. he jakavat keskenänsä minun vaatteeni ja heittävät minun puvustani arpaa.

20. Mutta sinä, Herra, älä ole kaukana, sinä, minun väkevyyteni, riennä avukseni.

21. Vapahda minun sieluni miekasta, minun ainokaiseni koirain kynsistä.

22. Pelasta minut jalopeuran kidasta, villihärkäin sarvista - vastaa minulle.

Jes. 53:5-12 mutta hän on haavoitettu meidän rikkomustemme tähden, runneltu meidän pahain tekojemme tähden. Rangaistus oli hänen päällänsä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavainsa kautta me olemme paratut.

6. Me vaelsimme kaikki eksesissä niinkuin lampaat, kukin meistä poikkesi omalle tielleen. Mutta Herra heitti hänen päällensä kaikkien meidän syntivelkamme.
  7. Häntä piinattiin, ja hän alistui siihen eikä suutansa avannut; niinkuin karitsa, joka teuraaksi viedään, niinkuin lammas, joka ääneti keritsijänsä edessä, niin ei hän suutansa avannut.
  8. Ahdistettuna ja tuomittuna hänet otettiin pois, mutta kuka hänen polvikunnastaan sitä ajatteli? Sillä hänet temmattiin pois elävien maasta; minun kansani rikkomuksen tähden kohtasi rangaistus häntä.
  9. Hänelle annettiin hauta jumalattomain joukossa; mutta rikkaan tykö hän tuli kuoltuansa, sillä hän ei ollut vääryyttä tehnyt eikä petosta ollut hänen suussansa.
  10. Mutta Herra näki hyväksi runnella häntä, lyödä hänet sairaudella. Jos sinä panet hänen sielunsa vikauhriksi, saa hän nähdä jälkeläisiä ja elää kauan, ja Herran tahto toteutuu hänen kauttansa.
  11. Sielunsa vaivan tähden hän saa nähdä sen ja tulee ravituksi. Tuntemuksensa kautta hän, minun vanhurskas palvelijani, vanhurskauttaa monet, sälyttäen päällensä heidän pahat tekonsa.
  12. Sentähden minä jaan hänelle osan suurten joukossa, ja väkevien kanssa hän saalista jakaa; sillä hän antoi sielunsa alttiiksi kuolemaan, ja hänet luettiin pahantekijäin joukkoon, hän kantoi monien synnit, ja hän rukoili pahantekijäin puolesta.
- Luuk. 24:27 Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu.
- Luuk. 24:44 Ja hän sanoi heille: Tätä tarkoittivat minun sanani, kun minä puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne, että kaiken pitää käymän toteen, mikä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa ja profeetoissa ja psalmeissa.
- 1Piet. 1:10-11 Sitä pelastusta ovat etsineet ja tutkineet profeetat, jotka ovat ennustaneet teidän osaksenne tulevasta armosta, 11. ovat tutkineet, mihin tai millaiseen aikaan heissä oleva Kristuksen Henki viittasi, edeltäpäin todistaessaan Kristusta kohtaavista kärsimyksistä ja niiden jälkeen tulevasta kunniaista.

19. Tehkää siis parannus ja kääntykää, että teidän syntinne pyyhittäisiin pois,

Ap. t. 2:38

Ap. t. 2:38 Niin Pietari sanoi heille: Tehkää parannus ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksisaamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan.

20. että virvoituksen ajat tulisivat Herran kasvoista ja hän lähettäisi hänet, joka on teille edeltämäärätty, Kristuksen Jeesuksen.

21. Taivaan piti omistaman hänet niihin aikoihin asti, jolloin kaikki jälleen kohdallensa asetetaan, mistä Jumala on ikiajoista saakka puhunut pyhään profeettainsa suun kautta.

Matt. 17:11 Jeesus vastasi ja sanoi: Elias tosin tulee ja asettaa kaikki kohdalleen.

Mark. 9:12 Niin hän sanoi heille: Elias tosin tulee ensin ja asettaa kaikki kohdalleen. Mutta kuinka sitten on kirjoitettu Ihmisen Pojasta, että hän on paljon kärsivä ja tuleva halveksituksi?

22. Sillä Mooses on sanonut: 'Profeetan, minun kaltaiseni, Herra Jumala on teille herättävä veljienne joukosta; häntä kuulkaa kaikessa, mitä hän teille puhuu.'

5. Moos. 18:15 5. Moos. 18:18-19 Ap. t. 7:37

5Moos. 18:15 Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, Herra, sinun Jumalasi, herättää sinulle profeetan, minun kaltaiseni; häntä kuulkaa.

5Moos. 18:18-19 Profeetan minä olen herättävä heille heidän veljiensä keskuudesta, sinun kaltaisesi, ja minä panen sanani hänen suuhunsa, ja hän puhuu heille kaikki, mitä minä käsken hänen puhua.

19. Ja joka ei kuule minun sanojani, joita hän minun nimessäni puhuu, hänet minä itse vaadin tilille.

Ap. t. 7:37 Tämä on se Mooses, joka sanoi israelilaisille: 'Profeetan, minun kaltaiseni, Jumala on teille herättävä teidän veljienne joukosta.'

23. Ja on tapahtuva, että jokainen, joka ei sitä profeettaa kuule, hävitetään kansasta.'

24. Ja kaikki profeetat Samuelista alkaen ja kaikki järjestään, jotka puhuneet ovat, ovat myös ennustaneet näitä päiviä.

25. Te olette profeettain ja sen liiton lapsia, jonka Jumala teki meidän isiemme kanssa sanoen Aabrahamille: 'Ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki maan sukukunnat.'

1. Moos. 12:3 1. Moos. 18:18 1. Moos. 22:18 1. Moos. 26:4 1. Moos. 28:14 Gal. 3:8

1Moos. 12:3 Ja minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinussa tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä.

1Moos. 18:18 Onhan Aabrahamista tuleva suuri ja väkevä kansa, ja kaikki kansakunnat maan päällä tulevat hänessä siunatuiksi.

1Moos. 22:18 Ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä, sentähden että olit minun äänelleni kuuliainen.

1Moos. 26:4 Ja minä teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin taivaan tähdet ja annan jälkeläisillesi kaikki nämä maat, ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä.

1Moos. 28:14 Ja sinun jälkeläistesi paljous on oleva kuin maan tomu, ja sinä leviät länteen ja itään, pohjoiseen ja etelään, ja sinussa ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä.

Gal. 3:8 Ja koska Raamattu edeltäpäin näki, että Jumala vanhurskauttaa pakanat uskosta, julisti se Aabrahamille edeltäpäin tämän hyvän sanoman: Sinussa kaikki kansat tulevat siunatuiksi.

26. Teille ensiksi Jumala on herättänyt Poikansa ja lähettänyt hänet siunaamaan teitä, kun käännytte itsekukin pois pahuudestanne.

Ap. t. 13:32-33 Ap. t. 13:46 Ap. t. 17:30

Ap. t. 13:32-33 Ja me julistamme teille sen hyvän sanoman, että Jumala on isille annetun lupauksen täyttänyt meidän lapsillemme, herättäen Jeesuksen,

33. niinkuin myös toisessa psalmissa on kirjoitettu: 'Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä olen sinut synnyttänyt.'

Ap. t. 13:46 Silloin Paavali ja Barnabas puhuivat rohkeasti ja sanoivat: Teille oli Jumalan sana ensiksi puhuttava; mutta koska te työnnätte sen luotanne ettekä katso itseänne mahdollisiksi iankaikkiseen elämään, niin katso, me käännymme pakanain puoleen.

Ap. t. 17:30 Noita tietämättömyyden aikoja Jumala on kärsinyt, mutta nyt hän tekee tietäväksi, että kaikkien ihmisten kaikkialla on tehtävä parannus.

4. Luku

- 1. Mutta kun he puhuivat kansalle, astuivat papit ja pyhäkön vartioston päällikkö ja saddukeukset heidän eteensä,**
- 2. närkästyneinä siitä, että he opettivat kansaa ja julistivat Jeesuksessa ylösnousemusta kuolleista.**

Matt. 22:23 Ap. t. 23:8

Matt. 22:23 Sinä päivänä tuli hänen luoksensa saddukeuksia, jotka sanovat, ettei ylösnousemusta ole, ja he kysyivät häneltä

Ap. t. 23:8 Sillä saddukeukset sanovat, ettei ylösnousemusta ole, ei enkeliä eikä henkeä, mutta fariseukset tunnustavat kumpaisetkin.

- 3. Ja he kävivät heihin käsiksi ja panivat heidät vankeuteen seuraavaan päivään asti, sillä oli jo ehtoo.**
- 4. Mutta monet niistä, jotka olivat kuulleet sanan, uskoivat, ja miesten luku nousi noin viiteentuhanteen.**
- 5. Seuraavana päivänä heidän hallitusmiehensä ja vanhimpansa ja kirjanoppineensa kokoontuivat Jerusalemissa,**
- 6. niin myös ylimmäinen pappi Hannas ja Kaifas ja Johannes ja Aleksander sekä kaikki, jotka olivat ylimmäispapillista sukua.**

Luuk. 3:2 Joh. 18:13

Luuk. 3:2 siihen aikaan kun Hannas oli ylimmäisenä pappina, ynnä myös Kaifas, tuli Jumalan sana Johannekselle, Sakariaan pojalle, erämaassa.

Joh. 18:13 ja veivät ensin Hannaan luo, sillä hän oli Kaifaan appi, ja Kaifas oli sinä vuonna ylimmäisenä pappina.

7. Ja he asettivat heidät eteensä ja kysyivät: Millä voimalla tai kenen nimeen te tämän teitte?

Matt. 21:23

Matt. 21:23 Ja kun hän oli mennyt pyhäkköön, tulivat hänen opettaessaan ylipapit ja kansan vanhimmat hänen luoksensa ja sanoivat: Millä vallalla sinä näitä teet? Ja kuka sinulle on antanut tämän vallan?

8. Silloin Pietari, Pyhää Henkeä täynnä, sanoi heille: Kansan hallitusmiehet ja vanhimmat!

Matt. 10:20

Matt. 10:20 Sillä ette te itse puhu, vaan teidän Isänne Henki puhuu teissä.

**9. Jos meitä tänään kuulustellaan sairaalle miehelle tehdystä hyvästä työstä ja siitä, kenen kautta hän on parantunut,
10. niin olkoon teille kaikille ja koko Israelin kansalle tiettävä, että Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimen kautta, hänen, jonka te ristiinnaulitsitte, mutta jonka Jumala kuolleista herätti, hänen nimensä kautta tämä seisoo terveenä teidän edessänne.**

Ap. t. 3:16

p. t. 3:16 Ja uskon kautta hänen nimeensä on hänen nimensä vahvistanut tämän miehen, jonka te näette ja tunnette, ja usko, jonka Jeesus vaikuttaa, on hänelle antanut hänen jäsentensä terveyden kaikkien teidän nähtenne.

11. Hän on 'se kivi, jonka te, rakentajat, hylkäsitte, mutta joka on kulmakiveksi tullut.'

Ps. 118:22 Jes. 28:16 Matt. 21:42 Mark. 12:10 Luuk. 20:17 Room. 9:33 1. Piet. 2:6

Ps. 118:22 Se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakiveksi.

Jes. 28:16 sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä lasken Siioniin peruskiven, koetellun kiven, kalliin kulmakiven, lujasti perustetun; joka uskoo, se ei pakene.

Matt. 21:42 Jeesus sanoi heille: Ettekö ole koskaan lukeneet kirjoituksista: 'Se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakiveksi; Herralta tämä on tullut ja on ihmeellinen meidän silmissämme'?

Mark. 12:10 Ettekö ole lukeneet tätä kirjoitusta: 'Se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakiveksi;

Luuk. 20:17 Mutta hän katsahti heihin ja sanoi: Mitä siis on tämä kirjoitus: 'Se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakiveksi'?

Room. 9:33 niinkuin kirjoitettu on: Katso, minä panen Siioniin loukkauskiven ja kompastuksen kallion, ja joka häneen uskoo, se ei häpeään joudu.

1Piet. 2:6 Sillä Raamatussa sanotaan: Katso, minä lasken Siioniin valitun kiven, kalliin kulmakiven; ja joka häneen uskoo, ei ole häpeään joutuva.

12. Eikä ole pelastusta yhdessäkään toisessa; sillä ei ole taivaan alla muuta nimeä ihmisille annettu, jossa meidän pitäisi pelastuman.

Matt. 1:21 Ap. t. 10:43

Matt. 1:21 Ja hän on synnyttävä pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Jeesus, sillä hän on vapahtava kansansa heidän synneistänsä.

Ap. t. 10:43 Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta.

13. Mutta kun he näkivät Pietarin ja Johanneksen rohkeuden ja havaitsivat heidän olevan koulunkäymättömiä ja oppimattomia miehiä, he ihmettelivät; ja he tunsivat heidät niiksi, jotka olivat olleet Jeesuksen kanssa.

14. Ja nähdessään parannetun miehen seisovan heidän kanssansa he eivät voineet mitään vastaansanoa,

15. vaan käskettyään heidän astua ulos neuvostosta he pitivät keskenänsä neuvoa

16. ja sanoivat: Mitä me teemme näille miehille? Sillä että heidän kauttansa on tapahtunut ilmeinen ihme, sen kaikki Jerusalemin asukkaat tietävät, emmekä me voi sitä kieltää.

Joh. 11:47

Joh. 11:47 Niin ylipapit ja fariseukset kokosivat neuvoston ja sanoivat: Mitä me teemme, sillä tuo mies tekee paljon tunnustekoja?

17. Mutta ettei se leviäisi laajemmalle kansaan, niin kieltäkäämme ankarasti heitä enää tähän nimeen puhumasta yhdellekään ihmiselle.

18. Niin he kutsuivat heidät ja kielsivät heitä mitään puhumasta ja opettamasta Jeesuksen nimeen.

Ap. t. 5:28,40

Ap. t. 5:28 ja sanoi: Me olemme kieltämällä kieltäneet teitä opettamasta tähän nimeen; ja katso, te olette täyttäneet Jerusalemin

opetuksellanne ja tahdotte saattaa meidän päällemme tuon miehen veren.

Ap. t. 5:40 Niin he noudattivat hänen neuvoansa. Ja he kutsuivat apostolit sisään ja pieksättivät heitä ja kielsivät heitä puhumasta Jeesuksen nimeen ja päästivät heidät menemään.

19. Mutta Pietari ja Johannes vastasivat heille ja sanoivat: Päätäkää itse, onko oikein Jumalan edessä kuulla teitä enemmän kuin Jumalaa;

Ap. t. 5:29

Ap. t. 5:29 Mutta Pietari ja muut apostolit vastasivat ja sanoivat: Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä.

20. mutta me emme voi olla puhumatta siitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet.

21. Niin he uhkasivat heitä vielä enemmän ja päästivät heidät, koska eivät kansan tähden keksineet, miten rangaista heitä, sillä kaikki ylistivät Jumalaa siitä, mitä tapahtunut oli.

22. Sillä sivu neljäkymmenen oli jo vuosiltaan se mies, jossa tämä parantumisen ihme oli tapahtunut.

23. Ja päästyään vapaiksi he menivät omiensa tykö ja kertoivat kaiken, mitä ylipapit ja vanhimmat olivat heille sanoneet.

24. Sen kuultuansa he yksimielisesti korottivat äänensä Jumalan puoleen ja sanoivat: Herra, sinä, joka olet tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on!

2. Moos. 20:11 Jes. 37:16 Jer. 32:17

2Moos. 20:11 Sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi; sentähden Herra siunasi lepopäivän ja pyhitti sen.

Jes. 37:16 Herra Sebaot, Israelin Jumala, jonka valtaistuinta kerubit kannattavat, sinä yksin olet maan kaikkien valtakuntain Jumala; sinä olet tehnyt taivaan ja maan.

Jer. 32:17 Oi Herra, Herra! Katso, sinä olet tehnyt taivaan ja maan suurella voimallasi ja ojennetulla käsivarrellasi: ei mikään ole sinulle mahdotonta;

25. Sinä, joka Pyhän Hengen kautta, isämme Daavidin, sinun palvelijasi, suun kautta, olet puhunut: 'Miksi pakanat pauhaavat ja kansat turhia ajattelevat?'

Ps. 2:1-2

Ps. 2:1-2 Miksi pakanat pauhaavat ja kansat turhia ajattelevat?

2. Maan kuninkaat nousevat, ruhtinaat yhdessä neuvottelevat Herraa ja hänen voideltuansa vastaan:

26. Maan kuninkaat nousevat, ja ruhtinaat kokoontuvat yhteen Herraa ja hänen Voideltuansa vastaan.'

27. Sillä totisesti, tässä kaupungissa kokoontuivat sinun pyhää Poikaasi Jeesusta vastaan, jonka sinä olet voidellut, sekä Herodes että Pontius Pilatus pakanain ja Israelin sukukuntain kanssa,

Luuk. 23:12

Luuk. 23:12 Ja Herodes ja Pilatus tulivat sinä päivänä ystäviksi keskenään; he olivat näet ennen olleet toistensa vihamiehiä.

28. tekemään kaiken, minkä sinun kätesi ja päätöksesi oli edeltämäärännyt tapahtuvaksi.

Ap. t. 2:23

Ap. t. 2:23 hänet, joka teille luovutettiin, Jumalan ennaltamäärätyn päätöksen ja edeltätietämyksen mukaan, te laista tietämättömien miesten kätten kautta naulitsitte ristille ja tapoitte.

29. Ja nyt, Herra, katso heidän uhkauksiansa ja anna palvelijaisi kaikella rohkeudella puhua sinun sanaasi;

Luuk. 21:15 Ef. 6:19

Luuk. 21:15 Sillä minä annan teille suun ja viisauden, jota vastaan eivät ketkään teidän vastustajanne kykene asettumaan tai väittämään. Ef. 6:19 ja minunkin puolestani, että minulle, kun suuni avaan, annettaisiin oikeat sanat rohkeasti julistaakseni evankeliumin salaisuutta,

30. ja ojenna kätesi, niin että sairaat parantuvat ja tunnustekoja ja ihmeitä tapahtuu sinun pyhän Poikasi Jeesuksen nimen kautta.

31. Ja kun he olivat rukoilleet, vapisi se paikka, jossa he olivat koolla, ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja puhuivat Jumalan sanaa rohkeasti.

Ap. t. 2:2

Ap. t. 2:2 Ja tuli yhtäkkiä humaus taivaasta, niinkuin olisi käynyt väkevä tuulispää, ja täytti koko huoneen, jossa he istuivat.

32. Ja uskovaisten suuressa joukossa oli yksi sydän ja yksi sielu; eikä kenkään heistä sanonut omaksensa mitään siitä, mitä hänellä oli, vaan kaikki oli heillä yhteistä.

Ap. t. 2:44 1. Piet. 3:8

Ap. t. 2:44 Ja kaikki, jotka uskoivat, olivat yhdessä ja pitivät kaikkea yhteisenä,

1Piet. 3:8 Ja lopuksi: olkaa kaikki yksimielisiä, helläsydämisinä, veljiä kohtaan rakkaita, armahtavaisia, nöyriä.

33. Ja apostolit todistivat suurella voimalla Herran Jeesuksen ylösnousemuksesta, ja suuri armo oli heillä kaikilla.

Ap. t. 1:22

Ap. t. 1:22 Johanneksen kasteesta alkaen hamaan siihen päivään, jona hänet meiltä otettiin ylös, tuleman hänen ylösnousemisensa todistajaksi meidän kanssamme.

34. Ei myöskään ollut heidän seassaan ketään puutteenalaista; sillä kaikki, joilla oli maatiloja tai taloja, myivät ne ja toivat myytyjen hinnan

Ap. t. 2:44-45

Ap. t. 2:44-45 Ja kaikki, jotka uskoivat, olivat yhdessä ja pitivät kaikkea yhteisenä,

45. ja he myivät maansa ja tavaransa ja jakelivat kaikille, sen mukaan kuin kukin tarvitsi.

35. ja panivat apostolien jalkojen juureen; ja jokaiselle jaettiin sen mukaan, kuin hän tarvitsi.

Jes. 58:7

Jes. 58:7 Eikö tämä: että taitat leipäsi isoavalle ja viet kurjat kulkijat huoneeseesi, kun näet alastoman, vaatetat hänet etkä kätkeydy siltä, joka on omaa lihaasi?

36. Niinpä Joosef, jota apostolit kutsuivat Barnabaaksi - se on käännettynä: kehoittaja - leeviläinen, syntyi Kyprosta,

37. myi omistamansa pellon, toi rahat ja pani ne apostolien jalkojen juureen.

5. Luku

1. Mutta eräs mies, nimeltä Ananias, ja hänen vaimonsa Safiira myivät maatilaa,
2. ja mies kätki vaimonsa tieteen osan hinnasta, ja osan hän toi ja pani apostolien jalkojen eteen.
3. Mutta Pietari sanoi: Ananias, miksi on saatana täyttänyt sinun sydämesi, niin että koetit pettää Pyhää Henkeä ja kätkit osan maatilaa hinnasta?

Luuk. 22:3 Joh. 13:2

Luuk. 22:3 Niin saatana meni Juudaaseen, jota kutsuttiin Iskariotiksi ja joka oli yksi niistä kahdestatoista.

Joh. 13:2 Ja ehtoollisella oltaessa, kun perkele jo oli pannut Juudas Iskariotin, Simonin pojan, sydämeen, että hän kavaltaisi Jeesuksen,

4. Eikö se myymätönnä ollut sinun omasi, ja eikö myynnin jälkeenkin sen hinta ollut sinun? Miksi päätit sydämessäsi tämän tehdä? Et sinä ole valhetellut ihmisille, vaan Jumalalle.

1. Tess. 4:8

1 Tess. 4:8 Sentähden, joka nämä hylkää, ei hylkää ihmistä, vaan Jumalan, joka myös antaa Pyhän Henkensä teihin.

5. Kun Ananias kuuli nämä sanat, kaatui hän maahan ja heitti henkensä. Ja suuri pelko valtasi kaikki, jotka sen kuulivat.
6. Ja nuoret miehet nousivat ja korjasivat hänet ja kantoivat hänet pois ja hautasivat.
7. Noin kolmen hetken kuluttua hänen vaimonsa tuli sisään eikä tiennyt, mitä oli tapahtunut.
8. Niin Pietari kysyi häneltä: Sano minulle: siihenkö hintaan te myitte maatilaa? Hän vastasi: Kyllä, juuri siihen hintaan.
9. Mutta Pietari sanoi hänelle: Miksi olette yksissä neuvoin käyneet kiusaamaan Herran Henkeä? Katso, niiden jalat, jotka hautasivat sinun miehesi, ovat oven takana, ja he kantavat sinutkin pois.
10. Niin hän heti kaatui hänen jalkojensa eteen ja heitti henkensä; ja kun nuorukaiset tulivat sisään, tapasivat he hänet kuolleena, kantoivat pois ja hautasivat hänet hänen miehensä viereen.
11. Ja suuri pelko valtasi koko seurakunnan ja kaikki ne, jotka tämän kuulivat.

Ap. t. 2:43

Ap. t. 2:43 Ja jokaiselle sielulle tuli pelko; ja monta ihmettä ja tunnustekoa tapahtui apostolien kautta.

12. Ja apostolien kätten kautta tapahtui kansassa monta tunnustekoa ja ihmettä; ja he olivat kaikki yksimielisesti koolla Salomon pylväskäytävässä.

Ap. t. 4:30 2. Kor. 12:12

Ap. t. 4:30 ja ojenna kätesi, niin että sairaat parantuvat ja tunnustekoa ja ihmeitä tapahtuu sinun pyhän Poikasi Jeesuksen nimen kautta.
2Kor. 12:12 Onhan apostolin tunnusteot teidän keskuudessanne tehty kaikella kestävyydellä, tunnusmerkeillä ja ihmeillä ja voimateoilla.

13. Eikä muista kukaan uskaltanut heihin liittyä, mutta kansa piti heitä suuressa kunniasa.

14. Ja yhä enemmän karttui niitä, jotka uskoivat Herraan, sekä miehiä että naisia suuret joukot.

Ap. t. 2:47 Ap. t. 6:7

Ap. t. 2:47 kiittäen Jumalaa ja ollen kaiken kansan suosiossa. Ja Herra lisäsi heidän yhteyteensä joka päivä niitä, jotka saivat pelastuksen.
Ap. t. 6:7 Ja Jumalan sana menestyi, ja opetuslasten luku lisääntyi suuresti Jerusalemissa. Ja lukuisa joukko pappeja tuli uskolle kuuliaisiksi.

15. Kannettiinpa sairaita kaduillekin ja pantiin vuoteille ja paareille, että Pietarin kulkiessa edes hänen varjonsa sattuisi johonkuhun heistä.

Mark. 6:56 Ap. t. 19:11-12

Mark. 6:56 Ja missä vain hän meni kyliin tai kaupunkeihin tai maataloihin, asetettiin sairaat aukeille paikoille ja pyydettiin häneltä, että he saisivat koskea edes hänen vaippansa tupsuun. Ja kaikki, jotka koskivat häneen, tulivat terveiksi.

Ap. t. 19:11-12 Ja Jumala teki ylen voimallisia tekoja Paavalin kätten kautta,

12. niin että vieläpä hikiliinoja ja esivaatteita hänen iholtansa vietiin sairasten päälle, ja taudit lähtivät heistä ja pahat henget pakenivat pois.

16. Myöskin kaupungeista Jerusalemin ympäriltä tuli paljon kansaa, ja he toivat sairaita ja saastaisten henkien vaivaamia, ja ne kaikki tulivat parannetuiksi.

17. Silloin nousi ylimmäinen pappi ja kaikki, jotka olivat hänen puolellansa, saddukeusten lahko, ja he tulivat kiihkoa täyteen

18. ja kävivät käsiksi apostoleihin ja panivat heidät yleiseen vankihuoneeseen.

Luuk. 21:12

Luuk. 21:12 Mutta ennen tätä kaikkea he käyvät teihin käsiksi ja vainoavat teitä ja vetävät teidät synagoogiin ja heittävät vankiloihin ja vievät teidät kuningasten ja maaherrain eteen minun nimeni tähden.

19. Mutta yöllä avasi Herran enkeli vankilan ovet ja vei heidät ulos ja sanoi:

Ap. t. 12:7

Ap. t. 12:7 Ja katso, hänen edessään seisoi Herran enkeli, ja huoneessa loisti valo, ja enkeli sysäsi Pietaria kylkeen ja herätti hänet sanoen: Nouse nopeasti! Ja kahleet putosivat hänen käsistään.

20. Menkää ja astukaa esiin ja puhukaa pyhäkössä kansalle kaikki tämän elämän sanat.

Joh. 6:68

Joh. 6:68 Simon Pietari vastasi hänelle: Herra, kenen tykö me menisimme? Sinulla on iankaikkisen elämän sanat;

21. Sen kuultuansa he menivät päivän koittaessa pyhäkköön ja opettivat. Niin saapui ylimmäinen pappi ja ne, jotka olivat hänen puolellansa, ja he kutsuivat koolle neuvoston ja israelilaisten vanhinten kokouksen; ja he lähettivät noutamaan heitä vankilasta.

22. Mutta kun oikeudenpalvelijat tulivat vankilaan, eivät he löytäneet heitä sieltä, vaan palasivat takaisin ja kertoivat,

23. sanoen: Vankilan me kyllä huomasimme hyvin tarkasti suljetuksi ja vartijat seisomassa ovien edessä; mutta kun avasimme, emme sisältä ketään löytäneet.

24. Kun pyhäkön vartioston päällikkö ja ylipapit kuuluivat nämä sanat, eivät he tienneet, mitä heistä ajatella ja mitä tästä tulisi.

25. Niin tuli joku ja kertoi heille: Katso, ne miehet, jotka te panitte vankilaan, seisovat pyhäkössä ja opettavat kansaa.

26. Silloin päällikkö meni oikeudenpalvelijain kanssa ja nouti heidät; ei kuitenkaan väkisin, sillä he pelkäsivät, että kansa heidät kivittäisi.

27. Ja he toivat heidät ja asettivat neuvoston eteen. Ja ylimmäinen pappi kuulusteli heitä

28. ja sanoi: Me olemme kieltämällä kieltäneet teitä opettamasta tähän nimeen; ja katso, te olette täyttäneet Jerusalemin opetuksellanne ja tahdotte saattaa meidän päällemme tuon miehen veren.

Matt. 27:25 Ap. t. 4:18-19

Matt. 27:25 Niin kaikki kansa vastasi ja sanoi: Tuloon hänen verensä meidän päällemme ja meidän lastemme päälle.

Ap. t. 4:18-19 Niin he kutsuivat heidät ja kielsivät heitä mitään puhumasta ja opettamasta Jeesuksen nimeen.

19. Mutta Pietari ja Johannes vastasivat heille ja sanoivat: Päättäkää itse, onko oikein Jumalan edessä kuulla teitä enemmän kuin Jumalaa;

29. Mutta Pietari ja muut apostolit vastasivat ja sanoivat: Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä.

Dan. 6:7-11

Dan. 6:7-11 Kaikki kuninkaalliset valtaherrat, maaherrat, satraapit, hallitusmiehet ja käskynhaltijat ovat keskenänsä neuvotelleet, että olisi annettava kuninkaallinen julistus ja vahvistettava kielto, että kuka ikinä kolmenkymmenen päivän kuluessa rukoilee jotakin yhdeltäkään jumalalta tai ihmiseltä, paitsi sinulta, kuningas, se heitetään jalopeurain luolaan.

8. Nyt, kuningas! Säädä kielto ja kirjoita kirjoitus, jota meedialaisten ja persialaisten peruuttamattoman lain mukaan ei voida muuttaa.

9. Niin kuningas Daarejaves kirjoitti kirjoituksen ja kiellon.

10. Niin pian kuin Daniel oli saanut tietää, että kirjoitus oli kirjoitettu, meni hän taloonsa, jonka yläsalin ikkunat olivat avatut Jerusalemiin päin. Ja hän lankesi kolmena hetkenä päivässä polvillensa, rukoili ja kiitti Jumalaansa, aivan niinkuin hän ennenkin oli tehnyt.

11. Silloin nuo miehet riensivät kiiruusti sinne ja tapasivat Danielin rukoilemasta ja avuksi huutamasta Jumalaansa.

30. Meidän isiemme Jumala on herättänyt Jeesuksen, jonka te ripustitte puuhun ja surmasitte.

1. Moos. 40:19 5. Moos. 21:22-23 Joos. 10:26 Matt. 27:57-60 Ap. t. 2:23-24 Ap. t. 3:13-15

1Moos. 40:19 Kolmen päivän kuluttua farao korottaa sinun pääsi ripustamalla sinut hirsipuuhun, ja taivaan linnut syövät sinun lihasi.

5Moos. 21:22-23 Jos joku on tehnyt itsensä syyppääksi rikkomukseen, josta rangaistaan kuolemalla, ja hänet surmataan, ja sinä ripustat hänet hirteen,

23. niin älköön hänen ruumiinsa jääkö hirteen yöksi, vaan hautaa hänet samana päivänä, sillä Jumalan kiroama on se, joka on hirteen ripustettu; älä saastuta sitä maata, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi.

Joos. 10:26 Sen jälkeen Joosua löi heidät kuoliaaksi ja ripusti heidät viiteen hirsipuuhun. Ja he riippuivat hirressä iltaan asti.

Matt. 27:57-60 Mutta illan tultua saapui rikas mies, Arimatiasta kotoisin, nimeltä Joosef, joka hänkin oli Jeesuksen opetuslapsi.

58. Hän meni Pilatuksen luo ja pyysi Jeesuksen ruumista. Silloin Pilatus käski antaa sen hänelle.

59. Ja Joosef otti ruumiin, kääri sen puhtaaseen liinavaatteeseen

60. ja pani sen uuteen hautakammioonsa, jonka oli hakkauttanut kallioon. Ja hän vieritti suuren kiven hautakammion ovelle ja lähti pois.

Ap. t. 2:23-24 hänet, joka teille luovutettiin, Jumalan ennaltamäärätyn päätöksen ja edeltätietämyksen mukaan, te laista tietämättömien

miesten kätten kautta naulitsitte ristille ja tapoitte.

24. Hänet Jumala herätti ja päästi kuoleman kivuista, niinkuin ei ollutkaan mahdollista, että kuolema olisi voinut hänet pitää.

Ap. t. 3:13-15 Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin Jumala, meidän isiemme Jumala, on kirkastanut Poikansa Jeesuksen, jonka te annoitte alttiiksi ja kielsitte Pilatuksen edessä, kun tämä oli päättänyt hänet päästää.

14. Te kielsitte Pyhän ja Vanhurskaan ja anoitte, että teille annettaisiin murhamies,

15. mutta elämän ruhtinaan te tapoitte; hänet Jumala on herättänyt kuolleista, ja me olemme sen todistajat.

31. Hänet on Jumala oikealla kädellensä korottanut Päämieheksi ja Vapahtajaksi, antamaan Israelille parannusta ja syntien anteeksiantamusta.

Luuk. 24:47 Hebr. 2:10

Luuk. 24:47 ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimessänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemista.

Hebr. 2:10 Sillä hänen, jonka tähden kaikki on ja jonka kautta kaikki on, sopi, saattaessaan paljon lapsia kirkkauteen, kärsimysten kautta tehdä heidän pelastuksensa päämies täydelliseksi.

32. Ja me olemme kaiken tämän todistajat, niin myös Pyhä Henki, jonka Jumala on antanut niille, jotka häntä tottelevat.

Luuk. 24:48 Joh. 15:26-27 Ap. t. 10:39

Luuk. 24:48 Te olette tämän todistajat.

Joh. 15:26-27 Mutta kun Puolustaja tulee, jonka minä lähetän teille Isän tyköä, totuuden Henki, joka lähtee Isän tyköä, niin hän on todistava minusta.

27. Ja te myös todistatte, sillä te olette alusta asti olleet minun kanssani.

Ap. t. 10:39 Ja me olemme kaiken sen todistajat, mitä hän teki juutalaisten maassa ja Jerusalemissa; ja hänet he ripustivat puuhun ja tappoivat.

33. Kun he sen kuulivat, viilsi se heidän sydäntänsä, ja he tahtoivat tappaa heidät.

Ap. t. 2:37

Ap. t. 2:37 Kun he tämän kuulivat, saivat he piston sydämeensä ja sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: Miehet, veljet, mitä meidän pitää tekemän?

34. Mutta neuvostossa nousi eräs fariseus, nimeltä Gamaliel, lainopettaja, jota koko kansa piti arvossa, ja hän käski viedä miehet vähäksi aikaa ulos.

Ap. t. 22:3

Ap. t. 22:3 Minä olen juutalainen, syntynyt Kilikian Tarsossa, mutta kasvatettu tässä kaupungissa ja Gamalielin jalkojen juuressa opetettu tarkkaan noudattamaan isien lakia; ja minä kiivailin Jumalan puolesta, niinkuin te kaikki tänä päivänä kiivailette.

35. Sitten hän sanoi neuvostolle: Israelin miehet, kavahtakaa, mitä aiotte tehdä näille miehille.

36. Sillä ennen näitä päiviä nousi Teudas, sanoen jokin olevansa, ja häneen liittyi noin neljäsataa miestä; hänet tapettiin, ja kaikki, jotka olivat häneen suostuneet, hajotettiin, ja he joutuivat häviöön.

37. Hänen jälkeensä nousi Juudas, galilealainen, verollepanon päivinä ja vietteli kansaa luopumaan puolellensa; hänkin hukkuu, ja kaikki, jotka olivat suostuneet häneen, hajotettiin.

38. Ja nyt minä sanon teille: pysykää erillänne näistä miehistä ja antakaa heidän olla; sillä jos tämä hanke eli tämä teko on ihmisistä, niin se tyhjään raukeaa;

Sananl. 21:30 Matt. 15:13

Sananl. 21:30 Ei auta viisautta, ei ymmärrys, ei mikään neuvo Herraa vastaan.

Matt. 15:13 Mutta hän vastasi ja sanoi: Jokainen istutus, jota minun taivaallinen Isäni ei ole istuttanut, on juurineen revittävä pois.

39. mutta jos se on Jumalasta, niin te ette voi heitä kukistaa. Varokaa, ettei teitä ehkä havaittaisi sotiviksi itse Jumalaa vastaan.

Viis 12:14

Viis 12:14 ei voi myöskään yksikään kuningas tai hallitsija nousta sinun silmäisi edessä puolustamaan niitä, joita sinä olet rangaissut.

40. Niin he noudattivat hänen neuvoansa. Ja he kutsuivat apostolit sisään ja pieksättivät heitä ja kielsivät heitä puhumasta Jeesuksen nimeen ja päästivät heidät menemään.

41. Niin he lähtivät pois neuvostosta iloissaan siitä, että olivat katsotut arvollisiksi kärsimään häväistystä Jeesuksen nimen tähden.

Matt. 5:10-12 Room. 5:3 Fil. 1:29 1. Piet. 4:13

Matt. 5:10-12 Autuaita ovat ne, joita vanhurskauden tähden vainotaan, sillä heidän on taivasten valtakunta.

11. Autuaita olette te, kun ihmiset minun tähteni teitä solvaavat ja vainoavat ja valhetellen puhuvat teistä kaikkinaista pahaa.

12. Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä teidän palkkanne on suuri taivaassa. Sillä samoin he vainosivat profeettoja, jotka olivat ennen teitä.

Room. 5:3 Eikä ainoastaan se, vaan meidän kerskauksenamme ovat myös ahdistukset, sillä me tiedämme, että ahdistus saa aikaan kärsivällisyyttä,

Fil. 1:29 Sillä teidän on suotu, Kristuksen tähden, ei ainoastaan uskoa häneen, vaan myös kärsiä hänen tähtensä,

1Piet. 4:13 vaan iloitkaa, sitä myöten kuin olette osallisia Kristuksen kärsimyksistä, että te myös hänen kirkkautensa ilmestymisessä saisitte iloita ja riemuita.

42. Eivätkä he lakanneet, vaan opettivat joka päivä pyhäkössä ja kodeissa ja julistivat evankeliumia Kristuksesta Jeesuksesta.

6. Luku

1. Niinä päivinä, kun opetuslasten luku lisääntyi, syntyi hellenisteissä nurinaa hebrealaisia vastaan siitä, että heidän leskiänsä syrjäytettiin jokapäiväisessä avunannossa.

Ap. t. 4:35

Ap. t. 4:35 ja panivat apostolien jalkojen juureen; ja jokaiselle jaettiin sen mukaan, kuin hän tarvitsi.

2. Niin ne kaksitoista kutsuivat kokoon opetuslasten joukon ja sanoivat: Ei ole soveliasta, että me laiminlyömme Jumalan sanan toimittaaksemme pöytäpalvelusta.

3. Valitkaa sentähden, veljet, keskuudestanne seitsemän miestä, joista on hyvä todistus ja jotka ovat Henkeä ja viisautta täynnä, niin me asetamme heidät tähän toimeen.

1. Tim. 3:7

1Tim. 3:7 Ja hänellä tulee myös olla hyvä todistus ulkopuolella olevilta, ettei hän joutuisi häväistyksen alaiseksi eikä perkeleen paulaan.

4. Mutta me tahdomme pysyä rukouksessa ja sanan palveluksessa.

Ef. 6:18

Ef. 6:18 Ja tehkää tämä kaikella rukouksella ja anomisella, rukoillen joka aika Hengessä ja sitä varten valvoen kaikessa kestäväisyydessä ja anomisessa kaikkien pyhien puolesta;

5. Ja se puhe kelpasi kaikelle joukolle; ja he valitsivat Stefanuksen, miehen, joka oli täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä, ja Filippuksen ja Prokoruksen ja Nikanorin ja Timonin ja Parmenaan ja Nikolauksen, antiokialaisen käännynnäisen,

Ap. t. 8:5,26 Ap. t. 21:8

Ap. t. 8:5 Ja Filippus meni Samarian kaupunkiin ja saarnasi heille Kristusta.

Ap. t. 8:26 Mutta Filippukselle puhui Herran enkeli sanoen: Nouse ja mene puolipäivään päin sille tielle, joka vie Jerusalemissa alas Gassaan ja on autio.

Ap. t. 21:8 Mutta seuraavana päivänä me lähdimme sieltä ja tulimme Kesareaan, jossa menimme evankelista Filippuksen tykö, joka oli yksi niistä seitsemästä, ja jäimme hänen tykönsä.

6. ja asettivat heidät apostolien eteen, ja nämä rukoilivat ja panivat kätensä heidän päällensä.

Ap. t. 13:3 1. Tim. 4:14

Ap. t. 13:3 Silloin he paastosivat ja rukoilivat ja panivat kätensä heidän päällensä ja laskivat heidät menemään.

1Tim. 4:14 Älä laiminlyö armolahjaa, joka sinussa on ja joka sinulle annettiin profetian kautta, vanhinten panna kätensä sinun päällesi.

7. Ja Jumalan sana menestyi, ja opetuslasten luku lisääntyi suuresti Jerusalemissa. Ja lukuisa joukko pappeja tuli uskolle kuuliaisiksi.

Ap. t. 12:24 Ap. t. 19:20

Ap. t. 12:24 Mutta Jumalan sana menestyi ja levisi.

Ap. t. 19:20 Näin Herran sana voimallisesti kasvoi ja vahvistui.

8. Ja Stefanus, täynnä armoa ja voimaa, teki suuria ihmeitä ja tunnustekoja kansassa.

Ap. t. 5:12

Ap. t. 5:12 Ja apostolien käten kautta tapahtui kansassa monta tunnustekoa ja ihmettä; ja he olivat kaikki yksimielisesti koolla Salomon pylväskäytävässä.

9. Niin nousi muutamia niin kutsutusta libertiinien ja kyreneläisten ja aleksandrialaista synagoogasta sekä niiden joukosta, jotka olivat Kilikiasta ja Aasiasta, väittelemään Stefanuksen kanssa,

10. mutta he eivät kyenneet pitämään puoliaan sitä viisautta ja henkeä vastaan, jolla hän puhui.

Jes. 54:17 Luuk. 21:15

Jes. 54:17 Jokainen ase, joka valmistetaan sinun varallesi, on oleva tehoton; ja jokaisen kielen, joka nousee käymään sinun kansasi oikeutta, sinä osoitat vääräksi. Tämä on Herran palvelijain perintöosa, tämä heidän vanhurskautensa, minulta saatu, sanoo Herra.

Luuk. 21:15 Sillä minä annan teille suun ja viisauden, jota vastaan eivät ketkään teidän vastustajanne kykene asettumaan tai väittämään.

11. Silloin he salaa hankkivat miehiä sanomaan: Me olemme kuulleet hänen puhuvan pilkkasanoja Moosesta ja Jumalaa vastaan.

12. Ja he yllyttivät kansan ja vanhimmat ja kirjanoppineet ja astuivat esiin, raastoivat hänet mukaansa ja veivät neuvoston eteen.

13. Ja he toivat esiin vääriä todistajia, jotka sanoivat: Tämä mies ei lakkaa puhumasta tätä pyhää paikkaa vastaan ja lakia vastaan;

14. sillä me olemme kuulleet hänen sanovan, että Jeesus, tuo Nasaretilainen, on hajottava maahan tämän paikan ja muuttava ne säädökset, jotka Mooses on meille antanut.

15. Ja kaikki, jotka neuvostossa istuivat, loivat katseensa häneen, ja hänen kasvonsa olivat heistä niinkuin enkelin kasvot.

7. Luku

1. Niin ylimmäinen pappi sanoi: Onko niin?

2. Stefanus sanoi: Miehet, veljet ja isät, kuulkaa! Kirkkauden Jumala ilmestyi meidän isällemme Aabrahamille hänen ollessaan Mesopotamiassa, ennenkuin hän oli asettunut asumaan Harraniin,

1. Moos. 11:31

1Moos. 11:31 Ja Terah otti poikansa Abramian ja poikansa pojan Lootin, Haaranin pojan, ja miniänsä Saaraan, poikansa Abramian vaimon, ja he lähtivät heidän kanssaan Kaldean Uurista mennäksensä Kanaanin maahan, ja he saapuivat Harraniin asti ja asuivat siellä.

3. ja sanoi hänelle: 'Lähde maastasi ja suvustasi ja mene siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan.'

1. Moos. 12:1,4 1. Moos. 12:7

1Moos. 12:1 Ja Herra sanoi Abramille: Lähde maastasi, suvustasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan.

1Moos. 12:4 Niin Abram lähti, niinkuin Herra oli hänelle puhunut, ja Loot meni hänen kanssansa. Abram oli Harranista lähtiessään seitsemänkymmenen viiden vuoden vanha.

1Moos. 12:7 Silloin Herra ilmestyi Abramille ja sanoi: Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan. Niin hän rakensi sinne alttarin Herralle, joka oli hänelle ilmestynyt.

4. Silloin hän lähti kaldealaisten maasta ja asettui asumaan Harraniin. Ja kun hänen isänsä oli kuollut, siirsi Jumala hänet tähän maahan, jossa te nyt asutte.

5. Eikä hän antanut hänelle siinä perintöosaa, ei jalan leveyttäkään, vaan lupasi, Aabrahamin vielä lapsetonna ollessa, antaa sen hänelle ja hänen siemenelleen hänen jälkeensä.

1. Moos. 13:15 1. Moos. 15:18

1Moos. 13:15 Sillä kaiken maan, jonka näet, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi ikuisiksi ajoiksi.

1Moos. 15:18 Sinä päivänä Herra teki Abramian kanssa liiton, sanoen: Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan, Egyptin virrasta aina suureen virtaan, Eufraat-virtaan saakka:

6. Ja Jumala puhui näin: 'Hänen jälkeläisensä tulevat olemaan muukalaisina vieraalla maalla, ja siellä ne tekevät heidät orjiksensa ja sortavat heitä neljäsataa vuotta;

1. Moos. 15:13-16 2. Moos. 12:40

1Moos. 15:13-16 Ja Herra sanoi Abramille: Niin tiedä totisesti, että sinun jälkeläisesi tulevat elämään muukalaisina maassa, joka ei ole heidän omansa, ja heidän on niitä palveleminen, ja ne sortavat heitä neljäsataa vuotta.

14. Mutta myös sen kansan, jota he palvelevat, minä tuomitsen; ja sitten he pääsevät lähtemään, mukanaan paljon tavaraa.

15. Mutta sinä saat mennä isiesi tykö rauhassa, ja sinut haudataan päästyäsi korkeaan ikään.

16. Ja neljännessä polvessa sinun jälkeläisesi palaavat tänne takaisin; sillä amorilaisten syntivelka ei ole vielä täysi.

2Moos. 12:40 Mutta aika, jonka israelilaiset olivat asuneet Egyptissä, oli neljäsataa kolmekymmentä vuotta.

7. ja sen kansan, jonka orjiksi he tulevat, minä olen tuomitseva', sanoi Jumala, 'ja sen jälkeen he lähtevät sieltä ja palvelevat minua tässä paikassa.'

2. Moos. 3:12

2Moos. 3:12 Hän vastasi: Minä olen sinun kanssasi; ja tämä olkoon sinulle tunnusmerkkinä, että minä olen sinut lähettänyt: kun olet vienyt kansan pois Egyptistä, niin te palvelette Jumalaa tällä vuorella.

8. Ja hän antoi hänelle ympärileikkauksen liiton; ja niin Aabrahamille syntyi Iisak, ja hän ympärileikkasi hänet kahdeksantena päivänä, ja Iisakille syntyi Jaakob, ja Jaakobille ne kaksitoista kantaisää.

1. Moos. 17:9-12 1. Moos. 21:2-4 1. Moos. 25:24-26 1. Moos. 35:23-26

1Moos. 17:9-12 Ja Jumala sanoi Aabrahamille: Mutta sinä pidä minun liittoni, sinä ja sinun jälkeläisesi, sukupolvesta sukupolveen.

10. Ja tämä on minun liittoni sinun ja sinun jälkeläistesi kanssa; pitäkää se: ympärileikatkaa jokainen miehenpuoli keskuudessanne.

11. Ympärileikatkaa esinahkanne liha, ja se olkoon liiton merkki meidän välillämme, minun ja teidän.

12. Sukupolvesta sukupolveen ympärileikkatkaat jokainen poikalapsi teidän keskuudessanne kahdeksan päivän vanhana, niin hyvin kotona syntynyt palvelija kuin muukalaiselta, keneltä tahansa, rahalla ostettu, joka ei ole sinun jälkeläisiäsi.

1Moos. 21:2-4 Ja Saara tuli raskaaksi ja synnytti Aabrahamille pojan hänen vanhoilla päivillään, juuri sinä aikana, jonka Jumala oli hänelle sanonut.

3. Ja Aabraham nimitti poikansa, joka hänelle oli syntynyt, sen, jonka Saara oli hänelle synnyttänyt, Iisakiksi.

4. Ja Aabraham ympärileikkasi poikansa Iisakin, tämän ollessa kahdeksan päivän vanha, niinkuin Jumala oli hänen käsenyt tehdä.

1Moos. 25:24-26 Kun hänen synnyttämisensä aika oli tullut, katso, hänen kohdussaan oli kaksoiset.

25. Joka ensiksi tuli hänen kohdustaan, oli ruskea ja ylyltään niinkuin karvainen vaippa; sentähden pantiin hänelle nimeksi Eesau.

26. Senjälkeen tuli ulos hänen veljensä, ja hän piti kädellään Eesaun kantapäätä. Ja hänelle pantiin nimeksi Jaakob. Iisak oli kuudenkymmenen vuoden vanha heidän syntyessään.

1Moos. 35:23-26 Jaakobilla oli kaksitoista poikaa. Leean pojat olivat Ruuben, Jaakobin esikoinen, Simeon, Leevi, Juuda, Isaskar ja Sebulon.

24. Raakelin pojat olivat Joosef ja Benjamin.

25. Bilhan, Raakelin orjattaren, pojat olivat Daan ja Naftali.

26. Silpan, Leean orjattaren, pojat olivat Gaad ja Asser. Nämä ovat ne Jaakobin pojat, jotka syntyivät hänelle Mesopotamiassa.

9. Ja kantaisät kadehtivat Joosefia ja myivät hänet Egyptiin. Mutta Jumala oli hänen kanssansa

1. Moos. 37:28 1. Moos. 39:1-2 1. Moos. 39:21 Ps. 105:17

1Moos. 37:28 Kun nyt midianilaiset kauppiaat menivät siitä ohitse, vetivät veljet Joosefin ylös kaivosta; ja he myivät Joosefin kahdestakymmenestä hopeasekelistä ismaelilaisille. Nämä veivät Joosefin Egyptiin.

1Moos. 39:1-2 Ja Joosef vietiin Egyptiin, ja Potifar, egyptiläinen mies, joka oli faraon hoviherra ja henkivartijain päämies, osti hänet ismaelilaisilta, jotka olivat hänet sinne tuoneet.

2. Mutta Herra oli Joosefin kanssa, niin että hän menestyi kaikessa, ja hän oleskeli isäntänsä, egyptiläisen, talossa.

1Moos. 39:21 Mutta Herra oli Joosefin kanssa ja soi hänen saavuttaa suosiota ja päästä vankilan päällikön armoihin.

Ps. 105:17 oli hän lähettänyt heidän edellensä miehen: Joosef oli myyty orjaksi.

10. ja pelasti hänet kaikista hänen ahdistuksistansa. Ja hän antoi hänelle armon ja viisauden faraon, Egyptin kuninkaan, edessä; ja tämä pani hänet Egyptin ja kaiken huoneensa haltijaksi.

1. Moos. 41:14 1. Moos. 41:38-45

1Moos. 41:14 Silloin farao kutsutti Joosefin eteensä. Ja hänet tuotiin kiiruusti vankikuopasta. Ja hän ajatti hiuksensa ja muutti vaatteensa ja tuli faraon eteen.

1Moos. 41:38-45 Ja farao sanoi palvelijoilleen: Voisimmeko löytää ketään, jossa on Jumalan henki niinkuin tässä?

39. Ja farao sanoi Joosefille: Koska Jumala on sinulle ilmoittanut kaiken tämän, ei ole ketään niin ymmärtäväistä ja taitavaa, kuin sinä olet.

40. Hoida sinä minun taloani, ja sinun käskyäsi totelkoon kaikki minun kansani; ainoastaan valtaistuimen puolesta minä olen sinua korkeampi.

41. Ja farao sanoi Joosefille: Katso, minä asetan sinut koko Egyptin maan hallitusmieheksi.

42. Ja farao otti sinettisormuksensa kädestään ja pani sen Joosefin käteen ja puetti hänen ylleen hienot pellavavaatteet ja ripusti kultakäädyt hänen kaulaansa.

43. Ja hän antoi hänen ajaa omissa, lähinnä parhaissa vaunuissaan, ja hänen edellään huudettiin: abrek! Niin asetettiin hänet koko Egyptin maan hallitusmieheksi.

44. Ja farao sanoi Joosefille: Minä olen farao, mutta sinun tahtomattasi älköön kukaan nostako kättä tai jalkaa koko Egyptin maassa.

45. Ja farao nimitti Joosefin Saafenat-Paneahiksi ja antoi hänelle puolisoiksi Aasenatin, Oonin papin Poti-Feran tyttären. Niin Joosef lähti tarkastamaan Egyptin maata.

11. Ja tuli nälänhätä koko Egyptiin ja Kanaanin ja suuri vaiva, eivätkä meidän isämme saaneet mistään ravintoa.

1. Moos. 41:54-55

1Moos. 41:54-55 Senjälkeen alkoi seitsemän nälkävuotta, niinkuin Joosef oli sanonut, ja tuli nälänhätä kaikkiin maihin, mutta Egyptin maassa oli leipäviljaa kaikkialla.

55. Mutta koko Egyptin maa näki nälkää, ja kansa huusi faraolta leipää. Silloin farao sanoi kaikille egyptiläisille: Menkää Joosefin luo ja tehkää, mitä hän käskee teidän tehdä.

12. Mutta kun Jaakob kuuli Egyptissä olevan viljaa, lähetti hän meidän isämme sinne ensimmäisen kerran.

1. Moos. 42:1-2

1Moos. 42:1-2 Mutta kun Jaakob sai tietää, että Egyptissä oli viljaa, sanoi hän pojillensa: Mitä epäröitte?

2. Ja hän sanoi: Katso, minä olen kuullut, että Egyptissä on viljaa. Menkää sinne ja ostakaa meille sieltä viljaa, että pysyisimme hengissä emmekä kuolisi.

13. Ja toisella kerralla veljet tunsivat Joosefin, ja farao sai tietää Joosefin sukuperän.

1. Moos. 45:3-4 1. Moos. 47:1-10

1Moos. 45:3-4 Ja Joosef sanoi veljilleen: Minä olen Joosef. Vieläkö minun isäni elää? Mutta hänen veljensä eivät voineet vastata hänelle, niin hämmästyksissään he olivat hänen edessään.

4. Mutta Joosef sanoi veljilleen: Tulkaa tänne luokseni. Ja he tulivat. Niin hän sanoi: Minä olen Joosef, teidän veljenne, jonka myitte Egyptiin.

1Moos. 47:1-10 Ja Joosef meni ja ilmoitti faraolle, sanoen: Minun isäni ja veljeni ovat pikkukarjoiheen ja raavaskarjoiheen, kaikkine omaisuuksineen, tulleet Kanaanin maasta, ja katso, he ovat Goosenin maakunnassa.

2. Ja hän oli ottanut mukaansa veljiensä joukosta viisi miestä; ne hän toi faraon eteen.

3. Niin farao kysyi hänen veljiltänsä: Mikä on teidän ammattinne? He vastasivat faraolle: Me, sinun palvelijasi, olemme paimenia, me niinkuin isämmekin.

4. Ja he sanoivat vielä faraolle: Me olemme tulleet asuaksemme jonkun aikaa tässä maassa; sillä palvelijoillasi ei ollut laidunta karjalleen, koska kova nälänhätä on Kanaanin maassa. Suo siis palvelijaisi asettua Goosenin maakuntaan.

5. Niin farao sanoi Joosefille: Isäsi ja veljesi ovat tulleet sinun luoksesi.

6. Egyptin maa on avoinna sinun edessäsi; sijoita isäsi ja veljesi maan parhaaseen osaan. Asukoot Goosenin maakunnassa; ja jos tiedät heidän joukossaan olevan kelvollisia miehiä, niin aseta heidät minun karjani päällysmiehiksi.

7. Senjälkeen Joosef toi isänsä Jaakobin sisään ja esitti hänet faraolle. Ja Jaakob toivotti faraolle siunausta.

8. Niin farao kysyi Jaakobilta: Kuinka monta ikävuotta sinulla on?

9. Jaakob vastasi faraolle: Minun vaellusaikani on kestänyt sata kolmekymmentä vuotta. Vähät ja pahat ovat olleet minun elinvuosieni päivät eivätkä ole saavuttaneet sitä elinvuosien määrää, mikä isilläni oli vaelluksensa aikana.

10. Ja Jaakob toivotti faraolle siunausta ja lähti hänen luotaan.

14. Niin Joosef lähetti kutsumaan luokseen isänsä Jaakobin ja koko sukunsa, seitsemänkymmentä viisi henkeä.

1. Moos. 46:6 2. Moos. 1:5

1Moos. 46:6 Ja he ottivat karjansa ja tavaransa, jotka he olivat hankkineet Kanaanin maassa, ja tulivat niin Egyptiin, Jaakob ynnä kaikki hänen jälkeläisensä.

2Moos. 1:5 Ja Jaakobin kupeista lähteneitä oli kaikkiaan seitsemänkymmentä henkeä. Mutta Joosef oli jo ennestään Egyptissä.

15. Ja Jaakob meni Egyptiin ja kuoli siellä, niin myös kuolivat isämme,

1. Moos. 49:33

1Moos. 49:33 Kun Jaakob oli antanut määräyksensä pojilleen, veti hän jalkansa vuoteeseen ja kuoli ja tuli otetuksi heimonsa tykö.

16. ja heidät siirrettiin Sikemiin ja pantiin siihen hautaan, jonka Aabraham oli rahalla ostanut Emmorin lapsilta Sikemissä.

1. Moos. 23:16-20 1. Moos. 33:19 1. Moos. 47:30 1. Moos. 50:13 Joos. 24:32

1Moos. 23:16-20 Kuultuaan Efronin sanat Aabraham punnitsi Efronille sen rahasumman, jonka tämä oli maininnut heettiläisten kuullen, neljäsataa hopeasekeliä, kaupassa käypää.

17. Niin Efronin vainio, joka on Makpelassa itään päin Mamresta, sekä vainio että siellä oleva luola ynnä kaikki puut, jotka kasvoivat vainiolla, koko sillä alueella,

18. joutuivat Aabrahamin omaksi kaikkien heettiläisten nähden, jotka kulkivat hänen kaupunkinsa portista.

19. Senjälkeen Aabraham hautasi vaimonsa Saaran luolaan, joka on Makpelan vainiolla, itään päin Mamresta, se on Hebronista, Kanaanin

maassa.

20. Niin vainio ja siellä oleva luola siirtyi heettiläisiltä Aabrahamille, perintöhaudaksi.

1Moos. 33:19 Ja hän osti sen maapalstan, johon hän oli pystyttänyt telttansa, Hamorin, Sikemin isän, pojilta sadalla kesitalla.

1Moos. 47:30 sillä minä tahdon levätä isieni luona; vie siis minut Egyptistä ja hautaa minut heidän hautaansa. Hän vastasi: Minä teen, niinkuin sanot.

1Moos. 50:13 hänen poikansa veivät hänet Kanaanin maahan ja hautasivat hänet Makpelan vainiolla olevaan luolaan, jonka vainion Aabraham oli ostanut perintöhaudaksi heettiläiseltä Efronilta ja joka oli itään päin Mamresta.

Joos. 24:32 Ja Joosefin luut, jotka israelilaiset olivat tuoneet Egyptistä, he hautasivat Sikemiin, siihen maapalstaan, jonka Jaakob oli ostanut Hamorin, Sikemin isän, pojilta sadalla kesitalla ja jonka joosefilaiset olivat saaneet perintöosaksensa.

17. Mutta sitä mukaa kuin lähestyi sen lupauksen aika, jonka Jumala oli Aabrahamille antanut, kasvoi kansa ja lisääntyi Egyptissä,

2. Moos. 1:7-9 Ps. 105:24

2Moos. 1:7-9 Mutta israelilaiset olivat hedelmälliset ja sikisivät, lisääntyivät ja enenivät hyvin suurilukuisiksi, niin että maa tuli heitä täyteen.

8. Niin Egyptiin tuli uusi kuningas, joka ei Joosefista mitään tiennyt.

9. Tämä sanoi kansallensa: Katso, israelilaisten kansa on suurempi ja väkevämpi kuin me.

Ps. 105:24 Ja Herra teki kansansa hyvin hedelmälliseksi ja väkevämmäksi heidän vihamiehiänsä.

18. kunnes Egyptiä hallitsemaan nousi toinen kuningas, joka ei Joosefista mitään tiennyt.

19. Tämä kohteli kavalasti meidän kansamme ja sorti meidän isiämme ja pakotti heidät panemaan heitteille pienet lapsensa, etteivät ne jäisi eloon.

2. Moos. 1:10-11 2. Moos. 1:22

2Moos. 1:10-11 Tulkaa, menetelkäämme siis viisaasti heitä kohtaan, että he eivät lisääntyisi eivätkä, jos sota syttyisi, liittyisi hekin vihollisiimme ja sotisi meitä vastaan ja lähtisi maasta pois.

11. Niin heille asetettiin työnjohtajia rasittamaan heitä raskaalla työllä. Ja heidän täytyi rakentaa faraolle varastokaupungit Piitom ja Ramses.

2Moos. 1:22 Niin farao antoi käskyn kaikelle kansallensa, sanoen: Kaikki poikalapset, jotka syntyvät, heittäkää Niilivirtaan, mutta kaikkien tyttölasten antakaa elää.

20. Siihen aikaan syntyi Mooses, ja hän oli Jumalalle otollinen. Häntä elätettiin kolme kuukautta isänsä kodissa.

2. Moos. 2:2-14 Hebr. 11:23

2Moos. 2:2-14 Ja vaimo tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Ja kun hän näki, että se oli ihana lapsi, salasi hän sitä kolme kuukautta.

3. Mutta kun hän ei voinut sitä enää salata, otti hän kaisla-arkun, sivele sen maapihkalla ja piellä, pani lapsen siihen ja laski sen kaislikkoon Niilivirran rantaan.

4. Ja lapsen sisar asettui taammaksi nähdäksensä, mitä hänelle tapahtuisi.

5. Silloin faraon tytär tuli alas peseytymään virrassa, ja hänen seuranaan kävelivät virran rannalla; ja kun hän näki arkun kaislikossa, lähetti hän palvelijattarensa ja otatti sen ylös.

6. Ja kun hän avasi sen, näki hän lapsen; ja katso, siinä oli poikanen, joka itki. Niin hänen tuli sitä sääli, ja hän sanoi: Tämä on hebrealaisten lapsia.

7. Niin lapsen sisar sanoi faraon tyttärelle: Menenkö kutsumaan sinulle hebrealaisen imettäjän, joka voi imettää sen lapsen sinulle?

8. Faraon tytär vastasi hänelle: Mene! Niin tyttö meni ja kutsui lapsen äidin.

9. Ja faraon tytär sanoi hänelle: Ota tämä lapsi ja imetä se minulle, niin minä maksan sinulle siitä palkan. Ja vaimo otti lapsen ja imetti sen.

10. Mutta kun lapsi oli kasvanut, toi hän sen faraon tyttärelle, ja tämä otti sen pojaksensa ja antoi hänelle nimen Mooses, sillä hän sanoi: Minä olen vetänyt hänet ylös vedestä.

11. Ja tapahtui niihin aikoihin, kun Mooses oli kasvanut suureksi, että hän meni veljiensä luo ja näki heidän raskaan työnsä. Ja hän näki egyptiläisen miehen lyövän hebrealaista miestä, erästä hänen veljistään.

12. Silloin hän katseli ympärillensä joka taholle, ja kun hän näki, ettei ketään ollut läheisyydessä, löi hän egyptiläisen kuoliaaksi ja kätki hänet hiekkaan.

13. Ja hän meni toisena päivänä ulos ja näki kaksi hebrealaista miestä tappelemassa keskenään; ja hän sanoi syylliselle: Miksi lyöt toveriasi?

14. Tämä vastasi: Kuka on asettanut sinut meidän päämieheksemme ja tuomariksemme? Aiotko tappaa minutkin, niinkuin tapoit egyptiläisen? Silloin Mooses peljästy ja ajatteli: Se on siis tullut ilmi.

Hebr. 11:23 Uskon kautta pitivät Mooseksen vanhemmat häntä heti hänen syntymänsä jälkeen kätöksessä kolme kuukautta, sillä he näkivät, että lapsi oli ihana; eivätkä he peljänneet kuninkaan käskyä.

21. Mutta kun hänet oli pantu heitteille, otti faraon tytär hänet ja kasvatti hänet pojaksensa.

22. Ja Mooses kasvatettiin kaikkeen egyptiläiseen viisauteen, ja hän oli voimallinen sanoissa ja teoissa.

23. Mutta kun hän oli täyttänyt neljäkymmentä vuotta, heräsi hänen sydämessään ajatus mennä katsomaan veljiänsä, israelilaisia.

Hebr. 11:24-28

24. Uskon kautta kieltäytyi Mooses suureksi tultuaan kantamasta faraon tyttären pojan nimeä.
25. Hän otti mielummin kärsiäkseen vaivaa yhdessä Jumalan kansan kanssa kuin saadakseen synnistä lyhytaikaista nautintoa.
26. katsoen Kristuksen pilkan suuremmaksi rikkaudeksi kuin Egyptin aarteet; sillä hän käänsi katseensa palkintoa kohti.
27. Uskon kautta hän jätti Egyptin pelkäämättä kuninkaan vihaa; sillä koska hän ikäänkuin näki sen, joka on näkymätön, niin hän kesti.
28. Uskon kautta hän pani toimeen pääsiäisenvieton ja verensivelyn, ettei esikoisten surmaaja koskisi heihin.

24. Ja nähdessään eräälle heistä vääryyttä tehtävän hän puolusti häntä ja kosti pahoinpidellyn puolesta ja löi egyptiläisen kuoliaaksi.

25. Ja hän luuli veljiensä ymmärtävän, että Jumala hänen kätensä kautta oli antava heille pelastuksen; mutta he eivät sitä ymmärtäneet.

26. Seuraavana päivänä hän ilmestyi heidän luoksensa, heidän riidellessään, ja koetti saada heitä sopimaan sanoen: 'Tehän olette veljiä, miehet; miksi teette vääryyttä toisillenne?'

27. Mutta se, joka teki lähimmäisellensä vääryyttä, työnsi hänet pois ja sanoi: 'Kuka on asettanut sinut meidän päämieheksemme ja tuomariksemme?'

28. Aiotko tappaa minutkin, niinkuin eilen tapoit egyptiläisen?'

29. Tämän puheen tähden Mooses pakeni ja oli muukalaisena Midianin maassa, ja siellä hänelle syntyi kaksi poikaa.

2. Moos. 2:15 2. Moos. 3:1-10

2Moos. 2:15 Ja kun farao sai kuulla tästä tapahtumasta, etsi hän Moosesta tappaakseen hänet. Mutta Mooses lähti faraota pakoon ja pysähtyi Midianin maahan ja istahti eräälle kaivolle.

2Moos. 3:1-10 Ja Mooses kaitsi appensa Jetron, Midianin papin, lampaista. Ja kun hän kerran ajoi lampaista erämaan tuolle puolen, tuli hän Jumalan vuoren, Hoorebin, juurelle.

2. Silloin Herran enkeli ilmestyi hänelle tulen liekissä keskellä orjantappurapensasta; ja hän näki, että pensas paloi ilmitulessa, mutta pensas ei kuitenkaan kulunut.

3. Niin Mooses sanoi: Minä käyn tuonne ja katson tätä suurta näkyä, miksi ei pensas pala poroksi.

4. Kun Herra näki hänen tulevan katsomaan, huusi hän, Jumala, hänelle pensaasta ja sanoi: Mooses, Mooses! Hän vastasi: Tässä olen.

5. Hän sanoi: Älä tule tänne! Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä maa.

6. Ja hän sanoi vielä: Minä olen sinun isäsi Jumala, Aabrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala. Ja Mooses peitti kasvonsa, sillä hän pelkäsi katsoa Jumalaa.

7. Ja Herra sanoi: Minä olen nähnyt kansani kurjuuden Egyptissä ja kuullut heidän huutonsa sortajainsa tähden; niin, minä tiedän heidän tuskansa.

8. Sentähden minä olen astunut alas vapauttamaan heidät egyptiläisten kädestä ja johdattamaan heidät siitä maasta hyvään ja tilavaan maahan, maahan, joka vuotaa maitoa ja mettä, sinne, missä kanaanilaiset, heetiläiset, amorilaiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset asuvat.

9. Ja nyt on israelilaisten huuto tullut minun kuuluviini, ja minä olen myös nähnyt sen sorron, jolla egyptiläiset heitä sortavat.

10. Niin mene nyt, minä lähetän sinut faraon tykö, ja vie minun kansani, israelilaiset, pois Egyptistä.

30. Ja kun neljäkymmentä vuotta oli kulunut, ilmestyi hänelle Siinain vuoren erämaassa enkeli palavan orjantappurapensaana liekissä.

31. Kun Mooses sen näki, ihmetteli hän tätä näkyä; ja kun hän meni tarkemmin katsomaan, kuului Herran ääni, joka sanoi:

32. 'Minä olen sinun isiesi Jumala, Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin Jumala.' Niin Mooses alkoi vapista eikä tohtinut katsoa sinne.

33. Mutta Herra sanoi hänelle: 'Riisu kengät jalastasi; sillä paikka, jossa seisot, on pyhä maa.'

34. Minä olen nähnyt kansani kurjuuden Egyptissä ja kuullut heidän huokauksensa, ja minä olen astunut alas vapauttamaan heidät. Ja nyt, tule tänne, minä lähetän sinut Egyptiin.'

2. Moos. 2:24

2Moos. 2:24 Ja Jumala kuuli heidän vaikeroimisensa, ja Jumala muisti liittonsa Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa.

35. Tämän Mooseksen, jonka he kielsivät sanoen: 'Kuka sinut on asettanut päämieheksi ja tuomariksi?', hänet Jumala lähetti päämieheksi ja lunastajaksi sen enkelin kautta, joka hänelle orjantappurapensaassa oli ilmestynyt.

36. Hän johdatti heidät sieltä pois, tehden ihmeitä ja tunnustekoja Egyptin maassa ja Punaisessa meressä ja erämaassa neljänäkymmenenä vuotena.

2. Moos. 33:1 Ps. 105:27

2Moos. 33:1 Sitten Herra sanoi Moosekselle: Lähde täältä ja vaella, sinä ja kansa, jonka olet johdattanut Egyptin maasta, siihen maahan, jonka minä olen vannonen luvannut Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille, sanoen: 'Sinun jälkeläisillesi minä annan sen.'

Ps. 105:27 Nämä tekivät hänen tunnustekonsa heidän keskellään, tekivät ihmeitä Haamin maassa.

37. Tämä on se Mooses, joka sanoi israelilaisille: 'Profeetan, minun kaltaiseni, Jumala on teille herättävä teidän veljienne

joukosta.'

5. Moos. 18:15,18 Ap. t. 3:22

5Moos. 18:15 Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, Herra, sinun Jumalasi, herättää sinulle profeetan, minun kaltaiseni; häntä kuulkaa.

5Moos. 18:18 Profeetan minä olen herättävä heille heidän veljiensä keskuudesta, sinun kaltaisesi, ja minä panen sanani hänen suuhunsa, ja hän puhuu heille kaikki, mitä minä käsken hänen puhua.

Ap. t. 3:22 Sillä Mooses on sanonut: 'Profeetan, minun kaltaiseni, Herra Jumala on teille herättävä veljienne joukosta; häntä kuulkaa kaikessa, mitä hän teille puhuu.

38. Hän on se, joka seurakunnassa, erämaassa, oli enkelin kanssa, joka puhui hänelle Siinain vuorella, ja oli myös isiemme kanssa; ja hän sai eläviä sanoja meille annettaviksi.

2. Moos. 19:3,20 2. Moos. 20:1-17 5. Moos. 5:31 5. Moos. 32:46-47 Hebr. 4:12

2Moos. 19:3 Ja Mooses nousi Jumalan tykö, ja Herra huusi häntä vuorelta ja sanoi: Sano näin Jaakobin heimolle ja ilmoita israelilaisille:

2Moos. 19:20 Ja Herra astui alas Siinain vuorelle, vuoren kukkulalle, ja Herra kutsui Mooseksen vuoren kukkulalle; ja Mooses nousi sinne ylös.

2Moos. 20:1-17 Ja Jumala puhui kaikki nämä sanat ja sanoi:

2. Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka vein sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä.

3. Älä pidä muita jumalia minun rinnallani.

4. Älä tee itsellesi jumalankuvaa äläkä mitään kuvaa, älä niistä, jotka ovat ylhäällä taivaassa, älä niistä, jotka ovat alhaalla maan päällä, äläkä niistä, jotka ovat vesissä maan alla.

5. Älä kumarra niitä äläkä palvele niitä. Sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka koston isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen, niille, jotka minua vihaavat;

6. mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni.

7. Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi, nimeä, sillä Herra ei jätä rankaisematta sitä, joka hänen nimensä turhaan lausuu.

8. Muista pyhittää lepopäivä.

9. Kuusi päivää tee työtä ja toimita kaikki askareesi;

10. mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti; silloin älä mitään askareita toimita, älä sinä älköönkä sinun poikasi tai tyttäresi, sinun palvelijasi tai palvelijattaresi tai juhtasi älköönkä muukalaisesi, joka sinun porteissasi on.

11. Sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi; sentähden Herra siunasi lepopäivän ja pyhitti sen.

12. Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että kauan eläisit siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa.

13. Älä tapa.

14. Älä tee huorin.

15. Älä varasta.

16. Älä sano väärää todistusta lähimmäisestäsi.

17. Älä himoitse lähimmäisesi huonetta. Älä himoitse lähimmäisesi vaimoa äläkä hänen palvelijaansa, palvelijatartaan, härkäänsä, aasiansa äläkä mitään, mikä on lähimmäisesi omaa.

5Moos. 5:31 Mutta jää sinä tähän minun eteeni, niin minä puhun sinulle kaikki ne käskyt, säädökset ja oikeudet, jotka sinun on opetettava heille, että he seuraisivat niitä siinä maassa, jonka minä annan heille omaksi.'

5Moos. 32:46-47 sanoi hän heille: Painakaa sydämiinne kaikki ne sanat, jotka minä tänä päivänä teen todistajiksi teitä vastaan, niin että käskette lapsianne tarkoin täyttämään kaikki tämän lain sanat.

47. Sillä ei ole se turha sana, joka ei koskisi teitä, vaan siinä on teidän elämänne; ja sen sanan varassa te elätte kauan siinä maassa, johon te menette Jordanin yli, ottamaan sen omaksenne.

Hebr. 4:12 Sillä Jumalan sana on elävä ja voimallinen ja terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka ja tunkee lävitse, kunnes se erottaa sielun ja hengen, nivelet sekä ytimet, ja on sydämen ajatusten ja aivoitusten tuomitsija;

39. Mutta häntä meidän isämme eivät tahtoneet totella, vaan työnsivät hänet pois ja kääntyivät sydämessänsä jälleen Egyptiin,

4. Moos. 14:3

4Moos. 14:3 Ja miksi viekään Herra meitä tuohon maahan, jossa me kaadumme miekkaan ja vaimomme ja lapsemme joutuvat vihollisen saaliiksi! Eikö meidän olisi parempi palata Egyptiin?

40. sanoen Aaronille: 'Tee meille jumalia, jotka käyvät meidän edellämme, sillä me emme tiedä, mitä on tapahtunut Moosekselle, hänelle, joka johdatti meidät Egyptin maasta.'

2. Moos. 32:1-6

2Moos. 32:1-6 Mutta kun kansa näki, että Mooses viipyi eikä tullut alas vuorelta, kokoontui kansa Aaronin ympärille ja sanoi hänelle: Nouse, tee meille Jumala, joka käy meidän edellämme. Sillä me emme tiedä, mitä on tapahtunut Moosekselle, tälle miehelle, joka johdatti meidät Egyptin maasta.

2. Niin Aaron sanoi heille: Irroittakaa kultarenkaat, jotka ovat vaimojenne, poikienne ja tyttärienne korvissa, ja tuokaa ne minulle.

3. Ja kaikki kansa irroitti kultarenkaat, jotka heillä oli korvissaan, ja he toivat ne Aaronille;

4. ja hän otti vastaan kullan heidän käsistään, kaavaili sitä piirtimellä ja teki siitä valetun vasikan. Ja he sanoivat: Tämä on sinun jumalasi, Israel, se, joka on johdattanut sinut Egyptin maasta.

5. Kun Aaron tämän näki, rakensi hän sille alttarin; ja Aaron julisti ja sanoi: Huomenna on Herran juhla.

6. Ja he nousivat varhain seuraavana päivänä ja uhrasivat polttouhreja ja toivat yhteysuhreja; ja kansa istui syömään ja juomaan, ja sitten he nousivat iloa pitämään.

41. Ja he tekivät niinä päivinä vasikan ja toivat uhreja epäjumalalleen ja riemuitsivat kättensä töistä.

Ps. 106:19 1. Kor. 10:7

Ps. 106:19 He tekivät vasikan Hoorebin juurella ja kumarsivat valettua kuvaa;

1Kor. 10:7 Älkää myöskään ruvetko epäjumalanpalvelijoiksi kuten muutamat heistä, niinkuin kirjoitettu on: Kansa istui syömään ja juomaan, ja he nousivat iloa pitämään.

42. Mutta Jumala kääntyi heistä pois ja hylkäsi heidät palvelemaan taivaan sotajoukkoa, niinkuin on kirjoitettu profeettain kirjassa: 'Toitteko te teurasuhreja ja muita uhreja minulle erämaassa neljänäkymmenenä vuotena, te, Israelin heimo?'

Jer. 19:13 Aam. 5:25-27 Sef. 1:5

Jer. 19:13 Jerusalemin talot ja Juudan kuningasten talot tulevat Toofetin paikan kaltaisiksi - nuo saastaiset talot kaikki tyynni, joiden katoilla he ovat polttaneet uhreja kaikelle taivaan joukolle ja vuodattaneet juomauhreja muille jumalille.

Aam. 5:25-27 Toitteko te teurasuhreja ja ruokauhreja minulle erämaassa neljänäkymmenenä vuotena, te Israelin heimo?

26. Te olette kantaneet kuningastanne Sikkutia ja Kijjunin-kuvianne, tähtijumalaanne, sitä, jonka te olette itsellenne tehneet.

27. Sentähden minä vien teidät pakkosiirtolaisuuteen tuolle puolelle Damaskon, sanoo Herra. Jumala Sebaot on hänen nimensä.

Sef. 1:5 ne, jotka katoilla kumartaen rukoilevat taivaan joukkoa, sekä ne, jotka kumartaen rukoilevat Herraa ja vannovat hänen kauttansa, mutta myös vannovat Melekinsä kautta,

43. Ette; vaan te kannoitte Molokin majaa ja Romfa jumalan tähteä, niitä kuvia, jotka te olitte tehneet kumarrettaviksenne. Sentähden minä siirrän teidät toiselle puolelle Babylonin.'

1. Kun. 11:7

1Kun. 11:7 Silloin Salomo rakensi Kemokselle, mooabilais-iljetykselle, uhrikukkulan sille vuorelle, joka on itään päin Jerusalemista, ja

samoin Moolokille, ammonilais-iljetykselle.

44. Todistuksen maja oli meidän isillämme erämaassa, niinkuin hän, joka puhui Moosekselle, oli määrännyt sen tehtäväksi, sen kaavan mukaan, minkä Mooses oli nähnyt.

2. Moos. 25:9,40 2. Moos. 26:30 Hebr. 8:5

2Moos. 25:9 Tehkää asumus ja kaikki sen kalusto tarkoin sen kaavan mukaan, jonka minä sinulle näytän.

2Moos. 25:40 Ja katso, että teet ne sen kaavan mukaan, joka sinulle niistä vuorella näytettiin.

2Moos. 26:30 Ja aseta asumus pystyyn sen muotoiseksi, kuin sinulle vuorella näytettiin.

Hebr. 8:5 ja jotka palvelevat siinä, mikä on taivaallisten kuva ja varjo, niinkuin ilmoitettiin Moosekselle, kun hänen oli valmistettava maja. Sillä hänelle sanottiin: Katso, että teet kaikki sen kaavan mukaan, joka sinulle vuorella näytettiin.

45. Ja meidän isämme ottivat sen perintönä vastaan ja toivat sen Joosuan johdolla maahan, minkä he valtasivat pakanoilta, jotka Jumala karkoitti meidän isiemme tieltä. Näin oli Daavidin päiviin saakka.

2. Moos. 23:28 5. Moos. 4:38 Joos. 3:3 Joos. 18:1

2Moos. 23:28 Ja minä lähetän herhiläisiä sinun edelläsi karkoittamaan hivviläiset, kanaanilaiset ja heettiläiset sinun tieltäsi.

5Moos. 4:38 karkoittaen sinun tieltäsi kansoja, suurempia ja väkevempiä kuin sinä, ja tuoden sinut heidän maahansa antaakseen sen sinulle perintöosaksi, niinkuin nyt on tapahtunut,

Joos. 3:3 ja käskivät kansaa sanoen: Kun te näette Herran, teidän Jumalanne, liitonarkin ja leeviläiset papit sitä kantamassa, niin lähtekää tekni liikkeelle paikoiltanne ja seuratkaa sitä.

Joos. 18:1 Ja kaikki israelilaisten seurakunta kokoontui Siiloon, ja he pystyttivät sinne ilmestysmajan, sittenkuin maa oli tullut heille alamaiseksi.

46. Hän sai armon Jumalan edessä ja anoi, että hän saisi valmistaa majan Jaakobin Jumalalle.

2. Sam. 7:2 1. Aik. 17:1 Ps. 132:4-5

2Sam. 7:2 sanoi kuningas profeetta Naatanille: Katso, minä asun setripuisessa linnassa, mutta Jumalan arkki asuu telttakankaan suojassa.

1Aik. 17:1 Kerran, kun Daavid istui linnassansa, sanoi Daavid profeetta Naatanille: Katso, minä asun setripuisessa palatsissa, mutta Herran liitonarkki on telttakankaan alla. Naatan sanoi Daavidille:

Ps. 132:4-5 minä en suo silmilleni unta enkä silmäluomilleni lepoa,
5. ennenkuin löydän sijan Herralle, asumuksen Jaakobin Väkevälle.

47. Mutta Salomo hänelle huoneen rakensi.

1. Kun. 6:1-2 1. Kun. 8:13,20

1Kun. 6:1-2 Neljäntenäsadantena kahdeksantenakymmenentenä vuotena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, neljäntenä vuotena siitä, kun Salomo oli tullut Israelin kuninkaaksi, alkoi hän siiv-kuussa, joka on toinen kuukausi, rakentaa temppeliä Herralle.

2. Temppeli, jonka kuningas Salomo Herralle rakensi, oli kuuttakymmentä kyynärää pitkä, kahtakymmentä kyynärää leveä ja kolmeakymmentä kyynärää korkea.

1Kun. 8:13 Minä olen rakentanut huoneen sinulle asunnoksi, asuinsijan, asuaksesi siinä iäti.

1Kun. 8:20 Ja Herra on täyttänyt sanansa, jonka hän puhui: minä olen noussut isäni Daavidin sijalle ja istun Israelin valtaistuimella, niinkuin Herra puhui, ja minä olen rakentanut temppelin Herran, Israelin Jumalan, nimelle.

48. Korkein ei kuitenkaan asu käsillä tehdyissä huoneissa; sillä näin sanoo profeetta:

1. Kun. 8:27 Jes. 66:1 Ap. t. 17:24

1Kun. 8:27 Mutta asuuko todella Jumala maan päällä? Katso, taivaisiin ja taivasten taivaisiin sinä et mahdu; kuinka sitten tähän temppeliin, jonka minä olen rakentanut!

Jes. 66:1 Näin sanoo Herra: Taivas on minun valtaistuimeni, ja maa on minun jalkojeni astinlauta. Mikä olisi huone, jonka te minulle rakentaisitte, mikä paikka olisi minun leposijani?

Ap. t. 17:24 Jumala, joka on tehnyt maailman ja kaikki, mitä siinä on, hän, joka on taivaan ja maan Herra, ei asu käsillä tehdyissä temppeleissä,

49. 'Taivas on minun valtaistuimeni ja maa minun jalkojeni astinlauta; minkäkaltaisen huoneen te minulle rakentaisitte, sanoo Herra, tai mikä paikka olisi minun leposijani?'

Matt. 5:34-35

Matt. 5:34-35 Mutta minä sanon teille: älkää ensinkään vannoko, älkää taivaan kautta, sillä se on Jumalan valtaistuin,
35. älkääkä maan kautta, sillä se on hänen jalkojensa astinlauta, älkää myöskään Jerusalemin kautta, sillä se on suuren Kuninkaan

kaupunki;

50. Eikö minun käteni ole tätä kaikkea tehnyt?'

51. Te niskurit ja ympärileikkaamattomat sydämeltä ja korvilta, aina te vastustatte Pyhää Henkeä - niinkuin teidän isänne, niin tekin.

2. Moos. 32:9 2. Moos. 33:3 3. Moos. 26:41 Jes. 63:10 Jer. 6:10 Jer. 9:26 Luuk. 7:30

2Moos. 32:9 Ja Herra sanoi vielä Moosekselle: Minä näen, että tämä kansa on niskurikansa.

2Moos. 33:3 että tulisit siihen maahan, joka vuotaa maitoa ja mettä. Sillä minä en itse vaella sinun kanssasi, koska olet niskurikansa, etten minä sinua tiellä hukuttaisi.

3Moos. 26:41 jonka tähden minäkin kävin heitä vastaan ja vein heidät heidän vihollistensa maahan. Silloin heidän ympärileikkaamaton sydämensä nöyrtyy, ja silloin he sovittavat syntivelkansa.

Jes. 63:10 Mutta he niskoittelivat ja saattoivat murheelliseksi hänen Pyhän Henkensä; ja niin hän muuttui heidän viholliseksensa, hän itse soti heitä vastaan.

Jer. 6:10 Kenelle minä puhuisin, ketä varoittaisin, että he kuulisivat? Katso, heidän korvansa ovat ympärileikkaamattomat, eivät he voi kuunnella. Katso, Herran sana on tullut heille pilkaksi, ei se heille kelpaa.

Jer. 9:26 Egyptiä, Juudaa, Edomia, ammonilaisia, Mooabia ja kaikkia pääläen ympäriltä kerittyjä, jotka asuvat erämaassa; sillä kaikki pakanakansat ovat ympärileikkaamattomia, ja koko Israelin heimo on sydämeltään ympärileikkaamaton.

Luuk. 7:30 Mutta fariseukset ja lainoppineet tekivät turhaksi Jumalan aivoituksen heitä kohtaan eivätkä ottaneet Johannekselta kastetta.

52. Ketä profeetoista eivät teidän isänne vainonneet? He tappoivat ne, jotka ennustivat sen Vanhurskaan tulemista, jonka kavaltaajiksi ja murhaajiksi te nyt olette tulleet,

1. Kun. 19:10 Matt. 23:30-37 Ap. t. 3:14

1Kun. 19:10 Hän vastasi: Minä olen kiivailemalla kiivaillut Herran, Jumalan Sebaotin, puolesta. Sillä israelilaiset ovat hyljänneet sinun liittosi, hajottaneet sinun alttarisi ja tappaneet miekalla sinun profeettasi. Minä yksin olen jäänyt jäljelle, mutta minunkin henkeäni he väijyvät, ottaaksensa sen.

Matt. 23:30-37 ja sanotte: 'Jos me olisimme eläneet isäimme päivinä, emme olisi olleet osallisia heidän kanssaan profeettain vereen'!

31. Niin te siis todistatte itsestänne, että olette niiden lapsia, jotka tappoivat profeetat.

32. Täyttäkää siis te isänne mitta.

33. Te käärmeet, te kyykäärmeitten sikiöt, kuinka te pääsisitte helvetin tuomiota pakoon?

34. Sentähden, katso, minä lähetän teidän tyköne profeettoja ja viisaita ja kirjanoppineita. Muutamat heistä te tapatte ja ristiinnaulitsette, ja toisia heistä te ruoskitte synagoogissanne ja vainoatte kaupungista kaupunkiin;

35. että teidän päällenne tulisi kaikki se vanhurskas veri, joka maan päällä on vuodatettu vanhurskaan Aabelin verestä Sakariaan, Barakiaan pojan, vereen asti, jonka te tapoitte temppelin ja alttarin välillä.

36. Totisesti minä sanon teille: tämä kaikki on tuleva tämän sukupolven päälle.

37. Jerusalem, Jerusalem, sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka ovat sinun tykösi lähetetyt, kuinka usein minä olenkaan tahtonut koota sinun lapsesi, niinkuin kana kokoaa poikansa siipiensä alle! Mutta te ette ole tahtoneet.

Ap. t. 3:14 Te kielsitte Pyhän ja Vanhurskaan ja anoitte, että teille annettaisiin murhamies,

53. te, jotka enkelien toimen kautta saitte lain, mutta ette sitä pitäneet.

2. Moos. 19:3-6 Gal. 3:19 Hebr. 2:2

2Moos. 19:3-6 Ja Mooses nousi Jumalan tykö, ja Herra huusi häntä vuorelta ja sanoi: Sano näin Jaakobin heimolle ja ilmoita israelilaisille:

4. 'Te olette nähneet, mitä minä olen tehnyt egyptiläisille ja kuinka minä olen kantanut teitä kotkan siivillä ja tuonut teidät luokseni.

5. Jos te nyt kuulette minun ääntäni ja pidätte minun liittoni, niin te olette minun omaisuuteni ennen kaikkia muita kansoja; sillä koko maa on minun.

6. Ja te olette minulle pappisvaltakunta ja pyhä kansa.' Sano nämä sanat israelilaisille.

Gal. 3:19 Mitä varten sitten on laki? Se on rikkomusten tähden jäljestäpäin lisätty olemaan siihen asti, kunnes oli tuleva se siemen, jolle lupaus oli annettu; ja se säädettiin enkelien kautta, välimiehen kädellä.

Hebr. 2:2 Sillä jos enkelien kautta puhuttu sana pysyi lujana, ja jokainen rikkomus ja tottelemattomuus sai oikeudenmukaisen palkkansa,

54. Mutta kun he tämän kuulivat, viilsi se heidän sydäntänsä, ja he kiristelivät hänelle hampaitansa.

Ap. t. 5:33

Ap. t. 5:33 Kun he sen kuulivat, viilsi se heidän sydäntänsä, ja he tahtoivat tappaa heidät.

55. Mutta täynnä Pyhää Henkeä hän loi katseensa taivaaseen päin ja näki Jumalan kirkkauden ja Jeesuksen seisovan Jumalan oikealla puolella

Luuk. 22:69

Luuk. 22:69 Mutta tästedes Ihmisen Poika on istuva Jumalan voiman oikealla puolella.

56. ja sanoi: Katso, minä näen taivaat auenneina ja Ihmisen Pojan seisovan Jumalan oikealla puolella.

Room. 8:34 Hebr. 12:2

Room. 8:34 Kuka voi tuomita kadotukseen? Kristus Jeesus on se, joka on kuollut, onpa vielä herätettykin, ja hän on Jumalan oikealla puolella, ja hän myös rukoilee meidän edestämme.

Hebr. 12:2 silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle.

57. Niin he huusivat suurella äänellä ja tukkivat korvansa ja karkasivat kaikki yhdessä hänen päällensä

58. ja ajoivat hänet ulos kaupungista ja kivittivät. Ja todistajat riisuiivat vaippansa Saulus nimisen nuorukaisen jalkojen juureen.

5. Moos. 17:5,7 Ap. t. 22:20 Hebr. 11:37

5Moos. 17:5 niin vie se mies tai se nainen, joka on sellaisen pahan tehnyt, porttiesi edustalle - se mies tai se nainen - ja kivitä heidät kuoliaaksi.

5Moos. 17:7 Todistajien käsi kohotkoon ensimmäisenä häntä vastaan surmataksaan hänet, ja sitten koko kansan käsi. Poista paha keskuudestasi.

Ap. t. 22:20 Ja kun Stefanuksen, sinun todistajasi, veri vuodatettiin, olin minäkin läsnä, hyväksyin sen ja vartioin hänen surmaajainsa vaatteita.'

Hebr. 11:37 heitä on kivitetty, kiusattu, rikki sahattu, miekalla surmattu; he ovat kierrelleet ympäri lampaannahoissa ja vuohennahoissa, puutteenalaisina, ahdistettuina, pahoinpideltyinä -

59. Ja niin he kivittivät Stefanuksen, joka rukoili ja sanoi: Herra Jeesus, ota minun henkeni!

Ps. 31:6 Luuk. 23:46 1. Piet. 4:19

Ps. 31:6 Sinun käteesi minä annan henkeni, sinä, Herra, lunastat minut, sinä uskollinen Jumala.

Luuk. 23:46 Ja Jeesus huusi suurella äänellä ja sanoi: Isä, sinun käsiisi minä annan henkeni. Ja sen sanottuaan hän antoi henkensä.

1Piet. 4:19 Sentähden, uskokoot myös ne, jotka Jumalan tahdon mukaan kärsivät, sielunsa uskolliselle Luojalle, tehden sitä, mikä hyvää on.

60. Ja hän laskeutui polvilleen ja huusi suurella äänellä: Herra, älä lue heille syyksi tätä syntiä! Ja sen sanottuaan hän nukkui pois.

Matt. 5:44 Luuk. 23:34

Matt. 5:44 Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihollisianne ja rukoilkaa niiden puolesta, jotka teitä vainoavat,
Luuk. 23:34 Mutta Jeesus sanoi: Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä he tekevät. Ja he jakoivat keskenään hänen vaatteensa ja heittivät niistä arpaa.

8. Luku

1. Myös Saulus hyväksyi Stefanuksen surmaamisen. Ja sinä päivänä nousi suuri vaino Jerusalemin seurakuntaa vastaan; ja kaikki hajaantuivat ympäri Juudean ja Samarian paikkakuntia, paitsi apostolit.

Ap. t. 22:20

Ap. t. 22:20 Ja kun Stefanuksen, sinun todistajasi, veri vuodatettiin, olin minäkin läsnä, hyväksyin sen ja vartioin hänen surmaajainsa vaatteita.'

2. Ja muutamat jumalaapelkääväiset miehet hautasivat Stefanuksen ja pitivät hänelle suuret valittajaiset.

3. Mutta Saulus raateli seurakuntaa, kulki talosta taloon ja raastoi ulos miehiä ja naisia ja panetti heidät vankeuteen.

Ap. t. 22:4,19 Ap. t. 26:10-11 Gal. 1:13

Ap. t. 22:4 Ja minä vainosin tätä tietä aina kuolemaan asti, sitoen ja heittäen vankeuteen sekä miehiä että naisia,
Ap. t. 22:19 Ja minä sanoin: 'Herra, he tietävät itse, että minä panin vankeuteen ja ruoskitin jokaisessa synagoogassa niitä, jotka uskoivat sinuun.

Ap. t. 26:10-11 ja niin minä teinkin Jerusalemissa. Paljon pyhiä minä suljin vankiloihin, saatuani ylipapeilta siihen valtuuden, ja kun heitä tapettiin, annoin minä ääneni sen puolesta.

11. Ja kaikkialla synagoogissa minä usein koetin rankaisemalla pakottaa heitä herjaamaan Jeesusta, ja menin niin pitkälle vimmassani heitä vastaan, että vainosin heitä aina ulkomaan kaupunkiin saakka.

Gal. 1:13 Olettehan kuulleet minun entisestä vaelluksestani juutalaisuudessa, että minä ylenmäärin vainosin Jumalan seurakuntaa ja sitä

hävitin

4. Ne, jotka näin olivat hajaantuneet, vaelsivat paikasta toiseen ja julistivat evankeliumin sanaa.

Ap. t. 11:19

Ap. t. 11:19 Ne, jotka olivat hajaantuneet sen ahdingon vuoksi, joka oli syntynyt Stefanuksen tähden, vaelsivat ympäri hamaan Foinikiaan ja Kyproon ja Antiokiaan saakka, mutta eivät puhuneet sanaa muille kuin ainoastaan juutalaisille.

5. Ja Filippus meni Samarian kaupunkiin ja saarnasi heille Kristusta.

Ap. t. 6:5

Ap. t. 6:5 Ja se puhe kelpasi kaikelle joukolle; ja he valitsivat Stefanuksen, miehen, joka oli täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä, ja Filippuksen ja Prokoruksen ja Nikanorin ja Timonin ja Parmenaan ja Nikolauksen, antiokialaisen käännyntäisen,

6. Ja kansa otti yksimielisesti vaarin siitä, mitä Filippus puhui, kun he kuulivat hänen sanansa ja näkivät ne tunnusteot, jotka hän teki.

7. Sillä monista, joissa oli saastaisia henkiä, ne lähtivät pois huutaen suurella äänellä; ja moni halvattu ja rampa parani.

Mark. 16:17

Mark. 16:17 Ja nämä merkit seuraavat niitä, jotka uskovat: minun nimessäni he ajavat ulos riivaajia, puhuvat uusilla kielillä,

8. Ja syntyi suuri ilo siinä kaupungissa.

9. Mutta ennestään oli kaupungissa muuan mies, nimeltä Simon, joka harjoitti noituutta ja hämmästytti Samarian kansaa sanoen olevansa jokin suuri;

10. ja häntä kuuntelivat kaikki, pienet ja suuret, ja sanoivat: Tämä mies on se Jumalan voima, jota kutsutaan 'suureksi'.

11. Ja he kuuntelivat häntä sentähden, että hän kauan aikaa oli noituuksillaan heitä hämmästyttänyt.

12. Mutta kun he nyt uskoivat Filippusta, joka julisti evankeliumia Jumalan valtakunnasta ja Jeesuksen Kristuksen nimestä, niin he ottivat kasteen, sekä miehet että naiset.

13. Ja Simon itsekin uskoi, ja kasteen saatuansa hän pysytteli Filippuksen seurassa; ja nähdessään ihmeitä ja suuria, voimallisia tekoja hän hämmästyti.

14. Mutta kun apostolit, jotka olivat Jerusalemissa, kuulivat, että Samaria oli ottanut vastaan Jumalan sanan, lähettivät he heidän tykönsä Pietarin ja Johanneksen.

15. Ja tultuaan sinne nämä rukoilivat heidän edestänsä, että he saisivat Pyhän Hengen;

16. sillä hän ei ollut vielä tullut yhteenkään heistä, vaan he olivat ainoastaan kastetut Herran Jeesuksen nimeen.

Ap. t. 19:2

Ap. t. 19:2 Ja hän sanoi heille: Saitteko Pyhän Hengen silloin, kun te tulitte uskoon? Niin he sanoivat hänelle: Emme ole edes kuulleet, että Pyhää Henkeä on olemassakaan.

17. Silloin he panivat kätensä heidän päällensä, ja he saivat Pyhän Hengen.

Ap. t. 19:6

Ap. t. 19:6 Ja kun Paavali pani kätensä heidän päälleen, tuli heidän päällensä Pyhä Henki, ja he puhuivat kielillä ja ennustivat.

18. Mutta kun Simon näki, että Henki annettiin sille, jonka päälle apostolit panivat kätensä, toi hän heille rahaa

19. ja sanoi: Antakaa minullekin se valta, että kenen päälle minä käteni panen, se saa Pyhän Hengen.

20. Mutta Pietari sanoi hänelle: Menköt rahasi sinun kanssasi kadotukseen, koska luulet Jumalan lahjan olevan rahalla saatavissa.

Matt. 10:8

Matt. 10:8 Parantakaa sairaita, herättäkää kuolleita, puhdistakaa pitalisia, ajakaa ulos riivaajia. Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa.

21. Ei sinulla ole osaa eikä arpaa tähän sanaan, sillä sinun sydämesi ei ole oikea Jumalan edessä.

Ef. 5:5

Ef. 5:5 Sillä sen te tiedätte ja tunnette, ettei yhdelläkään haureellisella eikä saastaisella eikä ahneella - sillä hän on epäjumalanpalvelija - ole perintöosaa Kristuksen ja Jumalan valtakunnassa.

22. Tee siis parannus ja käänny tästä pahuudestasi ja rukoile Herraa - jos ehkä vielä sinun sydämesi ajatus sinulle anteeksi annetaan.

2. Tim. 2:25

2Tim. 2:25 hänen tulee sävyisästi ojentaa vastustelijoita; ehkäpä Jumala antaa heille mielenmuutoksen, niin että tulevat tuntemaan totuuden

23. Sillä minä näen sinun olevan täynnä katkeruuden sappea ja kiinni vääryyden siteissä.

Hebr. 12:15

Hebr. 12:15 ja pitäkää huoli siitä, ettei kukaan jää osattomaksi Jumalan armosta, ettei mikään katkeruuden juuri pääse kasvamaan ja tekemään häiriötä, ja monet sen kautta tule saastutetuiksi,

24. Niin Simon vastasi ja sanoi: Rukoilkaa te minun edestäni Herraa, ettei minulle tapahtuisi mitään siitä, mitä te olette sanoneet.

25. Ja kun he olivat todistaneet ja Herran sanaa puhuneet, palasivat he Jerusalemiin ja julistivat evankeliumia monessa Samarian kylässä.

26. Mutta Filippukselle puhui Herran enkeli sanoen: Nouse ja mene puolipäivään päin sille tielle, joka vie Jerusalemista alas Gassaan ja on autio.

27. Ja hän nousi ja lähti. Ja katso, siellä kulki etiopialainen mies, Etiopian kuningattaren Kandaken hoviherra, mahtava mies ja koko hänen aarteistonsa hoitaja; hän oli tullut Jerusalemiin rukoilemaan

Ps. 68:32 Sef. 3:10

Ps. 68:32 Mahtavat saapuvat Egyptistä, Etiopia kiiruhtaa ojentamaan käsiänsä Jumalan puoleen.

Sef. 3:10 Tuolta puolen Etiopian virtain tuovat minun rukoilijani - tytär, minun hajoitettu joukkoni - minulle ruokauhreja.

28. ja oli nyt paluumatkalla ja istui vaunuissaan ja luki profeetta Esaiasta.

29. Niin Henki sanoi Filippukselle: Käy luo ja pysyttele lähellä noita vaunuja.

30. Niin Filippus juoksi luo ja kuuli hänen lukevan profeetta Esaiasta ja sanoi: Ymmärrätkö myös, mitä luet?

31. Niin hän sanoi: Kuinka minä voisin ymmärtää, ellei kukaan minua opasta? Ja hän pyysi Filippusta nousemaan ja istumaan viereensä.

32. Ja se kirjoitus, jota hän luki, oli tämä: Niinkuin lammas hänet viedään teuraaksi; ja niinkuin karitsa on ääneti keritsijänsä edessä, niin ei hänkään suutansa avaa.

Jes. 53:7-8

Jes. 53:7-8 Häntä piinattiin, ja hän alistui siihen eikä suutansa avannut; niinkuin karitsa, joka teuraaksi viedään, niinkuin lammas, joka ääneti keritsijänsä edessä, niin ei hän suutansa avannut.

8. Ahdistettuna ja tuomittuna hänet otettiin pois, mutta kuka hänen polvikunnastaan sitä ajatteli? Sillä hänet temmattiin pois elävien maasta; minun kansani rikkomuksen tähden kohtasi rangaistus häntä.

33. Hänen alentumisensa kautta hänen tuomionsa otetaan pois. Kuka kertoo hänen syntyperänsä? Sillä hänen elämänsä otetaan pois maan päältä.

34. Ja hoviherra kysyi Filippukselta sanoen: Minä pyydän sinua: sano, kenestä profeetta puhuu näin, itsestäänkö vai jostakin toisesta?

35. Niin Filippus avasi suunsa ja lähtien tästä kirjoituksesta julisti hänelle evankeliumia Jeesuksesta.

36. Ja kulkiessaan tietä he tulivat veden ääreen; ja hoviherra sanoi: Katso, tässä on vettä. Mikä estää kastamasta minua?

38. Ja hän käski pysäyttää vaunut, ja he astuivat kumpikin veteen, sekä Filippus että hoviherra, ja Filippus kastoi hänet.

39. Ja kun he olivat astuneet ylös vedestä, tempasi Herran Henki Filippuksen pois, eikä hoviherra häntä enää nähnyt. Ja hän jatkoi matkaansa iloiten.

1. Kun. 18:12 2. Kun. 2:16

1Kun. 18:12 Kun minä lähden pois luotasi, niin Herran Henki kuljettaa sinut, en tiedä minne, ja kun minä menen ilmoittamaan Ahabille eikä hän löydä sinua, niin hän tappaa minut. Ja kuitenkin palvelijasi on peljännyt Herraa nuoruudestaan asti.

2Kun. 2:16 Ja he sanoivat hänelle: Katso, palvelijaisi joukossa on viisikymmentä urhoollista miestä; menköt he etsimään sinun isäntääsi. Ehkä Herran Henki on vienyt hänet ja heittänyt jollekin vuorelle tai johonkin laaksoon. Hän vastasi: Älkää lähettäkö.

40. Mutta Filippus tavattiin Asdodissa; ja hän vaelsi ympäri ja julisti evankeliumia kaikissa kaupungeissa, kunnes tuli Kesareaan.

Ap. t. 21:8

Ap. t. 21:8 Mutta seuraavana päivänä me lähdimme sieltä ja tulimme Kesareaan, jossa menimme evankelista Filippuksen tykö, joka oli yksi niistä seitsemästä, ja jäimme hänen tykönsä.

9. Luku

1. Mutta Saulus puuskui yhä uhkaa ja murhaa Herran opetuslapsia vastaan ja meni ylimmäisen papin luo

Ap. t. 7:58 Gal. 1:13 1. Tim. 1:13

Ap. t. 7:58 ja ajoivat hänet ulos kaupungista ja kivittivät. Ja todistajat riisuiivat vaippansa Saulus nimisen nuorukaisen jalkojen juureen.
Gal. 1:13 Olettehan kuulleet minun entisestä vaelluksestani juutalaisuudessa, että minä ylenmäärin vainosin Jumalan seurakuntaa ja sitä hävitin

1Tim. 1:13 minut, entisen pilkkaajan ja vainoojan ja väkivallantekijän. Mutta minä sain laupeuden, koska olin tehnyt sitä tietämättömänä, epäuskossa;

2. ja pyysi häneltä kirjeitä Damaskon synagoogille, että keitä hän vain löytäisi sen tien vaeltajia, miehiä tai naisia, ne hän saisi tuoda sidottuina Jerusalemiin.

Ap. t. 18:25-26 Ap. t. 19:23

Ap. t. 18:25-26 Tälle oli opetettu Herran tie, ja hän puhui palavana hengessä ja opetti tarkoin Jeesuksesta, mutta tunsu ainoastaan Johanneksen kasteen.

26. Hän rupesi rohkeasti puhumaan synagoogassa. Mutta kun Priskilla ja Akylas olivat häntä kuunnelleet, ottivat he hänet luokseen ja selvittivät hänelle tarkemmin Jumalan tien.

Ap. t. 19:23 Tähän aikaan syntyi sangen suuri melu siitä tiestä.

3. Ja kun hän oli matkalla, tapahtui hänen lähestyessään Damaskoa, että yhtäkkiä valo taivaasta leimahti hänen ympärillensä;

1. Kor. 15:8-9

1Kor. 15:8-9 Mutta kaikkein viimeiseksi hän näyttäytyi minullekin, joka olen ikäänkuin keskensyntynyt.

9. Sillä minä olen apostoleista halvin enkä ole sen arvoinen, että minua apostoliksi kutsutaan, koska olen vainonnut Jumalan seurakuntaa.

4. ja hän kaatui maahan ja kuuli äänen, joka sanoi hänelle: Saul, Saul, miksi vainoat minua?

Luuk. 10:16

Luuk. 10:16 Joka kuulee teitä, se kuulee minua, ja joka hylkää teidät, hylkää minut; mutta joka minut hylkää, hylkää hänet, joka on minut lähettänyt.

5. Hän sanoi: Kuka olet, herra? Hän vastasi: Minä olen Jeesus, jota sinä vainoat.

6. Mutta nouse ja mene kaupunkiin, niin sinulle sanotaan, mitä sinun pitää tekemän.

7. Ja miehet, jotka matkustivat hänen kanssansa, seisoivat mykistyneinä: he kuulivat kyllä äänen, mutta eivät ketään nähneet.

8. Niin Saulus nousi maasta; mutta kun hän avasi silmänsä, ei hän nähnyt mitään, vaan he taluttivat häntä kädestä ja veivät hänet Damaskoon.

9. Ja hän oli kolme päivää näkemätönnä, ei syönyt eikä juonut.

10. Ja Damaskossa oli eräs opetuslapsi, nimeltä Ananias. Hänelle Herra sanoi näyssä: Ananias! Hän vastasi: Katso, tässä olen, Herra.

11. Niin Herra sanoi hänelle: Nouse ja mene sille kadulle, jota sanotaan Suoraksi kaduksi, ja kysy Juudaan talosta Saulus nimistä tarsolaista miestä. Sillä katso, hän rukoilee;

12. ja hän on nähnyt näyssä miehen, Ananias nimisen, tulevan sisälle ja panevan kätensä hänen päällensä, että hän saisi näkönsä jälleen.

13. Mutta Ananias vastasi: Herra, minä olen monelta kuullut siitä miehestä, kuinka paljon paha hän on tehnyt sinun pyhillesi Jerusalemissa;

14. ja täälläkin hänellä on ylipapeilta valtuus vangita kaikki, jotka sinun nimeäsi avuksi huutavat.

15. Mutta Herra sanoi hänelle: Mene; sillä hän on minulle valittu ase, kantamaan minun nimeäni pakanain ja kuningasten ja Israelin lasten eteen.

Room. 1:5 Gal. 2:7-8 1. Tim. 2:7

Room. 1:5 jonka kautta me olemme saaneet armon ja apostolinviran, että syntyisi uskon kuuliaisuus hänen nimeänsä kohtaan kaikissa pakanakansoissa,

Gal. 2:7-8 vaan päinvastoin, kun näkivät, että minulle oli uskottu evankeliumin julistaminen ympärileikkaamattomille, samoin kuin Pietarille sen julistaminen ympärileikatuille -

8. sillä hän, joka antoi Pietarille voimaa hänen apostolintoimeensa ympärileikattujen keskuudessa, antoi minullekin siihen voimaa pakanain keskuudessa -

1Tim. 2:7 ja sitä varten minä olen saarnaajaksi ja apostoliksi asetettu - minä puhun totta, en valhettele - pakanain opettajaksi uskossa ja totuudessa.

16. Sillä minä tahdon näyttää hänelle, kuinka paljon hänen pitää kärsimän minun nimeni tähden.

Ap. t. 20:23 2. Kor. 11:23-28

Ap. t. 20:23 Sen vain tiedän, että Pyhä Henki jokaisessa kaupungissa todistaa minulle ja sanoo, että kahleet ja ahdistukset minua odottavat. 2Kor. 11:23-28 He ovat Kristuksen palvelijoita - puhun kuin mieltä vailla - minä vielä enemmän. Olen nähnyt vaivaa enemmän, olen ollut useammin vankeudessa, minua on ruoskittu ylen paljon, olen monta kertaa ollut kuoleman vaarassa.

24. Juutalaisilta olen viidesti saanut neljäkymmentä lyöntiä, yhtä vaille;

25. kolmesti olen saanut raippoja, kerran minua kivitettiin, kolmesti olen joutunut haaksirikkoon, vuorokauden olen meressä ajelehtinut;

26. olen usein ollut matkoilla, vaaroissa virtojen vesillä, vaaroissa rosvojen keskellä, vaaroissa heimoni puolelta, vaaroissa pakanain puolelta, vaaroissa kaupungeissa, vaaroissa erämaassa, vaaroissa merellä, vaaroissa valheveljien keskellä;

27. ollut työssä ja vaivassa; paljon valvonut, kärsinyt nälkää ja janoa, paljon paastonnut, kärsinyt vilua ja alastomuutta.

28. Ja kaiken muun lisäksi jokapäiväistä tunkeilua luonani, huolta kaikista seurakunnista.

17. Niin Ananias meni ja astui huoneeseen, pani molemmat kätensä hänen päälleen ja sanoi: Veljeni Saul, Herra lähetti minut - Jeesus, joka ilmestyi sinulle tiellä, jota tulit - että saisit näkösi jälleen ja tulisit täytetyksi Pyhällä Hengellä.

18. Ja heti putosivat hänen silmistään ikäänkuin suomukset, ja hän sai näkönsä ja nousi ja otti kasteen.

19. Ja kun hän nautti ruokaa, niin hän vahvistui. Ja hän oli opetuslasten seurassa Damaskossa jonkun aikaa.

20. Ja kohta hän saarnasi synagoogissa Jeesusta, julistaen, että hän on Jumalan Poika.

21. Ja kaikki, jotka kuulivat, hämmästyivät ja sanoivat: Eikö tämä ole se, joka Jerusalemissa tuhosi ne, jotka tätä nimeä avuksi huutavat? Ja eikö hän ole tullut tänne viedäksensä ne vangittuina ylipappien käsiin?

Ap. t. 8:3

Ap. t. 8:3 Mutta Saulus raateli seurakuntaa, kulki talosta taloon ja raastoi ulos miehiä ja naisia ja panetti heidät vankeuteen.

22. Mutta Saulus sai yhä enemmän voimaa ja saattoi Damaskossa asuvat juutalaiset ymmälle näyttäen toteen, että Jeesus on Kristus.

Ap. t. 18:28

Ap. t. 18:28 Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus.

23. Ja pitkän ajan kuluttua juutalaiset pitivät keskenään neuvoa tappaaksensa hänet.

Ap. t. 23:12

Ap. t. 23:12 Mutta päivän tultua juutalaiset tekivät salaliiton ja vannoiivat valan, etteivät söisi eivätkä joisi, ennenkuin olivat tappaneet Paavalin.

24. Mutta heidän salahankkeensa tuli Sauluksen tietoon. Ja he vartioivat porttejakin yöt päivät, saadakseen hänet tapetuksi.

2. Kor. 11:32

2Kor. 11:32 Damaskossa kuningas Aretaan käskynhaltija vartioi damaskolaisten kaupunkia ottaaksensa minut kiinni.

25. Mutta hänen opetuslapsensa ottivat hänet yöllä, päästivät hänet muurin aukosta ja laskivat alas vasussa.

26. Ja kun hän oli tullut Jerusalemiin, yritti hän liittyä opetuslapsiin; mutta he kaikki pelkäsivät häntä, koska eivät uskoneet, että hän oli opetuslapsi.

Gal. 1:18

Gal. 1:18 Sitten, kolmen vuoden kuluttua, minä menin ylös Jerusalemiin tutustuakseni Keefaaseen ja jäin hänen tykönsä viideksitoista päiväksi.

27. Mutta Barnabas otti hänet turviinsa ja vei hänet apostolien tykö ja kertoi heille, kuinka Saulus tiellä oli nähnyt Herran, ja että Herra oli puhunut hänelle, ja kuinka hän Damaskossa oli rohkeasti julistanut Jeesuksen nimeä.

28. Ja niin hän kävi heidän keskuudessaan sisälle ja ulos Jerusalemissa ja julisti rohkeasti Herran nimeä.

29. Ja hän puhui ja väitteli hellenistien kanssa; mutta he koettivat tappa hänet.

30. Kun veljet sen huomasivat, veivät he hänet Kesareaan ja lähettivät hänet sieltä Tarsoon.

Ap. t. 11:25

Ap. t. 11:25 Niin hän lähti Tarsoon etsimään Saulusta, ja kun hän oli hänet löytänyt, toi hän hänet Antiokiaan.

31. Niin oli nyt seurakunnalla koko Juudeassa ja Galileassa ja Samariassa rauha; ja se rakentui ja vaelsi Herran pelossa ja lisääntyi Pyhän Hengen virvoittavasta vaikutuksesta.
32. Ja tapahtui, että Pietari, kiertäessään kaikkien luona, tuli myöskin niiden pyhien tykö, jotka asuivat Lyddassa.
33. Siellä hän tapasi Aineas nimisen miehen, joka kahdeksan vuotta oli maannut vuoteessaan ja oli halvattu.
34. Ja Pietari sanoi hänelle: Aineas, Jeesus Kristus parantaa sinut; nouse ja korjaa vuoteesi. Ja kohta hän nousi.
35. Ja kaikki Lyddan ja Saaronin asukkaat näkivät hänet; ja he kääntyivät Herran tykö.
36. Mutta Jopessa oli naisopetuslapsi, nimeltä Tabita, mikä kreikaksi käännettynä on: Dorkas; hän teki paljon hyviä töitä ja antoi runsaasti almuja.
37. Ja tapahtui niinä päivinä, että hän sairastui ja kuoli; ja he pesivät hänet ja panivat yläsaliin.
38. Ja koska Lydda oli lähellä Joppea, niin opetuslapset, kun kuulivat Pietarin olevan siellä, lähettivät kaksi miestä hänen luoksensa pyytämään: Tule viipymättä meidän tykömme.
39. Niin Pietari nousi ja meni heidän kanssansa. Ja hänen sinne saavuttuaan he veivät hänet yläsaliin, ja kaikki lesket tulivat hänen luoksensa itkien ja näytellen hänelle ihokkaita ja vaippoja, joita Dorkas oli tehnyt, ollessaan heidän kanssansa.
40. Mutta Pietari toimitti kaikki ulos ja laskeutui polvilleen ja rukoili; ja hän kääntyi ruumiin puoleen ja sanoi: Tabita, nouse ylös! Niin tämä avasi silmänsä, ja nähdessään Pietarin hän nousi istumaan.
41. Ja Pietari ojensi hänelle kätensä ja nosti hänet seisomaan ja kutsui sisään pyhät ja lesket ja asetti hänet elävänä heidän eteensä.
42. Ja se tuli tiedoksi koko Jopessa, ja monet uskoivat Herraan.
43. Ja Pietari viipyi Jopessa jonkun aikaa erään nahkuri Simonin luona.

10. Luku

1. Ja Kesareassa oli mies, nimeltä Kornelius, sadanpäämies niin kutsutussa italialaisessa sotaväenosastossa.
2. Hän oli hurskas ja Jumalaa pelkääväinen, niinkuin koko hänen perhekuntansakin, ja antoi paljon almuja kansalle ja rukoili alati Jumalaa.
3. Hän näki selvästi näyssä, noin yhdeksännellä hetkellä päivästä, Jumalan enkelin, joka tuli sisään hänen tykönsä ja sanoi hänelle: Kornelius!
4. Tämä loi katseensa häneen ja sanoi peljästyneenä: Mikä on, Herra? Enkeli sanoi hänelle: Sinun rukouksesi ja almusi ovat tulleet muistoon Jumalan edessä.
5. Niin lähetä nyt miehiä Joppeen noutamaan eräs Simon, jota myös Pietariksi kutsutaan;
6. hän majoilee nahkuri Simonin luona, jonka talo on meren rannalla.

Ap. t. 9:43 Ja Pietari viipyi Jopessa jonkun aikaa erään nahkuri Simonin luona.

7. Ja kun enkeli, joka Korneliusta puhutteli, oli mennyt pois, kutsui tämä kaksi palvelijaansa ja hurskaan sotamiehen uskollisimpiensa joukosta

8. ja kertoi heille kaikki ja lähetti heidät Joppeen.

9. Ja seuraavana päivänä, kun he olivat matkalla ja lähestyivät kaupunkia, nousi pietari noin kuudennen hetken vaiheilla katolle rukoilemaan.

10. Ja hänen tuli nälkä, ja hän halusi ruokaa. Mutta sitä valmistettaessa hän joutui hurmoksiin.

11. Ja hän näki taivaan avoinna ja tulevan alas astian, ikäänkuin suuren liinavaatteen, joka neljästä kulmastaan laskettiin maahan.

12. Ja siinä oli kaikkinaisia maan nelijalkaisia ja matelijoita ja taivaan lintuja.

13. Ja tuli ääni, joka sanoi hänelle: Nouse, Pietari, teurasta ja syö.

14. Mutta Pietari sanoi: En suinkaan, Herra; sillä en minä ole ikinä syönyt mitään epäpyhää enkä saastaista.

3. Moos. 11:4-47 Hes. 4:14

3Moos. 11:4-47 Näitä älkää kuitenkaan syökö niistä, jotka märehivät, ja niistä, joilla on sorkat: kamelia, joka kyllä märehtii, mutta jolla ei ole sorkkia: se olkoon teille saastainen;

5. tamaania, joka kyllä märehtii, mutta jolla ei ole sorkkia: se olkoon teille saastainen;

6. jänistä, joka kyllä märehtii, mutta jolla ei ole sorkkia: se olkoon teille saastainen;

7. sikaa, jolla tosin on kokonansa halkinaiset sorkat, mutta joka ei märehdi; se olkoon teille saastainen.

8. Näiden lihaa älkää syökö ja näiden raatoihin älkää koskeko, ne olkoot teille saastaiset.

9. Näitä te saatte syödä kaikista vesieläimistä: kaikkia, joilla on evät ja suomukset ja jotka elävät vedessä, niin hyvin merissä kuin joissa, te saatte syödä.

10. Mutta kaikista niistä, joita vedet vilisevät, kaikista elollisista, jotka elävät vedessä, inhotkaa kaikkia niitä, joilla ei ole eviä eikä suomuksia, elivätpä merissä tai joissa.

11. Niitä inhotkaa; niiden lihaa älkää syökö, ja niiden raadot inhottakoot teitä.

12. Kaikkia niitä vesieläimiä, joilla ei ole eviä eikä suomuksia, inhotkaa.

13. Linnuista taas inhotkaa näitä; älköön niitä syötäkö, vaan olkoot inhottavia: kotka, partakorppikotka ja harmaa korppikotka,

14. haarahaukka ja suohaukkalajit,

15. kaikki kaarnelajit,

16. kamelikurki, pääskynen, kalalokki ja jalohaukkalajit,

17. huuhkaja, kalasääksi ja kissapöllö,

18. sarvipöllö, pelikaani ja likakorppikotka,
19. haikara ja sirriäislajit, harjalintu ja yölepakko.
20. Ja kaikkia siivellisiä pikkueläimiä, jotka liikkuvat neljällä jalalla, inhotkaa.
21. Kuitenkin saatte siivellisistä pikkueläimistä, jotka liikkuvat neljällä jalalla, syödä niitä, joilla jalkojen yläpuolella on kaksi säärtä hypelläksensä niillä maassa.
22. Niistä te saatte syödä seuraavia: heinäsirkkalajeja, solam-sirkkalajeja, hargol-sirkkalajeja ja haagab-sirkkalajeja.
23. Mutta kaikkia muita siivellisiä pikkueläimiä, joilla on neljä jalkaa, inhotkaa.
24. Seuraavista eläimistä te tulette saastaisiksi; jokainen, joka niiden raatoihin koskee, olkoon saastainen iltaan asti.
25. Ja jokainen, joka niiden raatoja kantaa, peskөөn vaatteensa ja olkoon saastainen iltaan asti.
26. Kaikki nelijalkaiset eläimet, joilla on sorkat, mutta ei kokonaan halkinaiset, ja jotka eivät märehdi, olkoot teille saastaiset; jokainen, joka niihin koskee, olkoon saastainen.
27. Ja kaikki nelijalkaiset eläimet, jotka käyvät käpälillä, olkoot teille saastaiset; jokainen, joka niiden raatoihin koskee, olkoon saastainen iltaan asti.
28. Ja joka kantaa niiden raatoja, peskөөn vaatteensa ja olkoon saastainen iltaan asti; ne olkoot teille saastaiset.
29. Ja nämä olkoot teille saastaiset niistä pikkueläimistä, jotka liikkuvat maassa: myyrä, hiiri ja sisiliskolajit,
30. anaka-eläin, kooah-eläin, leeta-eläin, hoomet-eläin ja kameleontti.
31. Ne olkoot teille saastaiset kaikista pikkueläimistä; jokainen, joka niihin koskee, sittenkuin ne ovat kuolleet, olkoon saastainen iltaan asti.
32. Ja kaikki, minkä päälle joku niistä kuolleena putoaa, on saastaista, olipa se sitten puuastia tai vaatekappale tai nahka tai säkki tai mikä tahansa kalu, jota johonkin tarpeeseen käytetään. Se pantakoon veteen ja olkoon saastainen iltaan asti; sitten se on puhdas.
33. Ja jos joku niistä putoaa saviastiaan, on kaikki, mitä siinä on, saastaista, ja astia rikottakoon.
34. Kaikki ruoka, jota syödään, on saastaista, jos sen astian vettä tulee siihen; ja kaikki juoma, jota juodaan, on jokaisessa sellaisessa astiassa saastaista.
35. Ja kaikki, minkä päälle niiden raato putoaa, tulee saastaiseksi; olkoon se leivinuuni tai liesi, niin se revittäköön maahan; sillä saastaisia ne ovat ja saastaisia ne teille olkoot.
36. Kuitenkin lähde tai kaivo, paikka, johon vettä on kokoontunut, pysyy puhtaana. Mutta joka niiden raatoon koskee, olkoon saastainen.
37. Ja jos niiden raato putoaa kylvösiemenen päälle, minkä hyvänsä, joka kylvetään, pysyy tämä puhtaana.
38. Mutta jos siemen on vedellä kasteltu ja niiden raato putoaa sen päälle, tulee siemen teille saastaiseksi.
39. Ja jos joku eläin, joka on teille ravinnoksi, kuolee, olkoon se, joka sen raatoon koskee, saastainen iltaan asti.
40. Ja joka syö sen raatoa, peskөөn vaatteensa ja olkoon saastainen iltaan asti; ja joka kantaa sen raatoa, peskөөn vaatteensa ja olkoon saastainen iltaan asti.
41. Kaikki pikkueläimet, jotka liikkuvat maassa, olkoot inhottavia; älkөөn niitä syötäkө.
42. Kaikista niistä, jotka käyvät vatsallansa, ja kaikista pikkueläimistä, jotka liikkuvat maassa, käyden neljällä tai useammalla jalalla, niistä älkөө mitään syökө, sillä ne ovat inhottavia.

43. Älkää saattako itseänne inhottaviksi koskemalla matelemaan pikkueläimeen, mihin tahansa, älkääkään saastuttako itseänne niillä, niin että tulette niistä saastaisiksi.

44. Sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne; pyhittäkää siis itsenne ja olkaa pyhät, sillä minä olen pyhä. Niin älkää saastuttako itseänne koskemalla mihinkään pikkueläimeen, joka liikkuu maassa.

45. Sillä minä olen Herra, joka olen johdattanut teidät Egyptin maasta, ja joka olen teidän Jumalanne; olkaa siis pyhät, sillä minä olen pyhä.

46. Tämä on laki nelijalkaisista eläimistä ja linnuista ja kaikista elollisista, joita vedessä vilisee, ja kaikista olennoista, joita maassa liikkuu,

47. että tietäisitte erottaa puhtaat saastaisista ja syötävät eläimet niistä eläimistä, joita ei saa syödä.

Hes. 4:14 Mutta minä sanoin: Voi Herra, Herra! Katso, ei milloinkaan ole minun sieluni ollut saastutettu, minä en ole syönyt itsestään kuollutta enkä kuoliaaksi raadeltua nuoruudestani tähän asti, eikä ole mitään saastaista lihaa minun suuhuni tullut.

15. Ja taas ääni sanoi hänelle toistamiseen: Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpyhäksi.

Matt. 15:11 Room. 14:14 1. Tim. 4:4

Matt. 15:11 Ei saastuta ihmistä se, mikä menee suusta sisään; vaan mikä suusta käy ulos, se saastuttaa ihmisen.

Room. 14:14 Minä tiedän ja olen varma Herrassa Jeesuksessa, ettei mikään ole epäpyhää itsessään; vaan ainoastaan sille, joka pitää jotakin epäpyhänä, sille se on epäpyhää.

1Tim. 4:4 Sillä kaikki, minkä Jumala on luonut, on hyvää, eikä mikään ole hyljättävää, kun se kiitoksella vastaanotetaan;

16. Tämä tapahtui kolme kertaa; sitten astia otettiin kohta ylös taivaaseen.

17. Ja kun Pietari oli epätietoinen siitä, mitä hänen näkemänsä näky mahtoi merkitä, niin katso, ne miehet, jotka Kornelius oli lähettänyt ja jotka kyselemällä olivat löytäneet Simonin talon, seisoivat portilla

Ap. t. 11:11-12

Ap. t. 11:11-12 Ja katso, samassa seisoivat sen talon edessä, jossa me olimme, kolme miestä, jotka Kesareasta oli lähetetty minun luokseni. 12. Ja Henki käski minun mennä arvelematta heidän kanssansa; ja myös nämä kuusi veljeä lähtivät minun kanssani. Me menimme sen miehen taloon,

18. ja tiedustelivat kuuluvalla äänellä, majailiko siellä Simon, jota myös Pietariksi kutsuttiin.

19. Kun Pietari yhä mietti tuota näkyä, sanoi Henki hänelle: Katso, kaksi miestä etsii sinua;

20. niin nouse nyt, astu alas ja mene arvelematta heidän kanssaan, sillä minä olen heidät lähettänyt.

21. Niin Pietari meni alas miesten tykö ja sanoi: Katso, minä olen se, jota te etsitte; mitä varten te olette tulleet?

22. He sanoivat: Sadanpäämies Kornelius, hurskas ja Jumalaa pelkääväinen mies, josta koko Juudan kansa todistaa hyvää, on pyhältä enkeliltä ilmestyksessä saanut käskyn haettaa sinut kotiinsa ja kuulla, mitä sinulla on sanottavaa.

23. Niin hän kutsui heidät sisään ja piti heitä vierainansa. Seuraavana päivänä Pietari nousi ja lähti heidän kanssaan, ja muutamat veljet Joppesta seurasivat hänen mukanaan.

24. Ja sen jälkeisenä päivänä he saapuivat Kesareaan; ja Kornelius odotti heitä ja oli kutsunut koolle sukulaisensa ja lähimmät ystävänsä.

25. Ja kun Pietari oli astumassa sisään, meni Kornelius häntä vastaan, lankesi hänen jalkojensa juureen ja kumartui maahan.

26. Mutta Pietari nosti hänet ylös sanoen: Nouse; minäkin olen ihminen.

Ap. t. 14:15 Ilm. 19:10 Ilm. 22:8-9

Ap. t. 14:15 ja sanoivat: Miehet, miksi te näin teette? Mekin olemme ihmisiä, yhtä vajavaisia kuin te, ja julistamme teille evankeliumia, että te kääntyisitte noista turhista jumalista elävän Jumalan puoleen, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on.

Ilm. 19:10 Ja minä lankesin hänen jalkojensa juureen, kumartaen rukoillakseni häntä. Mutta hän sanoi minulle: Varo, ettet sitä tee; minä olen sinun ja sinun veljiesi kanssapalvelija, niiden, joilla on Jeesuksen todistus; kumarra ja rukoile Jumalaa. Sillä Jeesuksen todistus on profetian henki.

Ilm. 22:8-9 Ja minä, Johannes, olen se, joka tämän kuulin ja näin. Ja kun olin sen kuullut ja nähnyt, minä lankesin maahan kumartuakseni sen enkelin jalkojen eteen, joka tämän minulle näytti.

9. Ja hän sanoi minulle: Varo, ettet sitä tee; minä olen sinun ja sinun veljiesi, profeettain, kanssapalvelija, ja niiden, jotka ottavat tämän kirjan sanoista vaarin; kumartaen rukoile Jumalaa.

27. Ja puhellen hänen kanssaan hän meni sisään ja tapasi monta koolla.

28. Ja hän sanoi heille: Te tiedätte, että on luvatonta juutalaisen miehen seurustella vierasheimoisien kanssa tai mennä hänen tykönsä; mutta minulle Jumala on osoittanut, etten saa sanoa ketään ihmistä epäpyhäksi enkä saastaiseksi.

2. Moos. 23:32-33 5. Moos. 7:3 5. Moos. 10:19 Joh. 4:9 Ap. t. 11:3

2Moos. 23:32-33 Älä tee liittoa heidän äläkä heidän jumaliensa kanssa.

33. Älkööt he jääkö asumaan sinun maahasi, etteivät saattaisi sinua tekemään syntiä minua vastaan; sillä jos sinä palvelet heidän jumaliansa, on se sinulle paulaksi.

5Moos. 7:3 Älä lankoudu heidän kanssansa; älä anna tyttäriäsi heidän pojillensa äläkä ota heidän tyttäriänsä pojillesi vaimoiksi.

5Moos. 10:19 Sentähden rakastakaa muukalaista, sillä te olette itse olleet muukalaisina Egyptin maassa.

Joh. 4:9 Niin Samarian nainen sanoi hänelle: Kuinka sinä, joka olet juutalainen, pyydät juotavaa minulta, samarialaiselta naiselta? Sillä juutalaiset eivät seurustele samarialaisten kanssa.

Ap. t. 11:3 sanoen: Sinä olet käynyt ympärileikkaamattomien miesten luona ja syönyt heidän kanssansa.

29. Sentähden minä vastaansanomatta tulinkin, kun minua noudettiin. Ja nyt minä kysyn: mitä varten te olette minut noutaneet?

30. Ja Kornelius sanoi: Neljä päivää sitten, juuri tähän aikaan päivästä, minä kotonani rukoilin tällä yhdeksännellä hetkellä, ja katso, edessäni seisoj mies loistavissa vaatteissa

31. ja sanoi: 'Kornelius, sinun rukouksesi on kuultu, ja sinun almusi ovat tulleet muistoon Jumalan edessä.

32. Niin lähetä nyt Joppeen ja kutsu tykösi Simon, jota myös Pietariksi kutsutaan; hän majoilee nahkuri Simonin talossa meren rannalla.'

33. Sentähden minä lähetin heti sinulle sanan, ja sinä teit hyvin, kun tulit. Nyt olemme siis tässä kaikki Jumalan edessä, kuullaksemme kaiken, mitä Herra on käskenyt sinun puhua.

34. Niin Pietari avasi suunsa ja sanoi: Nyt minä totisesti käsitän, ettei Jumala katso henkilöön,

5. Moos. 10:17 1. Sam. 16:7 2. Aik. 19:7 Siir 35:16 Room. 2:11 Gal. 2:6 Ef. 6:9 Kol. 3:25 1. Piet. 1:17

5Moos. 10:17 Sillä Herra, teidän Jumalanne, on jumalain Jumala ja herrain Herra, suuri, voimallinen ja peljättävä Jumala, joka ei katso henkilöön eikä ota lahjusta,

1Sam. 16:7 Mutta Herra sanoi Samuelille: Älä katso hänen näköänsä äläkä kookasta vartaloansa, sillä minä olen hänet hyljännyt. Sillä ei ole, niinkuin ihminen näkee: ihminen näkee ulkomuodon, mutta Herra näkee sydämen.

2Aik. 19:7 Hallitkoon siis teitä Herran pelko. Ottakaa vaari siitä, mitä teette, sillä Herrassa, meidän Jumalassamme, ei ole vääryyttä eikä puolueellisuutta, eikä hän ota lahjuksia.

Siir 35:16 Ei hän henkilöön katso köyhän vahingoksi, vaan kuulee vääryyttä kärsivien rukouksen.

Room. 2:11 Sillä Jumala ei katso henkilöön.

Gal. 2:6 Ja nuo, joita jonakin pidettiin - millaisia lienevät olleet, ei kuulu minuun; Jumala ei katso henkilöön - nuo arvossapidetyt eivät velvoittaneet minua mihinkään enempään,

Ef. 6:9 Ja te isännät, tehkää samoin heille, jättäkää pois uhkaileminen, sillä tiedättehän, että sekä heidän että teidän Herranne on taivaissa ja ettei hän katso henkilöön.

Kol. 3:25 Sillä se, joka tekee väärin, on saava takaisin, mitä on väärin tehnyt; ja henkilöön ei katsota.

1Piet. 1:17 Ja jos te Isänänne huudatte avuksi häntä, joka henkilöön katsomatta tuomitsee kunkin hänen tekojensa mukaan, niin vaeltakaa pelossa tämä muukalaisuutenne aika,

35. vaan että jokaisessa kansassa se, joka häntä pelkää ja tekee vanhurskautta, on hänelle otollinen.

Jes. 56:6-7 Ap. t. 15:9 Room. 10:12

Jes. 56:6-7 Ja muukalaiset, jotka ovat liittyneet Herraan, palvellakseen häntä ja rakastaakseen Herran nimeä, ollakseen hänen palvelijoitansa, kaikki, jotka pitävät sapatin eivätkä sitä riko ja pysyvät minun liitossani.

7. ne minä tuon pyhälle vuorelleni ja ilahutan heitä rukoushuoneessani, ja heidän polttouhrinsa ja teurasuhrinsa ovat otolliset minun alttarillani, sillä minun huoneeni on kutsuttava kaikkien kansojen rukoushuoneeksi.

Ap. t. 15:9 eikä tehnyt mitään erotusta meidän ja heidän kesken, sillä hän puhdisti heidän sydämensä uskolla.

Room. 10:12 Tässä ei ole erotusta juutalaisen eikä kreikkalaisen välillä; sillä yksi ja sama on kaikkien Herra, rikas antaja kaikille, jotka häntä avuksi huutavat.

36. Sen sanan, jonka hän lähetti Israelin lapsille, julistaen evankeliumia rauhasta Jeesuksessa Kristuksessa, joka on kaikkien Herra,

1. Kor. 8:6 Ef. 2:14 Kol. 1:20

1Kor. 8:6 niin on meillä kuitenkin ainoastaan yksi Jumala, Isä, josta kaikki on ja johon me olemme luodut, ja yksi Herra, Jeesus Kristus, jonka kautta kaikki on, niin myös me hänen kauttansa.

Ef. 2:14 Sillä hän on meidän rauhamme, hän, joka teki molemmat yhdeksi ja purki erottavan väliseinän, nimittäin vihollisuuden,

Kol. 1:20 ja että hän, tehden rauhan hänen ristinsä veren kautta, hänen kauttaan sovittaisi itsensä kanssa kaikki, hänen kauttaan kaikki sekä maan päällä että taivaissa.

37. sen sanan, joka lähtien Galileasta on levinnyt koko Juudeaan, sen kasteen jälkeen, jota Johannes saarnasi, sen te tiedätte;

Luuk. 4:14

Luuk. 4:14 Ja Jeesus palasi Hengen voimassa Galileaan; ja sanoma hänestä levisi kaikkiin ympärillä oleviin seutuihin.

38. te tiedätte, kuinka Jumala Pyhällä Hengellä ja voimalla oli voidellut Jeesuksen Nasaretilaisen, hänet, joka vaelsi ympäri ja teki hyvää ja paransi kaikki perkeleen valtaan joutuneet; sillä Jumala oli hänen kanssansa.

Jes. 61:1 Matt. 3:16 Luuk. 4:18

Jes. 61:1 Herran, Herran Henki on minun päälläni, sillä hän on voidellut minut julistamaan ilosanomaa nöyrille, lähettänyt minut sitomaan särjettyjä sydämiä, julistamaan vangituille vapautusta ja kahlituille kirvoitusta,

Matt. 3:16 Kun Jeesus oli kastettu, nousi hän kohta vedestä, ja katso, taivaat aukenivat, ja hän näki Jumalan Hengen tulevan alas niinkuin kyyhkysen ja laskeutuvan hänen päällensä.

Luuk. 4:18 Herran Henki on minun päälläni, sillä hän on voidellut minut julistamaan evankeliumia köyhille; hän on lähettänyt minut saarnaamaan vangituille vapautusta ja sokeille näkönsä saamista, päästämään sorretut vapauteen,

39. Ja me olemme kaiken sen todistajat, mitä hän teki juutalaisten maassa ja Jerusalemissa; ja hänet he ripustivat puuhun ja tappoivat.

Joh. 15:27 Ap. t. 2:23 Ap. t. 5:32

Joh. 15:27 Ja te myös todistatte, sillä te olette alusta asti olleet minun kanssani.

Ap. t. 2:23 hänet, joka teille luovutettiin, Jumalan ennaltamäärätyn päätöksen ja edeltätietämyksen mukaan, te laista tietämättömien miesten käten kautta naulitsitte ristille ja tapoitte.

Ap. t. 5:32 Ja me olemme kaiken tämän todistajat, niin myös Pyhä Henki, jonka Jumala on antanut niille, jotka häntä tottelevat.

40. Hänet Jumala herätti kolmantena päivänä ja antoi hänen ilmestyä,

41. ei kaikelle kansalle, vaan Jumalan ennen valitsemille todistajille, meille, jotka söimme ja joimme hänen kanssaan sen jälkeen, kuin hän oli kuolleista noussut.

Luuk. 24:30 Luuk. 24:41,43 Joh. 21:10,13 Ap. t. 13:31 1. Kor. 15:5

Luuk. 24:30 Ja tapahtui, kun hän oli aterialla heidän kanssaan, että hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi heille.

Luuk. 24:41 Mutta kun he eivät vielä uskoneet, ilon tähden, vaan ihmettelivät, sanoi hän heille: Onko teillä täällä jotakin syötävää?

Luuk. 24:43 Ja hän otti ja söi heidän nähtensä.

Joh. 21:10 Jeesus sanoi heille: Tuokaa tänne niitä kaloja, joita nyt saitte.

Joh. 21:13 Niin Jeesus meni ja otti leivän ja antoi heille, ja samoin kalan.

Ap. t. 13:31 Ja hän ilmestyi useina päivinä niille, jotka olivat tulleet hänen kanssansa Galileasta Jerusalemiin ja jotka nyt ovat hänen todistajansa kansan edessä.

1Kor. 15:5 ja että hän näyttäytyi Keefaalle, sitten niille kahdelletoista.

42. Ja hän käski meidän saarnata kansalle ja todistaa, että hän on se, jonka Jumala on asettanut elävien ja kuolleitten tuomariksi.

Joh. 5:22,27 Ap. t. 17:31 Room. 14:10 2. Kor. 5:10 2. Tim. 4:1 1. Piet. 4:5

Luuk. 24:30 Ja tapahtui, kun hän oli aterialla heidän kanssaan, että hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi heille.

Luuk. 24:41 Mutta kun he eivät vielä uskoneet, ilon tähden, vaan ihmettelivät, sanoi hän heille: Onko teillä täällä jotakin syötävää?

Luuk. 24:43 Ja hän otti ja söi heidän nähtensä.

Joh. 21:10 Jeesus sanoi heille: Tuokaa tänne niitä kaloja, joita nyt saitte.

Joh. 21:13 Niin Jeesus meni ja otti leivän ja antoi heille, ja samoin kalan.

Ap. t. 13:31 Ja hän ilmestyi useina päivinä niille, jotka olivat tulleet hänen kanssansa Galileasta Jerusalemiin ja jotka nyt ovat hänen todistajansa kansan edessä.

1Kor. 15:5 ja että hän näyttäytyi Keefaalle, sitten niille kahdelletoista.

43. Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta.

Jer. 31:34 Miika 7:18 Sak. 13:1 Room. 10:10-11 1. Joh. 2:12

Jer. 31:34 Silloin ei enää toinen opeta toistansa eikä veli veljeänsä sanoen: 'Tuntekaa Herra.' Sillä he kaikki tuntevat minut, pienimmästä suurimpaan, sanoo Herra; sillä minä annan anteeksi heidän rikoksensa enkä enää muista heidän syntejensä.

Miika 7:18 Kuka on Jumala, niinkuin sinä olet, joka annat pahat teot anteeksi ja käyt ohitse perintösi jäännöksen rikosten? Ei hän pidä vihaa iäti, sillä hänellä on halu laupeuteen.

Sak. 13:1 Sinä päivänä on Daavidin suvulla ja Jerusalemin asukkailla oleva avoin lähde syntiä ja saastaisuutta vastaan.

Room. 10:10-11 sillä sydämen uskolla tullaan vanhurskaaksi ja suun tunnustuksella pelastutaan.

11. Sanoohan Raamattu: Ei yksikään, joka häneen uskoo, joudu häpeään.

1Joh. 2:12 Minä kirjoitan teille, lapsukaiset, sillä synnit ovat teille anteeksi annetut hänen nimensä tähden.

44. Kun Pietari vielä näitä puhui, tuli Pyhä Henki kaikkien päälle, jotka puheen kuulivat.

45. Ja kaikki ne uskovaiset, jotka olivat ympärileikatut ja olivat tulleet Pietarin mukana, hämmästyivät sitä, että Pyhän Hengen lahja vuodatettiin pakanoihinkin,

46. sillä he kuulivat heidän puhuvan kielillä ja ylistävän Jumalaa. Silloin Pietari vastasi:

Mark. 16:17 Ap. t. 2:4

Mark. 16:17 Ja nämä merkit seuraavat niitä, jotka uskovat: minun nimessäni he ajavat ulos riivaajia, puhuvat uusilla kielillä, Ap. t. 2:4 Ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki heille puhuttavaksi antoi.

47. Ei kaiketi kukaan voi kieltää kastamasta vedellä näitä, jotka ovat saaneet Pyhän Hengen niinkuin mekin?

Ap. t. 15:8-9

Ap. t. 15:8-9 Ja Jumala, sydänten tuntija, todisti heidän puolestansa, antaen heille Pyhän Hengen samoin kuin meillekin, 9. eikä tehnyt mitään erotusta meidän ja heidän kesken, sillä hän puhdisti heidän sydämensä uskolla.

48. Ja hän käski kastaa heidät Jeesuksen Kristuksen nimeen. Silloin he pyysivät häntä viipymään siellä muutamia päiviä.

11. Luku

- 1. Ja apostolit ja veljet ympäri Juudeaa kuulivat, että pakanatkin olivat ottaneet vastaan Jumalan sanan.**
- 2. Ja kun Pietari tuli Jerusalemiin, ahdistelivat ympärileikatut häntä**
- 3. sanoen: Sinä olet käynyt ympärileikkaamattomien miesten luona ja syönyt heidän kanssansa.**

Ap. t. 10:28

Ap. t. 10:28 Ja hän sanoi heille: Te tiedätte, että on luvatonta juutalaisen miehen seurustella vierasheimoisien kanssa tai mennä hänen tykönsä; mutta minulle Jumala on osoittanut, etten saa sanoa ketään ihmistä epäpyhäksi enkä saastaiseksi.

- 4. Niin Pietari selitti heille alusta alkaen asiat järjestänsä ja sanoi:**
- 5. Minä olin Joppen kaupungissa ja rukoilin; silloin minä näin hurmoksissa näyn: tuli alas astia, ikäänkuin suuri liinavaate, joka neljästä kulmastaan laskettiin taivaasta, ja se tuli aivan minun eteeni.**
- 6. Ja kun minä katsoin sitä tarkasti, näin minä siinä maan nelijalkaisia ja petoja ja matelijoita ja taivaan lintuja.**
- 7. Ja minä kuulin myös äänen, joka sanoi minulle: 'Nouse, Pietari, teurasta ja syö.'**
- 8. Mutta minä sanoin: 'En suinkaan, Herra; sillä ei mitään epäpyhää eikä saastaista ole koskaan minun suuhuni tullut.'**
- 9. Niin vastasi ääni taivaasta toistamiseen ja sanoi: 'Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpyhäksi.'**
- 10. Ja tämä tapahtui kolme kertaa; sitten vedettiin kaikki taas ylös taivaaseen.**
- 11. Ja katso, samassa seisoi sen talon edessä, jossa me olimme, kolme miestä, jotka Kesareasta oli lähetetty minun luokseni.**

12. Ja Henki käski minun mennä arvelematta heidän kanssansa; ja myös nämä kuusi veljeä lähtivät minun kanssani. Me menimme sen miehen taloon,

13. ja hän kertoi meille, kuinka hän oli nähnyt enkelin seisovan hänen huoneessaan ja sanovan: 'Lähetä Joppeen noutamaan Simon, jota myös Pietariksi kutsutaan;

Ap. t. 10:3,5 Ap. t. 10:30

Ap. t. 10:3 Hän näki selvästi näyssä, noin yhdeksännellä hetkellä päivästä, Jumalan enkelin, joka tuli sisään hänen tykönsä ja sanoi hänelle: Kornelius!

Ap. t. 10:5 Niin lähetä nyt miehiä Joppeen noutamaan eräs Simon, jota myös Pietariksi kutsutaan;

Ap. t. 10:30 Ja Kornelius sanoi: Neljä päivää sitten, juuri tähän aikaan päivästä, minä kotonani rukoilin tällä yhdeksännellä hetkellä, ja katso, edessäni seiso i mies loistavissa vaatteissa

14. hän on puhuva sinulle sanoja, joiden kautta sinä pelastut, ja koko sinun perhekuntasi.'

15. Ja kun minä rupesin puhumaan, tuli Pyhä Henki heidän päällensä, niinkuin alussa meidänkin päällemme.

Ap. t. 2:4 Ap. t. 10:44

Ap. t. 2:4 Ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki heille puhuttavaksi antoi.

Ap. t. 10:44 Kun Pietari vielä näitä puhui, tuli Pyhä Henki kaikkien päälle, jotka puheen kuulivat.

16. Silloin minä muistin Herran sanan, jonka hän sanoi: 'Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä.'

Matt. 3:11 Mark. 1:8 Luuk. 3:16 Joh. 1:26,33 Ap. t. 1:5

Matt. 3:11 Minä kastan teidät vedellä parannukseen, mutta se, joka minun jäljessäni tulee, on minua väkevämpi, jonka kenkiäkään minä en ole kelpollinen kantamaan; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.

Mark. 1:8 Minä kastan teidät vedellä, mutta hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä.

Luuk. 3:16 niin Johannes vastasi kaikille sanoen: Minä kastan teidät vedellä, mutta on tuleva minua väkevämpi, jonka kengänpaulaakaan minä en ole kelpollinen päästämään; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.

Joh. 1:26 Johannes vastasi heille sanoen: Minä kastan vedellä; mutta teidän keskellänne seisoo hän, jota te ette tunne.

Joh. 1:33 Ja minä en tuntenut häntä; mutta hän, joka lähetti minut vedellä kastamaan, sanoi minulle: 'Se, jonka päälle sinä näet Hengen

laskeutuvan ja jäävän, hän on se, joka kastaa Pyhällä Hengellä.'

Ap. t. 1:5 Sillä Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä, ei kauan näitten päivien jälkeen.

17. Koska siis Jumala antoi yhtäläisen lahjan heille kuin meillekin, kun olimme uskoneet Herraan Jeesukseen Kristukseen, niin mikä olin minä voidakseni estää Jumalaa?

18. Tämän kulttuunsa he rauhoittuivat ja ylistivät Jumalaa sanoen: Niin on siis Jumala pakanoillekin antanut parannuksen elämäksi.

Ap. t. 13:47 Ap. t. 14:27

Ap. t. 13:47 Sillä näin on Herra meitä käsenyt: 'Minä olen pannut sinut pakanain valkeudeksi, että sinä olisit pelastukseksi maan ääriin asti.'

Ap. t. 14:27 Ja sinne saavuttuaan he kutsuivat seurakunnan koolle ja kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria ja kuinka hän oli avannut pakanoille uskon oven.

19. Ne, jotka olivat hajaantuneet sen ahdinon vuoksi, joka oli syntynyt Stefanuksen tähden, vaelsivat ympäri hamaan Foinikiaan ja Kyproon ja Antiokiaan saakka, mutta eivät puhuneet sanaa muille kuin ainoastaan juutalaisille.

Ap. t. 8:1-4

Ap. t. 8:1-4 Myös Saulus hyväksyi Stefanuksen surmaamisen. Ja sinä päivänä nousi suuri vaino Jerusalemin seurakuntaa vastaan; ja kaikki hajaantuivat ympäri Juudean ja Samarian paikkakuntia, paitsi apostolit.

2. Ja muutamat jumalaapelkääväiset miehet hautasivat Stefanuksen ja pitivät hänelle suuret valittajaiset.

3. Mutta Saulus raateli seurakuntaa, kulki talosta taloon ja raastoi ulos miehiä ja naisia ja panetti heidät vankeuteen.

4. Ne, jotka näin olivat hajaantuneet, vaelsivat paikasta toiseen ja julistivat evankeliumin sanaa.

20. Heidän joukossaan oli kuitenkin muutamia kyprolaisia ja kyreneläisiä miehiä, jotka, tultuaan Antiokiaan, puhuivat kreikkalaisillekin ja julistivat evankeliumia Herrasta Jeesuksesta.

21. Ja Herran käsi oli heidän kanssansa, ja suuri oli se joukko, joka uskoi ja kääntyi Herran puoleen.

Ap. t. 2:47 Ap. t. 4:4 Ap. t. 5:14

Ap. t. 2:47 kiittäen Jumalaa ja ollen kaiken kansan suosiossa. Ja Herra lisäsi heidän yhteyteensä joka päivä niitä, jotka saivat pelastuksen.

Ap. t. 4:4 Mutta monet niistä, jotka olivat kuulleet sanan, uskoivat, ja miesten luku nousi noin viiteentuhanteen.

Ap. t. 5:14 Ja yhä enemmän karttui niitä, jotka uskoivat Herraan, sekä miehiä että naisia suuret joukot.

22. Ja sanoma heistä tuli Jerusalemin seurakunnan korviin, ja he lähettivät Barnabaan Antiokiaan.

23. Ja kun hän saapui sinne ja näki Jumalan armon, niin hän iloitsi ja kehoitti kaikkia vakaalla sydämellä pysymään Herrassa.

24. Sillä hän oli hyvä mies ja täynnä Pyhää Henkeä ja uskoa. Ja Herralle lisääntyi paljon kansaa.

25. Niin hän lähti Tarsoon etsimään Saulusta, ja kun hän oli hänet löytänyt, toi hän hänet Antiokiaan.

Ap. t. 9:30

Ap. t. 9:30 Kun veljet sen huomasivat, veivät he hänet Kesareaan ja lähettivät hänet sieltä Tarsoon.

26. Ja he vaikuttivat yhdessä kokonaisen vuoden seurakunnassa, ja niitä oli paljon, jotka saivat heiltä opetusta; ja Antiokiassa ruvettiin opetuslapsia ensiksi nimittämään kristityiksi.

27. Siihen aikaan tuli profeettoja Jerusalemista Antiokiaan.

Ap. t. 13:1

Ap. t. 13:1 Ja Antiokian seurakunnassa oli profeettoja ja opettajia: Barnabas ja Simeon, jota kutsuttiin Nigeriksi, ja Lukius, kyreneläinen, ja Manaen, neljännysruhtinas Herodeksen kasvinkumppani, ja Saulus.

28. Ja eräs heistä, nimeltä Agabus, nousi ja antoi Hengen vaikutuksesta tiedoksi, että oli tuleva suuri nälkä kaikkeen maailmaan; ja se tulikin Klaudiuksen aikana.

Ap. t. 21:10

Ap. t. 21:10 Siellä me viivyimme useita päiviä. Niin tuli sinne Juudeasta eräs profeetta, nimeltä Agabus.

29. Niin opetuslapset päättivät kukin varojensa mukaan lähettää avustusta Juudeassa asuville veljille.

Room. 15:25,27 1. Kor. 16:1 2. Kor. 8:4 2. Kor. 9:1-2 Gal. 2:10

Room. 15:25 Mutta nyt minä matkustan Jerusalemiin viemään pyhille avustusta.

Room. 15:27 Niin he ovat halunneet, ja he ovatkin sen heille velkaa; sillä jos pakanat ovat tulleet osallisiksi heidän hengellisistä aarteistaan, niin he puolestaan ovat velvolliset auttamaan heitä maallisilla.

1Kor. 16:1 Mitä tulee keräykseen pyhiä varten, niin tehkää tekin samalla tavoin, kuin minä olen määrännyt Galatian seurakunnille.

2Kor. 8:4 paljolla pyytämällä anoen meiltä sitä suosiota, että pääsisivät osallisiksi pyhien avustamiseen;

2Kor. 9:1-2 Pyhien avustamisesta minun tosin on tarpeetonta kirjoittaa teille;

2. sillä minä tunnen teidän alttiutenne, ja siitä minä kehuin teitä makedonialaisille, että näet Akaia on ollut valmiina menneestä vuodesta alkaen, ja niin on teidän intonne saanut sangen monta innostumaan.

Gal. 2:10 Meidän oli vain muistaminen köyhiä, ja juuri sitä minä olenkin ahkeroinut tehdä.

30. Ja niin he tekivätkin ja lähettivät sen vanhimmille Barnabaan ja Sauluksen käten kautta.

Ap. t. 12:25

Ap. t. 12:25 Ja Barnabas ja Saulus palasivat Jerusalemista toimitettuansa avustustehtävän ja toivat sieltä mukanaan Johanneksen, jota myös Markukseksi kutsuttiin.

12. Luku

1. Siihen aikaan kuningas Herodes otatti muutamia seurakunnan jäseniä kiinni kiduttaaksensa heitä.

2. Ja hän mestautti miekalla Jaakobin, Johanneksen veljen.

3. Ja kun hän näki sen olevan juutalaisille mieleen, niin hän sen lisäksi vangitutti Pietarinkin. Silloin olivat happamattoman leivän päivät.

4. Ja otettuaan hänet kiinni hän pani hänet vankeuteen ja jätti neljän nelimiehistön sotilasvartioston vartioitavaksi, aikoen pääsiäisen jälkeen asettaa hänet kansan eteen.

5. Niin pidettiin siis Pietaria vankeudessa; mutta seurakunta rukoili lakkaamatta Jumalaa hänen edestänsä.

Matt. 18:19 Jaak. 5:16

Matt. 18:19 Vielä minä sanon teille: jos kaksi teistä maan päällä keskenään sopii mistä asiasta tahansa, että he sitä anovat, niin he saavat sen minun Isältäni, joka on taivaissa.

Jaak. 5:16 Tunnustakaa siis toisillenne syntinne ja rukoilkaa toistenne puolesta, että te parantuisitte; vanhurskaan rukous voi paljon, kun se on harras.

6. Ja yöllä sitä päivää vasten, jona Herodeksella oli aikomus viedä hänet oikeuden eteen, Pietari nukkui kahden sotamiehen välissä, sidottuna kaksilla kahleilla; ja vartijat vartioitsivat oven edessä vankilaa.

7. Ja katso, hänen edessään seisoi Herran enkeli, ja huoneessa loisti valo, ja enkeli sysäsi Pietaria kylkeen ja herätti hänet sanoen: Nouse nopeasti! Ja kahleet putosivat hänen käsistään.

Ap. t. 5:19

Ap. t. 5:19 Mutta yöllä avasi Herran enkeli vankilan ovet ja vei heidät ulos ja sanoi:

8. Ja enkeli sanoi hänelle: Vyötä itsesi ja sido paula-anturat jalkaasi. Ja hän teki niin. Vielä enkeli sanoi hänelle: Heitä vaippa yllesi ja seuraa minua.

9. Ja Pietari lähti ja seurasi häntä, mutta ei tiennyt, että se, mikä enkelin vaikutuksesta tapahtui, oli totta, vaan luuli näkevänsä näyn.

10. Ja he kulkivat läpi ensimmäisen vartion ja toisen ja tulivat rautaportille, joka vei kaupunkiin. Se aukeni heille itsestään, ja he menivät ulos ja kulkivat eteenpäin muutamaa katua; ja yhtäkkiä enkeli erkani hänestä.

Ap. t. 16:26

Ap. t. 16:26 Silloin tapahtui yhtäkkiä suuri maanjäristys, niin että vankilan perustukset järkkyivät, ja samassa kaikki ovet aukenivat, ja kaikkien kahleet irtautuivat.

11. Kun Pietari tointui, sanoi hän: Nyt minä totisesti tiedän, että Herra on lähettänyt enkelinsä ja pelastanut minut Herodeksen käsistä ja kaikesta, mitä Juudan kansa odotti.

Hebr. 1:14

Hebr. 1:14 Eivätkö he kaikki ole palvelevia henkiä, palvelukseen lähetettyjä niitä varten, jotka saavat autuuden periä?

12. Ja päästyään siitä selville hän kulki kohti Marian, Johanneksen äidin, taloa, sen Johanneksen, jota myös Markukseksi kutsuttiin. Siellä oli monta koolla rukoilemassa.

Ap. t. 13:5,13 Ap. t. 15:37

Ap. t. 13:5 Ja tultuaan Salamiiseen he julistivat Jumalan sanaa juutalaisten synagoogissa, ja heillä oli mukanaan myös Johannes, palvelijana.

Ap. t. 13:13 Ja kun Paavali seuralaisineen oli purjehtinut Pafosta, tulivat he Pamfylian Pergeen; siellä Johannes erosi heistä ja palasi Jerusalemiin.

Ap. t. 15:37 Niin Barnabas tahtoi ottaa mukaan Johanneksenkin, jota kutsuttiin Markukseksi.

13. Ja kun Pietari kolkutti eteisen ovea, tuli siihen palvelijatar, nimeltä Rode, kuulostamaan;

14. ja tunnettuaan Pietarin äänen hän iloissansa ei avannut eteistä, vaan juoksi sisään ja kertoi Pietarin seisovan portin takana.

15. He sanoivat hänelle: Sinä hourit. Mutta hän vakuutti puheensa todeksi. Niin he sanoivat: Se on hänen enkelinsä.

16. Mutta Pietari kolkutti yhä; ja kun he avasivat, näkivät he hänet ja hämmästyivät.

17. Niin hän viittasi kädellään heitä vaikenemaan ja kertoi heille, kuinka Herra oli vienyt hänet ulos vankeudesta, ja sanoi: Ilmoittakaa tämä Jaakobille ja veljille. Ja hän lähti pois ja meni toiseen paikkaan.

18. Mutta kun päivä koitti, tuli sotamiehille kova hätä siitä, mihin Pietari oli joutunut.

19. Ja kun Herodes oli haettanut häntä eikä löytänyt, tutki hän vartijoita ja käski viedä heidät rangaistaviksi. Sitten hän meni Juudeasta Kesareaan ja oleskeli siellä.

20. Ja Herodes oli vihoissansa tyyrolaisille ja siidonilaisille. Mutta nämä tulivat yksissä neuvoin hänen luoksensa, ja suostutettuaan puolelleen Blastuksen, kuninkaan kamaripalvelijan, he anoivat rauhaa; sillä heidän maakuntansa sai elatuksensa kuninkaan maasta.

21. Niin Herodes määrättynä päivänä pukeutui kuninkaalliseen pukuun, istui istuimelleen ja piti heille puheen;

22. siihen kansa huusi: Jumalan ääni, eikä ihmisen!

Hes. 28:3

Hes. 28:3 ja katso, viisaampi sinä oletkin kuin Daniel, ei mikään salaisuus ole sinulta pimitetty;

23. Mutta heti löi häntä Herran enkeli, sentähden ettei hän antanut kunniaa Jumalalle; ja madot söivät hänet, ja hän heitti henkensä.

2Makk 9:9

2Makk 9:9 Vieläpä tuon jumalattoman ruumiista kihisi joukoittain matojakin, ja hänen vielä eläessään tuskissa ja vaivoissa hänen lihansa lohkeili pois, ja koko leiri kärsi kovasti hänen mätänevän ruumiinsa hajusta.

24. Mutta Jumalan sana menestyi ja levisi.

Jes. 55:11 Ap. t. 6:7 Ap. t. 19:20 Kol. 1:6

Jes. 55:11 niin on myös minun sanani, joka minun suustani lähtee: ei se minun tyköni tyhjänä palaja, vaan tekee sen, mikä minulle otollista on, ja saa menestymään sen, mitä varten minä sen lähetin.

Ap. t. 6:7 Ja Jumalan sana menestyi, ja opetuslasten luku lisääntyi suuresti Jerusalemissa. Ja lukuisa joukko pappeja tuli uskolle kuuliaisiksi.

Ap. t. 19:20 Näin Herran sana voimallisesti kasvoi ja vahvistui.

Kol. 1:6 joka on tullut teidän tyköenne, niinkuin se on myös kaikessa maailmassa, missä se kantaa hedelmää ja kasvaa, samoin kuin teidänkin keskuudessanne siitä päivästä alkaen, jona te kuulitte ja opitte tuntemaan Jumalan armon totuudessa,

25. Ja Barnabas ja Saulus palasivat Jerusalemista toimitettuansa avustustehtävän ja toivat sieltä mukanaan Johanneksen, jota myös Markukseksi kutsuttiin.

Ap. t. 11:29-30

Ap. t. 11:29-30 Niin opetuslapset päättivät kukin varojensa mukaan lähettää avustusta Juudeassa asuville veljille.

30. Ja niin he tekivätkin ja lähettivät sen vanhimmille Barnabaan ja Sauluksen käten kautta.

13. Luku

1. Ja Antiokian seurakunnassa oli profeettoja ja opettajia: Barnabas ja Simeon, jota kutsuttiin Nigeriksi, ja Lukius, kyreneläinen, ja Manaen, neljännysruhtinas Herodeksen kasvinkumppani, ja Saulus.

Ap. t. 11:27 Room. 16:21

Ap. t. 11:27 Siihen aikaan tuli profeettoja Jerusalemista Antiokiaan.

Room. 16:21 Teitä tervehtivät Timoteus, minun työtoverini, ja heimolaiseni Lukius, Jaason ja Soosipater.

2. Ja heidän toimittaessaan palvelusta Herralle ja paastotessaan Pyhä Henki sanoi: Erottakaa minulle Barnabas ja Saulus siihen työhön, johon minä olen heidät kutsunut.

Ap. t. 9:15 Room. 1:1 Gal. 1:15 Ef. 3:8 1. Tim. 2:7 2. Tim. 1:11

Ap. t. 9:15 Mutta Herra sanoi hänelle: Mene; sillä hän on minulle valittu ase, kantamaan minun nimeäni pakanain ja kuningasten ja Israelin lasten eteen.

Room. 1:1 Paavali, Jeesuksen Kristuksen palvelija, kutsuttu apostoli, erotettu julistamaan Jumalan evankeliumia,

Gal. 1:15 Mutta kun hän, joka äitini kohdusta saakka on minut erottanut ja kutsunut armonsa kautta, näki hyväksi

Ef. 3:8 Minulle, kaikista pyhistä halvimmalle, on annettu tämä armo: julistaa pakanoille evankeliumia Kristuksen tutkimattomasta rikkaudesta

1Tim. 2:7 ja sitä varten minä olen saarnaajaksi ja apostoliksi asetettu - minä puhun totta, en valhettele - pakanain opettajaksi uskossa ja totuudessa.

2Tim. 1:11 jonka julistajaksi ja apostoliksi ja opettajaksi minä olen asetettu.

3. Silloin he paastosivat ja rukoilivat ja panivat kätensä heidän päällensä ja laskivat heidät menemään.

Ap. t. 6:6 Ap. t. 14:23

Ap. t. 6:6 ja asettivat heidät apostolien eteen, ja nämä rukoilivat ja panivat kätensä heidän päällensä.

Ap. t. 14:23 Ja kun he olivat valinneet heille vanhimmat jokaisessa seurakunnassa, niin he rukoillen ja paastoten jättivät heidät Herran haltuun, johon he nyt uskoivat.

4. Niin he Pyhän Hengen lähettäminä menivät Seleukiaan ja purjehtivat sieltä Kyproon.

5. Ja tultuaan Salamiiseen he julistivat Jumalan sanaa juutalaisten synagoogissa, ja heillä oli mukanaan myös Johannes, palvelijana.

Ap. t. 12:12,25

Ap. t. 12:12 Ja päästyään siitä selville hän kulki kohti Marian, Johanneksen äidin, taloa, sen Johanneksen, jota myös Markukseksi kutsuttiin. Siellä oli monta koolla rukoilemassa.

Ap. t. 12:25 Ja Barnabas ja Saulus palasivat Jerusalemista toimitettuansa avustustehtävän ja toivat sieltä mukanaan Johanneksen, jota myös Markukseksi kutsuttiin.

6. Ja kun he olivat vaeltaneet kautta koko saaren Pafoon asti, tapasivat he erään juutalaisen miehen, noidan ja väärän profeetan,

jonka nimi oli Barjeesus.

7. Hän oleskeli käskynhaltijan, Sergius Pauluksen, luona, joka oli ymmärtäväinen mies. Tämä kutsui luoksensa Barnabaan ja Sauluksen ja halusi kuulla Jumalan sanaa.

8. Mutta Elymas, noita - sillä niin tulkitaan hänen nimensä - vastusti heitä, koettaen kääntää käskynhaltijaa pois uskosta.

9. Niin Saulus, myös Paavaliksi kutsuttu, täynnä Pyhää Henkeä loi katseensa häneen

10. ja sanoi: Voi sinua, joka olet kaikkea vilppiä ja kavaluutta täynnä, sinä perkeleen sikiö, kaiken vanhurskauden vihollinen, etkö lakkaa vääristelemästä Herran suoria teitä?

1. Joh. 3:8

1Joh. 3:8 Joka syntiä tekee, se on perkeleestä, sillä perkele on tehnyt syntiä alusta asti. Sitä varten Jumalan Poika ilmestyi, että hän tekisi tyhjäksi perkeleen teot.

11. Ja nyt, katso, Herran käsi on sinun päälläsi, ja sinä tulet sokeaksi etkä aurinkoa näe säädettyyn aikaan asti. Ja heti lankesi hänen päällensä synkeys ja pimeys, ja hän kävi ympäri ja etsi taluttajaa.

12. Kun nyt käskynhaltija näki, mitä oli tapahtunut, niin hän uskoi, ihmetellen Herran oppia.

13. Ja kun Paavali seuralaisineen oli purjehtinut Pafosta, tulivat he Pamfylian Pergeen; siellä Johannes erosi heistä ja palasi Jerusalemiin.

Ap. t. 15:38

Ap. t. 15:38 Mutta Paavali katsoi oikeaksi olla ottamatta häntä mukaan, koska hän oli luopunut heistä Pamfyliassa eikä ollut heidän kanssaan lähtenyt työhön.

14. Mutta he vaelsivat Pergestä eteenpäin ja saapuivat Pisidian Antiokiaan; ja he menivät synagoogaan sapatinpäivänä ja istuutuivat.

15. Ja sittenkuin lakia ja profeettoja oli luettu, lähettivät synagoogan esimiehet sanomaan heille: Miehet, veljet, jos teillä on jokin kehoituksen sana kansalle, niin puhukaa.

Luuk. 4:16-17

Luuk. 4:16-17 Ja hän saapui Nasaretiin, jossa hänet oli kasvatettu, ja meni tapansa mukaan sapatinpäivänä synagoogaan ja nousi lukemaan.

17. Niin hänelle annettiin profeetta Esaiaan kirja, ja kun hän avasi kirjan, löysi hän sen paikan, jossa oli kirjoitettuna:

16. Niin Paavali nousi ja viittasi kädellään ja sanoi: Te Israelin miehet ja te, jotka Jumalaa pelkätte, kuulkaa!

17. Tämän Israelin kansan Jumala valitsi meidän isämme ja korotti tämän kansan, heidän muukalaisina ollessaan Egyptin maassa, ja vei heidät sieltä ulos kohotetulla käsivarrella,

2. Moos. 6:6 2. Moos. 12:37,41 2. Moos. 13:3 2. Moos. 13:14,16

2Moos. 6:6 Sano sentähden israelilaisille: 'Minä olen Herra, ja minä vien teidät pois egyptiläisten sorron alta ja vapautan teidät orjuudesta ja pelastan teidät ojennetulla käsivarrella ja suurilla rangaistustuomioilla.

2Moos. 12:37 Ja israelilaiset lähtivät liikkeelle ja kulkivat Ramseksestä Sukkotiin; heitä oli noin kuusisataa tuhatta jalkamiestä, paitsi vaimoja ja lapsia.

2Moos. 12:41 Kun ne neljäsataa kolmekymmentä vuotta olivat kuluneet, niin juuri sinä päivänä kaikki Herran joukot lähtivät Egyptin maasta.

2Moos. 13:3 Ja Mooses sanoi kansalle: Muistakaa tämä päivä, jona te lähditte Egyptistä, orjuuden pesästä; sillä Herra vei teidät sieltä pois väkevällä kädellä. Sentähden älköön mitään hapanta syötäkö.

2Moos. 13:14 Ja kun sinun poikasi vastaisuudessa kysyy sinulta ja sanoo: 'Mitä tämä merkitsee?' niin vastaa hänelle: 'Herra vei meidät väkevällä kädellä pois Egyptistä, orjuuden pesästä.

2Moos. 13:16 Ja se olkoon merkinä sinun kädessäsi ja muistolauseena sinun otsallasi; sillä Herra vei meidät väkevällä kädellä pois Egyptistä.

18. ja hän kärsi heidän tapojansa noin neljäkymmentä vuotta erämaassa

2. Moos. 16:8 4. Moos. 14:34 Ps. 95:10

2Moos. 16:8 Ja Mooses sanoi vielä: Herra antaa teille tänä iltana lihaa syödäksenne ja huomenna leipää yltäkyllin ravinnoksenne, koska Herra on kuullut teidän napinanne, kun olette napisseet häntä vastaan. Sillä mitä olemme me? Ette ole napisseet meitä vastaan, vaan Herraa vastaan.

4Moos. 14:34 Niinkuin te neljäkymmentä päivää vakoilitte maata, niin saatte nyt, päivä vuodeksi luettuna, neljäkymmentä vuotta kärsiä pahoista teoistanne ja tulla tuntemaan, mitä se on, että minä käännyin teistä pois.

Ps. 95:10 Neljäkymmentä vuotta minä olin kyllästynyt siihen sukuun ja sanoin: 'He ovat kansa, jonka sydän on eksynyt, eivätkä he tahdo tietää minun teistäni.'

19. ja hävitti seitsemän kansaa Kanaanin maasta ja jakoi niiden maan heille perinnöksi.

5. Moos. 7:1 Joos. 14:1-2 Ps. 78:55

5Moos. 7:1 Kun Herra, sinun Jumalasi, vie sinut siihen maahan, jota menet ottamaan omaksesi, ja kun hän sinun tieltäsi karkoittaa suuret kansat, heettiläiset, girgasilaiset, amorilaiset, kanaanilaiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset, nuo seitsemän kansaa, jotka ovat sinua suuremmat ja väkevämmät,

Joos. 14:1-2 Nämä ovat ne alueet, jotka israelilaiset saivat perintöosiksi Kanaanin maassa, ne, jotka pappi Eleasar ja Joosua, Nuunin poika, ja israelilaisten sukukuntien perhekunta-päämiehet jakoivat heille

2. arvalla perintöosiksi sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli yhdeksästä ja puolesta sukukunnasta antanut Mooseksen kautta.

Ps. 78:55 Hän karkoitti pakanat pois heidän tieltänsä, jakoi ne heille arvalla perintöosaksi ja antoi Israelin sukukuntain asua niiden majoissa.

20. Näin kului noin neljäsataa viisikymmentä vuotta. Sen jälkeen hän antoi heille tuomareita profeetta Samueliin saakka.

Tuom. 2:16,18 Tuom. 3:9 1. Sam. 3:20 1. Sam. 7:15

Tuom. 2:16 Silloin Herra herätti tuomareita, jotka pelastivat heidät heidän ryöstäjäinsä käsistä.

Tuom. 2:18 Kun siis Herra herätti heille tuomareita, niin Herra oli tuomarin kanssa ja pelasti heidät heidän vihollistensa käsistä niin kauaksi aikaa, kuin tuomari eli; sillä Herran tuli sääli, kun he voihkivat sortajainsa ja vaivaajainsa käsissä.

Tuom. 3:9 Mutta israelilaiset huusivat Herraa, ja Herra herätti israelilaisille vapauttajan, joka heidät vapautti, Otnielin, Kenaan, Kaalebin nuoremman veljen, pojan.

1Sam. 3:20 Ja koko Israel Daanista Beersebaan asti tiesi, että Samuelille oli uskottu Herran profeetan tehtävä.

1Sam. 7:15 Samuel oli tuomarina Israelissa koko elinaikansa.

21. Ja sitten he anoivat kuningasta, ja Jumala antoi heille Saulin, Kiisin pojan, miehen Benjaminin sukukunnasta, neljäksikymmeneksi vuodeksi.

1. Sam. 8:5 1. Sam. 9:16 1. Sam. 10:21 Hoos. 13:11

1Sam. 8:5 ja sanoivat hänelle: Katso, sinä olet käynyt vanhaksi, eivätkä poikasi vaella sinun teitäsi. Niin aseta nyt meille oikeutta jakamaan kuningas, jollainen kaikilla muillakin kansoilla on.

1Sam. 9:16 Huomenna tähän aikaan minä lähetän sinun tykösi miehen Benjaminin maasta. Voitele hänet minun kansani Israelin ruhtinaaksi. Hän on vapauttava minun kansani filistealaisten käsistä. Sillä minä olen katsonut kansani puoleen, sen huuto on tullut minun

eteeni.

1Sam. 10:21 Kun hän sitten antoi Benjaminin sukukunnan astua esiin suvuittain, osui arpa Matrin sukuun; sen jälkeen osui arpa Sauliin, Kiisin poikaan. Mutta kun häntä etsittiin, ei häntä löydetty.

Hoos. 13:11 Kuninkaan minä annan sinulle vihassani ja otan pois kiivastuksessani.

22. Mutta hän pani hänet viralta ja herätti heille kuninkaaksi Daavidin, josta hän myös todisti ja sanoi: 'Minä olen löytänyt Daavidin, Iisain pojan, sydämeni mukaisen miehen, joka on tekevä kaikessa minun tahtoni.'

1. Sam. 13:14 1. Sam. 15:26,28 1. Sam. 16:13 2. Sam. 2:4 2. Sam. 5:3 Ps. 89:20-21

1Sam. 13:14 Mutta nyt sinun kuninkuutesi ei ole pysyvä. Herra on etsinyt itselleen mielensä mukaisen miehen, ja hänet on Herra määrännyt kansansa ruhtinaaksi, koska sinä et noudattanut käskyä, minkä Herra sinulle antoi.

1Sam. 15:26 Samuel sanoi Saulille: Minä en palaja sinun kanssasi; sillä sinä olet hyljännyt Herran sanan, ja Herra on myös hyljännyt sinut, niin että et enää saa olla Israelin kuninkaana.

1Sam. 15:28 Ja Samuel sanoi hänelle: Herra on tänä päivänä reväissyt Israelin kuninkuuden sinulta ja antanut sen toiselle, joka on sinua parempi.

1Sam. 16:13 Niin Samuel otti öljysarven ja voiteli hänet hänen veljiensä keskellä. Ja Herran henki tuli Daavidiin, siitä päivästä ja yhä edelleen. Sitten Samuel nousi ja meni Raamaan.

2Sam. 2:4 Ja Juudan miehet tulivat ja voitelivat siellä Daavidin Juudan heimon kuninkaaksi. Kun Daavidille ilmoitettiin, että Gileadin Jaabeksen miehet olivat haudanneet Saulin,

2Sam. 5:3 Ja kaikki Israelin vanhimmat tulivat kuninkaan tykö Hebroniin, ja kuningas Daavid teki heidän kanssaan liiton Hebronissa, Herran edessä; ja sitten he voitelivat Daavidin Israelin kuninkaaksi.

Ps. 89:20-21 Silloin sinä näyssä puhuit hurskaillesi ja sanoit: Minä olen pannut avun sankarin käteen, olen kansan keskeltä korottanut valittuni:

21. minä olen löytänyt Daavidin, palvelijani, olen voidellut hänet pyhällä öljylläni.

23. Tämän jälkeläisistä on Jumala lupauksensa mukaan antanut tulla Jeesuksen Israelille Vapahtajaksi,

2. Sam. 7:12 Ps. 132:11 Jes. 11:1 Jer. 23:5 Hes. 34:23 Matt. 1:6-21 Luuk. 1:27,32 Ap. t. 2:30 Room. 1:3

2Sam. 7:12 Kun sinun päiväsi ovat päättyneet ja sinä lepää isiesi tykönä, korotan minä sinun seuraajaksesi jälkeläisesi, joka lähtee sinun ruumiistasi; ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa.

Ps. 132:11 Herra on vannonut Daavidille totisen valan, jota hän ei peruuta: Sinun ruumiisi hedelmän minä asetan sinun valtaistuimellesi.

Jes. 11:1 Mutta Iisain kannosta puhkeaa virpi, ja vesa versoo hänen juuristansa.

Jer. 23:5 Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä herätän Daavidille vanhurskaan vesan; hän on hallitseva kuninkaana ja menestyvä, ja hän on tekevä oikeuden ja vanhurskauden maassa.

Hes. 34:23 Ja minä herätän heille yhden paimenen heitä kaitsemaan, palvelijani Daavidin; hän on kaitseva heitä ja oleva heidän paimenensa.

Matt. 1:6-21 Iisaille syntyi Daavid, kuningas. Daavidille syntyi Salomo Uurian vaimosta;

7. Salomolle syntyi Rehabeam, Rehabeamille syntyi Abia, Abialle syntyi Aasa;

8. Aasalle syntyi Joosafat, Joosafatille syntyi Jooram, Jooramille syntyi Ussia;

9. Ussialle syntyi Jootam, Jootamille syntyi Aahas, Aahaalle syntyi Hiskia;

10. Hiskialle syntyi Manasse, Manasselle syntyi Aamon, Aamonille syntyi Joosia;

11. Joosialle syntyi Jekonja ja tämän veljet Babyloniin siirtämisen aikoina.

12. Babyloniin siirtämisen jälkeen Jekonjalle syntyi Sealtiel, Sealtielille syntyi Serubbaabel;

13. Serubbaabelille syntyi Abiud, Abiudille syntyi Eljakim, Eljakimille syntyi Asor;

14. Asorille syntyi Saadok, Saadokille syntyi Akim, Akimille syntyi Eliud;

15. Eliudille syntyi Eleasar, Eleasarille syntyi Mattan, Mattanille syntyi Jaakob;

16. Jaakobille syntyi Joosef, Marian mies, hänen, josta syntyi Jeesus, jota kutsutaan Kristukseksi.

17. Näin on sukupolvia Aabrahamista Daavidiin kaikkiaan neljätoista polvea, ja Daavidista Babyloniin siirtämiseen neljätoista polvea, ja Babyloniin siirtämisestä Kristukseen asti neljätoista polvea.

18. Jeesuksen Kristuksen syntyminen oli näin. Kun hänen äitinsä Maria oli kihlattu Joosefille, huomattiin hänen ennen heidän yhteenmenoan olevan raskaana Pyhästä Hengestä.

19. Mutta kun Joosef, hänen miehensä, oli hurskas, ja koska hän ei tahtonut saattaa häntä häpeään, aikoi hän salaisesti hyljätä hänet.

20. Mutta kun hän tätä ajatteli, niin katso, hänelle ilmestyi unessa Herran enkeli, joka sanoi: Joosef, Daavidin poika, älä pelkää ottaa tykösi Mariaa, vaimoasi; sillä se, mikä hänessä on siinnyt, on Pyhästä Hengestä.

21. Ja hän on synnyttävä pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Jeesus, sillä hän on vapahtava kansansa heidän synneistänsä.

Luuk. 1:27 neitsyen tykö, joka oli kihlattu Joosef nimiselle miehelle Daavidin suvusta; ja neitsyen nimi oli Maria.

Luuk. 1:32 Hän on oleva suuri, ja hänet pitää kutsuttaman Korkeimman Pojaksi, ja Herra Jumala antaa hänelle Daavidin, hänen isänsä, valtaistuimen,

Ap. t. 2:30 Koska hän nyt oli profeetta ja tiesi, että Jumala oli valalla vannoen hänelle luvannut asettavansa hänen kupeittensa hedelmän hänen valtaistuimelleen,

Room. 1:3 hänen Pojastansa - joka lihan puolesta on syntynyt Daavidin siemenestä

24. sittenkuin Johannes ennen hänen tuloansa oli saarnannut parannuksen kastetta kaikelle Israelin kansalle.

Mal. 3:1 Matt. 3:1-2 Mark. 1:2,4 Luuk. 3:3 Joh. 1:23 Ap. t. 19:4

Mal. 3:1 Katso, minä lähetän sanansaattajani, ja hän on valmistava tien minun eteeni. Ja äkisti on tuleva temppeleinsä Herra, jota te etsitte, ja liiton enkeli, jota te halajatte. Katso, hän tulee, sanoo Herra Sebaot.

Matt. 3:1-2 Niinä päivinä tuli Johannes Kastaja ja saarnasi taivasten valtakuntaa Juudean erämaassa

2. ja sanoi: Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle.

Mark. 1:2 Niinkuin on kirjoitettuna profeetta Esaiaan kirjassa: Katso, minä lähetän enkelini sinun edelläsi, ja hän on valmistava sinun tiesi.

Mark. 1:4 niin Johannes Kastaja saarnasi erämaassa parannuksen kastetta syntien anteeksisaamiseksi.

Luuk. 3:3 Ja hän vaelsi kaikissa seuduissa Jordanin varrella ja saarnasi parannuksen kastetta syntien anteeksisaamiseksi,

Joh. 1:23 Hän sanoi: Minä olen huutavan ääni erämaassa: 'Tehkää tie tasaiseksi Herralle', niinkuin profeetta Esaias on sanonut.

Ap. t. 19:4 Niin Paavali sanoi: Johannes kasto parannuksen kasteella, kehoittaen kansaa uskomaan häneen, joka oli tuleva hänen jälkeensä, se on, Jeesukseen.

25. Mutta kun Johannes oli juoksunsa päättävä, sanoi hän: 'En minä ole se, joksi minua luulette; mutta katso, minun jälkeeni tulee se, jonka kenkiä minä en ole arvollinen jaloista riisumaan.'

Matt. 3:11 Mark. 1:7 Luuk. 3:16 Joh. 1:20 Joh. 1:26-27

Matt. 3:11 Minä kastan teidät vedellä parannukseen, mutta se, joka minun jäljessäni tulee, on minua väkevämpi, jonka kenkiäkään minä en ole kelvollinen kantamaan; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.

Mark. 1:7 Ja hän saarnasi sanoen: Minun jälkeeni tulee minua väkevämpi, jonka kengänpaulaa minä en ole kelvollinen maahan kumartuneena päästämään.

Luuk. 3:16 niin Johannes vastasi kaikille sanoen: Minä kastan teidät vedellä, mutta on tuleva minua väkevämpi, jonka kengänpaulaakaan minä en ole kelvollinen päästämään; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.

Joh. 1:20 Ja hän tunnusti eikä kieltänyt; ja hän tunnusti: Minä en ole Kristus.

Joh. 1:26-27 Johannes vastasi heille sanoen: Minä kastan vedellä; mutta teidän keskellänne seisoo hän, jota te ette tunne.

27. Hän on se, joka tulee minun jälkeeni ja jonka kengänpaulaa minä en ole arvollinen päästämään.

26. Michet, veljet, te Aabrahamin suvun lapset, ja te, jotka Jumalaa pelkätte, meille on tämän pelastuksen sana lähetetty.

Matt. 10:6 Ap. t. 3:26

Matt. 10:6 vaan menkää ennemmin Israelin huoneen kadonneitten lammasten tykö.

Ap. t. 3:26 Teille ensiksi Jumala on herättänyt Poikansa ja lähettänyt hänet siunaamaan teitä, kun käännytte itsekukin pois pahuudestanne.

27. Sillä koska Jerusalemin asukkaat ja heidän hallitusmiehensä eivät Jeesusta tunteneet, niin he tuomitessaan hänet myös toteuttivat profeettain sanat, joita kumakin sapattina luetaan;

Joh. 16:3 Ap. t. 3:17 1. Kor. 2:8

Joh. 16:3 Ja sen he tekevät teille, koska he eivät tunne Isää eivätkä minua.

Ap. t. 3:17 Ja nyt, veljet, minä tiedän, että te olette tietämättömyydestä sen tehneet, te niinkuin teidän hallitusmiehennekin.

1Kor. 2:8 sitä, jota ei kukaan tämän maailman valtiaista ole tuntenut - sillä jos he olisivat sen tunteneet, eivät he olisi kirkkauden Herraa ristiinnaulinneet -

28. ja vaikka he eivät löytäneet mitään, mistä hän olisi kuoleman ansainnut, anoivat he Pilatukselta, että hänet surmattaisiin.

Matt. 27:20 Mark. 15:11 Luuk. 23:18 Joh. 19:6 Ap. t. 3:13-14

Matt. 27:20 Mutta ylipapit ja vanhimmat yllyttivät kansaa anomaan Barabbasta, mutta surmauttamaan Jeesuksen.

Mark. 15:11 Mutta ylipapit kiihoittivat kansaa anomaan, että hän ennemmin päästäisi heille Barabbaan.

Luuk. 23:18 Niin he huusivat kaikki yhdessä, sanoen: "Vie pois tämä, mutta päästä meille Barabbas!"

Joh. 19:6 Kun siis ylipapit ja palvelijat näkivät hänet, huusivat he sanoen: "Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse!" Pilatus sanoi heille: "Ottakaa te hänet ja ristiinnaulitkaa, sillä minä en löydä hänessä mitään syytä."

Ap. t. 3:13-14 Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin Jumala, meidän isiemme Jumala, on kirkastanut Poikansa Jeesuksen, jonka te annoitte alttiiksi ja kielsitte Pilatuksen edessä, kun tämä oli päättänyt hänet päästää.

14. Te kielsitte Pyhän ja Vanhurskaan ja anoitte, että teille annettaisiin murhamies,

29. Ja kun he olivat täyttäneet kaiken, mikä hänestä on kirjoitettu, ottivat he hänet alas puusta ja panivat hautaan.

Matt. 27:59 Mark. 15:46 Luuk. 23:53 Joh. 19:38

Matt. 27:59 Ja Joosef otti ruumiin, kääri sen puhtaaseen liinavaatteeseen

Mark. 15:46 Tämä osti liinavaatteen ja otti hänet alas, kääri hänet liinavaatteeseen ja pani hautaan, joka oli hakattu kallioon, ja vieritti kiven hautakammion ovelle.

Luuk. 23:53 Ja otettuaan sen alas hän kääri sen liinavaatteeseen. Ja hän pani hänet hautaan, joka oli hakattu kallioon ja johon ei oltu vielä ketään pantu.

Joh. 19:38 Mutta sen jälkeen Joosef, arimatialainen, joka oli Jeesuksen opetuslapsi, vaikka salaa, juutalaisten pelosta, pyysi Pilatukselta saada ottaa Jeesuksen ruumiin; ja Pilatus myöntyi siihen. Niin hän tuli ja otti Jeesuksen ruumiin.

30. Mutta Jumala herätti hänet kuolleista.

Matt. 28:6 Ap. t. 2:24 Ap. t. 3:15,26 Ap. t. 5:30

Matt. 28:6 Ei hän ole täällä, sillä hän on noussut ylös, niinkuin hän sanoi. Tulkaa, katsokaa paikkaa, jossa hän on maannut.

Ap. t. 2:24 Hänet Jumala herätti ja päästi kuoleman kivuista, niinkuin ei ollutkaan mahdollista, että kuolema olisi voinut hänet pitää.

Ap. t. 3:15 mutta elämän ruhtinaan te tapoitte; hänet Jumala on herättänyt kuolleista, ja me olemme sen todistajat.

Ap. t. 3:26 Teille ensiksi Jumala on herättänyt Poikansa ja lähettänyt hänet siunaamaan teitä, kun kääntyitte itsekukin pois pahuudestanne."

Ap. t. 5:30 Meidän isiemme Jumala on herättänyt Jeesuksen, jonka te ripustitte puuhun ja surmasitte.

31. Ja hän ilmestyi useina päivinä niille, jotka olivat tulleet hänen kanssansa Galileasta Jerusalemiin ja jotka nyt ovat hänen todistajansa kansan edessä.

Matt. 28:9,16 Mark. 16:6-14 Luuk. 24:3,36 Joh. 20:19 Joh. 21:1 Ap. t. 1:3 Ap. t. 2:32 Ap.t. 3:15 1. Kor. 15:5-7

Matt. 28:9 Mutta katso, Jeesus tuli heitä vastaan ja sanoi: "Terve teille!" Ja he menivät hänen tykönsä, syleilivät hänen jalkojaan ja kumartaen rukoilivat häntä.

Matt. 28:16 Ja ne yksitoista opetuslasta vaelsivat Galileaan sille vuorelle, jonne Jeesus oli käsenyt heidän mennä.

Mark. 16:6-14 Mutta hän sanoi heille: "Älkää peljästykö; te etsitte Jeesusta, Nasaretilaista, joka oli ristiinnaulittu. Hän on noussut ylös; ei hän ole täällä. Katso, tässä on paikka, johon he hänet panivat.

7. Mutta menkää ja sanokaa hänen opetuslapsillensa ja Pietarille: 'Hän menee teidän edellänne Galileaan; siellä te saatte hänet nähdä, niinkuin hän teille sanoi.'"

8. Niin he tulivat ulos ja pakenivat haudalta, sillä heidät oli vallannut vavistus ja hämmästys, eivätkä sanoneet kenellekään mitään, sillä he pelkäsivät.

9. Mutta ylösnousemisensa jälkeen hän varhain aamulla viikon ensimmäisenä päivänä ilmestyi ensiksi Maria Magdaleenalle, josta hän oli ajanut ulos seitsemän riivaajaa.

10. Tämä meni ja vei sanan niille, jotka olivat olleet Jeesuksen kanssa ja jotka nyt murehtivat ja itkivät.

11. Mutta kun he kuulivat, että hän eli ja että Maria oli hänet nähnyt, eivät he uskoneet.

12. Ja sen jälkeen hän toisenmuotoisena ilmestyi kahdelle heistä, heidän kävellessään, matkalla maakylään.

13. Hekin menivät ja veivät sanan toisille; mutta nämä eivät uskoneet heitäkään.

14. Vihdoin hän ilmestyi myöskin niille yhdelletoista heidän ollessaan aterialla; ja hän nuhteli heidän epäuskoaan ja heidän sydämensä

kovuutta, kun he eivät olleet uskoneet niitä, jotka olivat nähneet hänet ylösnousseksi.

Luuk. 24:3 Niin he menivät sisään, mutta eivät löytäneet Herran Jeesuksen ruumista.

Luuk. 24:36 Mutta heidän tätä puhuessaan Jeesus itse seisoi heidän keskellään ja sanoi heille: "Rauha teille!"

Joh. 20:19 Samana päivänä, viikon ensimmäisenä, myöhään illalla, kun opetuslapset olivat koolla lukittujen ovien takana, juutalaisten pelosta, tuli Jeesus ja seisoi heidän keskellään ja sanoi heille: "Rauha teille!"

Joh. 21:1 Sen jälkeen Jeesus taas ilmestyi opetuslapsilleen Tiberiaan järven rannalla; ja hän ilmestyi näin:

Ap. t. 1:3 ja joille hän myös kärsimisensä jälkeen moninaisten epäamättömien todistusten kautta osoitti elävänsä, ilmestyen heille neljäkymmenen päivän aikana ja puhuen Jumalan valtakunnasta.

Ap. t. 2:32 Tämän Jeesuksen on Jumala herättänyt, minkä todistajia me kaikki olemme.

Ap. t. 3:15 mutta elämän ruhtinaan te tapoitte; hänet Jumala on herättänyt kuolleista, ja me olemme sen todistajat.

1Kor. 15:5-7 ja että hän näyttäytyi Keefaalle, sitten niille kahdelletoista.

6. Sen jälkeen hän näyttäytyi yhtä haavaa enemmän kuin viidellesadalle veljelle, joista useimmat vielä nytkin ovat elossa, mutta muutamat ovat nukkuneet pois.

7. Sen jälkeen hän näyttäytyi Jaakobille, sitten kaikille apostoleille.

32. Ja me julistamme teille sen hyvän sanoman, että Jumala on isille annetun lupauksen täyttänyt meidän lapsillemme, herättäen Jeesuksen,

1. Moos. 3:15 1. Moos. 22:18 1. Moos. 26:4 5. Moos. 18:15,18 Jes. 4:2 Jes. 7:14 Jes. 9:5 Jer. 23:5 Jer. 33:14-15 Hes. 34:23 Hes. 37:24 Dan. 9:24-25 Ap. t. 26:6 Room. 4:13 Gal.3:16

1Moos. 3:15 Ja minä panen vainon sinun ja vaimon välille ja sinun siemenesi ja hänen siemenensä välille; se on polkeva rikki sinun pääsi, ja sinä olet pistävä sitä kantapäähän."

1Moos. 22:18 Ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä, sentähden että olit minun äänelleni kuuliainen."

1Moos. 26:4 Ja minä teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin taivaan tähdet ja annan jälkeläisillesi kaikki nämä maat, ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä,

5Moos. 18:15 Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, Herra, sinun Jumalasi, herättää sinulle profeetan, minun kaltaiseni; häntä kuulkaa,

5Moos. 18:18 Profeetan minä olen herättävä heille heidän veljiensä keskuudesta, sinun kaltaisesi, ja minä panen sanani hänen suuhunsa, ja hän puhuu heille kaikki, mitä minä käsken hänen puhua.

Jes. 4:2 Sinä päivänä on Herran vesa oleva Israelin pelastuneille kaunistus ja kunnia ja maan hedelmä heille korkeus ja loisto.

Jes. 7:14 Sentähden Herra itse antaa teille merkin: Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan ja antaa hänelle nimen Immanuel.

Jes. 9:5 Sillä lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu, jonka hartioilla on herraus, ja hänen nimensä on: Ihmeellinen neuvonantaja, Väkevä Jumala, Iankaikkinen isä, Rauhanruhtinas.

Jer. 23:5 Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä herätän Daavidille vanhurskaan vesan; hän on hallitseva kuninkaana ja

menestyvä, ja hän on tekevä oikeuden ja vanhurskauden maassa.

Jer. 33:14-15 Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä täytän sen hyvän lupauksen, jonka minä olen lausunut Israelin heimosta ja Juudan heimosta.

15. Niinä päivinä ja siihen aikaan minä kasvatan Daavidille vanhurskauden vesan, ja hän on tekevä oikeuden ja vanhurskauden maassa. Hes. 34:23 Ja minä herätän heille yhden paimenen heitä kaitsemaan, palvelijani Daavidin; hän on kaitseva heitä ja oleva heidän paimenensa.

Hes. 37:24 Minun palvelijani Daavid on oleva heidän kuninkaansa, ja heillä kaikilla on oleva yksi paimen. Ja he vaeltavat minun oikeuksieni mukaan ja noudattavat minun käskyjäni ja pitävät ne.

Dan. 9:24-25 Seitsemänkymmentä viikkoa on säädetty sinun kansallesi ja pyhälle kaupungillesi; silloin luopumus päättyy, ja synti sinetillä lukitaan, ja pahat teot sovitetaan, ja iankaikkinen vanhurskaus tuodaan, ja näky ja profeetta sinetillä vahvistetaan, ja kaikkeinpyhin voidellaan.

25. Ja tiedä ja käsitä: siitä ajasta, jolloin tuli se sana, että Jerusalem on jälleen rakennettava, voideltuun, ruhtinaaseen, asti, on kuluva seitsemän vuosiviikkoa; ja kuusikymmentäkaksi vuosiviikkoa, niin se jälleen rakennetaan toreinensa ja vallihautoinensa, mutta keskellä ahtaita aikoja.

Ap. t. 26:6 Ja nyt minä seison oikeuden edessä sentähden, että panen toivoni siihen lupaukseen, jonka Jumala on meidän isillemme antanut Room. 4:13 Sillä se lupaus, että Aabraham oli perivä maailman, ei tullut hänelle eikä hänen siemenelleen lain kautta, vaan uskonvanhurskauden kautta.

Gal. 3:16 Mutta nyt lausuttiin lupaukset Aabrahamille ja hänen siemenelleen. Hän ei sano: "Ja siemenille", ikäänkuin monesta, vaan ikäänkuin yhdestä: "Ja sinun siemenellesi", joka on Kristus.

33. niinkuin myös toisessa psalmissa on kirjoitettu: 'Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä olen sinut synnyttänyt.'

Ps. 2:7 Hebr. 5:5

Ps. 2:7 Minä ilmoitan, mitä Herra on säätänyt. Hän lausui minulle: "Sinä olet minun poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin.

Hebr. 5:5 Niinpä Kristuskaan ei itse korottanut itseänsä ylimmäisen papin kunniaan, vaan hän, joka sanoi hänelle: "Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin";

34. Ja että hän herätti hänet kuolleista, niin ettei hän enää palaja katoavaisuuteen, siitä hän on sanonut näin: 'Minä annan teille pyhät ja lujat Daavidin armot.'

Jes. 55:3

Jes. 55:3 Kallistakaa korvanne ja tulkaa minun tyköni; kuulkaa, niin teidän sielunne saa elää. Ja minä teen teidän kanssanne iankaikkisen liiton, annan lujat Daavidin armot.

35. Sentähden hän myös toisessa paikassa sanoo: 'Sinä et salli Pyhäsi nähdä katoavaisuutta.'

Ps. 16:10 Ap. t. 2:27,31

Ps. 16:10 Sillä sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan etkä anna hurskaasi nähdä kuolemaa.

Ap. t. 2:27 sillä sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan etkä salli Pyhäsi nähdä katoavaisuutta.

Ap. t. 2:31 niin hän edeltä nähden puhui Kristuksen ylösnousemuksesta, sanoen, ettei Kristus ollut jäävä hyljätiksi tuonelaan eikä hänen ruumiinsa näkevä katoavaisuutta.

36. Sillä kun Daavid oli aikansa Jumalan tahtoa palvellut, nukkui hän ja tuli otetuksi isiensä tykö ja näki katoavaisuuden.

1. Kun. 2:10 Ap. t. 2:29

1Kun. 2:10 Sitten Daavid meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin.

Ap. t. 2:29 Te miehet, veljet, on lupa teille rohkeasti sanoa, mitä kantaisäämme Daavidiin tulee, että hän on sekä kuollut että haudattu; onhan hänen hautansa meidän keskellämme vielä tänäkin päivänä.

37. Mutta hän, jonka Jumala herätti, ei nähnyt katoavaisuutta.

38. Olkoon siis teille tiettävä, miehet ja veljet, että hänen kauttansa julistetaan teille syntien anteeksiantamus

Luuk. 24:47 Ap. t. 10:43 1. Joh. 2:12

Luuk. 24:47 ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimesssänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemissa.

Ap. t. 10:43 Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta."

1Joh. 2:12 Minä kirjoitan teille, lapsukaiset, sillä synnit ovat teille anteeksi annetut hänen nimensä tähden.

39. ja että jokainen, joka uskoo, tulee hänessä vanhurskaaksi, vapaaksi kaikesta, mistä te ette voineet Mooseksen lain kautta vanhurskaiksi tulla.

Jes. 53:11 Hab. 2:4 Room. 3:24-28 Room. 8:3 Room. 10:4 Gal. 2:16 Hebr. 7:19

Jes. 53:11 Sielunsa vaivan tähden hän saa nähdä sen ja tulee ravituksi. Tuntemuksensa kautta hän, minun vanhurskas palvelijani, vanhurskauttaa monet, säilyttäen päällensä heidän pahat tekonsa.

Hab. 2:4 Katso, sen kansan sielu on kopea eikä ole suora; mutta vanhurskas on elävä uskostansa.

Room. 3:24-28 ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, 25. jonka Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä, osoittaaksensa vanhurskauttaan, koska hän oli jättänyt rankaisematta ennen tehdyt synnit

26. jumalallisessa kärsivällisyydessään, osoittaaksensa vanhurskauttaan nykyajassa, sitä, että hän itse on vanhurskas ja vanhurskauttaa sen, jolla on usko Jeesukseen.

27. Missä siis on kerskaaminen? Se on suljettu pois. Minkä lain kautta? Tekojenko lain? Ei, vaan uskon lain kautta.

28. Niin päätämme siis, että ihminen vanhurskautetaan uskon kautta, ilman lain tekoja.

Room. 8:3 Sillä mikä laille oli mahdotonta, koska se oli lihan kautta heikoksi tullut, sen Jumala teki, lähettämällä oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsemalla synnin lihassa,

Room. 10:4 Sillä Kristus on lain loppu, vanhurskaudeksi jokaiselle, joka uskoo.

Gal. 2:16 mutta koska tiedämme, ettei ihminen tule vanhurskaaksi lain teoista, vaan uskon kautta Jeesukseen Kristukseen, niin olemme mekin uskoneet Kristukseen Jeesukseen tullaksemme vanhurskaiksi uskosta Kristukseen eikä lain teoista, koska ei mikään liha tule vanhurskaaksi lain teoista.

Hebr. 7:19 - sillä laki ei tehnyt mitään täydelliseksi mutta sijaan tulee parempi toivo, jonka kautta me lähestymme Jumalaa.

40. Kavahtakaa siis, ettei teitä kohtaa se, mikä on puhuttu profeetoissa:

41. 'Katsokaa, te halveksijat, ja ihmetelkää ja hukkukaa; sillä minä teen teidän päivinänne teon, teon, jota ette uskoisi, jos joku sen kertoisi teille.'

Hab. 1:5

Hab. 1:5 Katsokaa kansojen joukkoon, katselkaa ja kauhistukaa, sillä minä teen teidän päivinänne teon, jota ette uskoisi, jos siitä kerrottaisiin.

42. Kun he lähtivät ulos, pyydettiin heitä puhumaan näitä asioita tulevanakin sapattina.

43. Kun synagoogasta hajaannuttiin, seurasivat monet juutalaiset ja jumalaapelkääväiset käännyttäiset Paavalia ja Barnabasta, jotka puhuivat heille ja kehoittivat heitä pysymään Jumalan armossa.

Ap. t. 11:23 Ap. t. 14:22

Ap. t. 11:23 Ja kun hän saapui sinne ja näki Jumalan armon, niin hän iloitsi ja kehoitti kaikkia vakaalla sydämellä pysymään Herrassa. Ap. t. 14:22 ja vahvistivat opetuslasten sieluja ja kehoittivat heitä pysymään uskossa ja sanoivat: "Monen ahdistuksen kautta meidän pitää menemän sisälle Jumalan valtakuntaan."

44. Seuraavana sapattina kokoontui lähes koko kaupunki kuulemaan Jumalan sanaa.

45. Mutta nähdessään kansanjoukot juutalaiset tulivat kiihkoa täyteen ja väittelivät Paavalin puheita vastaan ja herjasivat.

Ap. t. 5:17

Ap. t. 5:17 Silloin nousi ylimmäinen pappi ja kaikki, jotka olivat hänen puolellansa, saddukeusten lahko, ja he tulivat kiihkoa täyteen

46. Silloin Paavali ja Barnabas puhuivat rohkeasti ja sanoivat: Teille oli Jumalan sana ensiksi puhuttava; mutta koska te työnnätte sen luotanne ettekä katso itseänne mahdollisiksi iankaikkiseen elämään, niin katso, me käännyimme pakanain puoleen.

5. Moos. 32:21 Jes. 55:5 Matt. 8:11 Matt. 10:6 Matt. 21:43 Ap. t. 3:26 Ap. t. 18:6 Ap. t. 28:28 Room. 1:16

5Moos. 32:21 He ovat herättäneet minun kiivauteni jumalilla, jotka eivät jumalia ole, ovat vihoittaneet minut turhilla jumalillansa; niin minäkin herätän heidän kiivautensa kansalla, joka ei ole kansa, vihoitan heidät houkalla pakanakansalla.

Jes. 55:5 Katso, sinä olet kutsuva pakanoita, joita sinä et tunne, ja pakanat, jotka eivät sinua tunne, rientävät sinun tykösi Herran, sinun Jumalasi, tähden, Israelin Pyhän tähden, sillä hän kirkastaa sinut.

Matt. 8:11 Ja minä sanon teille: monet tulevat idästä ja lännestä ja aterioitsevat Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin kanssa taivasten valtakunnassa;

Matt. 10:6 vaan menkää ennemmin Israelin huoneen kadonneitten lammasten tykö.

Matt. 21:43 Sentähden minä sanon teille: Jumalan valtakunta otetaan teiltä pois ja annetaan kansalle, joka tekee sen hedelmiä.

Ap. t. 3:26 Teille ensiksi Jumala on herättänyt Poikansa ja lähettänyt hänet siunaamaan teitä, kun käännytte itsekukin pois pahuudestanne."

Ap. t. 18:6 Mutta kun he vastustivat ja herjasivat, pudisti hän vaatteitansa ja sanoi heille: "Tulkoon teidän verenne oman päänne päälle! Viaton olen minä; tästedes minä menen pakanain tykö."

Ap. t. 28:28 Olkoon siis teille tietävä, että tämä Jumalan pelastussanoma on lähetetty pakanoille; ja he kuulevat sen."

Room. 1:16 Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle.

47. Sillä näin on Herra meitä käsenyt: 'Minä olen pannut sinut pakanain valkeudeksi, että sinä olisit pelastukseksi maan ääriin asti.'

Jes. 42:6 Jes. 49:6 Luuk. 2:31-32

Jes. 42:6 Minä, Herra, olen vanhurskaudessa kutsunut sinut, olen tarttunut sinun käteesi, varjellut sinut ja pannut sinut kansoille liitoksi, pakanoille valkeudeksi,

Jes. 49:6 hän sanoo: Liian vähäistä on sinulle, joka olet minun palvelijani, kohottaa ennalleen Jaakobin sukukunnat ja tuoda takaisin Israelin säilyneet: minä panen sinut pakanain valkeudeksi, että minulta tulisi pelastus maan ääriin asti.

Luuk. 2:31-32 jonka sinä olet valmistanut kaikkien kansojen nähdä,

32. valkeudeksi, joka on ilmestyvä pakanoille, ja kirkkaudeksi kansallesi Israelille."

48. Sen kuullessansa pakanat iloitsivat ja ylistivät Herran sanaa ja uskoivat, kaikki, jotka olivat säädetyt iankaikkiseen elämään.

Room. 8:29-30

Room. 8:29-30 Sillä ne, jotka hän on edeltätuntenut, hän on myös edeltämäärännyt Poikansa kuvan kaltaisiksi, että hän olisi esikoinen monien veljien joukossa;

30. mutta jotka hän on edeltämäärännyt, ne hän on myös kutsunut; ja jotka hän on kutsunut, ne hän on myös vanhurskauttanut; mutta jotka hän on vanhurskauttanut, ne hän on myös kirkastanut.

49. Ja Herran sanaa levitettiin kaikkeen siihen maakuntaan.

50. Mutta juutalaiset yllyttivät jumalaapelkääväisiä ylhäisiä naisia ja kaupungin ensimmäisiä miehiä ja nostivat vainon Paavalia ja Barnabasta vastaan, ja ne ajoivat heidät pois alueiltansa.

2. Tim. 3:11

2Tim. 3:11 vainoissa ja kärsimyksissä, samanlaisissa kuin minun osakseni tuli Antiokiassa, Ikonionissa ja Lystrassa. Mimmoisia vainoja olenkaan kärsinyt, ja kaikista Herra on minut pelastanut!

51. Niin he pudistivat tomun jaloistansa heitä vastaan ja menivät Ikonioniin.

Matt. 10:14 Mark. 6:11 Luuk. 9:5 Ap. t. 18:6

Matt. 10:14 Ja missä teitä ei oteta vastaan eikä teidän sanojanne kuulla, lähtekää pois siitä talosta tai siitä kaupungista ja pudistakaa tomu jaloistanne.

Mark. 6:11 Ja missä paikassa teitä ei oteta vastaan eikä teitä kuulla, sieltä menkää pois ja pudistakaa tomu jalkojenne alta, todistukseksi heille."

Luuk. 9:5 Ja missä eivät ota teitä vastaan, siitä kaupungista lähtekää pois, ja pudistakaa tomu jaloistanne, todistukseksi heitä vastaan."

Ap. t. 18:6 Mutta kun he vastustivat ja herjasivat, pudisti hän vaatteitansa ja sanoi heille: "Tulkoon teidän verenne oman päänenne päälle! Viaton olen minä; tästedes minä menen pakanain tykö."

52. Ja opetuslapset tulivat täytetyiksi ilolla ja Pyhällä Hengellä.

Ef. 5:18

Ef. 5:18 Älkääkä juopuko viinistä, sillä siitä tulee irstas meno, vaan täyttykää Hengellä,

14. Luku

1. Ikonionissa he samoin menivät juutalaisten synagoogaan ja puhuivat niin, että suuri joukko sekä juutalaisia että kreikkalaisia uskoi.

Ap. t. 11:21

Ap. t. 11:21 Ja Herran käsi oli heidän kanssansa, ja suuri oli se joukko, joka uskoi ja kääntyi Herran puoleen.

2. Mutta ne juutalaiset, jotka eivät uskoneet, yllyttivät ja kiihdyttivät pakanain mieltä veljiä vastaan.

3. Niin he oleskelivat siellä kauan aikaa ja puhuivat rohkeasti, luottaen Herraan, joka armonsa sanan todistukseksi antoi tapahtua tunnustekoja ja ihmeitä heidän kättensä kautta.

Mark. 16:20 Ap. t. 19:11 Hebr. 2:4

Mark. 16:20 Mutta he lähtivät ja saarnasivat kaikkialla, ja Herra vaikutti heidän kanssansa ja vahvisti sanan sitä seuraavien merkkien kautta.

Ap. t. 19:11 Ja Jumala teki ylen voimallisia tekoja Paavalin kätten kautta,

Hebr. 2:4 kun Jumala yhdessä heidän kanssaan todisti tunnusmerkeillä ja ihmeillä ja moninaisilla väkevillä teoilla ja jakamalla Pyhää Henkeä tahtonsa mukaan?

4. Ja kaupungin väestö jakaantui: toiset olivat juutalaisten puolella, toiset taas apostolien puolella.

5. Mutta kun pakanat ja juutalaiset ynnä heidän hallitusmiehensä mielivät ryhtyä pahoinpitelemään ja kivittämään heitä,

2. Tim. 3:11

2Tim. 3:11 vainoissa ja kärsimyksissä, samanlaisissa kuin minun osakseni tuli Antiokiassa, Ikonionissa ja Lystrassa. Mimmoisia vainoja olenkaan kärsinyt, ja kaikista Herra on minut pelastanut!

6. ja he sen huomasivat, pakenivat he Lykaonian kaupunkeihin, Lystraan ja Derbeen, ja niiden ympäristöön.

Matt. 10:23

Matt. 10:23 Ja kun teitä vainotaan yhdessä kaupungissa, paetkaa toiseen; sillä totisesti minä sanon teille: te ette ehdi loppuun käydä Israelin kaupunkeja, ennenkuin Ihmisen Poika tulee.

7. Ja siellä he julistivat evankeliumia.

8. Ja Lystrassa oli mies, joka istui siellä, hervoton jaloistaan ja rampa äitinsä kohdusta saakka, eikä ollut koskaan kävellyt.

Ap. t. 3:2

Ap. t. 3:2 Silloin kannettiin esille miestä, joka oli ollut rampa hamasta äitinsä kohdusta ja jonka he joka päivä panivat pyhäkön niin kutsutun Kauniin portin pieleen anomaan almua pyhäkköön meneviltä.

9. Hän kuunteli Paavalin puhetta. Ja kun Paavali loi katseensa häneen ja näki hänellä olevan uskon, että hän voi tulla terveeksi,

Matt. 9:28

Matt. 9:28 Ja hänen mentyänsä huoneeseen sokeat tulivat hänen tykönsä; ja Jeesus sanoi heille: "Uskotteko, että minä voin sen tehdä?" He sanoivat hänelle: "Uskomme, Herra."

10. sanoi hän suurella äänellä: Nouse pystyyn jaloillesi. Ja hän kavahti ylös ja käveli.

Jes. 35:6

Jes. 35:6 Silloin rampa hyppii niinkuin peura ja mykän kieli riemuun ratkeaa; sillä vedet puhkeavat erämaahan ja aromaahan purot.

11. Kun kansa näki, mitä Paavali oli tehnyt, korottivat he äänensä ja sanoivat lykaoniansankielellä: Jumalat ovat ihmishahmossa astuneet alas meidän luoksemme.

Ap. t. 28:6

Ap. t. 28:6 Ja he odottivat hänen ajettuvan tai äkisti kaatuvan kuolleena maahan. Mutta kun he olivat kauan odottaneet ja näkivät, ettei hänelle mitään pahaa tapahtunut, muuttivat he mielensä ja sanoivat hänen olevan jumalan.

12. Ja he sanoivat Barnabasta Zeukseksi ja Paavalia Hermeeksi, koska hän oli se, joka puhui.

13. Ja kaupungin edustalla olevan Zeuksen temppelin pappi toi härkiä ja seppeleitä porttien eteen ja tahtoi väkijoukon kanssa uhrata.

**14. Mutta kun apostolit Barnabas ja Paavali sen kuulivat, repäisivät he vaatteensa ja juoksivat ulos kansanjoukkoon, huusivat
15. ja sanoivat: Miehet, miksi te näin teette? Mekin olemme ihmisiä, yhtä vajavaisia kuin te, ja julistamme teille evankeliumia, että te kääntyisitte noista turhista jumalista elävän Jumalan puoleen, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on.**

1. Moos. 1:1 Ps. 124:8 Ps. 146:6 Ap. t. 10:26 1. Tess. 1:9 Ilm. 14:7

1Moos. 1:1 Alussa loi Jumala taivaan ja maan.

Ps. 124:8 Meidän apumme on Herran nimi, hänen, joka on tehnyt taivaan ja maan.

Ps. 146:6 häneen, joka on tehnyt taivaan ja maan, meren ja kaiken, mitä niissä on, joka pysyy uskollisena iankaikkisesti,

Ap. t. 10:26 Mutta Pietari nosti hänet ylös sanoen: "Nouse; minäkin olen ihminen."

1Tess. 1:9 Sillä itse he kertovat meistä, millainen meidän tulomme teidän tykönne oli ja kuinka te epäjumalista käännysitte Jumalan tykö, palvelemaan elävää ja totista Jumalaa

Ilm. 14:7 Ja hän sanoi suurella äänellä: "Peljätäkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia, sillä hänen tuomionsa hetki on tullut, ja kumartakaa häntä, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja vetten lähteet."

16. Menneitten sukupolvien aikoina hän on sallinut kaikkien pakanain vaeltaa omia teitensä;

Ps. 81:13 Ap. t. 17:30

Ps. 81:13 Niin minä annoin heidän mennä pois sydämensä paatumuksessa, he saivat vaeltaa omien neuvojensa mukaan.

Ap. t. 17:30 Noita tietämättömyyden aikoja Jumala on kärsinyt, mutta nyt hän tekee tietäväksi, että kaikkien ihmisten kaikkialla on tehtävä parannus.

17. ja kuitenkin hän ei ole ollut antamatta todistusta itsestään, sillä hän on tehnyt teille hyvää, antaen teille taivaasta sateita ja hedelmällisiä aikoja ja raviten teidän sydämenne ruualla ja ilolla.

Ps. 65:10-12 Ps. 104:27-28 Jer. 5:24 Matt. 5:45 Room. 1:20

Ps. 65:10-12 Sinä pidät maasta huolen, kastelet sen runsaasti, sinä teet sen ylen rikkaaksi. Jumalan virta on vettä täynnä. Sinä valmistat heidän viljansa, sillä niin sinä valmistat maan.

11. Sinä kastelet sen vaot, sinä muhennat sen multapaakut, sadekuuroilla sinä sen pehmität ja siunaat sen laihon.

12. Sinä kaunistat vuoden hyvyydelläsi, ja sinun askeleesi tiukkuvat lihavuutta.

Ps. 104:27-28 Ne kaikki odottavat sinua, että antaisit heille ruuan ajallansa.

28. Sinä annat niille, ja ne kokoavat, sinä avaat kätesi, ja ne ravitaan hyvyydellä.

Jer. 5:24 Eivätkä he sano sydämessänsä: "Peljätkäämme Herraa, Jumalaamme, joka antaa sateen, syyssateen ja kevätsateen ajallansa, ja säilyttää meille elonkorjuun määräviikot."

Matt. 5:45 että olisitte Isänne lapsia, joka on taivaissa; sillä hän antaa aurinkonsa koittaa niin pahoille kuin hyvillekin, ja antaa sataa niin väärille kuin vanhurskaillekin.

Room. 1:20 Sillä hänen näkymätön olemuksensa, hänen iankaikkinen voimansa ja jumalallisuutensa, ovat, kun niitä hänen teoissansa tarkataan, maailman luomisesta asti nähtävinä, niin etteivät he voi millään itseänsä puolustaa,

18. Näin puhuen he vaivoin saivat kansan hillityksi uhraamasta heille.

19. Mutta sinne tuli Antiokiasta ja Ikonionista juutalaisia, ja he suostuttivat kansan puolellensa ja kivittivät Paavalia ja raastoivat hänet kaupungin ulkopuolelle, luullen hänet kuolleeksi.

2. Kor. 11:25 2. Tim. 3:11

2Kor. 11:25 kolmesti olen saanut raippoja, kerran minua kivitettiin, kolmesti olen joutunut haaksirikkoon, vuorokauden olen meressä

ajelehtinut;

2Tim. 3:11 vainoissa ja kärsimyksissä, samanlaisissa kuin minun osakseni tuli Antiokiassa, Ikonionissa ja Lystrassa. Mimmoisia vainoja olenkaan kärsinyt, ja kaikista Herra on minut pelastanut!

20. Mutta kun opetuslapset olivat kokoontuneet hänen ympärilleen, nousi hän ja meni kaupunkiin. Ja seuraavana päivänä hän lähti Barnabaan kanssa Derbeen.

21. Ja julistettuaan evankeliumia siinä kaupungissa ja tehtyään monta opetuslapsiksi he palasivat Lystraan ja Ikonioniin ja Antiokiaan

22. ja vahvistivat opetuslasten sieluja ja kehoittivat heitä pysymään uskossa ja sanoivat: Monen ahdistuksen kautta meidän pitää menemään sisälle Jumalan valtakuntaan.

Matt. 10:38 Matt. 16:24 Ap. t. 11:23 Ap. t. 13:43 Room. 8:17 1. Tess. 3:3 2. Tim. 3:12

Matt. 10:38 ja joka ei ota ristiänsä ja seuraa minua, se ei ole minulle sovelias.

Matt. 16:24 Silloin Jeesus sanoi opetuslapsillensa: "Jos joku tahtoo minun perässäni kulkea, hän kieltäköön itsensä ja ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua.

Ap. t. 11:23 Ja kun hän saapui sinne ja näki Jumalan armon, niin hän iloitsi ja kehoitti kaikkia vakaalla sydämellä pysymään Herrassa.

Ap. t. 13:43 Kun synagoogasta hajaannuttiin, seurasivat monet juutalaiset ja jumalaapelkääväiset käännyneiset Paavalia ja Barnabasta, jotka puhuivat heille ja kehoittivat heitä pysymään Jumalan armossa.

Room. 8:17 Mutta jos olemme lapsia, niin olemme myöskin perillisiä, Jumalan perillisiä ja Kristuksen kansaperillisiä, jos kerran yhdessä hänen kanssaan kärsimme, että me yhdessä myös kirkastuisimme.

1Tess. 3:3 ettei kukaan horjuisi näissä ahdingoissa. Sillä itse te tiedätte, että meidät on semmoisiin pantu.

2Tim. 3:12 Ja kaikki, jotka tahtovat elää jumalisesti Kristuksessa Jeesuksessa, joutuvat vainottaviksi.

23. Ja kun he olivat valinneet heille vanhimmat jokaisessa seurakunnassa, niin he rukoillen ja paastoten jättivät heidät Herran haltuun, johon he nyt uskoivat.

Ap. t. 1:23 Ap. t. 6:6 Ap. t. 13:3 Tiit. 1:5

Ap. t. 1:23 Ja he asettivat ehdolle kaksi, Joosefin, jota kutsuttiin Barsabbaaksi, lisänimeltä Justukseksi, ja Mattiaan.

Ap. t. 6:6 ja asettivat heidät apostolien eteen, ja nämä rukoilivat ja panivat kätensä heidän päällensä.

Ap. t. 13:3 Silloin he paastosivat ja rukoilivat ja panivat kätensä heidän päällensä ja laskivat heidät menemään.

Tit. 1:5 Minä jätin sinut Kreettaan sitä varten, että järjestäisit, mitä vielä jäi järjestämättä, ja että asettaisit, niinkuin minä sinulle määräsin,

joka kaupunkiin vanhimmat,

24. Ja he kulkivat läpi Pisidian ja tulivat Pamfyliaan;

25. ja julistettuaan sanaa Pergessä he menivät Attaliaan.

26. Ja sieltä he purjehtivat Antiokiaan, josta he olivat lähteneet, annettuina Jumalan armon haltuun sitä työtä varten, jonka he nyt olivat suorittaneet.

Ap. t. 13:2-3 Ap. t. 13:13-14

Ap. t. 13:2-3 Ja heidän toimittaessaan palvelusta Herralle ja paastotessaan Pyhä Henki sanoi: "Erottakaa minulle Barnabas ja Saulus siihen työhön, johon minä olen heidät kutsunut."

3. Silloin he paastosivat ja rukoilivat ja panivat kätensä heidän päällensä ja laskivat heidät menemään.

Ap. t. 13:13-14 Ja kun Paavali seuralaisineen oli purjehtinut Pafosta, tulivat he Pamfylian Pergeen; siellä Johannes erosi heistä ja palasi Jerusalemiin.

14. Mutta he vaelsivat Pergestä eteenpäin ja saapuivat Pisidian Antiokiaan; ja he menivät synagoogaan sapatinpäivänä ja istuutuivat.

27. Ja sinne saavuttuaan he kutsuivat seurakunnan koolle ja kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria ja kuinka hän oli avannut pakanaille uskon oven.

Ap. t. 15:4,12 Ap. t. 21:19 1. Kor. 16:9 2. Kor. 2:12

Ap. t. 15:4 Ja kun he saapuivat Jerusalemiin, niin seurakunta ja apostolit ja vanhimmat ottivat heidät vastaan; ja he kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria.

Ap. t. 15:12 Niin koko joukko vaikeni, ja he kuuntelivat Barnabasta ja Paavalia, jotka kertoivat, kuinka suuria tunnustekoja ja ihmeitä Jumala oli tehnyt pakanain keskuudessa heidän kauttansa.

Ap. t. 21:19 Ja kun hän oli heitä tervehtinyt, kertoi hän kohta kohdalta kaikki, mitä Jumala hänen palveluksensa kautta oli tehnyt pakanain keskuudessa.

1Kor. 16:9 sillä minulle on avautunut ovi suureen ja hedelmälliseen työhön, ja vastustajia on paljon.

2Kor. 2:12 Tultuani Trooaaseen julistamaan Kristuksen evankeliumia avautui minulle ovi työhön Herrassa,

28. Ja he viipyivät pitkän aikaa opetuslasten tykönä.

Ap. t. 15:35

Ap. t. 15:35 Ja Paavali ja Barnabas viipyivät Antiokiassa opettaen ja julistaen useiden muidenkin kanssa Herran sanaa.

15. Luku

1. Ja Juudeasta tuli sinne muutamia, jotka opettivat veljiä: Ellette ympärileikkauta itseänne, niinkuin Mooses on säätänyt, ette voi pelastua.

1. Moos. 17:10,14 3. Moos. 12:3 Gal. 5:2 Fil. 3:2-3

1Moos. 17:10 Ja tämä on minun liittoni sinun ja sinun jälkeläistesi kanssa; pitäkää se: ympärileikatkaa jokainen miehenpuoli keskuudessanne.

1Moos. 17:14 Mutta ympärileikkaamaton miehenpuoli, jonka esinahan liha ei ole ympärileikattu, hävitettäköön kansastansa; hän on rikkonut minun liittoni."

3Moos. 12:3. Ja kahdeksantena päivänä ympärileikattakoon pojan esinahan liha.

Gal. 5:2 Katso, minä, Paavali, sanon teille, että jos ympärileikkautatte itsenne, niin Kristus ei ole oleva teille miksikään hyödyksi.

Fil. 3:2-3 Kavahtakaa noita koiria, kavahtakaa noita pahoja työntekijöitä, kavahtakaa noita pilalleleikattuja.

3. Sillä oikeita ympärileikattuja olemme me, jotka Jumalan Hengessä palvelemme Jumalaa ja kerskaamme Kristuksessa Jeesuksessa, emmekä luota lihaan,

2. Kun siitä syntyi riita ja kun Paavali ja Barnabas kiivaasti väittelivät heitä vastaan, niin päätettiin, että Paavalin ja Barnabaan ja muutamien muiden heistä tuli mennä tämän riitakysymyksen tähden apostolien ja vanhinten tykö Jerusalemiin.

Gal. 2:1-2

Gal. 2:1-2 Sitten, neljäntoista vuoden kuluttua, minä taas menin ylös Jerusalemiin Barnabaan kanssa ja otin Tiituksenkin mukaani.

2. Mutta minä menin sinne ilmestyksen johdosta ja esitin heille sen evankeliumin, jota julistan pakanain keskuudessa; esitin sen yksityisesti arvokkaimmille heistä, etten ehkä juoksisi tai olisi juossut turhaan.

3. Niin seurakunta varusti heidät matkalle, ja he kulkivat Foinikian ja Samarian kautta ja kertoivat pakanain kääntymyksestä ja ilahuttivat sillä suuresti kaikkia veljiä.

4. Ja kun he saapuivat Jerusalemiin, niin seurakunta ja apostolit ja vanhimmat ottivat heidät vastaan; ja he kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria.

Ap. t. 14:27 Ap. t. 21:19

Ap. t. 14:27 Ja sinne saavuttuaan he kutsuivat seurakunnan koolle ja kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria ja kuinka hän oli avannut pakanoille uskon oven.

Ap. t. 21:19 Ja kun hän oli heitä tervehtinyt, kertoi hän kohta kohdalta kaikki, mitä Jumala hänen palveluksensa kautta oli tehnyt pakanain keskuudessa.

5. Mutta fariseusten lahkosta nousivat muutamat, jotka olivat tulleet uskoon, ja sanoivat: Heidät on ympärileikattava ja heitä on käskettävä noudattamaan Mooseksen lakia.

6. Niin apostolit ja vanhimmat kokoontuivat tutkimaan tätä asiaa.

7. Ja kun oli paljon väitelty, nousi Pietari ja sanoi heille: Miehet, veljet, te tiedätte, että Jumala jo kauan aikaa sitten teki teidän keskuudessanne sen valinnan, että pakanat minun suustani saisivat kuulla evankeliumin sanan ja tulisivat uskoon.

Ap. t. 10:9-44 Ap. t. 11:1-2 Ap. t. 11:12

Ap. t. 10:9-44 Ja seuraavana päivänä, kun he olivat matkalla ja lähestyivät kaupunkia, nousi Pietari noin kuudennen hetken vaiheilla katolle rukoilemaan.

10. Ja hänen tuli nälkä, ja hän halusi ruokaa. Mutta sitä valmistettaessa hän joutui hurmoksiin.

11. Ja hän näki taivaan avoinna ja tulevan alas astian, ikäänkuin suuren liinavaatteen, joka neljästä kulmastaan laskettiin maahan.

12. Ja siinä oli kaikkinaisia maan nelijalkaisia ja matelijoita ja taivaan lintuja.

13. Ja tuli ääni, joka sanoi hänelle: "Nouse, Pietari, teurasta ja syö."

14. Mutta Pietari sanoi: "En suinkaan, Herra; sillä en minä ole ikinä syönyt mitään epäpyhää enkä saastaista."

15. Ja taas ääni sanoi hänelle toistamiseen: "Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpyhäksi."

16. Tämä tapahtui kolme kertaa; sitten astia otettiin kohta ylös taivaaseen.

17. Ja kun Pietari oli epätietoinen siitä, mitä hänen näkemänsä näky mahtoi merkitä, niin katso, ne miehet, jotka Kornelius oli lähettänyt ja jotka kyselemällä olivat löytäneet Simonin talon, seisoivat portilla

18. ja tiedustelivat kuuluvalla äänellä, majailiko siellä Simon, jota myös Pietariksi kutsuttiin.

19. Kun Pietari yhä mielti tuota näkyä, sanoi Henki hänelle: "Katso, kaksi miestä etsii sinua;

20. niin nouse nyt, astu alas ja mene arvelematta heidän kanssaan, sillä minä olen heidät lähettänyt."

21. Niin Pietari meni alas miesten tykö ja sanoi: "Katso, minä olen se, jota te etsitte; mitä varten te olette tulleet?"

22. He sanoivat: "Sadanjäämies Kornelius, hurskas ja Jumalaa pelkääväinen mies, josta koko Juudan kansa todistaa hyvää, on pyhältä enkeliltä ilmestyksessä saanut käskyn haettaa sinut kotiinsa ja kuulla, mitä sinulla on sanottavaa."

23. Niin hän kutsui heidät sisään ja piti heitä vierainansa. Seuraavana päivänä Pietari nousi ja lähti heidän kanssaan, ja muutamat veljet

Joppesta seurasivat hänen mukanaan.

24. Ja sen jälkeisenä päivänä he saapuivat Kesareaan; ja Kornelius odotti heitä ja oli kutsunut koolle sukulaisensa ja lähimmät ystävänsä.

25. Ja kun Pietari oli astumassa sisään, meni Kornelius häntä vastaan, lankesi hänen jalkojensa juureen ja kumartui maahan.

26. Mutta Pietari nosti hänet ylös sanoen: "Nouse; minäkin olen ihminen."

27. Ja puhellen hänen kanssaan hän meni sisään ja tapasi monta koolla.

28. Ja hän sanoi heille: "Te tiedätte, että on luvatonta juutalaisen miehen seurustella vierasheimoisien kanssa tai mennä hänen tykönsä; mutta minulle Jumala on osoittanut, etten saa sanoa ketään ihmistä epäpyhäksi enkä saastaiseksi.

29. Sentähden minä vastaansanomatta tulinkin, kun minua noudettiin. Ja nyt minä kysyn: "mitä varten te olette minut noutaneet?"

30. Ja Kornelius sanoi: "Neljä päivää sitten, juuri tähän aikaan päivästä, minä kotonani rukoilin tällä yhdeksännellä hetkellä, ja katso, edessäni seisoj mies loistavissa vaatteissa

31. ja sanoi: 'Kornelius, sinun rukouksesi on kuultu, ja sinun almusi ovat tulleet muistoon Jumalan edessä.

32. Niin lähetä nyt Joppeen ja kutsu tykösi Simon, jota myös Pietariksi kutsutaan; hän majoilee nahkuri Simonin talossa meren rannalla.'

33. Sentähden minä lähetin heti sinulle sanan, ja sinä teit hyvin, kun tulit. Nyt olemme siis tässä kaikki Jumalan edessä, kuullaksemme kaiken, mitä Herra on käskennyt sinun puhua."

34. Niin Pietari avasi suunsa ja sanoi: "Nyt minä totisesti käsitän, ettei Jumala katso henkilöön,

35. vaan että jokaisessa kansassa se, joka häntä pelkää ja tekee vanhurskautta, on hänelle otollinen.

36. Sen sanan, jonka hän lähetti Israelin lapsille, julistaen evankeliumia rauhasta Jeesuksessa Kristuksessa, joka on kaikkien Herra,

37. sen sanan, joka lähtien Galileasta on levinnyt koko Juudeaan, sen kasteen jälkeen, jota Johannes saarnasi, sen te tiedätte;

38. te tiedätte, kuinka Jumala Pyhällä Hengellä ja voimalla oli voidellut Jeesuksen Nasaretilaisen, hänet, joka vaelsi ympäri ja teki hyvää ja paransi kaikki perkeleen valtaan joutuneet; sillä Jumala oli hänen kanssansa.

39. Ja me olemme kaiken sen todistajat, mitä hän teki juutalaisten maassa ja Jerusalemissa; ja hänet he ripustivat puuhun ja tappoivat.

40. Hänet Jumala herätti kolmantena päivänä ja antoi hänen ilmestyä,

41. ei kaikelle kansalle, vaan Jumalan ennen valitsemille todistajille, meille, jotka söimme ja joimme hänen kanssaan sen jälkeen, kuin hän oli kuolleista noussut.

42. Ja hän käski meidän saarnata kansalle ja todistaa, että hän on se, jonka Jumala on asettanut elävien ja kuolleitten tuomariksi.

43. Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta."

44. Kun Pietari vielä näitä puhui, tuli Pyhä Henki kaikkien päälle, jotka puheen kuulivat.

Ap. t. 11:1-2 Ja apostolit ja veljet ympäri Juudeaa kuulivat, että pakanatkin olivat ottaneet vastaan Jumalan sanan.

2. Ja kun Pietari tuli Jerusalemiin, ahdistelivat ympärileikatut häntä

Ap. t. 11:12 Ja Henki käski minun mennä arvelematta heidän kanssansa; ja myös nämä kuusi veljeä lähtivät minun kanssani. Me menimme sen miehen taloon,

8. Ja Jumala, sydänten tuntija, todisti heidän puolestansa, antaen heille Pyhän Hengen samoin kuin meillekin,

1. Aik. 28:9 Ps. 7:10 Ps. 139:1-2 Jer. 11:20 Ap. t. 1:24 Ap. t. 10:44-47

1Aik. 28:9 Ja sinä, minun poikani Salomo, opi tuntemaan isäsi Jumala ja palvele häntä ehyellä sydämellä ja alttiilla mielellä, sillä Herra tutkii kaikki sydämet ja ymmärtää kaikki ajatukset ja aivoitukset. Jos häntä etsit, niin sinä löydät hänet, mutta jos luovut hänestä, niin hän hylkää sinut iankaikkisesti.

Ps. 7:10 Loppukoon jumalattomain pahuus, ja vahvista vanhurskaita. Sillä sinä, joka tutkit sydämet ja munaskuut, olet vanhurskas Jumala.

Ps. 139:1-2 Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. Herra, sinä tutkit minua ja tunnet minut.

2. Istunpa minä tahi nousen, sinä sen tiedät; sinä ymmärrät minun ajatukseni kaukaa.

Jer. 11:20 Mutta Herra Sebaot on vanhurskas tuomari, joka tutkii munaskuut ja sydämen. Salli minun nähdä sinun kostavan heille, sillä sinun haltuusi minä olen uskonut asiani.

Ap. t. 1:24 Ja he rukoilivat ja sanoivat: "Herra, sinä, joka kaikkien sydämet tunnet, osoita, kummanko näistä kahdesta sinä olet valinnut

Ap. t. 10:44-47 Kun Pietari vielä näitä puhui, tuli Pyhä Henki kaikkien päälle, jotka puheen kuulivat.

45. Ja kaikki ne uskovaiset, jotka olivat ympärileikatut ja olivat tulleet Pietarin mukana, hämmästyivät sitä, että Pyhän Hengen lahja vuodatettiin pakanoihinkin,

46. sillä he kuulivat heidän puhuvan kielillä ja ylistävän Jumalaa. Silloin Pietari vastasi:

47. "Ei kaikeksi kukaan voi kieltää kastamasta vedellä näitä, jotka ovat saaneet Pyhän Hengen niinkuin mekin?"

9. eikä tehnyt mitään erotusta meidän ja heidän kesken, sillä hän puhdisti heidän sydämensä uskolla.

Ap. t. 10:34-35 Room. 10:4

Ap. t. 10:34-35 Niin Pietari avasi suunsa ja sanoi: "Nyt minä totisesti käsitän, ettei Jumala katso henkilöön,

35. vaan että jokaisessa kansassa se, joka häntä pelkää ja tekee vanhurskautta, on hänelle otollinen.

Room. 10:4 Sillä Kristus on lain loppu, vanhurskaudeksi jokaiselle, joka uskoo.

10. Miksi te siis nyt kiusaatte Jumalaa ja tahdotte panna opetuslasten niskaan ikeen, jota eivät meidän isämme emmekä mekään ole jaksaneet kantaa?

Matt. 11:30 Matt. 23:4 Luuk. 11:46 Gal. 3:10

Matt. 11:30 Sillä minun ikeeni on sovelias, ja minun kuormanani on keveä."

Matt. 23:4 He sitovat kokoon raskaita ja vaikeasti kannettavia taakkoja ja panevat ne ihmisten hartioille, mutta itse he eivät tahdo niitä sormellakaan liikuttaa.

Luuk. 11:46 Mutta hän sanoi: "Voi teitäkin, te lainoppineet, kun te sälytätte ihmisten päälle vaikeasti kannettavia taakkoja ettekä itse sormellannekaan koske niihin taakkoihin!"

Gal. 3:10 Sillä kaikki, jotka perustautuvat lain tekoihin, ovat kirouksen alaisia; sillä kirjoitettu on: "Kirottu olkoon jokainen, joka ei pysy kaikessa, mikä on kirjoitettuna lain kirjassa, niin että hän sen tekee."

11. Mutta me uskomme Herran Jeesuksen armon kautta pelastuvamme, samalla tapaa kuin hekin.

Room. 3:24 Gal. 2:16 Ef. 2:4-5 Ef. 2:8 Tiit. 3:4-5

Room. 3:24 ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, Gal. 2:16 mutta koska tiedämme, ettei ihminen tule vanhurskaaksi lain teoista, vaan uskon kautta Jeesukseen Kristukseen, niin olemme mekin uskoneet Kristukseen Jeesukseen tullaksemme vanhurskaiksi uskosta Kristukseen eikä lain teoista, koska ei mikään liha tule vanhurskaaksi lain teoista.

Ef. 2:4-5 mutta Jumala, joka on laupeudesta rikas, suuren rakkautensa tähden, jolla hän on meitä rakastanut,

5. on tehnyt meidät, jotka olimme kuolleet rikoksiimme, eläviksi Kristuksen kanssa - armosta te olette pelastetut -

Ef. 2:8 Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta, ette itsenne kautta - se on Jumalan lahja -

Tit. 3:4-5 Mutta kun Jumalan, meidän vapahtajamme, hyvyys ja ihmisrakkaus ilmestyi,

5. pelasti hän meidät, ei vanhurskaudessa tekemiemme tekojen ansiosta, vaan laupeutensa mukaan uudestisyntymisen peson ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta,

12. Niin koko joukko vaikenä, ja he kuuntelivat Barnabasta ja Paavalia, jotka kertoivat, kuinka suuria tunnustekoja ja ihmeitä Jumala oli tehnyt pakanain keskuudessa heidän kauttansa.

Ap. t. 11:18 Ap. t. 14:27

Ap. t. 11:18 Tämän kuultuansa he rauhoittuivat ja ylistivät Jumalaa sanoen: "Niin on siis Jumala pakanoillekin antanut parannuksen elämäksi."

Ap. t. 14:27 Ja sinne saavuttuaan he kutsuivat seurakunnan koolle ja kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria ja kuinka hän oli avannut pakanoille uskon oven.

13. Kun he olivat lakanneet puhumasta, lausui Jaakob: Miehet, veljet, kuulkaa minua!

Gal. 2:9

Gal. 2:9 ja kun olivat tulleet tuntemaan sen armon, mikä oli minulle annettu, niin Jaakob ja Keefas ja Johannes, joita pidettiin pylväinä, antoivat minulle ja Barnabaalle yhteisen työn merkiksi kättä, mennäksemme, me pakanain keskuuteen ja he ympärileikattujen.

14. Simeon on kertonut, kuinka Jumala ensi kerran katsoi pakanain puoleen ottaakseen heistä kansan omalle nimellensä.

15. Ja tämän kanssa pitävät yhtä profeettain sanat, sillä näin on kirjoitettu:

16. 'Sen jälkeen minä palajan ja pystytän jälleen Daavidin sortuneen majan; minä korjaan sen repeämät ja nostan sen jälleen pystyyn,

17. että jäljelle jääneet ihmiset etsisivät Herraa, ynnä kaikki pakanat, jotka ovat minun nimiini otetut, sanoo Herra, joka tämän tekee,

Aam. 9:11-12

Aam. 9:11-12 Sinä päivänä minä pystytän jälleen Daavidin sortuneen majan ja korjaan sen repeämät ja pystytän sen luhistumat, ja rakennan sen sellaiseksi, kuin se oli muinaisina päivinä,

12. niin että he saavat omiksansa Edomin jäännöksen ja kaikki pakanakansat, jotka minun nimiini otetaan, sanoo Herra, joka tämän tekee.

18. mikä on ollut tunnettua hamasta ikiajoista.'

Jes. 45:21

Jes. 45:21 Ilmoittakaa ja esiin tuokaa - neuvotelkoot keskenänsä - kuka on tämän julistanut hamasta muinaisuudesta, aikoja sitten ilmoittanut? Enkö minä, Herra! Paitsi minua ei ole yhtään jumalaa; ei ole vanhurskasta ja auttavaa jumalaa muuta kuin minä.

19. Sentähden minä olen sitä mieltä, ettei tule rasittaa niitä, jotka pakanuudesta kääntyvät Jumalan puoleen,

20. vaan heille kirjoitettakoon, että heidän pitää karttaman epäjumalien saastuttamaa ja haureutta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, sekä verta.

1. Moos. 9:4 2. Moos. 20:3-5 2. Moos. 23:13 3. Moos. 3:17 3. Moos. 17:10-14 4. Moos. 25:1-2 5. Moos. 12:16 5. Moos. 12:23-25 1. Kor. 6:9,18 1. Kor. 8:1,10 1. Kor. 10:14,20 Gal. 5:19 Kol. 3:5 1. Tess. 4:3

1Moos. 9:4 Älkää vain syökö lihaa, jossa sen sielu, sen veri, vielä on.

2Moos. 20:3-5 Älä pidä muita jumalia minun rinnallani.

4. Älä tee itsellesi jumalankuvaa äläkä mitään kuvaa, älä niistä, jotka ovat ylhäällä taivaassa, älä niistä, jotka ovat alhaalla maan päällä, äläkä niistä, jotka ovat vesissä maan alla.

5. Älä kumarra niitä äläkä palvele niitä. Sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka kosten isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen, niille, jotka minua vihaavat;

2Moos. 23:13 Kaikkea, mitä minä olen sanonut teille, noudattakaa. Vierasten jumalien nimiä älkää mainitko, älköön niitä kuuluko teidän huuliltanne.

3Moos. 3:17 Tämä olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen, missä asuttekin: mitään rasvaa tai verta älkää syökö."

3Moos. 17:10-14 Kuka ikinä Israelin heimosta tai muukalaisista, jotka asuvat teidän keskellänne, syö verta, mitä tahansa, sitä ihmistä vastaan, joka verta syö, minä käänän kasvoni ja hävitän hänet kansastansa.

11. Sillä lihan sielu on veressä, ja minä olen sen teille antanut alttarille, että se tuottaisi teille sovituksen; sillä veri tuottaa sovituksen, koska sielu on siinä.

12. Sentähden minä olen sanonut israelilaisille: Älköön kukaan teistä syökö verta; älköön myöskään muukalainen, joka asuu teidän keskellänne, syökö verta.

13. Ja kuka ikinä Israelin heimosta tai muukalaisista, jotka asuvat teidän keskellänne, saa pyydystetyksi syötävän metsäeläimen tai linnun, hän vuodattakoon sen veren maahan ja peittääkään multa.

14. Sillä kaiken lihan sielu on sen veri, jossa sen sielu on; sentähden minä sanon israelilaisille: Älkää syökö minkään lihan verta. Sillä kaiken lihan sielu on sen veri; jokainen, joka sitä syö, hävitettäköön.

4Moos. 25:1-2 Niin Israel asettui Sittimiin. Ja kansa rupesi irstaillemaan Mooabin tyttärien kanssa.

2. Nämä kutsuivat kansaa jumaliensa uhreille, ja kansa söi ja kumarsi heidän jumaliansa.

5Moos. 12:16 Vain verta älkää syökö, vuodattakaa se maahan niinkuin vesi.

5Moos. 12:23-25 Ole vain luja siinä, ettet syö verta; sillä veri on sielu, ja sielua sinun ei pidä syömän lihan kanssa.

24. Älä syö sitä; vuodata se maahan niinkuin vesi.

25. Älä syö sitä, että menestyisit, sinä ja sinun lapsesi sinun jälkeesi, kun teet, mikä oikeata on Herran silmissä.

1Kor. 6:9 Vai ettekö tiedä, etteivät väärät saa periä Jumalan valtakuntaa? Älkää eksykö. Eivät huorintekijät, ei epäjumalanpalvelijat, ei avionrikkojat, ei hekumoitsijat eikä miehimyksset,

1Kor. 6:18 Paetkaa haureutta. Kaikki muu synty, mitä ikinä ihminen tekee, on ruumiin ulkopuolella; mutta haureuden harjoittaja tekee syntiä omaa ruumistansa vastaan.

1Kor. 8:1. Mitä sitten epäjumalille uhrattuun lihaan tulee, niin tiedämme, että meillä kaikilla on tieto. Tieto paisuttaa, mutta rakkaus rakentaa.

1Kor. 8:10 Sillä jos joku näkee sinun, jolla on tieto, aterioivan epäjumalan huoneessa, eikö hänen omatuntonsa, kun hän on heikko, vahvistu epäjumalille uhratun syömiseen?

1Kor. 10:14 Sentähden, rakkaani, paetkaa epäjumalanpalvelusta.

1Kor. 10:20 Ei, vaan että, mitä pakanat uhraavat, sen he uhraavat riivaajille eivätkä Jumalalle; mutta minä en tahdo, että te tulette

osallisiksi riivaajista.

Gal. 5:19 Mutta lihan teot ovat ilmeiset, ja ne ovat: haureus, saastaisuus, irstaus,

Kol. 3:5 Kuolettakaa siis maalliset jäsenenne: haureus, saastaisuus, kiihko, paha himo ja ahneus, joka on epäjumalanpalvelusta,

1 Tess. 4:3. Sillä tämä on Jumalan tahto, teidän pyhityksenne, että kartatte haureutta.

21. Sillä Mooseksella on ammoisista ajoista asti joka kaupungissa julistajansa; luetaanhan häntä synagoogissa jokaisena sapattina.

Ap. t. 13:14-15 Ap. t. 13:27

Ap. t. 13:14-15 Mutta he vaelsivat Pergestä eteenpäin ja saapuivat Pisidian Antiokiaan; ja he menivät synagoogaan sapatinpäivänä ja istuutuivat.

15. Ja sittenkuin lakia ja profeettoja oli luettu, lähettivät synagoogan esimiehet sanomaan heille: "Miehet, veljet, jos teillä on jokin kehoituksen sana kansalle, niin puhukaa."

Ap. t. 13:27 Sillä koska Jerusalemin asukkaat ja heidän hallitusmiehensä eivät Jeesusta tunteneet, niin he tuomitessaan hänet myös toteuttivat profeettain sanat, joita kunakin sapattina luetaan;

22. Silloin apostolit ja vanhimmat ja koko seurakunta näkivät hyväksi valita keskuudestaan muutamia miehiä ja lähettää heidät Antiokiaan Paavalin ja Barnabaan mukana, nimittäin Juudaan, jota kutsuttiin Barsabbaaksi, ja Silaan, jotka olivat johtavia miehiä veljien joukossa;

23. ja kirjoittivat heidän mukaansa näin kuuluvan kirjeen: Me apostolit ja vanhimmat, teidän veljenne, lähetämme teille, pakanuudesta kääntyneille veljille Antiokiassa ja Syyriassa ja Kilikiassa, tervehdyksen.

24. Koska olemme kuulleet, että muutamat meistä lähteneet, joille emme ole mitään käskyä antaneet, ovat puheillaan tehneet teidät levottomiksi ja saattaneet teidän sielunne hämmennyksiin,

Gal. 2:4 1. Joh. 2:19

Gal. 2:4 Noiden pariimme luikertaneiden valheveljien tähden, jotka orjuuttaakseen meitä olivat hiipineet vakoilemaan vapauttamme, mikä meillä on Kristuksessa Jeesuksessa,

1 Joh. 2:19 Meistä he ovat lähteneet, mutta he eivät olleet yhtä meidän kanssamme; sillä jos he olisivat olleet yhtä meidän kanssamme, niin he olisivat meidän kanssamme pysyneet; mutta heissä oli tuleva ilmi, että kaikki eivät ole yhtä meidän kanssamme.

25. niin me olemme yksimielisesti nähneet hyväksi valita miehiä ja lähettää heidät teidän tykönne rakkaiden veljiemme Barnabaan ja Paavalin kanssa,

26. jotka ovat panneet henkensä alttiiksi meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimen tähden.

27. Me lähetämme siis Juudaan ja Silaan, jotka myös suusanalla ilmoittavat teille saman.

28. Sillä Pyhä Henki ja me olemme nähneet hyväksi, ettei teidän päällenne ole pantava enempää kuormaa kuin nämä välttämättömät:

29. että kartatte epäjumalille uhrattua ja verta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, ja haureutta. Jos te näitä vältätte, niin teidän käy hyvin. Jääkää hyvästi!

Ap. t. 16:4 Ap. t. 21:25 Ilm. 2:14,20

Ap. t. 16:4 Ja sitä mukaa kuin he vaelsivat kaupungista kaupunkiin, antoivat he heille noudatettaviksi ne säädökset, jotka apostolit ja Jerusalemin vanhimmat olivat hyväksyneet.

Ap. t. 21:25 Mutta uskoon tulleista pakanoista me olemme päättäneet ja kirjoittaneet, että heidän on välttäminen epäjumalille uhrattua ja verta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, ja haureutta."

Ilm. 2:14 Mutta minulla on vähän sinua vastaan: sinulla on siellä niitä, jotka pitävät kiinni Bileamin opista, hänen, joka opetti Baalakia virittämään Israelin lapsille sen viettelyksen, että söisivät epäjumalille uhrattua ja haureutta harjoittaisivat.

Ilm. 2:20 Mutta se minulla on sinua vastaan, että sinä suvaitset tuota naista, Iisebeliä, joka sanoo itseään profeetaksi ja opettaa ja eksyttää minun palvelijoitani harjoittamaan haureutta ja syömään epäjumalille uhrattua.

30. Niin heidät lähetettiin matkalle, ja he tulivat Antiokiaan; siellä he kutsuivat koolle seurakunnan ja antoivat heille kirjeen.

31. Ja kun he olivat sen lukeneet, iloitsivat he tästä lohdutuksesta.

Ap. t. 13:48

Ap. t. 13:48 Sen kuullessansa pakanat iloitsivat ja ylistivät Herran sanaa ja uskoivat, kaikki, jotka olivat säädetyt iankaikkiseen elämään.

32. Ja Juudas ja Silas, jotka itsekin olivat profeettoja, kehoittivat veljiä monin sanoin ja vahvistivat heitä.

33. Ja heidän viivytyään siellä jonkin aikaa veljet laskivat heidät rauhassa palaamaan niiden tykö, jotka olivat heidät lähettäneet.

35. Ja Paavali ja Barnabas viipyivät Antiokiassa opettaen ja julistaen useiden muidenkin kanssa Herran sanaa.

36. Mutta muutamien päivien kuluttua Paavali sanoi Barnabaalle: Lähtekäämme takaisin kaikkiin niihin kaupunkeihin, joissa olemme julistaneet Herran sanaa, katsomaan veljiä, miten heidän on.

37. Niin Barnabas tahtoi ottaa mukaan Johanneksenkin, jota kutsuttiin Markukseksi.

Ap. t. 12:12,25 Ap. t. 13:5,13 Kol. 4:10 2. Tim. 4:11 Fil. 1:24

Ap. t. 12:12 Ja päästyään siitä selville hän kulki kohti Marian, Johanneksen äidin, taloa, sen Johanneksen, jota myös Markukseksi kutsuttiin. Siellä oli monta koolla rukoilemassa.

Ap. t. 12:25 Ja Barnabas ja Saulus palasivat Jerusalemissa toimitettuaan avustustehtävän ja toivat sieltä mukanaan Johanneksen, jota myös Markukseksi kutsuttiin.

Ap. t. 13:5 Ja tultuaan Salamiiseen he julistivat Jumalan sanaa juutalaisten synagoogissa, ja heillä oli mukanaan myös Johannes, palvelijana.

Ap. t. 13:13 Ja kun Paavali seuralaisineen oli purjehtinut Pafosta, tulivat he Pamfylian Pergeen; siellä Johannes erosi heistä ja palasi Jerusalemiin.

Kol. 4:10 Teille lähettää tervehdyksen Aristarkus, minun vankitoverini, ja Markus, Barnabaan serkku, josta olette saaneet ohjeita - jos hän tulee teidän tyköne, niin ottakaa hänet vastaan-

2Tim. 4:11 Luukas yksin on minun kanssani. Ota Markus mukaasi ja tuo hänet tänne, sillä hän on minulle hyvin tarpeellinen palvelukseen.

Fil. 1:24 mutta teidän tähtenne on lihassa viipymiseni tarpeellisempi.

38. Mutta Paavali katsoi oikeaksi olla ottamatta häntä mukaan, koska hän oli luopunut heistä Pamfyliassa eikä ollut heidän kanssaan lähtenyt työhön.

Ap. t. 13:13

Ap. t. 13:13 Ja kun Paavali seuralaisineen oli purjehtinut Pafosta, tulivat he Pamfylian Pergeen; siellä Johannes erosi heistä ja palasi Jerusalemiin.

39. Ja he kiivastuivat niin, että erkanivat toisistaan, ja Barnabas otti mukaansa Markuksen ja purjehti Kyproon.

40. Mutta Paavali valitsi Silaan, ja veljet jättivät hänet Herran armon haltuun, ja hän lähti matkalle.

41. Ja hän vaelsi läpi Syyrian ja Kilikian vahvistaen seurakuntia.

16. Luku

1. Niin hän saapui myös Derbeen ja Lystraan. Ja katso, siellä oli eräs opetuslapsi, nimeltä Timoteus, joka oli uskovaisen juutalaisvaimon poika, mutta isä oli kreikkalainen.

Ap. t. 14:6 Ap. t. 19:22 Ap. t. 20:4 Room. 16:21 1. Kor. 4:17 Fil. 2:19 1. Tess. 3:2 1. Tim. 1:2 2. Tim. 1:2 Hebr. 13:23

Ap. t. 14:6 ja he sen huomasivat, pakenivat he Lykaonian kaupunkeihin, Lystraan ja Derbeen, ja niiden ympäristöön.

Ap. t. 19:22 Ja hän lähetti Makedoniaan kaksi apumiehistänsä, Timoteuksen ja Erastuksen, mutta jäi itse joksikin aikaa Aasiaan.

Ap. t. 20:4 Ja häntä seurasivat berealainen Soopater, Pyrruksen poika, ja tessalonikalaisista Aristarkus ja Sekundus, derbeläinen Gaius, Timoteus sekä aasialaiset Tykikus ja Trofimus.

Room. 16:21 Teitä tervehtivät Timoteus, minun työtoverini, ja heimolaiseni Lukius, Jaason ja Soosipater.

1Kor. 4:17 Juuri sentähden minä lähetin teille Timoteuksen, joka on minun rakas ja uskollinen poikani Herrassa; hän on muistuttava teitä minun vaelluksestani Kristuksessa Jeesuksessa, sen mukaan kuin minä kaikkialla, joka seurakunnassa, opetan.

Fil. 2:19 Toivon Herrassa Jeesuksessa pian voivani lähettää Timoteuksen teidän tykönnne, että minäkin tulisin rohkaistuksi, saatuani tietää, kuinka teidän on.

1Tess. 3:2 ja lähetimme Timoteuksen, veljemme ja Jumalan palvelijan Kristuksen evankeliumissa, vahvistamaan teitä ja rohkaisemaan teitä uskossanne,

1Tim. 1:2 Timoteukselle, oikealle pojallensa uskossa. Armo, laupeus ja rauha Isältä Jumalalta ja Kristukselta Jeesukselta, meidän Herraltamme!

2Tim. 1:2 rakkaalle pojalleni Timoteukselle. Armo, laupeus ja rauha Isältä Jumalalta ja Kristukselta Jeesukselta, meidän Herraltamme!

Hebr. 13:23 Tietäkää, että veljemme Timoteus on päästetty vapaaksi; ja jos hän pian tulee, saan minä hänen kanssaan nähdä teidät.

2. Hänestä veljet, jotka olivat Lystrassa ja Ikonionissa, todistivat hyvää.

Ap. t. 6:3

Ap. t. 6:3. Valitkaa sentähden, veljet, keskuudestanne seitsemän miestä, joista on hyvä todistus ja jotka ovat Henkeä ja viisautta täynnä, niin me asetamme heidät tähän toimeen.

3. Paavali tahtoi häntä mukaansa matkalle ja otti hänet ja ympärileikkasi hänet juutalaisten tähden, joita oli niillä paikkakunnilla; sillä kaikki tiesivät, että hänen isänsä oli kreikkalainen.

1. Kor. 9:20

1Kor. 9:20 ja olen ollut juutalaisille ikäänkuin juutalainen, voittaakseni juutalaisia; lain alaisille ikäänkuin lain alainen, vaikka itse en ole lain alainen, voittaakseni lain alaiset;

4. Ja sitä mukaa kuin he vaelsivat kaupungista kaupunkiin, antoivat he heille noudatettaviksi ne säädökset, jotka apostolit ja Jerusalemin vanhimmat olivat hyväksyneet.

Ap. t. 15:29

Ap. t. 15:29 että kartatte epäjumalille uhrattua ja verta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, ja haureutta. Jos te näitä vältätte, niin teidän käy hyvin. Jääkää hyvästi!"

5. Niin seurakunnat vahvistuivat uskossa ja saivat päivä päivältä yhä enemmän jäseniä.

Ap. t. 9:31

Ap. t. 9:31 Niin oli nyt seurakunnalla koko Juudeassa ja Galileassa ja Samariassa rauha; ja se rakentui ja vaelsi Herran pelossa ja lisääntyi Pyhän Hengen virvoittavasta vaikutuksesta.

6. Ja he kulkivat Frygian ja Galatian maan kautta, sillä Pyhä Henki esti heitä julistamasta sanaa Aasiassa.

Ap. t. 18:23

Ap. t. 18:23 Kun hän oli viettänyt siellä jonkun aikaa, lähti hän matkalle ja kulki järjestään kautta Galatian maakunnan ja Frygian, vahvistaen kaikkia opetuslapsia.

7. Ja tultuaan Mysian kohdalle he yrittivät lähteä Bityniaan, mutta Jeesuksen Henki ei sallinut heidän sitä tehdä.

8. Niin he vaelsivat ohi Mysian ja menivät Trooaaseen.

9. Ja Paavali näki yöllä näyn: makedonialainen mies seisoj ja pyysi häntä sanoen: Tule yli Makedoniaan ja auta meitä.

10. Ja kun hän oli nähnyt sen näyn, niin me kohta tahdoimme päästä lähtemään Makedoniaan, sillä me käsitimme, että Jumala oli kutsunut meitä julistamaan heille evankeliumia.

11. Kun nyt olimme purjehtineet Trooaasta, kuljimme suoraan Samotrakeen, ja seuraavana päivänä Neapoliin,

12. ja sieltä Filippiin, joka on ensimmäinen kaupunki siinä osassa Makedoniaa, siirtokunta. Siinä kaupungissa me viivyimme muutamia päiviä.

13. Ja sapatinpäivänä me menimme kaupungin portin ulkopuolelle, joen rannalle, jossa arvelimme olevan rukouspaikan, ja istuimme sinne ja puhuimme kokoontuneille naisille.

14. Ja eräs Lyydia niminen purppuranmyyjä Tyatiran kaupungista, jumalaapelkääväinen nainen, oli kuulemassa; ja Herra avasi hänen sydämensä ottamaan vaarin siitä, mitä Paavali puhui.

Luuk. 24:45 Joh. 6:44

Luuk. 24:45 Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä käsittämään kirjoitukset.

Joh. 6:44 Ei kukaan voi tulla minun tyköni, ellei Isä, joka on minut lähettänyt, häntä vedä; ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä.

15. Ja kun hänet ja hänen perhekuntansa oli kastettu, pyysi hän meitä sanoen: Jos te pidätte minua Herraan uskovaisena, niin tulkaa minun kotiini ja majailkaa siellä. Ja hän vaati meitä.

Hebr. 13:2

Hebr. 13:2 Älkää unhottako vieraanvaraisuutta; sillä sitä osoittamalla muutamat ovat tietämättään saaneet pitää enkeleitä vierainaan.

16. Ja tapahtui meidän mennessämme rukouspaikkaan, että meitä vastaan tuli eräs palvelijatar, jossa oli tietäjähengi ja joka tuotti paljon tuloja isännilleen ennustamisellaan.

17. Hän seurasi Paavalia ja meitä ja huusi sanoen: Nämä miehet ovat korkeimman Jumalan palvelijoita, jotka julistavat teille pelastuksen tien.

Mark. 1:24,34

Mark. 1:24 sanoen: "Mitä sinulla on meidän kanssamme tekemistä, Jeesus Nasaretilainen? Oletko tullut meitä tuhoamaan? Minä tunnen sinut, kuka olet, sinä Jumalan Pyhä."

Mark. 1:34 Ja hän paransi monta, jotka sairastivat moninaisia tauteja, ja paljon riivaajia hän ajoi ulos eikä sallinut riivaajien puhua, koska ne tunsivat hänet.

18. Ja tätä hän teki monta päivää. Mutta se vaivasi Paavalia, ja hän kääntyi ja sanoi hengelle: Jeesuksen Kristuksen nimessä minä käsken sinun lähteä hänestä. Ja se lähti sillä hetkellä.

Mark. 16:17

Mark. 16:17 Ja nämä merkit seuraavat niitä, jotka uskovat: minun nimessäni he ajavat ulos riivaajia, puhuvat uusilla kielillä,

19. Mutta kun hänen isäntänsä näkivät, että tulojen toivo oli heiltä kadonnut, ottivat he Paavalin ja Silaan kiinni ja vetivät heidät

torille hallitusmiesten eteen.

20. Ja vietyänsä heidät päällikköjen eteen he sanoivat: Nämä miehet häiritsevät meidän kaupunkimme rauhaa; he ovat juutalaisia

Ap. t. 17:6

Ap. t. 17:6 Mutta kun he eivät heitä löytäneet, raastoivat he Jaasonin ja muutamia veljiä kaupungin hallitusmiesten eteen ja huusivat: "Nuo koko maailman villitsijät ovat tännekin tulleet,

21. ja opettavat tapoja, joita meidän ei ole lupa omaksua eikä noudattaa, koska me olemme roomalaisia.

22. Ja kansakin nousi heitä vastaan, ja päälliköt revittivät heiltä vaatteet ja käskivät lyödä heitä raipoilla.

2. Kor. 6:5 2. Kor. 11:23,25 Fil. 1:30 1. Tess. 2:2

2Kor. 6:5 ruoskittaessa, vankeudessa, meteleissä, vaivannäöissä, valvomisissa, paastoissa;

2Kor. 11:23 He ovat Kristuksen palvelijoita - puhun kuin mieltä vailla - minä vielä enemmän. Olen nähnyt vaivaa enemmän, olen ollut useammin vankeudessa, minua on ruoskittu ylen paljon, olen monta kertaa ollut kuoleman vaarassa.

2Kor. 11:25 kolmesti olen saanut raippoja, kerran minua kivitettiin, kolmesti olen joutunut haaksirikkoon, vuorokauden olen meressä ajelehtinut;

Fil. 1:30 teidän, joilla on sama taistelu, mitä näitte ja nyt kuulette minun taistelevan.

1Tess. 2:2 vaan, vaikka me ennen, niinkuin tiedätte, olimme kärsineet Filippissä ja meitä siellä oli pahoin pidelty, oli meillä kuitenkin Jumalassamme rohkeutta puhua teille Jumalan evankeliumia, suuressa kilvoituksessa.

23. Ja kun olivat heitä paljon pieksättäneet, heittivät he heidät vankeuteen ja käskivät vanginvartijan tarkasti vartioida heitä.

24. Sellaisen käskyn saatuaan tämä heitti heidät sisimpään vankihuoneeseen ja pani heidät jalkapuuhun.

25. Mutta keskiyön aikaan Paavali ja Silas olivat rukouksissa ja veisasivat ylistystä Jumalalle; ja vangit kuuntelivat heitä.

26. Silloin tapahtui yhtäkkiä suuri maanjäristys, niin että vankilan perustukset järkkyivät, ja samassa kaikki ovet aukenivat, ja kaikkien kahleet irtautuivat.

Ap. t. 5:19 Ap. t. 12:7

Ap. t. 5:19 Mutta yöllä avasi Herran enkeli vankilan ovet ja vei heidät ulos ja sanoi:

Ap. t. 12:7 Ja katso, hänen edessään seiso i Herran enkeli, ja huoneessa loisti valo, ja enkeli sysäsi Pietaria kylkeen ja herätti hänet sanoen: "Nouse nopeasti!" Ja kahleet putosivat hänen käsistään.

27. Kun vanginvartija heräsi ja näki vankilan ovien olevan auki, veti hän miekkansa ja aikoi surmata itsensä, luullen vankien karanneen.

28. Mutta Paavali huusi suurella äänellä sanoen: Älä tee itsellesi mitään pahaa, sillä me kaikki olemme täällä.

29. Niin hän pyysi valoa, juoksi sisälle ja lankesi vavisten Paavalin ja Silaan eteen.

30. Ja hän vei heidät ulos ja sanoi: Herrat, mitä minun pitää tekemän, että minä pelastuisin?

Luuk. 3:10 Luuk. 10:25 Ap. t. 2:37 Ap. t. 9:6

Luuk. 3:10 Ja kansa kysyi häneltä sanoen: "Mitä meidän siis pitää tekemän?"

Luuk. 10:25 Ja katso, eräs lainoppinut nousi ja kysyi kiusaten häntä: "Opettaja, mitä minun pitää tekemän, että minä iankaikkisen elämän perisin?"

Ap. t. 2:37 Kun he tämän kuulivat, saivat he piston sydämeensä ja sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: "Miehet, veljet, mitä meidän pitää tekemän?"

Ap. t. 9:6 Mutta nouse ja mene kaupunkiin, niin sinulle sanotaan, mitä sinun pitää tekemän."

31. Niin he sanoivat: Usko Herraan Jeesukseen, niin sinä pelastut, niin myös sinun perhekuntasi.

Joh. 3:16,36 Joh. 6:47

Joh. 3:16 Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä.

Joh. 3:36 Joka uskoo Poikaan, sillä on iankaikkinen elämä; mutta joka ei ole kuuliainen Pojalle, se ei ole elämää näkevä, vaan Jumalan viha pysyy hänen päällänsä."

Joh. 6:47 Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka uskoo, sillä on iankaikkinen elämä.

32. Ja he puhuivat Jumalan sanaa hänelle ynnä kaikille, jotka hänen kodissansa olivat.

33. Ja hän otti heidät mukaansa samalla yön hetkellä ja pesi heidän haavansa, ja hänet ja kaikki hänen omaisensa kastettiin kohta.

34. Ja hän vei heidät ylös asuntoonsa, laittoi heille aterian ja riemuitsi siitä, että hän ja koko hänen perheensä oli tullut Jumalaan uskovaksi.

Luuk. 5:29 Luuk. 19:6

Luuk. 5:29 Ja Leevi valmisti hänelle suuret pidot kodissaan; ja siellä oli suuri joukko publikaaneja ja muita aterioimassa heidän kanssaan.
Luuk. 19:6 Ja hän tuli nopeasti alas ja otti hänet iloiten vastaan.

35. Päivän tultua päälliköt lähettivät oikeudenpalvelijat sanomaan: Päästä irti ne miehet.

36. Niin vanginvartija ilmoitti tämän Paavalille sanoen: Päälliköt ovat lähettäneet sanan, että teidät on päästettävä irti; lähtekää siis nyt ulos ja menkää rauhassa.

37. Mutta Paavali sanoi heille: He ovat julkisesti, vieläpä ilman tuomiota, ruoskineet meitä, jotka olemme Rooman kansalaisia, ja ovat heittäneet meidät vankeuteen; ja nytkö he salaa ajaisivat meidät tiehemme! Ei niin, vaan tulkoot itse ja viekööt meidät ulos.

Ap. t. 22:25

Ap. t. 22:25 Mutta kun he olivat oikaisseet hänet ruoskittavaksi, sanoi Paavali siinä seisovalle sadanpäämiehelle: "Onko teidän lupa ruoskia Rooman kansalaista, vieläpä ilman tuomiota?"

38. Ja oikeudenpalvelijat kertoivat ne sanat päälliköille; niin nämä peljästyivät kuullessaan heidän olevan Roomalaisia,

39. ja he tulivat ja suostuttelivat heitä ja veivät heidät ulos ja pyysivät heitä lähtemään pois kaupungista.

40. Niin he lähtivät vankilasta ja menivät Lyydian tykö; ja nähtyään veljet ja rohkaistuaan heitä he lähtivät pois.

17. Luku

1. Ja he matkustivat Amfipolin ja Apollonian kautta ja tulivat Tessalonikaan, jossa oli juutalaisten synagooga.

1. Tess. 2:2

1Tess. 2:2 vaan, vaikka me ennen, niinkuin tiedätte, olimme kärsineet Filippissä ja meitä siellä oli pahoin pidelty, oli meillä kuitenkin Jumalassamme rohkeutta puhua teille Jumalan evankeliumia, suuressa kilvoituksessa.

2. Ja tapansa mukaan Paavali meni sisälle heidän luoksensa ja keskusteli kolmena sapattina heidän kanssansa, lähtien kirjoituksista,

3. selitti ne ja osoitti, että Kristuksen piti kärsimän ja nouseman kuolleista, ja sanoi: Tämä Jeesus, jota minä teille julistan, on Kristus.

Jes. 58:3-12 Matt. 16:21 Luuk. 24:26-27 Luuk. 24:45-46 Ap. t. 18:28

Jes. 58:3-12 "Miksi me paastoamme, kun et sinä sitä näe, kuritamme itseämme, kun et sinä sitä huomaa?" Katso, paastopäivänänne te ajatte omia asioitanne ja ahdistatte työhön kaiken työväkenne.

4. Katso, riidaksi ja toraksi te paastoatte, lyödäksenne jumalattomalla nyrkillä. Te ette nyt paastoa niin, että teidän äänenne kuuluttaisiin korkeudessa.

5. Tällainenkö on se paasto, johon minä mielistyn, se päivä, jona ihminen kurittaa itseänsä? Jos kallistaa päänsä kuin kaisla ja makaa säkissä ja tuhassa, sitäkö sinä sanot paastoksi ja päiväksi, joka on Herralle otollinen?

6. Eikö tämä ole paasto, johon minä mielistyn: että avaatte vääryyden siteet, irroitatte ikeen nuorat, ja päästätte sorretut vapaiksi, että särjette kaikki ikeet?

7. Eikö tämä: että taitat leipäsi isoavalle ja viet kurjat kulkijat huoneeseesi, kun näet alastoman, vaatetat hänet etkä kätkeydy siltä, joka on omaa lihaasi?

8. Silloin sinun valkeutesi puhkeaa esiin niinkuin aamurusko, ja haavasi kasvavat nopeasti umpeen; sinun vanhurskautesi käy sinun edelläsi, ja Jumalan kunnia seuraa suojanasi.

9. Silloin sinä rukoilet, ja Herra vastaa, sinä huudat, ja hän sanoo: "Katso, tässä minä olen." Jos sinä keskuudestasi poistat ikeen, sormella-osoittelun ja vääryyden puhumisen,

10. jos taritset elannostasi isoavalle ja ravitset vaivatun sielun, niin valkeus koittaa sinulle pimeydessä, ja sinun pilkkopimeäsi on oleva niinkuin keskipäivä.

11. Ja Herra johdattaa sinua alati ja ravitsee sinun sielusi kuivissa erämaissa; hän vahvistaa sinun luusi, ja sinä olet oleva niinkuin runsaasti kasteltu puutarha, niinkuin lähde, josta vesi ei koskaan puutu.

12. Sinun jälkeläisesi rakentavat jälleen ikivanhat rauniot, sinä kohotat perusmuurit, muinaisten polvien laskemat; ja sinun nimesi on oleva: "halkeamain umpeenmuuraaja" ja "teitten korjaaja maan asuttamiseksi."

Matt. 16:21 Siitä lähtien Jeesus alkoi ilmoittaa opetuslapsilleen, että hänen piti menemän Jerusalemiin ja kärsimän paljon vanhimmilta ja ylipapeilta ja kirjanoppineilta ja tuleman tapetuksi ja kolmantena päivänä nouseman ylös.

Luuk. 24:26-27 Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkauteensa?"

27. Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu.

Luuk. 24:45-46 Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä käsittämään kirjoitukset.

46. Ja hän sanoi heille: "Niin on kirjoitettu, että Kristus oli kärsivä ja kolmantena päivänä nouseva kuolleista,

Ap. t. 18:28 Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus.

4. Ja muutamat heistä tulivat uskoon ja liittyivät Paavaliin ja Silaaseen, niin myös suuri joukko jumalaapelkääväisiä kreikkalaisia sekä useat ylhäiset naiset.

Ap. t. 28:24

Ap. t. 28:24 Niin se, mitä sanottiin, sai toiset vakuutetuiksi, mutta toiset eivät uskoneet.

5. Mutta juutalaiset joutuivat kiihkoon ja ottivat avukseen muutamia pahanilkisiä miehiä joutoväestä, haalivat kansaa kokoon ja nostivat kaupungissa metelin. He asettuivat Jaasonin talon edustalle ja hakivat Paavalialia ja Silasta viedäkseen heidät kansan eteen.

Room. 10:2

Room. 10:2 Sillä minä todistan heistä, että heillä on kiivaus Jumalan puolesta, mutta ei taidon mukaan;

6. Mutta kun he eivät heitä löytäneet, raastoivat he Jaasonin ja muutamia veljiä kaupungin hallitusmiesten eteen ja huusivat: Nuo koko maailman villitsijät ovat tännekin tulleet,

Ap. t. 16:20 Ap. t. 24:5

Ap. t. 16:20 Ja vietyänsä heidät päällikköjen eteen he sanoivat: "Nämä miehet häiritsevät meidän kaupunkimme rauhaa; he ovat juutalaisia Ap. t. 24:5 Me olemme havainneet, että tämä mies on ruttotauti ja metelinnostaja kaikkien koko maailman juutalaisten keskuudessa ja nasaretilaisten lahkoon päämies,

7. ja heidät Jaason on ottanut vastaan; ja nämä kaikki tekevät vastoin keisarin asetuksia, sanoen erään toisen, Jeesuksen, olevan kuninkaan.

Luuk. 23:2 Joh. 19:12

Luuk. 23:2 Ja he alkoivat syyttää häntä sanoen: "Tämän me olemme havainneet villitsevän kansaamme, kieltävän antamasta veroja keisarille ja sanovan itseään Kristukseksi, kuninkaaksi."

Joh. 19:12 Tämän tähden Pilatus koetti päästää hänet irti. Mutta juutalaiset huusivat sanoen: "Jos päästät hänet, et ole keisarin ystävä; jokainen, joka tekee itsensä kuninkaaksi, asettuu keisaria vastaan."

8. Kun kansa ja hallitusmiehet tämän kuulivat, tulivat he levottomiksi.

9. Ja nämä ottivat takauksen Jaasonilta ja muilta ja päästivät heidät.

10. Mutta veljet lähettivät heti yötä myöten Paavalin ja Silaan Bereaan. Ja kun he olivat saapuneet sinne, menivät he juutalaisten synagoogaan.

Ap. t. 9:25

Ap. t. 9:25 Mutta hänen opetuslapsensa ottivat hänet yöllä, päästivät hänet muurin aukosta ja laskivat alas vasussa.

11. Nämä olivat jalompia kuin Tessalonikan juutalaiset; he ottivat sanan vastaan hyvin halukkaasti ja tutkivat joka päivä kirjoituksia, oliko asia niin.

Jes. 34:16 Joh. 5:39

Jes. 34:16 Etsikää Herran kirjasta ja lukekaa: ei yhtäkään näistä ole puuttuva, ei yksikään toistansa kaipaava. - "Sillä minun suuni on niin käsenyt." - Hänen henkensä on ne yhteen koonnut.

Joh. 5:39 Te tutkitte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta;

12. Ja monet heistä uskoivat, niin myös useat ylhäiset kreikkalaiset naiset ja miehet.

13. Mutta kun Tessalonikan juutalaiset saivat tietää, että Paavali Bereassakin julisti Jumalan sanaa, tulivat he sinnekin yllyttämään ja kiihoittamaan kansaa.

1. Tess. 2:14

1Tess. 2:14 Sillä teistä, veljet, on tullut niiden Kristuksessa Jeesuksessa olevien Jumalan seurakuntain seuraajia, jotka ovat Juudeassa, sillä tekin olette kärsineet omilta kansalaisiltanne samaa kuin he juutalaisilta,

14. Silloin veljet heti lähettivät Paavalin menemään meren rantaan; mutta sekä Silas että Timoteus jäivät Bereaan.

15. Ja Paavalin saattajat veivät hänet Ateenaan saakka, ja saatuaan vietäväksi Silaalle ja Timoteukselle käskyn mitä pikimmin tulla hänen luoksensa, he lähtivät sieltä pois.

1. Tess. 3:1

1Tess. 3:1. Sentähden me, kun emme enää voineet kestää kauemmin, päätimme jäädä yksinämme Ateenaan,

16. Mutta Paavalin odottaessa heitä Ateenassa hänen henkensä hänessä kiivastui, kun hän näki, että kaupunki oli täynnä epäjumalankuvia.

17. Niin hän keskusteli synagoogassa juutalaisten ja jumalaapelkääväisten kanssa ja torilla joka päivä niiden kanssa, joita hän siellä tapasi.

18. Ja muutamat epikurolaiset ja stoalaiset filosofit väittelivät hänen kanssansa; ja toiset sanoivat: Mitähän tuo lavertelija oikein tahtoo sanoa? Toiset taas sanoivat: Näkyy olevan vieraiden jumalien julistaja, koska hän julisti heille evankeliumia Jeesuksesta ja ylösousemuksesta.

Ap. t. 26:24

Ap. t. 26:24 Mutta kun hän näin puolustautui, sanoi Festus suurella äänellä: "Sinä olet hullu, Paavali, suuri oppi hulluttaa sinut."

19. Ja he ottivat hänet ja veivät Areiopagille ja sanoivat: Voimmeko saada tietää, mikä se uusi oppi on, jota sinä ilmoitat?

20. Sillä outoja asioita sinä tuot meidän korvaimme kuulla. Me siis tahdomme tietää, mitä ne oikein ovat.

21. Sillä ateenalaisilla ja siellä oleskelevilla muukalaisilla ei kenelläkään ollut aikaa muuhun kuin uutta puhumaan ja uutta kuulemaan.

22. Niin Paavali astui keskelle Areiopagia ja sanoi: Ateenan miehet, minä näen kaikesta, että te suuresti kunnioitatte jumalia.

23. Sillä kävellessäni ympäri ja katsellessani teidän pyhiä paikkojanne minä löysin myös alttarin, johon oli kirjoitettu:

'Tuntemattomalle jumalalle.' Mitä te siis tuntemattanne palvelette, sen minä teille ilmoitan.

24. Jumala, joka on tehnyt maailman ja kaikki, mitä siinä on, hän, joka on taivaan ja maan Herra, ei asu käsillä tehdyissä temppeleissä,

1. Moos. 1:1 1. Kun. 8:27 Ps. 33:6 Jes. 66:1 Ap. t. 4:24 Ap. t. 7:48-49 Ap. t. 14:15 Ilm. 14:7

1Moos. 1:1. Alussa loi Jumala taivaan ja maan.

1Kun. 8:27 Mutta asuuko todella Jumala maan päällä? Katso, taivasiin ja taivasten taivasiin sinä et mahdu; kuinka sitten tähän temppeliin, jonka minä olen rakentanut!

Ps. 33:6 Herran sanalla ovat taivaat tehdyt, ja kaikki niiden joukot hänen suunsa hengellä.

Jes. 66:1. Näin sanoo Herra: Taivas on minun valtaistuimeni, ja maa on minun jalkojeni astinlauta. Mikä olisi huone, jonka te minulle rakentaisitte, mikä paikka olisi minun leposijani?

Ap. t. 4:24 Sen kuultuansa he yksimielisesti korottivat äänensä Jumalan puoleen ja sanoivat: "Herra, sinä, joka olet tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on!

Ap. t. 7:48-49 Korkein ei kuitenkaan asu käsillä tehdyissä huoneissa; sillä näin sanoo profeetta:

49. 'Taivas on minun valtaistuimeni ja maa minun jalkojeni astinlauta; minkäkaltaisen huoneen te minulle rakentaisitte, sanoo Herra, tai mikä paikka olisi minun leposijani?'

Ap. t. 14:15 ja sanoivat: "Miehet, miksi te näin teette? Mekin olemme ihmisiä, yhtä vajavaisia kuin te, ja julistamme teille evankeliumia, että te kääntyisitte noista turhista jumalista elävän Jumalan puoleen, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on. Ilm. 14:7 Ja hän sanoi suurella äänellä: "Peljätäkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia, sillä hänen tuomionsa hetki on tullut, ja kumartakaa häntä, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja vetten lähteet."

25. eikä häntä voida ihmisten käsillä palvella, ikäänkuin hän jotakin tarvitsisi, hän, joka itse antaa kaikille elämän ja hengen ja kaiken.

1. Moos. 2:7 Job 33:4 Ps. 50:8-13 Jes. 42:5

1Moos. 2:7 Silloin Herra Jumala teki maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän hengen, ja niin ihmisestä tuli elävä sielu. Job 33:4 Jumalan henki on minut luonut, ja Kaikkivaltiaan henkäys elävöittää minut.

Ps. 50:8-13 En minä sinun teurasuhreistasi sinua nuhtele, ja sinun polttouhrisi ovat aina minun edessäni.

9. En minä ota härkiä sinun talostasi enkä kauriita sinun tarhoistasi.

10. Sillä minun ovat kaikki metsän eläimet ja tuhansien vuorten karjat.

11. Minä tunnen kaikki vuorten linnut, ja kaikki, mikä kedolla liikkuu, on minun edessäni.

12. Jos minä isoaisin, en minä sitä sinulle sanoisi; sillä minun on maanpiiri ja kaikki, mitä siinä on.

13. Minäkö söisin härkien lihaa tai joisin kauristen verta?

Jes. 42:5 Näin sanoo Jumala, Herra, joka on luonut taivaan ja levittänyt sen, joka on tehnyt maan laveuden ja mitä siinä kasvaa, antanut henkäyksensä kansalle, joka siinä on, ja hengen niille, jotka siellä vaeltavat:

26. Ja hän on tehnyt koko ihmissuvun yhdestä ainoasta asumaan kaikkea maanpiiriä ja on säätänyt heille määrättyt ajat ja heidän asumisensa rajat,

1. Moos. 2:7 5. Moos. 32:8

1Moos. 2:7 Silloin Herra Jumala teki maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän hengen, ja niin ihmisestä tuli elävä sielu. 5Moos. 32:8 Kun Korkein jakoi perinnöt kansoille, kun hän erotteli ihmisten lapset, silloin hän määräsi kansojen rajat israelilaisten luvun mukaan.

27. että he etsisivät Jumalaa, jos ehkä voisivat hapuilemalla hänet löytää - hänet, joka kuitenkin ei ole kaukana yhdestäkään meistä;

Jes. 55:6 Jer. 23:23 Room. 1:20

Jes. 55:6 Etsikää Herraa silloin, kun hänet löytää voidaan; huutakaa häntä avuksi, kun hän läsnä on.

Jer. 23:23 Olenko minä Jumala vain lyhyeltä matkalta, sanoo Herra; enkö ole Jumala myöskin kaukaa?

Room. 1:20 Sillä hänen näkymätön olemuksensa, hänen iankaikkinen voimansa ja jumalallisuutensa, ovat, kun niitä hänen teoissansa tarkataan, maailman luomisesta asti nähtävinä, niin etteivät he voi millään itseänsä puolustaa,

28. sillä hänessä me elämme ja liikumme ja olemme, niinkuin myös muutamat teidän runoilijoistanne ovat sanoneet: 'Sillä me olemme myös hänen sukuansa.'

Job 10:12 Job 12:10 Luuk. 3:38 Kol. 1:17 Hebr. 1:3

Job 10:12 Elämän ja armon olet sinä minulle suonut, ja sinun huolenpitosi on varjellut minun henkeni.

Job 12:10 hänen, jonka kädessä on kaiken elävän sielu ja kaikkien ihmisolentojen henki?"

Luuk. 3:38 tämä Enoksen, tämä Seetin, tämä Aadamin, tämä Jumalan.

Kol. 1:17 ja hän on ennen kaikkia, ja hänessä pysyy kaikki voimassa.

Hebr. 1:3. ja joka, ollen hänen kirkkautensa säteily ja hänen olemuksensa kuva ja kantaen kaikki voimansa sanalla, on, toimitettuaan puhdistuksen synneistä, istunut Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa,

29. Koska me siis olemme Jumalan sukua, emme saa luulla, että jumaluus on samankaltainen kuin kulta tai hopea tai kivi, sellainen kuin inhimillisen taiteen ja ajatuksen kuvailema.

1. Moos. 1:27 Jes. 40:18-26

1Moos. 1:27 Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa, Jumalan kuvaksi hän hänet loi; mieheksi ja naiseksi hän loi heidät.

Jes. 40:18-26 Keneenkä siis te vertaatte Jumalan, ja minkä muotoiseksi te hänet teette?

19. Jumalankuvanko? - Sen valaa valaja, ja kultaseppä kullalla päällystää, sepittää sille hopeaketjut.

20. Kenellä ei ole varaa sellaiseen antimeen, se valitsee puun, joka ei lahoa, hakee taitavan tekijän pystyttämään jumalankuvan, joka ei horju.

21. Ettekö te tiedä, ettekö kuule, eikö teille ole alusta asti ilmoitettu, ettekö ole maan perustuksista vaaria ottaneet?

22. Hän istuu korkealla maanpiirin päällä, kuin heinäsirkoja ovat sen asukkaat; hän levittää taivaan niinkuin harson, pingoittaa sen niinkuin teltan asuttavaksi.

23. Hän tekee ruhtinaat olemattomiksi, saattaa maan tuomarit tyhjän veroisiksi.

24. Tuskin he ovat istutetut, tuskin kylvetyt, tuskin on heidän vartensa juurtunut maahan, niin hän puhaltaa heihin, ja he kuivettuvat; myrsky vie heidät kuin oljenkorret.

25. "Keneenkä siis te vertaatte minut, jonka kaltainen minä olisin", sanoo Pyhä.

26. Nostakaa silmänne korkeuteen ja katsokaa: kuka on nämä luonut? Hän, joka johdattaa esiin niitten joukot täysilukuisina, joka nimeltä kutsuu ne kaikki; suuri on hänen voimansa ja valtainen hänen väkensä: ei yksikään jää häneltä pois.

30. Noita tietämättömyyden aikoja Jumala on kärsinyt, mutta nyt hän tekee tietäväksi, että kaikkien ihmisten kaikkialla on tehtävä parannus.

Luuk. 24:47 Ap. t. 14:16 Tiit. 2:11-12

Luuk. 24:47 ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimesssä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemissa.

Ap. t. 14:16 Menneitten sukupolvien aikoina hän on sallinut kaikkien pakanain vaeltaa omia teitensä;

Tiit. 2:11-12 Sillä Jumalan armo on ilmestynyt pelastukseksi kaikille ihmisille

12. ja kasvattaa meitä, että me, hyljäten jumalattomuuden ja maailmalliset himot, eläisimme siveästi ja vanhurskaasti ja jumalisesti nykyisessä maailmanajassa,

31. Sillä hän on säätänyt päivän, jona hän on tuomitseva maanpiirin vanhurskaudessa sen miehen kautta, jonka hän siihen on määrännyt; ja hän on antanut kaikille siitä vakuuden, herättämällä hänet kuolleista.

Ps. 9:9 Ps. 96:13 Ps. 98:9 Joh. 5:22,27 Ap. t. 10:42 Room. 14:10

Ps. 9:9 Hän tuomitsee maanpiirin vanhurskaasti, vallitsee kansoja oikeuden mukaan.

Ps. 96:13 Herran edessä, sillä hän tulee, sillä hän tulee tuomitsemaan maata: hän tuomitsee maanpiirin vanhurskaudessa ja kansat uskollisuudessa.

Ps. 98:9 Herran edessä; sillä hän tulee tuomitsemaan maata. Hän tuomitsee maanpiirin vanhurskaasti ja kansat oikeuden mukaan.

Joh. 5:22 Sillä Isä ei myöskään tuomitse ketään, vaan hän on antanut kaiken tuomion Pojalle,

Joh. 5:27 Ja hän on antanut hänelle vallan tuomita, koska hän on Ihmisen Poika.

Ap. t. 10:42 Ja hän käski meidän saarnata kansalle ja todistaa, että hän on se, jonka Jumala on asettanut elävien ja kuolleitten tuomariksi.

Room. 14:10 Mutta sinä, minkätähden sinä tuomitset veljeäsi? Taikka sinä toinen, minkätähden sinä halveksit veljeäsi? Sillä kaikki meidät asetetaan Jumalan tuomioistuimen eteen.

32. Kuullessaan kuolleitten ylösnousemuksesta toiset ivasivat, toiset taas sanoivat: Me tahdomme kuulla sinulta tästä vielä

toistekin.

1. Kor. 1:23 1. Kor. 2:14

1Kor. 1:23 me taas saarnaamme ristiinnaulittua Kristusta, joka on juutalaisille pahennus ja pakanoille hullutus,

1Kor. 2:14 Mutta luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkisteltava hengellisesti.

33. Ja niin Paavali lähti heidän keskeltänsä.

34. Mutta muutamat liittyivät häneen ja uskoivat; niiden joukossa oli Dionysius, Areiopagin jäsen, ja eräs nainen, nimeltä Damaris, sekä muita heidän kanssansa.

18. Luku

1. Sen jälkeen Paavali lähti Ateenasta ja meni Korinttoon.

2. Siellä hän tapasi erään Akylas nimisen juutalaisen, joka oli Pontosta syntyisin ja äsken tullut Italiasta, ja hänen vaimonsa Priskillan. Klaudius oli näet käskenyt kaikkien juutalaisten poistua Roomasta. Ja Paavali meni heidän luoksensa.

Room. 16:3 1. Kor. 16:19 2. Tim. 4:19

Room. 16:3. Tervehdys Priskalle ja Akylaalle, työkumppaneilleni Kristuksessa Jeesuksessa,

1Kor. 16:19 Aasian seurakunnat tervehtivät teitä. Monet tervehdykset Herrassa lähettävät teille Akylas ja Priska sekä heidän kodissaan kokoontuva seurakunta.

2Tim. 4:19 Tervehdys Priskalle ja Akylaalle ja Onesiforuksen huonekunnalle.

3. Ja kun hänellä oli sama ammatti kuin heillä, jäi hän heidän luoksensa, ja he tekivät työtä yhdessä; sillä he olivat ammatiltaan teltantekijöitä.

Ap. t. 20:34 1. Kor. 4:12 2. Kor. 11:8-9 2. Kor. 12:13 1. Tess. 2:9 2. Tess. 3:8

Ap. t. 20:34 te tiedätte itse, että nämä minun käteni ovat työllänsä hankkineet, mitä minä ja seuralaiseni olemme tarvinneet.

1Kor. 4:12 me näemme vaivaa tehden työtä omin käsin. Meitä herjataan, mutta me siunaamme: meitä vainotaan, mutta me kestämmme;

2Kor. 11:8-9 Muita seurakuntia minä riistin, ottaessani heiltä palkkaa palvelukseni teitä. Kun olin teidän luonanne ja kärsin puutetta, en

rasittanut ketään.

9. Sillä mitä minulta puuttui, sen täyttivät veljet, jotka tulivat Makedoniasta; ja kaikessa minä varoin olemasta teille rasitukseksi, ja olen vastakin varova.

2Kor. 12:13 Sillä missä muussa te olette jääneet muita seurakuntia vähemmälle kuin siinä, etten minä puolestani ole rasittanut teitä?

Antakaa minulle anteeksi tämä vääryys.

1Tess. 2:9 Muistattehan, veljet, meidän työmme ja vaivamme: yöt ja päivät työtä tehden, ettemme ketään teistä rasittaisi, me julistimme teille Jumalan evankeliumia.

2Tess. 3:8 emmekä ilmaiseksi syöneet kenenkään leipää, vaan työssä ja vaivassa me ahkerointsimme yöt ja päivät, ettemme olisi kenellekään teistä rasitukseksi;

4. Ja hän keskusteli synagoogassa jokaisena sapattina ja sai sekä juutalaisia että kreikkalaisia uskomaan.

5. Ja kun Silas ja Timoteus tulivat Makedoniasta, oli Paavali kokonaan antautunut sanan julistamiseen ja todisti juutalaisille, että Jeesus on Kristus.

Ap. t. 9:22 Ap. t. 17:3,15

Ap. t. 9:22 Mutta Saulus sai yhä enemmän voimaa ja saattoi Damaskossa asuvat juutalaiset ymmälle näyttäen toteen, että Jeesus on Kristus.

Ap. t. 17:3 selitti ne ja osoitti, että Kristuksen piti kärsimän ja nouseman kuolleista, ja sanoi: "Tämä Jeesus, jota minä teille julistan, on Kristus."

Ap. t. 17:15 Ja Paavalin saattajat veivät hänet Ateenaan saakka, ja saatuaan vietäväksi Silaalle ja Timoteukselle käskyn mitä pikimmin tulla hänen luoksensa, he lähtivät sieltä pois.

6. Mutta kun he vastustivat ja herjasivat, pudisti hän vaatteitansa ja sanoi heille: Tulkoon teidän verenne oman päänne päälle! Viaton olen minä; tästedes minä menen pakanain tykö.

2. Sam. 1:16 Neh. 5:13 Hes. 3:18-19 Hes. 33:4,9 Matt. 10:14 Matt. 23:35 Matt. 27:25 Ap. t. 13:45-46 Ap. t. 13:51 Ap. t. 20:26 Ap. t. 28:28

2Sam. 1:16 Mutta Daavid sanoi hänelle: "Sinun veresi tulkoon oman pääsi päälle, sillä oma suusi on todistanut sinua vastaan, kun sanoit: 'Minä olen surmannut Herran voidellun!'"

Neh. 5:13 Minä myös pudistin helmukseni ja sanoin: "Jokaisen, joka ei tätä sanaa täytä, pudistakoon Jumala näin pois hänen talostansa ja vaivannäkönsä hedelmistä; näin hän tulkoon pudistetuksi ja tyhjennetyksi." Ja koko seurakunta sanoi: "Amen", ja ylisti Herraa. Ja kansa teki, niinkuin oli sanottu.

Hes. 3:18-19 Jos minä sanon jumalattomalle: sinun on kuolemalla kuoltava, mutta sinä et häntä varoita etkä puhu varoittaaksesi jumalatonta hänen jumalattomasta tiestänsä, että pelastaisit hänen henkensä, niin jumalaton kuolee synnissänsä, mutta hänen verensä minä vaadin sinun kädestäsi.

19. Mutta jos sinä varoitat jumalatonta ja hän ei käänny jumalattomuudestaan eikä jumalattomalta tieltänsä, niin hän kuolee synnissänsä, mutta sinä olet sielusi pelastanut.

Hes. 33:4 ja joku kuulee pasunan äänen, mutta ei ota varoituksesta vaaria, ja miekka tulee ja ottaa hänet pois, niin hänen verensä tulee hänen oman päänsä päälle:

Hes. 33:9 Mutta jos sinä varoitat jumalatonta hänen tiestänsä, että hän kääntyisi siltä pois, eikä hän tieltänsä käänny, niin hän kuolee synnissänsä, mutta sinä olet sielusi pelastanut.

Matt. 10:14 Ja missä teitä ei oteta vastaan eikä teidän sanojanne kuulla, lähtekää pois siitä talosta tai siitä kaupungista ja pudistakaa tomu jaloistanne.

Matt. 23:35 että teidän päällemme tulisi kaikki se vanhurskas veri, joka maan päällä on vuodatettu vanhurskaan Aabelin verestä Sakariaan, Barakiaan pojan, vereen asti, jonka te tapoitte temppelin ja alttarin välillä.

Matt. 27:25 Niin kaikki kansa vastasi ja sanoi: "Tulkoon hänen verensä meidän päällemme ja meidän lastemme päälle."

Ap. t. 13:45-46 Mutta nähdessään kansanjoukot juutalaiset tulivat kiihkoa täyteen ja väittelivät Paavalin puheita vastaan ja herjasivat.

46. Silloin Paavali ja Barnabas puhuivat rohkeasti ja sanoivat: "Teille oli Jumalan sana ensiksi puhuttava; mutta koska te työnnätte sen luotanne ettekä katso itseänne mahdollisiksi iankaikkiseen elämään, niin katso, me käännyimme pakanain puoleen.

Ap. t. 13:51 Niin he pudistivat tomun jaloistansa heitä vastaan ja menivät Ikonioniin.

Ap. t. 20:26 Sentähden minä todistan teille tänä päivänä, että minä olen viaton kaikkien vereen.

Ap. t. 28:28 Olkoon siis teille tiettävä, että tämä Jumalan pelastussanoma on lähetetty pakanoille; ja he kuulevat sen."

7. Ja hän lähti sieltä ja meni erään Titius Justus nimisen jumalaapelkääväisen miehen tykö, jonka talo oli aivan synagoogan vieressä.

8. Mutta synagoogan esimies Krispus ja koko hänen perhekuntansa uskoivat Herraan; ja myöskin monet korinttolaiset, jotka olivat kuulemassa, uskoivat, ja heidät kastettiin.

1. Kor. 1:14

1Kor. 1:14 Minä kiitän Jumalaa, etten ole kastanut teistä ketään muita kuin Krispuksen ja Gaiuksen,

10. sillä minä olen sinun kanssasi, eikä kukaan ole ryhtyvä sinuun tehdäkseen sinulle paha, sillä minulla on paljon kansaa tässä kaupungissa.

Joos. 1:5,9 Jer. 1:8 Joh. 10:16

Joos. 1:5 Ei kukaan kestä sinun edessäsi kaikkena elinaikanasi. Niinkuin minä olin Mooseksen kanssa, niin minä olen sinunkin kanssasi; minä en jätä sinua enkä hylkää sinua.

Joos. 1:9 Olenhan minä sinua käsenyt: Ole luja ja rohkea; älä säikähdy äläkä arkaile, sillä Herra, sinun Jumalasi, on sinun kanssasi, missä ikinä kuljetkin."

Jer. 1:8 Älä pelkää heitä, sillä minä olen sinun kanssasi ja pelastan sinut, sanoo Herra."

Joh. 10:16 Minulla on myös muita lampaita, jotka eivät ole tästä lammastarhasta; myös niitä tulee minun johdattaa, ja ne saavat kuulla minun ääneni, ja on oleva yksi lauma ja yksi paimen.

11. Niin hän viipyi siellä vuoden ja kuusi kuukautta opettaen heidän keskuudessaan Jumalan sanaa.

12. Mutta Gallionin ollessa Akaian käskynhaltijana juutalaiset yksimielisesti nousivat Paavalia vastaan ja veivät hänet tuomioistuimen eteen

13. ja sanoivat: Tämä viettelee ihmisiä palvelemaan Jumalaa lainvastaisella tavalla.

14. Ja kun Paavali aikoi avata suunsa, sanoi Gallion juutalaisille: Jos olisi tehty rikos tai häijy ilkityö, olisi kohtuullista, että minä kärsivällisesti kuuntelisin teitä, juutalaiset.

15. Mutta jos teillä on riitakysymyksiä opista ja nimistä ja teidän laistanne, olkoot ne teidän huolenanne; niiden tuomari minä en tahdo olla.

16. Ja hän ajoi heidät pois tuomioistuimen edestä.

17. Niin he kaikki ottivat kiinni Soosteneen, synagoogan esimiehen, ja löivät häntä tuomioistuimen edessä, eikä Gallion välittänyt siitä mitään.

1. Kor. 1:1

1Kor. 1:1. Paavalin ensimmäinen kirje korinttolaisille

Paavali, Kristuksen Jeesuksen kutsuttu apostoli Jumalan tahdosta, ja veli Soostenes

18. Mutta Paavali viipyi siellä vielä jonkun aikaa; sitten hän sanoi veljille jäähyväiset ja purjehti Syyriaan, mukanaan Priskilla ja Akylas; hän oli leikkauttanut tukkansa Kenkreassa, sillä hän oli tehnyt lupauksen.

4. Moos. 6:9,18 Ap. t. 21:23-27 1. Kor. 9:19-23

4Moos. 6:9 Jos joku odottamatta, äkkiarvaamatta kuolee hänen läheisyydessään ja hän niin saastuttaa vihityn päänsä, niin hän ajattakoon

hiuksensa puhdistuspäivänään, seitsemäntenä päivänä hän ajattakoon ne.

4Moos. 6:18 Ja nasiiri ajattakoon hiuksensa, vihkiytymisensä merkin, ilmestysmajan ovella ja ottakoon päänsä hiukset, vihkiytymisensä merkin, ja pankoon ne tuleen, joka palaa yhteysuhrin alla.

Ap. t. 21:23-27 Tee siis tämä, minkä me nyt sinulle sanomme. Meillä on täällä neljä miestä, joilla on lupaus täytettävänä.

24. Ota ne luoksesi ja puhdista itsesi heidän kanssansa ja maksa kulut heidän puolestaan, että he saisivat leikkauttaa tukkansa; siitä kaikki huomaavat, ettei ole mitään perää siinä, mitä heille on kerrottu sinusta, vaan että sinäkin vaellat lain mukaan ja noudatat sitä.

25. Mutta uskoon tulleista pakanoista me olemme päättäneet ja kirjoittaneet, että heidän on välttäminen epäjumalille uhrattua ja verta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, ja haureutta."

26. Silloin Paavali otti ne miehet luokseen, ja kun hän seuraavana päivänä oli puhdistanut itsensä heidän kanssaan, meni hän pyhäkköön ja ilmoitti, milloin heidän puhdistumispäivänsä tulisivat päättymään, jota ennen heidän kunkin edestä oli tuotava uhri.

27. Mutta kun ne seitsemän päivää olivat päättymässä, näkivät Aasiasta tulleet juutalaiset hänet pyhäkössä, kiihoittivat kaiken kansan ja kävivät häneen käsiksi

1Kor. 9:19-23 Sillä vaikka minä olen riippumaton kaikista, olen tehnyt itseni kaikkien palvelijaksi, voittaakseni niin monta kuin suinkin,

20. ja olen ollut juutalaisille ikäänkuin juutalainen, voittaakseni juutalaisia; lain alaisille ikäänkuin lain alainen, vaikka itse en ole lain alainen, voittaakseni lain alaiset;

21. ilman lakia oleville ikäänkuin olisin ilman lakia - vaikka en ole ilman Jumalan lakia, vaan olen Kristuksen laissa - voittaakseni ne, jotka ovat ilman lakia;

22. heikoille minä olen ollut heikko, voittaakseni heikot; kaikille minä olen ollut kaikkea, pelastaakseni edes muutamia.

23. Mutta kaiken minä teen evankeliumin tähden, että minäkin tulisin siitä osalliseksi.

19. Ja he saapuivat Efesoon; sinne hän jätti heidät. Ja hän meni synagoogaan ja keskusteli juutalaisten kanssa.

20. Ja he pyysivät häntä viipymään kauemmin, mutta hän ei suostunut,

21. vaan sanoi heille jäähyväiset ja lausui: Minä palaan jälleen teidän tyköenne, jos Jumala suo. Ja hän lähti purjehtimaan Efesosta.

Ap. t. 19:21 Jaak. 4:15

Ap. t. 19:21 Kun kaikki tämä oli tapahtunut, niin Paavali hengessä päätti kulkea Makedonian ja Akaian kautta ja matkustaa Jerusalemiin ja sanoi: "Käytyäni siellä minun pitää nähdä myös Rooma."

Jaak. 4:15 sen sijaan, että teidän tulisi sanoa: "Jos Herra tahtoo ja me elämme, niin teemme tämän tai tuon."

22. Ja noustuaan maihin Kesareassa hän vaelsi ylös Jerusalemiin ja tervehti seurakuntaa ja meni sitten alas Antiokiaan.

23. Kun hän oli viettänyt siellä jonkun aikaa, lähti hän matkalle ja kulki järjestään kautta Galatian maakunnan ja Frygian,

vahvistaen kaikkia opetuslapsia.

24. Ja Efesoon saapui eräs juutalainen, nimeltä Apollos, syntyisin Aleksandriasta, puhetaitoinen mies ja väkevä raamatuissa.

1. Kor. 1:12

1Kor. 1:12 Tarkoitan sitä, että yksi teistä sanoo: "Minä olen Paavalin puolta", toinen: "Minä Apolloksen", joku taas: "Minä Keefaan", joku vielä: "Minä Kristuksen."

25. Tälle oli opetettu Herran tie, ja hän puhui palavana hengessä ja opetti tarkoin Jeesuksesta, mutta tunsii ainoastaan Johanneksen kasteen.

Ap. t. 19:3 Room. 12:11 Ilm. 3:15

Ap. t. 19:3. Ja hän sanoi: "Millä kasteella te sitten olette kastetut?" He vastasivat: "Johanneksen kasteella."

Room. 12:11 Älkää harrastuksessanne olko veltot; olkaa hengessä palavat; palvelkaa Herraa.

Ilm. 3:15 Minä tiedän sinun tekosi: sinä et ole kylmä etkä palava; oi, jospa olisit kylmä tai palava!

26. Hän rupesi rohkeasti puhumaan synagoogassa. Mutta kun Priskilla ja Akylas olivat häntä kuunnelleet, ottivat he hänet luokseen ja selvittivät hänelle tarkemmin Jumalan tien.

Room. 16:3

Room. 16:3. Tervehdys Priskalle ja Akylaalle, työkumppaneilleni Kristuksessa Jeesuksessa,

27. Ja kun hän tahtoi mennä Akaiaan, niin veljet kehoittivat häntä siihen ja kirjoittivat opetuslapsille, että nämä ottaisivat hänet vastaan. Ja sinne saavuttuaan hän armon kautta oli suureksi hyödyksi uskoon tulleille.

1. Kor. 1:12 1. Kor. 3:6

1Kor. 1:12 Tarkoitan sitä, että yksi teistä sanoo: "Minä olen Paavalin puolta", toinen: "Minä Apolloksen", joku taas: "Minä Keefaan", joku vielä: "Minä Kristuksen."

1Kor. 3:6 Minä istutin, Apollos kasteli, mutta Jumala on antanut kasvun.

28. Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus.

Ap. t. 9:22

Ap. t. 9:22 Mutta Saulus sai yhä enemmän voimaa ja saattoi Damaskossa asuvat juutalaiset ymmälle näyttäen toteen, että Jeesus on Kristus.

19. Luku

1. Kun Apollos oli Korintossa, tuli Paavali, kuljettuaan läpi ylämaakuntien, Efesoon ja tapasi siellä muutamia opetuslapsia.

Ap. t. 18:24

Ap. t. 18:24 Ja Efesoon saapui eräs juutalainen, nimeltä Apollos, syntyisin Aleksandriasta, puhetaitoinen mies ja väkevä raamatuissa.

2. Ja hän sanoi heille: Saitteko Pyhän Hengen silloin, kun te tulitte uskoon? Niin he sanoivat hänelle: Emme ole edes kuulleet, että Pyhää Henkeä on olemassakaan.

Joh. 7:39 Ap. t. 2:38 Ap. t. 10:44

Joh. 7:39 Mutta sen hän sanoi Hengestä, joka niiden piti saaman, jotka uskoivat häneen; sillä Henki ei ollut vielä tullut, koska Jeesus ei vielä ollut kirkastettu.

Ap. t. 2:38 Niin Pietari sanoi heille: "Tehkää parannus ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksisaamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan.

Ap. t. 10:44 Kun Pietari vielä näitä puhui, tuli Pyhä Henki kaikkien päälle, jotka puheen kuulivat.

3. Ja hän sanoi: Millä kasteella te sitten olette kastetut? He vastasivat: Johanneksen kasteella.

Matt. 3:11 Ap. t. 18:25

Matt. 3:11 Minä kastan teidät vedellä parannukseen, mutta se, joka minun jäljessäni tulee, on minua väkevämpi, jonka kenkiäkään minä en ole kelvoinen kantamaan; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.

Ap. t. 18:25 Tälle oli opetettu Herran tie, ja hän puhui palavana hengessä ja opetti tarkoin Jeesuksesta, mutta tunsi ainoastaan Johanneksen kasteen.

4. Niin Paavali sanoi: Johannes kastoi parannuksen kasteella, kehoittaen kansaa uskomaan häneen, joka oli tuleva hänen jälkeensä, se on, Jeesukseen.

Matt. 3:11 Ap. t. 1:5 Ap. t. 11:16 Ap. t. 13:24-25

Matt. 3:11 Minä kastan teidät vedellä parannukseen, mutta se, joka minun jäljessäni tulee, on minua väkevämpi, jonka kenkiäkään minä en ole kelvollinen kantamaan; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.

Ap. t. 1:5 Sillä Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä, ei kauan näitten päivien jälkeen."

Ap. t. 11:16 Silloin minä muistin Herran sanan, jonka hän sanoi: 'Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä.'

Ap. t. 13:24-25 sittenkuin Johannes ennen hänen tuloansa oli saarnannut parannuksen kastetta kaikelle Israelin kansalle.

25. Mutta kun Johannes oli juoksunsa päättävä, sanoi hän: 'En minä ole se, joksi minua luulette; mutta katso, minun jälkeeni tulee se, jonka kenkiä minä en ole arvollinen jaloista riisumaan.'

5. Sen kuultuaan he ottivat kasteen Herran Jeesuksen nimeen.

6. Ja kun Paavali pani kätensä heidän päälleen, tuli heidän päällensä Pyhä Henki, ja he puhuivat kielillä ja ennustivat.

Ap. t. 2:4 Ap. t. 8:17 Ap. t. 10:44,46 Ap. t. 11:15

Ap. t. 2:4 Ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki heille puhuttavaksi antoi.

Ap. t. 8:17 Silloin he panivat kätensä heidän päällensä, ja he saivat Pyhän Hengen.

Ap. t. 10:44 Kun Pietari vielä näitä puhui, tuli Pyhä Henki kaikkien päälle, jotka puheen kuulivat.

Ap. t. 10:46 sillä he kuulivat heidän puhuvan kielillä ja ylistävän Jumalaa. Silloin Pietari vastasi:

Ap. t. 11:15 Ja kun minä rupesin puhumaan, tuli Pyhä Henki heidän päällensä, niinkuin alussa meidänkin päällemme.

7. Heitä oli kaikkiaan noin kaksitoista miestä.

8. Ja hän meni synagoogaan, ja kolmen kuukauden ajan hän puhui heidän kanssansa rohkeasti ja vakuuttavasti Jumalan valtakunnasta.

9. Mutta kun muutamat paaduttivat itsensä eivätkä uskoneet, vaan puhuivat pahaa Herran tiestä kansan edessä, niin hän meni pois heidän luotaan ja erotti opetuslapset heistä ja piti joka päivä keskusteluja Tyrannuksen koulussa.

Matt. 7:6 2. Kor. 6:17 Tiit. 3:10-11

Matt. 7:6 Älkää antako pyhää koirille, älkääkä heittäkö helmiänne sikojen eteen, etteivät ne tallaisi niitä jalkoihinsa ja kääntyisi ja repisi teitä.

2Kor. 6:17 Sentähden: "Lähtekää pois heidän keskeltänsä ja erotkaa heistä, sanoo Herra, älkääkä saastaiseen koskeko; niin minä otan teidät huostaani

Tit. 3:10-11 Harhaoppista ihmistä karta, varoitettuasi häntä kerran tai kahdesti,

11. sillä sinä tiedät, että semmoinen ihminen on joutunut harhaan ja tekee syntiä, ja hän on itse itsensä tuominnut.

10. Ja sitä kesti kaksi vuotta, niin että kaikki Aasian asukkaat, sekä juutalaiset että kreikkalaiset, saivat kuulla Herran sanan.

Ap. t. 20:31

Ap. t. 20:31 Valvokaa sentähden ja muistakaa, että minä olen kolme vuotta lakkaamatta yötä ja päivää kyynelin neuvonut teitä itsekutakin.

11. Ja Jumala teki ylen voimallisia tekoja Paavalin kännen kautta,

Mark. 16:20 Ap. t. 14:3

Mark. 16:20 Mutta he lähtivät ja saarnasivat kaikkialla, ja Herra vaikutti heidän kanssansa ja vahvisti sanan sitä seuraavien merkkien kautta.

Ap. t. 14:3. Niin he oleskelivat siellä kauan aikaa ja puhuivat rohkeasti, luottaen Herraan, joka armonsa sanan todistukseksi antoi tapahtua tunnustekoja ja ihmeitä heidän kättensä kautta.

12. niin että vieläpä hikiliinoja ja esivaatteita hänen iholtansa vietiin sairasten päälle, ja taudit lähtivät heistä ja pahat henget pakenivat pois.

Ap. t. 5:15

Ap. t. 5:15 Kannettiinpa sairaita kaduillekin ja pantiin vuoteille ja paareille, että Pietarin kulkiessa edes hänen varjonsa sattuisi johonkuhun heistä.

13. Myöskin muutamat kuljeksivat juutalaiset loitsijat rupesivat lausumaan Herran Jeesuksen nimeä niiden ylitse, joissa oli pahoja henkiä, sanoen: Minä vannotan teitä sen Jeesuksen kautta, jota Paavali julistaa.

14. Ja niiden joukossa, jotka näin tekivät, oli myös erään juutalaisen ylipapin, Skeuaan, seitsemän poikaa;

15. mutta paha henki vastasi heille sanoen: Jeesuksen minä tunnen, ja Paavalin minä tiedän, mutta keitä te olette?

Mark. 1:34

Mark. 1:34 Ja hän paransi monta, jotka sairastivat moninaisia tauteja, ja paljon riivaajia hän ajoi ulos eikä sallinut riivaajien puhua, koska ne tunsivat hänet.

16. Ja se mies, jossa paha henki oli, karkasi heidän kimppuunsa, voitti heidät toisen toisensa perästä ja runteli heitä, niin että he alastomina ja haavoitettuna pakenivat siitä huoneesta.

17. Ja tämän saivat tietää kaikki Efeson asukkaat, sekä juutalaiset että kreikkalaiset; ja heidät kaikki valtasi pelko, ja Herran Jeesuksen nimeä ylistettiin suuresti.

18. Ja monet niistä, jotka olivat tulleet uskoon, menivät ja tunnustivat ja ilmoittivat tekonsa.

19. Ja useat niistä, jotka olivat taikuutta harjoittaneet, kantoivat kirjansa kokoon ja polttivat ne kaikkien nähden; ja kun niiden arvo laskettiin yhteen, huomattiin sen olevan viisikymmentä tuhatta hopearahaa.

20. Näin Herran sana voimallisesti kasvoi ja vahvistui.

Jes. 55:11 Ap. t. 6:7 Ap. t. 12:24

Jes. 55:11 niin on myös minun sanani, joka minun suustani lähtee: ei se minun tyköni tyhjänä palaja, vaan tekee sen, mikä minulle otollista on, ja saa menestymään sen, mitä varten minä sen lähetin.

Ap. t. 6:7 Ja Jumalan sana menestyi, ja opetuslasten luku lisääntyi suuresti Jerusalemissa. Ja lukuista joukko pappeja tuli uskolle kuuliaisiksi.

Ap. t. 12:24 Mutta Jumalan sana menestyi ja levisi.

21. Kun kaikki tämä oli tapahtunut, niin Paavali hengessä päätti kulkea Makedonian ja Akaian kautta ja matkustaa Jerusalemiin ja sanoi: Käytyäni siellä minun pitää nähdä myös Rooma.

Ap. t. 20:22 Ap. t. 23:11 Room. 1:13 Room. 15:25,28

Ap. t. 20:22 Ja nyt, katso, minä matkustan, sidottuna hengessä, Jerusalemiin, enkä tiedä, mikä minua siellä kohtaa.

Ap. t. 23:11 Mutta seuraavana yönä Herra seisoi Paavalin tykönä ja sanoi: "Ole turvallisella mielellä, sillä niinkuin sinä olet todistanut minusta Jerusalemissa, niin sinun pitää todistaman minusta myös Roomassa."

Room. 1:13 Ja minä en tahdo, veljet, teiltä salata, että jo monesti olen päättänyt tulla teidän tykönnne saadakseni jonkin hedelmän teidänkin keskuudestanne, niinkuin muidenkin pakanain, mutta olen ollut estetty tähän saakka.

Room. 15:25 Mutta nyt minä matkustan Jerusalemiin viemään pyhille avustusta.

Room. 15:28 Kun olen tehtäväni suorittanut ja heille tämän hedelmän perille vienyt, lähden teidän kauttanne Hispaniaan;

22. Ja hän lähetti Makedoniaan kaksi apumiehistänsä, Timoteuksen ja Erastuksen, mutta jäi itse joksikin aikaa Aasiaan.

1. Kor. 4:17

1Kor. 4:17 Juuri sentähden minä lähetin teille Timoteuksen, joka on minun rakas ja uskollinen poikani Herrassa; hän on muistuttava teitä minun vaelluksestani Kristuksessa Jeesuksessa, sen mukaan kuin minä kaikkialla, joka seurakunnassa, opetan.

23. Tähän aikaan syntyi sangen suuri melu siitä tiestä.

2. Kor. 1:8-9

2Kor. 1:8-9 Sillä me emme tahdo, veljet, pitää teitä tietämättöminä siitä ahdistuksesta, jossa me olimme Aasiassa, kuinka ylenpalttiset, yli voimiemme käyvät, meidän rasituksemme olivat, niin että jo olimme epätoivossa hengestämmekin,

9. ja itse me jo luulimme olevamme kuolemaan tuomitut, ettemme luottaisi itseemme, vaan Jumalaan, joka kuolleet herättää.

24. Sillä eräs hopeaseppä, nimeltä Demetrius, joka valmisti hopeaisia Artemiin temppeleitä, hankki sillä ammattilaisille melkoisia tuloja.

25. Hän kutsui kokoon nämä sekä muut, jotka sellaista työtä tekivät, ja sanoi: Miehet, te tiedätte, että meillä on hyvä toimeentulomme tästä työstä;

26. mutta nyt te näette ja kuulette, että tuo Paavali on, ei ainoastaan Efesossa, vaan melkein koko Aasiassa, uskotellut ja vietellyt paljon kansaa, sanoen, etteivät ne ole jumalia, jotka käsillä tehdään.

Ps. 115:4 Jer. 10:3 Jer. 10:14-15 Baar 6:51 Ap. t. 17:29

Ps. 115:4 Mutta heidän epäjumalansa ovat hopeata ja kultaa, ihmiskätkten tekoa.

Jer. 10:3. Sillä kansat noudattavat turhia jumalia; sillä ne ovat puuta, joka hakataan metsästä, puusepän kätkten tekemiä, työaseella tehtyjä.

Jer. 10:14-15 Järjetön on jokainen ihminen, tietoa vailla, häpeän saa jokainen kultaseppä veistetyistä kuvasta, petosta on hänen valamansa kuva, eikä niissä henkeä ole.

15. Turhuutta ne ovat, naurettavia tekeleitä; kun niiden rangaistus tulee, ne hukkuvat.

Baar 6:51 Kuka siis voisi olla tietämättä, etteivät ne ole jumalia?

Ap. t. 17:29 Koska me siis olemme Jumalan sukua, emme saa luulla, että jumaluus on samankaltainen kuin kulta tai hopea tai kivi, sellainen kuin inhimillisen taiteen ja ajatuksen kuvailema.

27. Ja nyt uhkaa se vaara, että ei ainoastaan tämä meidän elinkeinomme joudu halveksituksi, vaan myöskin, että suuren Artemis jumalattaren temppeliä ei pidetä minäkään ja että hän menettää mahtavuutensa, hän, jota koko Aasia ja koko maanpiiri palvelee.

28. Kun he sen kuulivat, tulivat he vihaa täyteen ja huusivat sanoen: Suuri on efesolaisten Artemis!

29. Ja koko kaupunki joutui sekasortoon, ja he ryntäsivät kaikki yhdessä näytelmäpaikkaan ja tempasivat mukaansa Gaiuksen ja Aristarkuksen, kaksi makedonialaista, jotka olivat Paavalin matkatovereita.

Ap. t. 20:4

Ap. t. 20:4 Ja häntä seurasivat berealainen Soopater, Pyrruksen poika, ja tessalonikalaisista Aristarkus ja Sekundus, derbeläinen Gaius, Timoteus sekä aasialaiset Tykikus ja Trofimus.

30. Ja kun Paavali tahtoi mennä kansanjoukkoon, eivät opetuslapset sitä sallineet.

31. Ja myös muutamat Aasian hallitusmiehistä, jotka olivat hänen ystäviään, lähettivät hänelle sanan ja pyysivät, ettei hän menisi näytelmäpaikkaan.

32. Ja he huusivat, mikä mitäkin; sillä kokous oli sekasortoinen, ja useimmat eivät tieneet, minkätähden he olivat tulleet kokoon.

33. Silloin vedettiin joukosta esille Aleksander, jota juutalaiset työnsivät esiin; niin Aleksander viittasi kädellään merkiksi, että hän tahtoi pitää puolustuspuheen kansan edessä.

34. Mutta kun he huomasivat, että hän oli juutalainen, rupesivat he kaikki yhteen ääneen huutamaan ja kirkuivat noin kaksi hetkeä: Suuri on efesolaisten Artemis!

35. Mutta kun kaupungin kansleri oli saanut kansan rauhoittumaan, sanoi hän: Efeson miehet, onko ketään, joka ei tiedä, että efesolaisten kaupunki on suuren Artemiin temppelin ja hänen taivaasta pudonneen kuvansa vaalija?

36. Koska ei kukaan voi tätä kieltää, tulee teidän siis pysyä rauhallisina eikä tehdä mitään harkitsematonta.

37. Te olette kuitenkin tuoneet tänne nämä miehet, jotka eivät ole temppelin ryöstäjiä eivätkä ole meidän jumalatartamme pilkanneet.

38. Jos siis Demetriuksella ja hänen ammattiveljillensä on riita-asiaa jotakuta vastaan, niin pidetäänhän oikeudenistuntoja ja onhan käskynhaltijoita; vetäkööt toisensa oikeuteen.

39. Ja jos teillä on vielä jotakin muuta vaadittavaa, niin ratkaistakoon asia laillisessa kansankokouksessa.

40. Sillä tämänpäiväisen tapahtuman tähden me olemme vaarassa joutua syytteeseen jopa kapinasta, vaikkei mitään aihetta olekaan; ja silloin me emme voi vastata tästä mellakasta. Näin puhuen hän sai kokouksen hajaantumaan.

20. Luku

1. Kun meteli oli asettunut, kutsui Paavali opetuslapset luoksensa; ja rohkaistuaan heitä hän jätti heidät hyvästi ja lähti matkustamaan Makedoniaan.

2. Ja kuljettuaan niiden paikkakuntien läpi ja puhuttuaan siellä monta kehoituksen sanaa hän tuli Kreikkaan.

3. Siellä hän oleskeli kolme kuukautta. Ja kun juutalaiset olivat tehneet häntä vastaan salahankkeen hänen aikoessaan lähteä meritse Syyriaan, päätti hän tehdä paluumatkansa Makedonian kautta.

4. Ja häntä seurasivat berealainen Soopater, Pyrruksen poika, ja tessalonikalaisista Aristarkus ja Sekundus, derbeläinen Gaius, Timoteus sekä aasialaiset Tykikus ja Trofimus.

Ap. t. 19:29 Ap. t. 21:29 1. Kor. 1:14 Ef. 6:21 Kol. 4:7

Ap. t. 19:29 Ja koko kaupunki joutui sekasortoon, ja he ryntäsivät kaikki yhdessä näytelmäpaikkaan ja tempasivat mukaansa Gaiuksen ja Aristarkuksen, kaksi makedonialaista, jotka olivat Paavalin matkatovereita.

Ap. t. 21:29 Sillä he olivat ennen nähneet efesolaisen Trofimuksen kaupungilla hänen kanssaan ja luulivat, että Paavali oli tuonut hänet pyhäkköön.

1Kor. 1:14 Minä kiitän Jumalaa, etten ole kastanut teistä ketään muita kuin Krispuksen ja Gaiuksen,

Ef. 6:21 Mutta että tekin tietäisitte tilani, kuinka minun on, niin on Tykikus, rakas veljeni ja uskollinen palvelija Herrassa, antava teille siitä kaikesta tiedon.

Kol. 4:7 Kaikista minun oloistani antaa teille tiedon Tykikus, rakas veli ja uskollinen palvelija, minun kanssapalvelijani Herrassa.

5. Nämä menivät edeltä ja odottivat meitä Trooaassa;

6. mutta me purjehdimme happamattoman leivän juhlan jälkeen Filippistä ja tulimme viidentenä päivänä heidän luoksensa Trooaaseen ja viivyimme siellä seitsemän päivää.

7. Ja kun viikon ensimmäisenä päivänä olimme kokoontuneet murtamaan leipää, niin Paavali, joka seuraavana päivänä aikoi matkustaa pois, keskusteli heidän kanssansa jopitkitti puhettaan puoliyöhön saakka.

Ap. t. 2:42,46

Ap. t. 2:42 Ja he pysyivät apostolien opetuksessa ja keskinäisessä yhteydessä ja leivän murtamisessa ja rukouksissa.

Ap. t. 2:46 Ja he olivat alati, joka päivä, yksimielisesti pyhäkössä ja mursivat kodeissa leipää ja nauttivat ruokansa riemulla ja sydämen yksinkertaisuudella,

8. Ja monta lamppua oli palamassa yläsalissa, jossa me olimme koolla.

9. Niin eräs nuorukainen, nimeltä Eutykus, istui ikkunalla, ja kun Paavalin puhe kesti niin kauan, vaipui hän sikeään uneen ja putosi unen vallassa kolmannelta kerroksesta maahan; ja hänet nostettiin ylös kuolleena.

10. Mutta Paavali meni alas, heittäytyi hänen ylitsensä, kiersi kätensä hänen ympärilleen ja sanoi: Älkää hätäilkö, sillä hänessä on vielä henki.

1. Kun. 17:21

1Kun. 17:21 Sitten hän ojentautui pojan yli kolme kertaa, huusi Herraa ja sanoi: "Herra, minun Jumalani, anna tämän pojan sielun tulla häneen takaisin."

11. Niin hän meni jälleen ylös, mursi leipää ja söi; ja hän puhui kauan heidän kanssansa, päivän koittoon asti, ja lähti sitten matkalle.

12. Ja he veivät pojan sieltä elävänä ja tulivat suuresti lohdutetuiksi.

13. Mutta me menimme edeltäpäin ja astuimme laivaan ja purjehdimme Assoon. Sieltä aioimme ottaa Paavalin laivaan, sillä hän oli niin määrännyt, aikoen itse kulkea maitse.

14. Ja kun hän yhtyi meihin Assossa, otimme hänet laivaan ja kuljimme Mityleneen.

15. Sieltä me purjehdimme ja saavuimme toisena päivänä Kion kohdalle; seuraavana päivänä laskimme Samoon ja tulimme sen jälkeisenä päivänä Miletoon.

16. Sillä Paavali oli päättänyt purjehtia Efeson ohitse, ettei häneltä kuluisi aikaa Aasiassa; sillä hän kiiruhti joutuakseen, jos suinkin mahdollista, helluntaiksi Jerusalemiin.

Ap. t. 21:4

Ap. t. 21:4 Ja tavattuamme opetuslapset me viivymme siellä seitsemän päivää. Ja Hengen vaikutuksesta he varoittivat Paavalia menemästä Jerusalemiin.

17. Mutta Miletosta hän lähetti sanan Efesoon ja kutsui tykönsä seurakunnan vanhimmat.

18. Ja kun he saapuivat hänen tykönsä, sanoi hän heille: Te tiedätte ensimmäisestä päivästä asti, kun minä Aasiaan tulin, miten

minä kaiken aikaa olen ollut teidän kanssanne;

Ap. t. 19:10

Ap. t. 19:10 Ja sitä kesti kaksi vuotta, niin että kaikki Aasian asukkaat, sekä juutalaiset että kreikkalaiset, saivat kuulla Herran sanan.

19. kuinka minä olen palvellut Herraa kaikella nöyryydellä ja kyynelillä, koettelemuksissa, jotka ovat kohdanneet minua juutalaisten salahankkeiden tähden;

20. kuinka minä en ole vetäytynyt pois julistamasta teille sitä, mikä hyödyllistä on, ja opettamasta teitä sekä julkisesti että huone huoneelta,

21. vaan olen todistanut sekä juutalaisille että kreikkalaisille parannusta kääntymyksessä Jumalan puoleen ja uskoa meidän Herraamme Jeesukseen Kristukseen.

Mark. 1:15 Luuk. 24:47

Mark. 1:15 ja sanoi: "Aika on täyttynyt, ja Jumalan valtakunta on tullut lähelle; tehkää parannus ja uskokaa evankeliumi."

Luuk. 24:47 ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimesssänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemissa.

22. Ja nyt, katso, minä matkustan, sidottuna hengessä, Jerusalemiin, enkä tiedä, mikä minua siellä kohtaa.

23. Sen vain tiedän, että Pyhä Henki jokaisessa kaupungissa todistaa minulle ja sanoo, että kahleet ja ahdistukset minua odottavat.

Ap. t. 9:16 Ap. t. 21:4,11 Ap. t. 21:33

Ap. t. 9:16 Sillä minä tahdon näyttää hänelle, kuinka paljon hänen pitää kärsimän minun nimeni tähden."

Ap. t. 21:4 Ja tavattuamme opetuslapset me viivymme siellä seitsemän päivää. Ja Hengen vaikutuksesta he varoittivat Paavalia menemästä Jerusalemiin.

Ap. t. 21:11 Ja tultuaan meidän luoksemme hän otti Paavalin vyön, satoi sillä jalkansa ja kätensä ja lausui: "Näin sanoo Pyhä Henki: 'Sen miehen, jonka vyö tämä on, juutalaiset näin sitovat Jerusalemissa ja antavat pakanain käsiin.'"

Ap. t. 21:33. Silloin päällikkö astui esiin, otatti hänet kiinni ja käski sitoa hänet kaksilla kahleilla ja kysyi, kuka hän oli ja mitä hän oli tehnyt.

24. En minä kuitenkaan pidä henkeäni itselleni minkään arvoisena, kunhan vain täytän juoksuni ja sen viran, jonka minä Herralta Jeesukselta olen saanut: Jumalan armon evankeliumin todistamisen.

Ap. t. 21:13 Room. 8:35 2. Kor. 4:16 Gal. 1:1 2. Tim. 4:7 Tiit. 1:3 Ilm. 12:11

Ap. t. 21:13 Silloin Paavali vastasi ja sanoi: "Mitä te teette, kun itkette ja särjette minun sydäntäni. Sillä minä olen valmis, en ainoastaan käymään sidottavaksi, vaan myöskin kuolemaan Jerusalemissa Herran Jeesuksen nimen tähden."

Room. 8:35 Kuka voi meidät erottaa Kristuksen rakkaudesta? Tuskako, vai ahdistus, vai vaino, vai nälkä, vai alastomuus, vai vaara, vai miekka?

2Kor. 4:16 Sentähden me emme lannistu; vaan vaikka ulkonainen ihmistemme menehtyykin, niin sisällinen kuitenkin päivä päivältä uudistuu.

Gal. 1:1 Paavali, apostoli, virkansa saanut, ei ihmisiltä eikä ihmisen kautta, vaan Jeesuksen Kristuksen kautta ja Isän Jumalan, joka on hänet kuolleista herättänyt,

2Tim. 4:7 Minä olen hyvän kilvoituksen kilvoitellut, juoksun päättänyt, uskon säilyttänyt.

Tit. 1:3. mutta kun aika oli tullut, ilmoitti hän sanansa saarnassa, joka on uskottu minulle Jumalan, meidän vapahtajamme käskyn mukaan:

Ilm. 12:11 Ja he ovat voittaneet hänet Karitsan veren kautta ja todistuksensa sanan kautta, eivätkä ole henkeänsä rakastaneet, vaan olleet alttiit kuolemaan asti.

25. Ja nyt, katso, minä tiedän, ettette enää saa nähdä minun kasvojani, ei kukaan teistä, joiden keskuudessa minä olen vaeltanut ja saarnannut valtakuntaa.

26. Sentähden minä todistan teille tänä päivänä, että minä olen viaton kaikkien vereen.

Ap. t. 18:6

Ap. t. 18:6 Mutta kun he vastustivat ja herjasivat, pudisti hän vaatteitansa ja sanoi heille: "Tulkoon teidän verenne oman päänenne päälle! Viaton olen minä; tästedes minä menen pakanain tykö."

27. Sillä minä en ole vetäytynyt pois julistamasta teille kaikkea Jumalan tahtoa.

28. Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät pannut kaitsijoiksi, paimentamaan Herran seurakuntaa, jonka hän omalla verellensä on itselleen ansainnut.

Jer. 23:4 Ef. 1:7 1. Tim. 4:16 1. Piet. 1:19 1. Piet. 5:2 Ilm. 5:9

Jer. 23:4 Ja minä herätän heille paimenia, ja ne kaitsevat heitä; eivät he enää pelkää eivätkä säiky, eikä heistä yhtäkään puutu, sanoo Herra. Ef. 1:7 jossa meillä on lunastus hänen verensä kautta, rikkomusten anteeksisaaminen, hänen armonsa rikkauden mukaan.

1Tim. 4:16 Valvo itseäsi ja opetustasi, ole siinä kestävä; sillä jos sen teet, olet pelastava sekä itsesi että ne, jotka sinua kuulevat.
1Piet. 1:19 vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan,
1Piet. 5:2 kaitkaa teille uskottua Jumalan laumaa, ei pakosta, vaan vapaaehtoisesti, Jumalan tahdon mukaan, ei häpeällisen voiton tähden, vaan sydämen halusta,
Ilm. 5:9 ja he veisasivat uutta virttä, sanoen: "Sinä olet arvollinen ottamaan kirjan ja avaamaan sen sinetit, sillä sinä olet tullut teurastetuksi ja olet verelläsi ostanut Jumalalle ihmiset kaikista sukukunnista ja kielistä ja kansoista ja kansanheimoista

29. Minä tiedän, että minun lähtöni jälkeen teidän keskuuteenne tulee julmia susia, jotka eivät laumaa säästä,

Matt. 7:15 Joh. 10:12 2. Piet. 2:1

Matt. 7:15 Kavahtakaa vääriä profeettoja, jotka tulevat teidän luoksenne lammasten vaatteissa, mutta sisältä ovat raatelevaisia susia.
Joh. 10:12 Mutta palkkalainen, joka ei ole paimen ja jonka omia lampaat eivät ole, kun hän näkee suden tulevan, niin hän jättää lampaat ja pakenee; ja susi ryöstää ja hajottaa ne.
2Piet. 2:1. Mutta myös valheprofeettoja oli kansan seassa, niinkuin teidänkin keskuudessanne on oleva valheenopettajia, jotka salaa kuljettavat sisään turmiollisia harhaoppeja, kieltävätpä Herrankin, joka on heidät ostanut, ja tuottavat itselleen äkillisen perikadon.

30. ja teidän omasta joukostanne nousee miehiä, jotka väärää puhetta puhuvat, vetääkseen opetuslapset mukaansa.

Ap. t. 15:24 Gal. 4:17 1. Joh. 2:18-19

Ap. t. 15:24 Koska olemme kuulleet, että muutamat meistä lähteneet, joille emme ole mitään käskyä antaneet, ovat puheillaan tehneet teidät levottomiksi ja saattaneet teidän sielunne hämmennyksiin,
Gal. 4:17 Heillä on intoa teidän hyväksenne, mutta ei oikeata; vaan he tahtovat eristää teidät, että teillä olisi intoa heidän hyväksensä.
1Joh. 2:18-19 Lapsukaiset, nyt on viimeinen aika. Ja niinkuin te olette kuulleet, että antikristus tulee, niin onkin nyt monta antikristusta ilmaantunut; siitä me tiedämme, että nyt on viimeinen aika.
19. Meistä he ovat lähteneet, mutta he eivät olleet yhtä meidän kanssamme; sillä jos he olisivat olleet yhtä meidän kanssamme, niin he olisivat meidän kanssamme pysyneet; mutta heissä oli tuleva ilmi, että kaikki eivät ole yhtä meidän kanssamme.

31. Valvokaa sentähden ja muistakaa, että minä olen kolme vuotta lakkaamatta yötä ja päivää kyynelin neuvonut teitä itsekutakin.

Mark. 13:35,37 Ap. t. 19:8,10

Mark. 13:35 Valvokaa siis, sillä ette tiedä, milloin talon herra tulee, iltamyöhälläkö vai yösydännä vai kukonlaulun aikaan vai varhain aamulla,

Mark. 13:37 Mutta minkä minä teille sanon, sen minä sanon kaikille: valvokaa."

Ap. t. 19:8 Ja hän meni synagoogaan, ja kolmen kuukauden ajan hän puhui heidän kanssansa rohkeasti ja vakuuttavasti Jumalan valtakunnasta.

Ap. t. 19:10 Ja sitä kesti kaksi vuotta, niin että kaikki Aasian asukkaat, sekä juutalaiset että kreikkalaiset, saivat kuulla Herran sanan.

32. Ja nyt minä uskon teidät Jumalan ja hänen armonsa sanan haltuun, hänen, joka on voimallinen rakentamaan teitä ja antamaan teille perintöosan kaikkien pyhitettyjen joukossa.

Ef. 1:18 Kol. 1:12 Kol. 3:24 1. Piet. 1:4

Ef. 1:18 ja valaisisi teidän sydämenne silmät, että tietäisitte, mikä on se toivo, johon hän on teidät kutsunut, kuinka suuri hänen perintönsä kirkkaus hänen pyhissään

Kol. 1:12 kiittäen Isää, joka on tehnyt teidät soveliaiksi olemaan osalliset siitä perinnöstä, mikä pyhillä on valkeudessa,

Kol. 3:24 tietäen, että te saatte Herralta palkaksi perinnön; te palvelette Herraa Kristusta.

1Piet. 1:4 turmeltumattomaan ja saastumattomaan ja katoamattomaan perintöön, joka taivaissa on säilytettyinä teitä varten,

33. En minä ole halunnut kenenkään hopeata tai kultaa tai vaatteita;

4. Moos. 16:15 1. Sam. 12:3 Matt. 10:8 1. Kor. 9:12 2. Kor. 7:2 2. Kor. 11:9 2. Kor. 12:13,17

4Moos. 16:15 Silloin Mooses vihastui kovin ja sanoi Herralle: "Älä katso heidän uhrilahjansa puoleen. En ole keneltäkään heistä aasiakaan anastanut enkä kenellekään heistä mitään vääryyttä tehnyt."

1Sam. 12:3. Tässä minä olen; todistakaa minua vastaan Herran ja hänen voideltunsa edessä. Keneltä minä olen vienyt härän tai keneltä aasin? Kenelle minä olen tehnyt vääryyttä, kenelle väkivaltaa? Keneltä minä olen lahjuksia ottanut ummistaakseni silmäni hänen hyväksensä? Todistakaa, niin minä korvaan sen teille."

Matt. 10:8 Parantakaa sairaita, herättäkää kuolleita, puhdistakaa pitalisia, ajakaa ulos riivaajia. Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa.

1Kor. 9:12 Jos muilla on teihin tällainen oikeus, eikö paljoa enemmän meillä? Mutta me emme ole käyttäneet tätä oikeutta, vaan kestämmme kaikki, ettemme panisi mitään estettä Kristuksen evankeliumille.

2Kor. 7:2 Antakaa meille tilaa sydämessänne. Emme ole tehneet kenellekään vääryyttä, emme ole olleet kenellekään turmioksi, emme kenellekään vahinkoa tuottaneet.

2Kor. 11:9 Sillä mitä minulta puuttui, sen täyttivät veljet, jotka tulivat Makedoniasta; ja kaikessa minä varoin olemasta teille rasitukseksi, ja olen vastakin varova.

2Kor. 12:13 Sillä missä muussa te olette jääneet muita seurakuntia vähemmälle kuin siinä, etten minä puolestani ole rasittanut teitä? Antakaa minulle anteeksi tämä vääryys.

2Kor. 12:17 Olenkohan minä kenenkään kautta, joita olen luoksenne lähettänyt, pyrkinyt teistä hyötymään?

34. te tiedätte itse, että nämä minun käteni ovat työllänsä hankkineet, mitä minä ja seuralaiseni olemme tarvinneet.

Ap. t. 18:3 1. Kor. 4:12 1. Tess. 2:9 2. Tess. 3:8

Ap. t. 18:3. Ja kun hänellä oli sama ammatti kuin heillä, jäi hän heidän luoksensa, ja he tekivät työtä yhdessä; sillä he olivat ammatiltaan teltantekijöitä.

1Kor. 4:12 me näemme vaivaa tehden työtä omin käsin. Meitä herjataan, mutta me siunaamme: meitä vainotaan, mutta me kestämmme; 1Tess. 2:9 Muistattehan, veljet, meidän työmme ja vaivamme: yöt ja päivät työtä tehden, ettemme ketään teistä rasittaisi, me julistimme teille Jumalan evankeliumia.

2Tess. 3:8 emmekä ilmaiseksi syöneet kenenkään leipää, vaan työssä ja vaivassa me ahkerointsimme yöt ja päivät, ettemme olisi kenellekään teistä rasitukseksi;

35. Kaikessa minä olen osoittanut teille, että näin työtä tehden tulee huolehtia heikoista ja muistaa nämä Herran Jeesuksen sanat, jotka hän itse sanoi: 'Autuaampi on antaa kuin ottaa.'

Luuk. 6:38 Luuk. 16:9 Ef. 4:28 1. Tess. 4:11

Luuk. 6:38 Antakaa, niin teille annetaan. Hyvä mitta, sullottu, pudistettu ja kukkurainen, annetaan teidän helmaanne; sillä millä mitalla te mittaatte, sillä mitataan teille takaisin."

Luuk. 16:9 Ja minä sanon teille: tehkää itsellenne ystäviä väärällä mammonalla, että he, kun se loppuu, ottaisivat teidät iäisiin majoihin.

Ef. 4:28 Joka on varastanut, älköön enää varastako, vaan tehkөөn ennemmin työtä ja toimittakoon käsillään sitä, mikä hyvää on, että hänellä olisi, mitä antaa tarvitsevalle.

1Tess. 4:11 ja katsomaan kunniaksenne, että elätte hiljaisuudessa ja toimitatte omia tehtäviä ja teette työtä käsillänne, niinkuin olemme teitä käskeneet,

36. Ja tämän sanottuaan hän polvistui ja rukoili kaikkien heidän kanssansa.

Ap. t. 21:5

Ap. t. 21:5 Mutta kun olimme viettäneet loppuun ne päivät, lähdimme matkalle, ja kaikki saattoivat vaimoineen ja lapsineen meitä kaupungin ulkopuolelle saakka. Ja me laskeuduimme rannalla polvillemme ja rukoilimme;

37. Ja he ratkesivat kaikki haikeasti itkemään ja lankesivat Paavalin kaulaan ja suutelivat häntä,

1. Piet. 5:14

1Piet. 5:14 Tervehtikää toisianne rakkauden suunannolla. Rauha teille kaikille, jotka Kristuksessa olette!

38. ja enimmänsurettiheitäse sana, jonka hän oli sanonut, etteivät he enää saisi nähdä hänen kasvojansa. Ja he saattoivat hänet laivaan.

21. Luku

1. Kun olimme eronneet heistä ja lähteneet purjehtimaan, laskimme suoraan Koos-saareen ja seuraavana päivänä Rodoon ja sieltä Pataraan.

2. Siellä tapasimme Foinikiaan menevän laivan, astuimme siihen ja lähdimme purjehtimaan.

3. Ja kun Kypro rupesi näkymään ja oli jäänyt meistä vasemmalle, purjehdimme Syyriaan ja nousimme maihin Tyyrossa; siellä näet laivan oli määrä purkaa lastinsa.

4. Ja tavattuamme opetuslapset me viivyimme siellä seitsemän päivää. Ja Hengen vaikutuksesta he varoittivat Paavalia menemästä Jerusalemiin.

Ap. t. 20:23

Ap. t. 20:23 Sen vain tiedän, että Pyhä Henki jokaisessa kaupungissa todistaa minulle ja sanoo, että kahleet ja ahdistukset minua odottavat.

5. Mutta kun olimme viettäneet loppuun ne päivät, lähdimme matkalle, ja kaikki saattoivat vaimoineen ja lapsineen meitä kaupungin ulkopuolelle saakka. Ja me laskeuduimme rannalla polvillemme ja rukoilimme;

Ap. t. 20:36

Ap. t. 20:36 Ja tämän sanottuaan hän polvistui ja rukoili kaikkien heidän kanssansa.

6. ja sanottuamme jäähyväiset toisillemme astuimme laivaan, ja he palasivat kotiinsa.

7. Tyyrosta me saavuimme Ptolemaikseen, ja siihen päättyi purjehduksemme. Ja me tervehdimme veljiä siellä ja viivymme päivän heidän luonansa.

8. Mutta seuraavana päivänä me lähdimme sieltä ja tulimme Kesareaan, jossa menimme evankelista Filippuksen tykö, joka oli yksi niistä seitsemästä, ja jäimme hänen tykönsä.

Ap. t. 6:5 Ap. t. 8:5,26 Ap. t. 8:40 Ef. 4:11

Ap. t. 6:5 Ja se puhe kelpasi kaikelle joukolle; ja he valitsivat Stefanuksen, miehen, joka oli täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä, ja Filippuksen ja Prokoruksen ja Nikanorin ja Timonin ja Parmenaan ja Nikolauksen, antiokialaisen käännyntäisen,

Ap. t. 8:5 Ja Filippus meni Samarian kaupunkiin ja saarnasi heille Kristusta.

Ap. t. 8:26 Mutta Filippukselle puhui Herran enkeli sanoen: "Nouse ja mene puolipäivään päin sille tielle, joka vie Jerusalemissa alas Gassaan ja on autio."

Ap. t. 8:40 Mutta Filippus tavattiin Asdodissa; ja hän vaelsi ympäri ja julisti evankeliumia kaikissa kaupungeissa, kunnes tuli Kesareaan. Ef. 4:11 Ja hän antoi muutamia apostoleiksi, toiset profetoiksi, toiset evankelistoiksi, toiset paimeniksi ja opettajiksi,

9. Ja hänellä oli neljä tytärtä, neitsyttä, joilla oli profetoimisen lahja.

10. Siellä me viivymme useita päiviä. Niin tuli sinne Juudeasta eräs profetta, nimeltä Agabus.

Ap. t. 11:28

Ap. t. 11:28 Ja eräs heistä, nimeltä Agabus, nousi ja antoi Hengen vaikutuksesta tiedoksi, että oli tuleva suuri nälkä kaikkeen maailmaan; ja se tulikin Klaudiuksen aikana.

11. Ja tultuaan meidän luoksemme hän otti Paavalin vyön, sitoi sillä jalkansa ja kätensä ja lausui: Näin sanoo Pyhä Henki: 'Sen miehen, jonka vyö tämä on, juutalaiset näin sitovat Jerusalemissa ja antavat pakanain käsiin.'

Ap. t. 20:23

Ap. t. 20:23 Sen vain tiedän, että Pyhä Henki jokaisessa kaupungissa todistaa minulle ja sanoo, että kahleet ja ahdistukset minua odottavat.

12. Kun sen kuulimme, pyysimme, sekä me että ne, jotka siellä asuivat, ettei hän menisi Jerusalemiin.

13. Silloin Paavali vastasi ja sanoi: Mitä te teette, kun itkette ja särjette minun sydäntäni. Sillä minä olen valmis, en ainoastaan käymään sidottavaksi, vaan myöskin kuolemaan Jerusalemissa Herran Jeesuksen nimen tähden.

Ap. t. 20:24

Ap. t. 20:24 En minä kuitenkaan pidä henkeäni itselleni minkään arvoisena, kunhan vain täytän juoksuni ja sen viran, jonka minä Herralta Jeesukselta olen saanut: Jumalan armon evankeliumin todistamisen.

14. Ja kun hän ei taipunut, niin me rauhoituimme ja sanoimme: Tapahtukoon Herran tahto.

Matt. 6:10 Luuk. 11:2 Luuk. 22:42

Matt. 6:10 tulkoon sinun valtakuntasi; tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niinkuin taivaassa;

Luuk. 11:2 Niin hän sanoi heille: "Kun rukoulette, sanokaa: Isä, pyhitetty olkoon sinun nimesi; tulkoon sinun valtakuntasi; [tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niinkuin taivaassa;

Luuk. 22:42 sanoen: "Isä, jos sinä tahdot, niin ota pois minulta tämä malja; älköön kuitenkaan tapahtuko minun tahtoni, vaan sinun."

15. Niiden päivien kuluttua me hankkiuduimme ja menimme ylös Jerusalemiin.

16. Ja meidän kanssamme tuli myös opetuslapsia Kesareasta, jotka veivät meidät majapaikkaamme, erään vanhan opetuslapsen, kyprolaisen Mnasonin, tykö.

17. Ja saavuttuamme Jerusalemiin veljet ottivat meidät iloiten vastaan.

18. Seuraavana päivänä Paavali meni meidän kanssamme Jaakobin tykö, ja kaikki vanhimmat tulivat sinne saapuville.

Ap. t. 15:13 Gal. 1:19

Ap. t. 15:13 Kun he olivat lakanneet puhumasta, lausui Jaakob: "Miehet, veljet, kuulkaa minua!

Gal. 1:19 Mutta muita apostoleja minä en nähnyt; näin ainoastaan Jaakobin, Herran veljen.

19. Ja kun hän oli heitä tervehtinyt, kertoi hän kohta kohdalta kaikki, mitä Jumala hänen palveluksensa kautta oli tehnyt pakanain keskuudessa.

Ap. t. 14:27 Ap. t. 15:4

Ap. t. 14:27 Ja sinne saavuttuaan he kutsuivat seurakunnan koolle ja kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria ja kuinka hän oli avannut pakanoille uskon oven.

Ap. t. 15:4 Ja kun he saapuivat Jerusalemiin, niin seurakunta ja apostolit ja vanhimmat ottivat heidät vastaan; ja he kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria.

20. Sen kuultuaan he ylistivät Jumalaa ja sanoivat Paavalille: Sinä näet, veli, kuinka monta tuhatta juutalaista on tullut uskoon, ja he ovat kaikki lainkiivailijoita.

Room. 10:2

Room. 10:2 Sillä minä todistan heistä, että heillä on kiivaus Jumalan puolesta, mutta ei taidon mukaan;

21. Mutta heille on kerrottu sinusta, että sinä opetat kaikkia pakanain seassa asuvia juutalaisia luopumaan Mooseksesta ja kiellät heitä ympärileikkaamasta lapsiaan ja vaeltamasta säädettyjen tapojen mukaan.

Ap. t. 16:3 1. Kor. 9:20-23

Ap. t. 16:3. Paavali tahtoi häntä mukaansa matkalle ja otti hänet ja ympärileikkasi hänet juutalaisten tähden, joita oli niillä paikkakunnilla; sillä kaikki tiesivät, että hänen isänsä oli kreikkalainen.

1Kor. 9:20-23 ja olen ollut juutalaisille ikäänkuin juutalainen, voittaakseni juutalaisia; lain alaisille ikäänkuin lain alainen, vaikka itse en ole lain alainen, voittaakseni lain alaiset;

21. ilman lakia oleville ikäänkuin olisin ilman lakia - vaikka en ole ilman Jumalan lakia, vaan olen Kristuksen laissa - voittaakseni ne, jotka ovat ilman lakia;

22. heikoille minä olen ollut heikko, voittaakseni heikot; kaikille minä olen ollut kaikkea, pelastaakseni edes muutamia.

23. Mutta kaiken minä teen evankeliumin tähden, että minäkin tulisin siitä osalliseksi.

22. Mitä siis on tehtävä? Varmaankin on suuri joukko kokoontuva, sillä he saavat kuulla sinun tulleen.

23. Tee siis tämä, minkä me nyt sinulle sanomme. Meillä on täällä neljä miestä, joilla on lupaus täytettävänä.

4. Moos. 6:2,13 4. Moos. 6:18 4. Moos. 30:3 Ap. t. 18:18

4Moos. 6:2 "Puhu israelilaisille ja sano heille: Kun mies tai nainen tekee nasiirilupauksen vihkiytyäksensä Herralle,
4Moos. 6:13 Ja tämä on nasiirilaki: Sinä päivänä, jona hänen nasiirilupauksensa aika on kulunut umpeen, tuotakoon hänet ilmestysmajan ovelle,
4Moos. 6:18 Ja nasiiri ajattakoon hiuksensa, vihkiytymisensä merkin, ilmestysmajan ovella ja ottakoon päänsä hiukset, vihkiytymisensä merkin, ja pankoon ne tuleen, joka palaa yhteysuhrin alla.
4Moos. 30:3. Jos joku tekee lupauksen Herralle tahi valalla vannonen sitoutuu kieltäytymään jostakin, älköön hän rikkoko sanaansa, vaan tehköön kaiken, mitä hänen suunsa on sanonut.
Ap. t. 18:18 Mutta Paavali viipyi siellä vielä jonkun aikaa; sitten hän sanoi veljille jäähyväiset ja purjehti Syyriaan, mukanaan Priskilla ja Akylas; hän oli leikkauttanut tukkansa Kenkreassa, sillä hän oli tehnyt lupauksen.

24. Ota ne luoksesi ja puhdistä itsesi heidän kanssansa ja maksa kulut heidän puolestaan, että he saisivat leikkauttaa tukkansa; siitä kaikki huomaavat, ettei ole mitään perää siinä, mitä heille on kerrottu sinusta, vaan että sinäkin vaellat lain mukaan ja noudatat sitä.

25. Mutta uskoon tulleista pakanoista me olemme päättäneet ja kirjoittaneet, että heidän on välttäminen epäjumalille uhrattua ja verta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, ja haureutta.

Ap. t. 15:29

Ap. t. 15:29 että kartatte epäjumalille uhrattua ja verta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, ja haureutta. Jos te näitä vältätte, niin teidän käy hyvin. Jääkää hyvästi!"

26. Silloin Paavali otti ne miehet luokseen, ja kun hän seuraavana päivänä oli puhdistanut itsensä heidän kanssaan, meni hän pyhäkköön ja ilmoitti, milloin heidän puhdistuspäivänsä tulisivat päättymään, jota ennen heidän kunkin edestä oli tuotava uhri.

Ap. t. 24:18

Ap. t. 24:18 Näitä toimittaessani muutamat Aasiasta tulleet juutalaiset tapasivat minut puhdistautuneena pyhäkössä, eikä ollut mitään väentungosta tai meteliä;

27. Mutta kun ne seitsemän päivää olivat päättymässä, näkivät Aasiasta tulleet juutalaiset hänet pyhäkössä, kiihoittivat kaiken kansan ja kävivät häneen käsiksi

28. ja huusivat: Israelin miehet, auttakaa! Tämä on se mies, joka kaikkialla opettaa kaikkia ihmisiä meidän kansaamme ja lakiamme ja tätä paikkaa vastaan, onpa vielä tuonut kreikkalaisia pyhäkköönkin ja saastuttanut tämän pyhän paikan.

5. Moos. 23:3 Hes. 44:7 Ap. t. 6:13 Ap. t. 24:6

5Moos. 23:3. Älköön ammonilainen ja mooabilainen pääskö Herran seurakuntaan; älkööt heidän jälkeläisensä edes kymmenenessä polvessa koskaan pääskö Herran seurakuntaan,
Hes. 44:7 te kun olette tuoneet muukalaisia, sydämeltään ja ruumiiltaan ympärileikkaamattomia, minun pyhäkköni olemaan siellä ja häpäisemään minun temppeliäni, samalla kuin olette uhranneet minun leipääni ja rasvaa ja verta; ja niin te olette rikkoneet minun liittoni - kaikkien muitten kauhistustenne lisäksi.

Ap. t. 6:13 Ja he toivat esiin vääriä todistajia, jotka sanoivat: "Tämä mies ei lakkaa puhumasta tätä pyhää paikkaa vastaan ja lakia vastaan; Ap. t. 24:6 ja hän on koettanut pyhäkönkin saastuttaa. Sentähden me otimme hänet kiinni.

29. Sillä he olivat ennen nähneet efesolaisen Trofimuksen kaupungilla hänen kanssaan ja luulivat, että Paavali oli tuonut hänet pyhäkköön.

Ap. t. 20:4

Ap. t. 20:4 Ja häntä seurasivat berealainen Soopater, Pyrruksen poika, ja tessalonikalaisista Aristarkus ja Sekundus, derbeläinen Gaius, Timoteus sekä aasialaiset Tykikus ja Trofimus.

30. Ja koko kaupunki tuli liikkeelle, ja väkeä juoksi kokoon; ja he ottivat Paavalin kiinni, raastoivat hänet ulos pyhäköstä, ja heti portit suljettiin.

Ap. t. 26:21

Ap. t. 26:21 Tämän tähden juutalaiset ottivat minut kiinni pyhäkössä ja yrittivät surmata minut.

31. Ja kun he tahtoivat hänet tappaa, sai sotaväenosaston päällikkö sanan, että koko Jerusalemin oli kuohuksissa.

32. Tämä otti heti paikalla mukaansa sotilaita ja sadanpäämiehiä ja riensi alas heidän luoksensa. Kun he näkivät päällikön ja sotilaat, lakkasivat he lyömästä Paavalia.

33. Silloin päällikkö astui esiin, otatti hänet kiinni ja käski sitoa hänet kaksilla kahleilla ja kysyi, kuka hän oli ja mitä hän oli tehnyt.

Ap. t. 20:23

Ap. t. 20:23 Sen vain tiedän, että Pyhä Henki jokaisessa kaupungissa todistaa minulle ja sanoo, että kahleet ja ahdistukset minua odottavat.

34. Mutta kansanjoukosta huusivat toiset sitä, toiset tätä. Ja koska hän melun tähden ei voinut saada varmaa selkoa, käski hän viedä hänet kasarmiin.

35. Ja kun Paavali tuli portaille, täytyi sotamiesten kantaa häntä kansan väkivallan tähden;

36. sillä suuri kansanpaljous seurasi perässä ja huusi: Vie pois hänet!

Ap. t. 22:22

Ap. t. 22:22 Tähän sanaan asti he kuuntelivat häntä; mutta silloin he korottivat äänensä ja sanoivat: "Pois maan päältä tuommoinen! Sillä ei hän saa elää."

37. Ja kun oltiin kuljettamassa Paavalia sisälle kasarmiin, sanoi hän päällikölle: Onko minun lupa sanoa sinulle jotakin? Niin tämä sanoi: Osaatko sinä siis kreikkaa?

38. Etkö sitten olekaan se egyptiläinen, joka hiljakkoin villitsi ne neljätuhatta murhamiestä ja vei heidät erämaahan?

39. Niin Paavali sanoi: Minä olen juutalainen mies, Tarson, tunnetun Kilikian kaupungin, kansalainen; pyydän sinua, salli minun puhua kansalle.

40. Ja kun hän sen salli, niin Paavali, seisoen portailla, viittasi kädellään kansalle; ja kun oli syntynyt syvä hiljaisuus, puhui hän heille hebreankielellä ja sanoi:

22. Luku

1. Miehet, veljet ja isät, kuulkaa, mitä minä nyt teille puolustuksekseni puhun.

2. Kun he kuulivat hänen puhuvan heille hebreankielellä, syntyi vielä suurempi hiljaisuus. Ja hän sanoi:

3. Minä olen juutalainen, syntynyt Kilikian Tarsossa, mutta kasvatettu tässä kaupungissa ja Gamalielin jalkojen juuressa opetettu tarkkaan noudattamaan isien lakia; ja minä kiivailin Jumalan puolesta, niinkuin te kaikki tänä päivänä kiivaillette.

Ap. t. 5:34 Ap. t. 8:3 Ap. t. 26:5 Room. 10:2 2. Kor. 11:22 Gal. 1:13-14 Fil. 3:5-6

Ap. t. 5:34 Mutta neuvostossa nousi eräs fariseus, nimeltä Gamaliel, lainopettaja, jota koko kansa piti arvossa, ja hän käski viedä miehet vähäksi aikaa ulos.

Ap. t. 8:3. Mutta Saulus raateli seurakuntaa, kulki talosta taloon ja raastoi ulos miehiä ja naisia ja panetti heidät vankeuteen.

Ap. t. 26:5 He tuntevat minut jo entuudestaan, jos tahtovat sen todistaa, että minä meidän uskontomme ankarimman lahkon mukaan olen elänyt fariseuksena.

Room. 10:2 Sillä minä todistan heistä, että heillä on kiivaus Jumalan puolesta, mutta ei taidon mukaan;

2Kor. 11:22 He ovat hebrealaisia; minä myös. He ovat israelilaisia; minä myös. He ovat Aabrahamin siementä; minä myös.

Gal. 1:13-14 Olettehan kuulleet minun entisestä vaelluksestani juutalaisuudessa, että minä ylenmäärin vainosin Jumalan seurakuntaa ja sitä hävitin

14. ja että edistyin juutalaisuudessa pitemmälle kuin monet samanikäiset heimossani ja ylen innokkaasti kiivailin isieni perinnäissääntöjen puolesta.

Fil. 3:5-6 joka olen ympärileikattu kahdeksanpäiväisenä ja olen Israelin kansaa, Benjaminin sukukuntaa, hebrealainen hebrealaisista syntynyt, ollut lakiin nähden fariseus,

6. intoon nähden seurakunnan vainooja, lain vanhurskauteen nähden nuhteeton.

4. Ja minä vainosin tätä tietä aina kuolemaan asti, sitoen ja heittäen vankeuteen sekä miehiä että naisia,

1. Kor. 15:9 1. Tim. 1:13

1Kor. 15:9 Sillä minä olen apostoleista halvin enkä ole sen arvoinen, että minua apostoliksi kutsutaan, koska olen vainonnut Jumalan seurakuntaa.

1Tim. 1:13 minut, entisen pilkkaajan ja vainoojan ja väkivallantekijän. Mutta minä sain laupeuden, koska olin tehnyt sitä tietämättömänä, epäuskossa;

5. niinkuin myös ylimmäinen pappi voi minusta todistaa, ja kaikki vanhimmat. Minä sain heiltä myös kirjeitä veljille Damaskoon, ja minä matkustin sinne tuodakseni nekin, jotka siellä olivat, sidottuina Jerusalemiin rangaistaviksi.

6. Niin tapahtui, kun minä matkalla ollessani lähestyin Damaskoa, että keskipäivän aikaan yhtäkkiä taivaasta leimahti suuri valo minun ympärilläni;

1. Kor. 15:8

1Kor. 15:8 Mutta kaikkein viimeiseksi hän näyttäytyi minullekin, joka olen ikäänkuin keskensyntynyt.

7. ja minä kaaduin maahan ja kuulin äänen sanovan minulle: 'Saul, Saul, miksi vainoat minua?'

8. Niin minä vastasin: 'Kuka olet, herra?' Ja hän sanoi minulle: 'Minä olen Jeesus Nasaretilainen, jota sinä vainoat.'

1. Kor. 9:1

1Kor. 9:1. Enkö minä ole vapaa? Enkö minä ole apostoli? Enkö ole nähnyt Jeesusta, meidän Herraamme? Ettekö te ole minun tekoni Herrassa?

9. Ja minun seuralaiseni näkivät kyllä valon, mutta eivät kuulleet sen ääntä, joka minulle puhui.

Dan. 10:7

Dan. 10:7 Ja minä, Daniel, yksin näin sen näyn, mutta miehet, jotka olivat minun kanssani, eivät näkyä nähneet; kuitenkin valtasi heidät suuri pelko, ja he pakenivat ja lymysivät.

10. Ja minä sanoin: 'Herra, mitä minun pitää tekemän?' Herra sanoi minulle: 'Nouse ja mene Damaskoon, niin siellä sinulle sanotaan kaikki, mikä sinulle on tehtäväksi asetettu.'

11. Ja kun minä sen valon kirkkaudesta tulin näkemättömäksi, taluttivat seuralaiseni minua kädestä, ja niin minä tulin Damaskoon.

12. Ja eräs mies, hurskas lain mukaan, nimeltä Ananias, josta kaikki siellä asuvat juutalaiset todistivat hyvää,

13. tuli minun tyköni, astui eteeni ja sanoi minulle: 'Saul, veljeni, saa näkösi jälleen.' Ja sillä hetkellä minä sain näköni ja katsoin häneen.

14. Niin hän sanoi: 'Meidän isiemme Jumala on valinnut sinut tuntemaan hänen tahtonsa ja näkemään Vanhurskaan ja kuulemaan hänen suunsa äänen;

Ap. t. 5:30 Gal. 1:12

Ap. t. 5:30 Meidän isiemme Jumala on herättänyt Jeesuksen, jonka te ripustitte puuhun ja surmasitte.

Gal. 1:12 enkä minä olekaan sitä ihmisiltä saanut, eikä sitä ole minulle opetettu, vaan Jeesus Kristus on sen minulle ilmoittanut.

15. sillä sinä olet oleva hänen todistajansa kaikkien ihmisten edessä, sen todistaja, mitä olet nähnyt ja kuullut.

Ap. t. 4:20 Ap. t. 23:11

Ap. t. 4:20 mutta me emme voi olla puhumatta siitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet."

Ap. t. 23:11 Mutta seuraavana yönä Herra seisoi Paavalin tykönä ja sanoi: "Ole turvallisella mielellä, sillä niinkuin sinä olet todistanut

minusta Jerusalemissa, niin sinun pitää todistaman minusta myös Roomassa."

16. Ja nyt, mitä viivyttelet? Nouse, huuda avuksi hänen nimeänsä ja anna kastaa itsesi ja pestä pois syntisi.'

Ap. t. 2:38 Room. 10:13 1. Piet. 3:21

Ap. t. 2:38 Niin Pietari sanoi heille: "Tehkää parannus ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksisaamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan.

Room. 10:13 Sillä "jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu."

1Piet. 3:21 Tämän vertauskuvan mukaan vesi nyt teidätkin pelastaa, kasteena - joka ei ole lihan saastan poistamista, vaan hyvän omantunnon pyytämistä Jumalalta - Jeesuksen Kristuksen ylösnousemuksen kautta,

17. Kun olin palannut Jerusalemiin, tapahtui minun rukoillessani pyhäkössä, että minä jouduin hurmoksiin

Ap. t. 10:10

Ap. t. 10:10 Ja hänen tuli nälkä, ja hän halusi ruokaa. Mutta sitä valmistettaessa hän joutui hurmoksiin.

18. ja näin hänet. Ja hän sanoi minulle: 'Riennä ja lähde pian pois Jerusalemista, sillä he eivät ota vastaan sinun todistustasi minusta.'

19. Ja minä sanoin: 'Herra, he tietävät itse, että minä panin vankeuteen ja ruoskitin jokaisessa synagoogassa niitä, jotka uskoivat sinuun.'

Ap. t. 8:3

Ap. t. 8:3. Mutta Saulus raateli seurakuntaa, kulki talosta taloon ja raastoi ulos miehiä ja naisia ja panetti heidät vankeuteen.

20. Ja kun Stefanuksen, sinun todistajasi, veri vuodatettiin, olin minäkin läsnä, hyväksyin sen ja vartioin hänen surmaajainsa vaatteita.'

Ap. t. 7:58 Ap. t. 8:1

Ap. t. 7:58 ja ajoivat hänet ulos kaupungista ja kivittivät. Ja todistajat riisuivat vaippansa Saulus nimisen nuorukaisen jalkojen juureen.
Ap. t. 8:1. Myös Saulus hyväksyi Stefanuksen surmaamisen. Ja sinä päivänä nousi suuri vaino Jerusalemin seurakuntaa vastaan; ja kaikki hajaantuivat ympäri Juudean ja Samarian paikkakuntia, paitsi apostolit.

21. Ja hän sanoi minulle: 'Mene, sillä minä lähetän sinut kauas pakanain tykö.'

Ap. t. 13:2,47 Ap. t. 18:6 Room. 11:13 Gal. 1:15-16 Gal. 2:8 Ef. 3:8 1. Tim. 2:7 2. Tim. 1:11

Ap. t. 13:2 Ja heidän toimittaessaan palvelusta Herralle ja paastotessaan Pyhä Henki sanoi: "Erottakaa minulle Barnabas ja Saulus siihen työhön, johon minä olen heidät kutsunut."

Ap. t. 13:47 Sillä näin on Herra meitä käsenyt: 'Minä olen pannut sinut pakanain valkeudeksi, että sinä olisit pelastukseksi maan ääriin asti.'

Ap. t. 18:6 Mutta kun he vastustivat ja herjasivat, pudisti hän vaatteitansa ja sanoi heille: "Tulkoon teidän verenne oman päänne päälle! Viaton olen minä; tästedes minä menen pakanain tykö."

Room. 11:13 Teille, pakanoille, minä sanon: Koska olen pakanain apostoli, pidän minä virkaani kunniaassa,

Gal. 1:15-16 Mutta kun hän, joka äitini kohdusta saakka on minut erottanut ja kutsunut armonsa kautta, näki hyväksi

16. ilmaista minussa Poikansa, että minä julistaisin evankeliumia hänestä pakanain seassa, niin minä heti alunpitäenkään en kysynyt neuvoa lihalta ja vereltä,

Gal. 2:8 sillä hän, joka antoi Pietarille voimaa hänen apostolintoimeensa ympärileikattujen keskuudessa, antoi minullekin siihen voimaa pakanain keskuudessa -

Ef. 3:8 Minulle, kaikista pyhistä halvimmalle, on annettu tämä armo: julistaa pakanoille evankeliumia Kristuksen tutkimattomasta rikkaudesta

1Tim. 2:7 ja sitä varten minä olen saarnaajaksi ja apostoliksi asetettu - minä puhun totta, en valhettele - pakanain opettajaksi uskossa ja totuudessa.

2Tim. 1:11 jonka julistajaksi ja apostoliksi ja opettajaksi minä olen asetettu.

22. Tähän sanaan asti he kuuntelivat häntä; mutta silloin he korottivat äänensä ja sanoivat: Pois maan päältä tuommoinen! Sillä ei hän saa elää.

Ap. t. 21:36

Ap. t. 21:36 sillä suuri kansanpaljous seurasi perässä ja huusi: "Vie pois hänet!"

23. Ja kun he huusivat ja heittelivät vaatteitaan ja viskoivat tomua ilmaan,

24. käski päällikkö viedä hänet kasarmiin, ja saadakse tietää, mistä syystä he niin hänelle huusivat, hän määräsi hänet ruoskimalla tutkittavaksi.

25. Mutta kun he olivat oikaisseet hänet ruoskittavaksi, sanoi Paavali siinä seisovalle sadanpäämiehelle: Onko teidän lupa ruoskia Rooman kansalaista, vieläpä ilman tuomiota?

Ap. t. 16:37 Ap. t. 23:27

Ap. t. 16:37 Mutta Paavali sanoi heille: "He ovat julkisesti, vieläpä ilman tuomiota, ruoskineet meitä, jotka olemme Rooman kansalaisia, ja ovat heittäneet meidät vankeuteen; ja nytkö he salaa ajaisivat meidät tiehemme! Ei niin, vaan tulkoot itse ja viekoot meidät ulos."

Ap. t. 23:27 Tämän miehen ottivat juutalaiset kiinni ja olivat vähällä hänet tappa; silloin minä tulin saapuville sotaväen kanssa ja pelastin hänet, saatuani tietää, että hän on Rooman kansalainen.

26. Kun sadanpäämies sen kuuli, meni hän päällikölle ilmoittamaan ja sanoi: Mitä aiot tehdä? Tämä mies on Rooman kansalainen.

27. Niin päällikkö meni Paavalin luo ja sanoi hänelle: Sano minulle: oletko sinä Rooman kansalainen? Hän vastasi: Olen.

28. Niin päällikkö sanoi: Minä olen paljolla rahalla hankkinut itselleni tämän kansalaisoikeuden. Paavali sanoi: Mutta minulla se on syntymästäni asti.

29. Silloin ne, joiden piti häntä tutkia, lähtivät heti hänen luotaan. Ja myös päällikkö peljästyivät saatuaan tietää, että Paavali oli Rooman kansalainen, kun oli sidottanut hänet.

30. Mutta seuraavana päivänä, koska hän tahtoi saada varman tiedon, mistä juutalaiset häntä syyttivät, päästi hän hänet siteistä ja käski ylipappien ja koko neuvoston kokoontua, vei Paavalin alas ja asetti hänet heidän eteensä.

23. Luku

1. Niin Paavali loi katseensa neuvostoon ja sanoi: Miehet, veljet, minä olen kaikessa hyvällä omallatunnolla vaeltanut Jumalan edessä tähän päivään asti.

Ap. t. 24:16 1. Kor. 4:4 2. Kor. 1:12 2. Tim. 1:3 Hebr. 13:18

Ap. t. 24:16 Sentähden minä myös ahkeroin, että minulla aina olisi loukkaamaton omatunto Jumalan ja ihmisten edessä.

1Kor. 4:4 sillä ei minulla ole mitään tunnollani, mutta en minä silti ole vanhurskautettu, vaan minun tuomitsijani on Herra.

2Kor. 1:12 Sillä meidän kerskauksemme on tämä: meidän omantuntomme todistus siitä, että me maailmassa ja varsinkin teidän luonanne

olemme vaeltaneet Jumalan pyhyudessa ja puhtaudessa, emme lihallisessa viisaudessa, vaan Jumalan armossa.

2Tim. 1:3. Minä kiitän Jumalaa, jota esivanhemmistani asti palvelen puhtaalla omallatunnolla - samoinkuin minä lakkaamatta muistan sinua rukouksissani öin ja päivin,

Hebr. 13:18 Rukoilkaa meidän edestämme; sillä me tiedämme, että meillä on hyvä omatunto, koska tahdomme kaikessa hyvin vaeltaa.

2. Mutta ylimmäinen pappi Ananias käski lähellä seisovia lyömään häntä vasten suuta.

1. Kun. 22:24 Joh. 18:22-23

1Kun. 22:24 Silloin astui esille Sidkia, Kenaanan poika, löi Miikaa poskelle ja sanoi: "Mitä tietä Herran henki on poistunut minusta puhuakseen sinun kanssasi?"

Joh. 18:22-23 Mutta kun Jeesus oli tämän sanonut, antoi eräs palvelija, joka seiso vieressä, hänelle korvapuustin sanoen: "Niinkö sinä vastaat ylimmäiselle papille?"

23. Jeesus vastasi hänelle: "Jos minä pahasti puhuin, niin näytä toteen, että se on pahaa; mutta jos minä puhuin oikein, miksi minua lyöt?"

3. Silloin Paavali sanoi hänelle: Jumala on lyövä sinua, sinä valkeaksi kalkittu seinä; istutko sinä tuomitsemassa minua lain mukaan ja käsket vastoin lakia lyödä minua?

3. Moos. 19:15,35 5. Moos. 25:1-2 Hes. 13:10-15 Matt. 23:27

3Moos. 19:15 Älkää tehkö vääryyttä tuomitessanne; älä ole puolueellinen köyhän hyväksi äläkä pidä ylhäisen puolta, vaan tuomitse lähimmäisesi oikein.

3Moos. 19:35 Älkää tehkö vääryyttä tuomitessanne älkääkä käyttäessänne pituus-, paino- tai astiamittaa.

5Moos. 25:1-2 "Jos syntyy riita miesten välillä ja he astuvat oikeuden eteen ja heidät tuomitaan, syytön syyttömäksi ja syyllinen syylliseksi,

2. ja jos syyllinen tuomitaan raippoihin, niin käsketköön tuomari hänen laskeutua maahan ja annattakoon läsnä ollessaan hänelle hänen rikostaan vastaavan määräluvun raippoja.

Hes. 13:10-15 Koska he, koska he vievät minun kansani harhaan, sanoen: 'rauha!', vaikka ei rauhaa ole, ja katso, koska he, kun kansa rakentaa seinän, valkaisevat sen kalkilla,

11. niin sano noille kalkilla-valkaisijoille, että se kaatuu. Tulee kaatosade, te syöksytte alas, raekivet, ja sinä pusket puhki, myrskynpuuska,

12. ja katso, seinä kaatuu! Eikö silloin teiltä kysytä: 'Missä on valkaisu, jonka olette sivelleet?'

13. Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Minä kiivaudessani annan myrskynpuuskan puhjeta, kaatosade tulee minun vihastani ja raekivet minun kiivaudestani, niin että tulee loppu.

14. Minä hajotan seinän, jonka te olitte kalkilla valkaisseet, ja syöksen sen maahan, niin että sen perustus paljastuu; niin se kaatuu, ja te saatte siinä lopun. Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra.

15. Niin minä panen kiivauteni täytäntöön seinässä ja niissä, jotka sen kalkilla valkaisivat, ja sanon teille: Ei ole enää seinää eikä sen valkaisijoita,

Matt. 23:27 Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te olette valkeiksi kalkittujen hautojen kaltaisia: ulkoa ne kyllä näyttävät kauniilta, mutta ovat sisältä täynnä kuolleitten luita ja kaikkea saastaa!

4. Niin ne, jotka seisoivat lähellä, sanoivat: Herjaatko sinä Jumalan ylimmäistä pappia?

5. Ja Paavali sanoi: En tiennyt, veljet, että hän on ylimmäinen pappi; sillä kirjoitettu on: 'Kansasi ruhtinasta älä kiroa'.

2. Moos. 22:28

2Moos. 22:28 Jumalaa älä herjaa, ja kansasi ruhtinasta älä kiroa.

6. Mutta koska Paavali tiesi osan heistä olevan saddukeuksia ja toisen osan fariseuksia, huusi hän neuvoston edessä: Miehet, veljet, minä olen fariseus, fariseusten jälkeläinen; toivon ja kuolleitten ylösnousemuksen tähden minä olen tuomittavana.

Ap. t. 24:15,21 Ap. t. 26:5-6 Ap. t. 28:20 Fil. 3:5

Ap. t. 24:15 ja pidän sen toivon Jumalaan, että on oleva ylösnousemus, jota nämä itsekkin odottavat, sekä vanhurskasten että vääräin.

Ap. t. 24:21 jollei siksi luettane tätä ainoata lausetta, jonka huusin seisoessani heidän keskellään: 'Kuolleitten ylösnousemuksen tähden minä tänään olen teidän tuomittavananne.'"

Ap. t. 26:5-6 He tuntevat minut jo entuudestaan, jos tahtovat sen todistaa, että minä meidän uskontomme ankarimman lahkoon mukaan olen elänyt fariseuksena.

6. Ja nyt minä seison oikeuden edessä sentähden, että panen toivoni siihen lupaukseen, jonka Jumala on meidän isillemme antanut

Ap. t. 28:20 Tästä syystä minä nyt olen kutsunut teidät, saadakseni nähdä ja puhutella teitä; sillä Israelin toivon tähden minä kannan tätä kahletta."

Fil. 3:5 joka olen ympärileikattu kahdeksanpäiväisenä ja olen Israelin kansaa, Benjaminin sukukuntaa, hebrealainen hebrealaisista syntynyt, ollut lakiin nähden fariseus,

7. Tuskin hän oli tämän sanonut, niin nousi riita fariseusten ja saddukeusten kesken, ja kokous jakautui.

8. Sillä saddukeukset sanovat, ettei ylösnousemusta ole, ei enkeliä eikä henkeä, mutta fariseukset tunnustavat kumpaisetkin.

Matt. 22:23 Mark. 12:18 Luuk. 20:27

Matt. 22:23 Sinä päivänä tuli hänen luoksensa saddukeuksia, jotka sanovat, ettei ylösnousemusta ole, ja he kysyivät häneltä

Mark. 12:18 Ja hänen luoksensa tuli saddukeuksia, jotka sanovat, ettei ylösnousemusta ole; ja he kysyivät häneltä sanoen:

Luuk. 20:27 Niin astui esiin muutamia saddukeuksia, jotka väittävät, ettei ylösnousemusta ole, ja he kysyivät häneltä

9. Ja syntyi suuri huuto, ja muutamat kirjanoppineet fariseusten puolueesta nousivat ja väittelivät kiivaasti ja sanoivat: Emme löydä mitään pahaa tässä miehessä; entäpä jos henki tai enkeli on hänelle puhunut?

Ap. t. 5:39 Ap. t. 25:25 Ap. t. 26:31

Ap. t. 5:39 mutta jos se on Jumalasta, niin te ette voi heitä kukistaa. Varokaa, ettei teitä ehkä havaittaisi sotiviksi itse Jumalaa vastaan."

Ap. t. 25:25 Minä kuitenkin huomasin, ettei hän ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman; mutta kun hän itse vetosi majesteettiin, niin minä päätin lähettää hänet sinne.

Ap. t. 26:31 Ja mennessään he puhuivat keskenänsä sanoen: "Tämä mies ei ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman tai kahleet."

10. Ja kun riita yhä kiihtyi, pelkäsi päällikkö, että he repisivät Paavalin kappaleiksi, ja käski sotaväen tulla alas ja temmata hänet heidän keskeltään ja viedä hänet kasarmiin.

11. Mutta seuraavana yönä Herra seiso i Paavalin tykönä ja sanoi: Ole turvallisella mielellä, sillä niinkuin sinä olet todistanut minusta Jerusalemissa, niin sinun pitää todistaman minusta myös Roomassa.

Ap. t. 18:9 Ap. t. 19:21 Ap. t. 27:23-24 Ap. t. 28:23

Ap. t. 18:9 Ja Herra sanoi yöllä näyssä Paavalille: "Älä pelkää, vaan puhu, äläkä vaikene,

Ap. t. 19:21 Kun kaikki tämä oli tapahtunut, niin Paavali hengessä päätti kulkea Makedonian ja Akaian kautta ja matkustaa Jerusalemiin ja sanoi: "Käytyäni siellä minun pitää nähdä myös Rooma."

Ap. t. 27:23-24 Sillä tänä yönä seiso i minun tykönäni sen Jumalan enkeli, jonka oma minä olen ja jota minä myös palvelen,

24. ja sanoi: "Älä pelkää, Paavali, keisarin eteen sinun pitää menemän; ja katso, Jumala on lahjoittanut sinulle kaikki, jotka sinun kanssasi purjehtivat!"

Ap. t. 28:23 Ja he määräsivät hänelle päivän, ja silloin tuli heitä vielä useampia hänen luoksensa majapaikkaan. Ja näille hän aamuvarhaisesta iltaan saakka selitti ja todisti Jumalan valtakunnasta, lähtien Mooseksen laista ja profeetoista, saadakseen heidät vakuutetuiksi Jeesuksesta.

12. Mutta päivän tultua juutalaiset tekivät salaliiton ja vannoinvat valan, etteivät söisi eivätkä joisi, ennenkuin olivat tappaneet Paavalin.
13. Ja niitä oli viidettäkymmentä miestä, jotka yhtyivät tähän valaan.
14. He menivät ylipappien ja vanhinten luo ja sanoivat: Me olemme kirouksen uhalla vannoneet, ettemme mitään maista, ennenkuin olemme tappaneet Paavalin.
15. Pyytäkää te siis nyt yhdessä neuvoston kanssa päälliköltä, että hän toisi hänet alas teidän luoksenne, ikäänkuin aikoisitte tarkemmin tutkia hänen asiaansa. Mutta me olemme valmiit tappamaan hänet, ennenkuin hän pääsee perille.
16. Mutta Paavalin sisarenpoika, joka oli saanut kuulla väijytyksestä, saapui kasarmille, meni sisälle ja ilmoitti sen Paavalille.
17. Niin Paavali kutsui luoksensa erään sadanpäämiehen ja sanoi: Vie tämä nuorukainen päällikön luo, sillä hänellä on jotakin hänelle ilmoitettavaa.
18. Niin hän otti hänet mukaansa, vei hänet päällikön luo ja sanoi: Vanki Paavali kutsui minut luokseen ja pyysi tuomaan sinun luoksesi tämän nuorukaisen, jolla on jotakin puhuttavaa sinulle.
19. Niin päällikkö tarttui hänen käteensä, vei hänet erikseen ja kysyi: Mitä sinulla on minulle ilmoitettavaa?
20. Hän sanoi: Juutalaiset ovat päättäneet anoa sinulta, että huomenna veisit Paavalin alas neuvostoon, ikäänkuin aikoisit vielä tarkemmin tutkia hänen asiaansa.
21. Mutta älä sinä siihen suostu, sillä viidettäkymmentä miestä heidän joukostaan on häntä väijymässä, ja he ovat vannoneet valan, etteivät syö eivätkä juo, ennenkuin ovat tappaneet hänet. Ja nyt he ovat valmiina ja odottavat sinun suostumustasi.
22. Niin päällikkö päästi nuorukaisen menemään ja sanoi hänelle: Älä virka kenellekään, että olet ilmaissut tämän minulle.
23. Sitten hän kutsui luoksensa kaksi sadanpäämiestä ja sanoi heille: Pitäkää yön kolmannesta hetkestä lähtien kaksisataa sotamiestä valmiina lähtemään Kesareaan ja seitsemänkymmentä ratsumiestä ja kaksisataa keihäsmiestä,
24. ja varatkaa ratsuja pannaksenne Paavalin ratsaille ja viedäksenne hänet vahingoittumatonna maaherra Feeliksin luo.
25. Ja hän kirjoitti kirjeen, joka kuului näin:
26. Klaudius Lysias lausuu tervehdyksen korkea-arvoiselle maaherralle Feeliksille.
27. Tämän miehen ottivat juutalaiset kiinni ja olivat vähällä hänet tappaa; silloin minä tulin saapuville sotaväen kanssa ja pelastin hänet, saatuani tietää, että hän on Rooman kansalainen.

Ap. t. 21:27,33 Ap. t. 22:25-26 Ap. t. 24:7

Ap. t. 21:27 Mutta kun ne seitsemän päivää olivat päättymässä, näkivät Aasiasta tulleet juutalaiset hänet pyhäkössä, kiihoittivat kaiken kansan ja kävivät häneen käsiksi

Ap. t. 21:33. Silloin päällikkö astui esiin, otatti hänet kiinni ja käski sitoa hänet kaksilla kahleilla ja kysyi, kuka hän oli ja mitä hän oli tehnyt.

Ap. t. 22:25-26 Mutta kun he olivat oikaisseet hänet ruoskittavaksi, sanoi Paavali siinä seisovalle sadanpäämiehelle: "Onko teidän lupa ruoskia Rooman kansalaista, vieläpä ilman tuomiota?"

26. Kun sadanpäämies sen kuuli, meni hän päällikölle ilmoittamaan ja sanoi: "Mitä aiot tehdä? Tämä mies on Rooman kansalainen." Ap. t. 24:7 Hänet kiinni. Voit itse häntä tutkimalla saada tietää kaiken, mistä me häntä syytämme." Ja myös juutalaiset yhtyivät syyttämään häntä ja väittivät asian niin olevan. Paavali vastasi, kun

28. Ja koska tahdoin tietää, mistä asiasta he häntä syyttivät, vein hänet heidän neuvostoonsa

Ap. t. 22:30

Ap. t. 22:30 Mutta seuraavana päivänä, koska hän tahtoi saada varman tiedon, mistä juutalaiset häntä syyttivät, päästi hän hänet siteistä ja käski ylipappien ja koko neuvoston kokoontua, vei Paavalin alas ja asetti hänet heidän eteensä.

9. ja havaitsin, että häntä syytettiin heidän lakiaan koskevista riitakysymyksistä, mutta ettei ollut kannetta mistään, mikä ansaitsisi kuoleman tai kahleet.

Ap. t. 6:9 Ap. t. 18:14-15 Ap. t. 25:25 Ap. t. 26:31

Ap. t. 6:9 Niin nousi muutamia niin kutsutusta libertiinien ja kyreneläisten ja aleksandrialaista synagoogasta sekä niiden joukosta, jotka olivat Kilikiasta ja Aasiasta, väittelemään Stefanuksen kanssa,

Ap. t. 18:14-15 Ja kun Paavali aikoi avata suunsa, sanoi Gallion juutalaisille: "Jos olisi tehty rikos tai häijy ilkityö, olisi kohtuullista, että minä kärsivällisesti kuuntelisin teitä, juutalaiset.

15. Mutta jos teillä on riitakysymyksiä opista ja nimistä ja teidän laistanne, olkoot ne teidän huolenanne; niiden tuomari minä en tahdo olla."

Ap. t. 25:25 Minä kuitenkin huomasin, ettei hän ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman; mutta kun hän itse vetosi majesteettiin, niin minä päätin lähettää hänet sinne.

Ap. t. 26:31 Ja mennessään he puhuivat keskenänsä sanoen: "Tämä mies ei ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman tai kahleet."

30. Mutta kun minulle on annettu ilmi, että miestä vastaan on tekeillä salahanke, lähetän hänet nyt heti sinun luoksesi; olen myös kehoittanut hänen syyttäjiään sanomaan sanottavansa häntä vastaan sinun edessäsi.

31. Niin sotamiehet, saamansa käskyn mukaan, ottivat Paavalin ja veivät hänet yötä myöten Antipatrikseen.

32. Seuraavana päivänä he antoivat ratsumiesten jatkaa hänen kanssaan matkaa, mutta itse he palasivat kasarmiin.

33. Kun ratsumiehet tulivat Kesareaan, antoivat he kirjeen maaherralle ja veivät myös Paavalin hänen eteensä.

34. Luettuaan kirjeen hän kysyi, mistä maakunnasta Paavali oli; ja saatuaan tietää, että hän oli Kilikiasta,

Ap. t. 21:39 Ap. t. 22:3

Ap. t. 21:39 Niin Paavali sanoi: "Minä olen juutalainen mies, Tarson, tunnetun Kilikian kaupungin, kansalainen; pyydän sinua, salli minun puhua kansalle."

Ap. t. 22:3. "Minä olen juutalainen, syntynyt Kilikian Tarsossa, mutta kasvatettu tässä kaupungissa ja Gamalielin jalkojen juuressa opetettu tarkkaan noudattamaan isien lakia; ja minä kiivailin Jumalan puolesta, niinkuin te kaikki tänä päivänä kiivaillette.

35. hän sanoi: Minä kuulustelen sinua, kun syyttäjäsikin saapuvat. Ja hän käski vartioida häntä Herodeksen linnassa.

24. Luku

1. Viiden päivän kuluttua ylimmäinen pappi Ananias meni sinne alas muutamien vanhinten ja erään asianajajan, Tertulluksen, kanssa, ja he ilmoittivat maaherralle syyttävänsä Paavalia.

2. Ja kun Paavali oli kutsuttu esille, rupesi Tertullus syyttämään ja sanoi:

3. Runsasta rauhaa me olemme sinun kauttasi, korkea-arvoinen Feeliks, saaneet nauttia, ja sinun huolenpidostasi on parannuksia aikaansaatu tämän kansan hyväksi, sen me kaikin puolin ja kaikkialla ja kaikella kiitollisuudella tunnustamme.

4. Mutta etten aivan kauan sinua viivyttäisi, pyydän sinua hetkisen meitä suosiollisesti kuulemaan.

5. Me olemme havainneet, että tämä mies on ruttotauti ja metelinnostaja kaikkien koko maailman juutalaisten keskuudessa ja nasaretilaisten lahkoon päämies,

Ap. t. 17:6 Ap. t. 21:28 Ap. t. 28:22

Ap. t. 17:6 Mutta kun he eivät heitä löytäneet, raastoivat he Jaasonin ja muutamia veljiä kaupungin hallitusmiesten eteen ja huusivat: "Nuo koko maailman villitsijät ovat tännekin tulleet,

Ap. t. 21:28 ja huusivat: "Israelin miehet, auttakaa! Tämä on se mies, joka kaikkialla opettaa kaikkia ihmisiä meidän kansaamme ja lakiamme ja tätä paikkaa vastaan, onpa vielä tuonut kreikkalaisia pyhäkköönkin ja saastuttanut tämän pyhän paikan."

Ap. t. 28:22 Katsomme kuitenkin syytä olevan kuulla sinulta, mitä sinun mielessäsi on; sillä tästä lahkosta on meillä tiedossamme, että sitä vastaan kaikkialla kiistetään."

6. ja hän on koettanut pyhäkönkin saastuttaa. Sentähden me otimme hänet kiinni.

8. Voit itse häntä tutkimalla saada tietää kaiken, mistä me häntä syytämme.

Ap. t. 23:30

Ap. t. 23:30 Mutta kun minulle on annettu ilmi, että miestä vastaan on tekeillä salahanke, lähetän hänet nyt heti sinun luoksesi; olen myös kehoittanut hänen syyttäjiään sanomaan sanottavansa häntä vastaan sinun edessäsi."

9. Ja myös juutalaiset yhtyivät syyttämään häntä ja väittivät asian niin olevan.

10. Paavali vastasi, kun maaherra oli viitannut, että hän sai puhua: Koska tiedän sinun monta vuotta olleen tämän kansan tuomarina, puhun luottamuksella asiani puolesta.

11. Niinkuin voit saada tietää, ei ole kuin kaksitoista päivää siitä, kun menin Jerusalemiin rukoilemaan.

Ap. t. 21:17

Ap. t. 21:17 Ja saavuttuamme Jerusalemiin veljet ottivat meidät iloiten vastaan.

12. Eivät he ole tavanneet minua kenenkään kanssa väittelemästä eikä väentungoksia aikaansaamasta, ei pyhäkössä, ei synagoogissa eikä kaupungilla,

Ap. t. 25:8 Ap. t. 28:17

Ap. t. 25:8 sillä Paavali torjui syytökset ja sanoi: "Minä en ole mitään rikkonut juutalaisten lakia enkä pyhäkköä enkä keisaria vastaan."

Ap. t. 28:17 Kolmen päivän kuluttua Paavali kutsui kokoon juutalaisten ensimmäiset. Ja kun he olivat kokoontuneet, sanoi hän heille: "Miehet, veljet! Vaikka en ole mitään tehnyt kansaamme tai isiemme tapoja vastaan, annettiin minut kuitenkin Jerusalemista vankina roomalaisten käsiin.

13. eivätkä myöskään voi näyttää sinulle toteen sitä, mistä he nyt minua syyttävät.

14. Mutta sen minä sinulle tunnustan, että minä sitä tietä vaeltaen, jota he lahkoksi sanovat, niin palvelen isieni Jumalaa, että minä uskon kaiken, mitä on kirjoitettuna laissa ja profeetoissa,

Ap. t. 26:22

Ap. t. 26:22 Mutta Jumalan avulla, jota olen saanut tähän päivään asti, minä seison ja todistan sekä pienille että suurille, enkä puhu mitään muuta, kuin minkä profeetat ja Mooses ovat sanoneet tulevan tapahtumaan,

15. ja pidän sen toivon Jumalaan, että on oleva ylösnousemus, jota nämä itsekin odottavat, sekä vanhurskasten että vääräin.

Dan. 12:2 Matt. 25:46 Joh. 5:28-29 Ap. t. 23:6 Ap. t. 26:6-7

Dan. 12:2 Ja monet maan tomussa makaavista heräjävät, toiset iankaikkiseen elämään, toiset häpeään ja iankaikkiseen kauhistukseen.
Matt. 25:46 Ja nämä menevät pois iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään."

Joh. 5:28-29 Älkää ihmetelkö tätä, sillä hetki tulee, jolloin kaikki, jotka haudoissa ovat, kuulevat hänen äänensä

29. ja tulevat esiin, ne, jotka ovat hyvää tehneet, elämän ylösnousemukseen, mutta ne, jotka ovat pahaa tehneet, tuomion ylösnousemukseen.

Ap. t. 23:6 Mutta koska Paavali tiesi osan heistä olevan saddukeuksia ja toisen osan fariseuksia, huusi hän neuvoston edessä: "Miehet, veljet, minä olen fariseus, fariseusten jälkeläinen; toivon ja kuolleitten ylösnousemuksen tähden minä olen tuomittavana."

Ap. t. 26:6-7 Ja nyt minä seison oikeuden edessä sentähden, että panen toivoni siihen lupaukseen, jonka Jumala on meidän isillemme antanut

7. ja jonka meidän kaksitoista sukukuntaamme, yötä ja päivää herkeämättä palvellen Jumalaa, toivovat heille toteutuvan; tämän toivon tähden, kuningas, juutalaiset minua syyttävät.

16. Sentähden minä myös ahkeroin, että minulla aina olisi loukkaamaton omatunto Jumalan ja ihmisten edessä.

Ap. t. 23:1 1. Piet. 3:16

Ap. t. 23:1. Niin Paavali loi katseensa neuvostoon ja sanoi: "Miehet, veljet, minä olen kaikessa hyvällä omallatunnolla vaeltanut Jumalan edessä tähän päivään asti."

1. Piet. 3:16 pitäen hyvän omantunnon, että ne, jotka parjaavat teidän hyvää vaellustanne Kristuksessa, joutuisivat häpeään siinä, mistä he teitä panettelevat.

17. Niin minä nyt useampien vuosien kuluttua tulin tuomaan almuja kansalleni ja toimittamaan uhreja.

Ap. t. 11:29 Room. 15:25-26 2. Kor. 8:4 Gal. 2:10

Ap. t. 11:29 Niin opetuslapset päättivät kukin varojensa mukaan lähettää avustusta Juudeassa asuville veljille.

Room. 15:25-26 Mutta nyt minä matkustan Jerusalemiin viemään pyhille avustusta.

26. Sillä Makedonia ja Akaia ovat halunneet kerätä yhteisen lahjan niille Jerusalemin pyhille, jotka ovat köyhyydessä.

2. Kor. 8:4 paljolla pyytämällä anoen meiltä sitä suosiota, että pääsisivät osallisiksi pyhien avustamiseen;

Gal. 2:10 Meidän oli vain muistaminen köyhiä, ja juuri sitä minä olenkin ahkeroinut tehdä.

18. Näitä toimittaessani muutamat Aasiasta tulleet juutalaiset tapasivat minut puhdistautuneena pyhäkössä, eikä ollut mitään väentungosta tai meteliä;

Ap. t. 21:26-27

Ap. t. 21:26-27 Silloin Paavali otti ne miehet luokseen, ja kun hän seuraavana päivänä oli puhdistanut itsensä heidän kanssaan, meni hän pyhäkköön ja ilmoitti, milloin heidän puhdistumispäivänsä tulisivat päättymään, jota ennen heidän kunkin edestä oli tuotava uhri.

27. Mutta kun ne seitsemän päivää olivat päättymässä, näkivät Aasiasta tulleet juutalaiset hänet pyhäkössä, kiihoittivat kaiken kansan ja kävivät häneen käsiksi

19. heidän tulisi nyt olla saapuvilla sinun edessäsi ja syyttää, jos heillä olisi jotakin minua vastaan.

20. Tai sanokoot nämä läsnäolevat, mitä rikollista he minussa huomasivat, kun minä seisoin neuvoston edessä;

21. jollei siksi luettane tätä ainoata lausetta, jonka huusin seisoessani heidän keskellään: 'Kuolleitten ylösnousemuksen tähden minä tänään olen teidän tuomittavananne.'

Ap. t. 23:6

Ap. t. 23:6 Mutta koska Paavali tiesi osan heistä olevan saddukeuksia ja toisen osan fariseuksia, huusi hän neuvoston edessä: "Miehet, veljet, minä olen fariseus, fariseusten jälkeläinen; toivon ja kuolleitten ylösnousemuksen tähden minä olen tuomittavana."

22. Mutta Feeliks, jolla oli hyvin tarkka tieto tästä tiestä, lykkäsi heidän asiansa toistaiseksi, sanoen: Kun päällikkö Lysias tulee tänne, tutkin minä teidän asianne.

23. Ja hän käski sadanpäämiehen pitää Paavalia vartioituna, mutta lievässä vankeudessa, estämättä ketään hänen omaisistaan tekemästä hänelle palvelusta.

Ap. t. 27:2-3 Ap. t. 28:16

Ap. t. 27:2-3 Ja me astuimme adramyttiläiseen laivaan, jonka oli määrä purjehtia Aasian rannikkopaikkoihin, ja lähdimme merelle, ja seurassamme oli Aristarkus, makedonialainen Tessalonikasta.

3. Seuraavana päivänä laskimme Siidoniin. Ja Julius kohteli Paavalia ystävällisesti ja salli hänen mennä ystäviensä luo hoitoa saamaan.

Ap. t. 28:16 Ja kun tulimme Roomaan, sallittiin Paavalin asua erikseen häntä vartioivan sotamiehen kanssa.

24. Muutamien päivien kuluttua Feeliks tuli vaimonsa Drusillan kanssa, joka oli juutalainen, haetti Paavalin ja kuunteli hänen puhettaan uskosta Kristukseen Jeesukseen.

25. Mutta kun Paavali puhui vanhurskaudesta ja itsensähillitsemisestä ja tulevasta tuomiosta, peljästyivät Feeliks ja sanoivat: Mene tällä haava pois, mutta kun minulle sopii, kutsutan sinut taas.

26. Sen ohessa hän myös toivoi saavansa Paavalilta rahaa, jonka tähden hän useita kertoja haetti hänet luokseen ja puheli hänen kanssansa.

27. Mutta kahden vuoden kuluttua Porkius Festus tuli Feeliksin sijaan; ja kun Feeliks tavoitteli juutalaisten suosiota, jätti hän Paavalin kahleisiin.

Ap. t. 25:9,14

Ap. t. 25:9 Niin Festus, joka tavoitteli juutalaisten suosiota, vastasi Paavalille ja sanoi: "Tahdotko lähteä Jerusalemiin ja siellä vastata näihin syytöksiin minun edessäni?"

Ap. t. 25:14 Ja kun he viipyivät siellä useampia päiviä, kertoi Festus Paavalin asian kuninkaalle ja sanoi: "Täällä on eräs mies, jonka Feeliks on jättänyt vankeuteen;

25. Luku

1. Kun nyt Festus oli astunut maaherranvirkaan, meni hän kolmen päivän kuluttua Kesareasta ylös Jerusalemiin.

2. Niin ylipapit ja juutalaisten ensimmäiset miehet ilmoittivat hänelle syyttävänsä Paavalia ja pyysivät häneltä

3. ja anoivat sitä suosionosoitusta itsellensä, Paavalia vastaan, että hän haettaisi hänet Jerusalemiin; sillä he valmistivat väijytystä tappaakseen hänet tiellä.

Ap. t. 23:15

Ap. t. 23:15 Pyytäkää te siis nyt yhdessä neuvoston kanssa päälliköltä, että hän toisi hänet alas teidän luokseenne, ikäänkuin aikoisitte tarkemmin tutkia hänen asiaansa. Mutta me olemme valmiit tappamaan hänet, ennenkuin hän pääsee perille."

4. Mutta Festus vastasi, että Paavalia pidettiin vartioituna Kesareassa ja että hän itse aikoi piakkoin lähteä sinne.

5. Ja hän lisäsi: Tulkoot siis teidän johtomiehenne minun mukani sinne alas, ja jos siinä miehessä on jotakin väärää, syyttäkööt häntä.

6. Ja viivytyään heidän luonansa ainoastaan kahdeksan tai kymmenen päivää hän meni alas Kesareaan. Seuraavana päivänä hän istui tuomarinistuimelle ja käski tuoda Paavalin eteensä.

7. Ja kun hän oli saapunut, asettuivat ne juutalaiset, jotka olivat tulleet Jerusalemissa, hänen ympärilleen ja tekivät useita ja raskaita syytöksiä, joita he eivät kuitenkaan kyenneet näyttämään toteen;

8. sillä Paavali torjui syytökset ja sanoi: Minä en ole mitään rikkonut juutalaisten lakia enkä pyhäkköä enkä keisaria vastaan.

Ap. t. 24:12

Ap. t. 24:12 Eivät he ole tavanneet minua kenenkään kanssa väittelemästä eikä väentungoksia aikaansaamasta, ei pyhäkössä, ei synagoogissa eikä kaupungilla,

9. Niin Festus, joka tavoitteli juutalaisten suosiota, vastasi Paavalille ja sanoi: Tahdotko lähteä Jerusalemiin ja siellä vastata näihin syytöksiin minun edessäni?

Ap. t. 24:27

Ap. t. 24:27 Mutta kahden vuoden kuluttua Porcius Festus tuli Feeliksin sijaan; ja kun Feelik tavoitteli juutalaisten suosiota, jätti hän Paavalin kahleisiin.

10. Mutta Paavali sanoi: Minä seison keisarin tuomioistuimen edessä, ja sen edessä minut tuomittakoon. Juutalaisia vastaan en ole mitään rikkonut, niinkuin sinäkin aivan hyvin tiedät.

11. Vaan jos muuten olen rikkonut ja tehnyt jotakin, mikä ansaitsee kuoleman, en pyri pääsemään kuolemasta; mutta jos se, mistä nämä minua syyttävät, on perätöntä, niin ei kukaan voi luovuttaa minua heille. Minä vetoan keisariin.

Ap. t. 28:19

Ap. t. 28:19 Mutta kun juutalaiset sitä vastustivat, oli minun pakko vedota keisariin; ei kuitenkaan niin, että minulla olisi mitään kannetta kansaani vastaan.

12. Silloin Festus, neuvoteltuaan neuvoskuntansa kanssa, vastasi: Keisariin sinä olet vedonnut, niinpä mene keisarin eteen.

13. Muutamien päivien kuluttua kuningas Agrippa ja Bernike saapuivat Kesareaan tervehtimään Festusta.

14. Ja kun he viipyivät siellä useampia päiviä, kertoi Festus Paavalin asian kuninkaalle ja sanoi: Täällä on eräs mies, jonka Feelik on jättänyt vankeuteen;

Ap. t. 24:27

Ap. t. 24:27 Mutta kahden vuoden kuluttua Porcius Festus tuli Feeliksin sijaan; ja kun Feeliks tavoitteli juutalaisten suosiota, jätti hän Paavalin kahleisiin.

15. käydessäni Jerusalemissa juutalaisten ylipapit ja vanhimmat ilmoittivat syyttävänsä häntä ja pyysivät, että hänet tuomittaisiin.

16. Mutta minä vastasin heille: 'Ei ole roomalaisten tapa antaa ketään alttiiksi, ennenkuin syytetty on asetettu vastakkain syyttäjänsä kanssa ja on saanut puolustautua syytöstä vastaan.'

17. Kun he olivat kokoontuneet tänne, niin minä viivyttelämättä seuraavana päivänä istuin tuomarinistuimelle ja käskin tuoda miehen eteeni.

18. Mutta kun hänen syyttäjänsä seisoivat hänen ympärillään, eivät he syyttäneet häntä mistään sellaisesta rikoksesta, kuin minä olin odottanut,

19. vaan heillä oli häntä vastaan riitaa joistakin heidän uskonasioistaan ja jostakin Jeesuksesta, joka oli kuollut, mutta jonka Paavali väitti elävän.

20. Ja kun olin epätietoinen, miten tällainen asia oli tutkittava, kysyin, tahtoiko hän mennä Jerusalemiin ja siellä vastata näihin syytöksiin.

21. Mutta kun Paavali vetosi ja vaati, että hänet oli säilytettävä majesteetin tutkittavaksi, käskin minä vartioida häntä, kunnes lähetän hänet keisarin eteen.

22. Niin Agrippa sanoi Festukselle: Minäkin tahtoisin kuulla sitä miestä. Tämä sanoi: Huomenna saat kuulla häntä.

23. Seuraavana päivänä Agrippa ja Bernike tulivat suurella komeudella ja menivät oikeussaliin päällikköjen ja kaupungin ylhäisten miesten kanssa; ja Paavali tuotiin Festuksen käskystä sinne.

Matt. 10:18

Matt. 10:18 ja teidät viedään maaherrain ja kuningasten eteen minun tähteni, todistukseksi heille ja pakanoille.

24. Ja Festus sanoi: Kuningas Agrippa ja kaikki muut, jotka meidän kanssamme olette läsnä, tässä näette sen miehen, jonka tähden koko juutalaisten joukko sekä Jerusalemissa että täällä on ahdistanut minua huutaen, ettei hänen pidä enää saaman elää.

Ap. t. 22:22

Ap. t. 22:22 Tähän sanaan asti he kuuntelivat häntä; mutta silloin he korottivat äänensä ja sanoivat: "Pois maan päältä tuommoinen! Sillä ei hän saa elää."

25. Minä kuitenkin huomasin, ettei hän ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman; mutta kun hän itse vetosi majesteettiin, niin minä päätin lähettää hänet sinne.

Ap. t. 23:9,29 Ap. t. 26:31

Ap. t. 23:9 Ja syntyi suuri huuto, ja muutamat kirjanoppineet fariseusten puolueesta nousivat ja väittelivät kiivaasti ja sanoivat: "Emme löydä mitään pahaa tässä miehessä; entäpä jos henki tai enkeli on hänelle puhunut?"

Ap. t. 23:29 ja havaitsin, että häntä syytettiin heidän lakiaan koskevista riitakysymyksistä, mutta ettei ollut kannetta mistään, mikä ansaitsisi kuoleman tai kahleet.

Ap. t. 26:31 Ja mennessään he puhuivat keskenänsä sanoen: "Tämä mies ei ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman tai kahleet."

26. Mitään varmaa minulla ei kuitenkaan ole, mitä hänestä herralleni kirjoittaisin. Sen vuoksi tuotin hänet teidän eteenne ja varsinkin sinun eteesi, kuningas Agrippa, että minulla tutkinnon tapahduttua olisi, mitä kirjoittaa.

27. Sillä mielettömältä näyttää minusta lähettää vanki, antamatta samalla tietää häntä vastaan tehtyjä syytöksiä.

26. Luku

- 1. Niin Agrippa sanoi Paavalille: Sinun on lupa puhua puolestasi. Silloin Paavali ojensi kätensä ja lausui puolustuksekseni:**
- 2. Pidän itseäni onnellisena, kuningas Agrippa, kun sinun edessäni tänä päivänä saan puolustautua kaikesta siitä, mistä juutalaiset minua syyttävät,**
- 3. olletikin, koska sinä tarkkaan tunnet kaikki juutalaisten tavat ja riitakysymykset. Sentähden pyydän sinua kärsivällisesti minua kuulemaan.**
- 4. Kaikki juutalaiset tuntevat minun elämäni nuoruudestani asti, koska alusta alkaen olen elänyt kansani keskuudessa ja Jerusalemissa.**
- 5. He tuntevat minut jo entuudestaan, jos tahtovat sen todistaa, että minä meidän uskontomme ankarimman lahkon mukaan olen elänyt fariseuksena.**

Ap. t. 23:6 Ap. t. 24:2,15 Fil. 3:5-6

Ap. t. 23:6 Mutta koska Paavali tiesi osan heistä olevan saddukeuksia ja toisen osan fariseuksia, huusi hän neuvoston edessä: "Miehet, veljet, minä olen fariseus, fariseusten jälkeläinen; toivon ja kuolleitten ylösnousemuksen tähden minä olen tuomittavana."

Ap. t. 24:2 Ja kun Paavali oli kutsuttu esille, rupesi Tertullus syyttämään ja sanoi:

Ap. t. 24:15 ja pidän sen toivon Jumalaan, että on oleva ylösnousemus, jota nämä itsekkin odottavat, sekä vanhurskasten että vääräin.

Fil. 3:5-6 joka olen ympärileikattu kahdeksanpäiväisenä ja olen Israelin kansaa, Benjaminin sukukuntaa, hebrealainen hebrealaisista syntynyt, ollut lakiin nähden fariseus,

6. intoon nähden seurakunnan vainooja, lain vanhurskauteen nähden nuhteeton.

6. Ja nyt minä seison oikeuden edessä sentähden, että panen toivoni siihen lupaukseen, jonka Jumala on meidän isillemme antanut

1. Moos. 3:15 1. Moos. 22:18 5. Moos. 18:15 2. Sam. 7:12 Jes. 4:2 Jes. 7:14 Jes. 9:5 Jer. 23:5 Jer. 33:15 Hes. 34:23 Ap. t. 13:32 Ap. t. 23:6 Ap. t. 24:15

1. Moos. 3:15 Ja minä panen vainon sinun ja vaimon välille ja sinun siemenesi ja hänen siemenensä välille; se on polkeva rikki sinun pääsi, ja sinä olet pistävä sitä kantapäähän."

1. Moos. 22:18 Ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä, sentähden että olit minun äänelleni kuuliainen."

5. Moos. 18:15 Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, Herra, sinun Jumalasi, herättää sinulle profeetan, minun kaltaiseni; häntä kuulkaa.

2. Sam. 7:12 Kun sinun päiväsi ovat päättyneet ja sinä lepäät isiesi tykönä, korotan minä sinun seuraajaksesi jälkeläisesi, joka lähtee sinun ruumiistasi; ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa.

Jes. 4:2 Sinä päivänä on Herran vesa oleva Israelin pelastuneille kaunistus ja kunnia ja maan hedelmä heille korkeus ja loisto.

Jes. 7:14 Sentähden Herra itse antaa teille merkin: Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan ja antaa hänelle nimen Immanuel.

Jes. 9:5 Sillä lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu, jonka hartioilla on herraus, ja hänen nimensä on: Ihmeellinen neuvonantaja, Väkevä Jumala, Iankaikkinen isä, Rauhanruhtinas.

Jer. 23:5 Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä herätän Daavidille vanhurskaan vesan; hän on hallitseva kuninkaana ja menestyvä, ja hän on tekevä oikeuden ja vanhurskauden maassa.

Jer. 33:15 Niinä päivinä ja siihen aikaan minä kasvatan Daavidille vanhurskauden vesan, ja hän on tekevä oikeuden ja vanhurskauden maassa.

Hes. 34:23 Ja minä herätän heille yhden paimenen heitä kaitsemaan, palvelijani Daavidin; hän on kaitseva heitä ja oleva heidän paimenensa.

Ap. t. 13:32 Ja me julistamme teille sen hyvän sanoman, että Jumala on isille annetun lupauksen täyttänyt meidän lapsillemme, herättäen Jeesuksen,

Ap. t. 23:6 Mutta koska Paavali tiesi osan heistä olevan saddukeuksia ja toisen osan fariseuksia, huusi hän neuvoston edessä: "Miehet, veljet, minä olen fariseus, fariseusten jälkeläinen; toivon ja kuolleitten ylösnousemuksen tähden minä olen tuomittavana."

Ap. t. 24:15 ja pidän sen toivon Jumalaan, että on oleva ylösnousemus, jota nämä itsekin odottavat, sekä vanhurskasten että vääräin.

7. ja jonka meidän kaksitoista sukukuntaamme, yötä ja päivää herkeämättä palvelen Jumalaa, toivovat heille toteutuvan; tämän toivon tähden, kuningas, juutalaiset minua syyttävät.

8. Miksi on teistä uskomatonta, että Jumala herättää kuolleet?

9. Luulin minäkin, että minun tuli paljon taistella Jeesuksen, Nasaretilaisen, nimeä vastaan,

Ap. t. 8:3 1. Kor. 15:9 Gal. 1:13 1. Tim. 1:13

Ap. t. 8:3. Mutta Saulus raateli seurakuntaa, kulki talosta taloon ja raastoi ulos miehiä ja naisia ja panetti heidät vankeuteen.

1. Kor. 15:9 Sillä minä olen apostoleista halvin enkä ole sen arvoinen, että minua apostoliksi kutsutaan, koska olen vainonnut Jumalan seurakuntaa.

Gal. 1:13 Olettehan kuulleet minun entisestä vaelluksestani juutalaisuudessa, että minä ylenmäärin vainosin Jumalan seurakuntaa ja sitä hävitin

1. Tim. 1:13 minut, entisen pilkkaajan ja vainoojan ja väkivallantekijän. Mutta minä sain laupeuden, koska olin tehnyt sitä tietämättömänä, epäuskossa;

10. ja niin minä teinkin Jerusalemissa. Paljon pyhiä minä suljin vankiloihin, saatuani ylipapeilta siihen valtuuden, ja kun heitä tapettiin, annoin minä ääneni sen puolesta.

11. Ja kaikkialla synagoogissa minä usein koetin rankaisemalla pakottaa heitä herjaamaan Jeesusta, ja menin niin pitkälle vimmassani heitä vastaan, että vainosin heitä aina ulkomaan kaupunkeihin saakka.

12. Kun näissä asioissa matkustin Damaskoon ylipappien valtuudella ja suostumuksella,

13. näin minä, oi kuningas, tiellä keskellä päivää taivaasta valon, auringon paistetta kirikkaamman, leimahtavan minun ja matkatoverieni ympärillä,

14. ja me kaaduin kaikki maahan, ja minä kuulin äänen sanovan minulle hebreankielellä: 'Saul, Saul, miksi vainoat minua? Työläs on sinun potkia tutkainta vastaan.'

15. Niin minä sanoin: 'Kuka olet, herra?' Ja Herra sanoi: 'Minä olen Jeesus, jota sinä vainoat.'

16. Mutta nouse ja seiso jaloillasi; sillä sitä varten minä olen sinulle ilmestynyt, että asettaisin sinut palvelijakseni ja sen todistajaksi, mitä varten sinä olet minut nähnyt, niin myös sen, mitä varten minä sinulle vastedes ilmestyn.

Jer. 1:7

Jer. 1:7 Niin Herra sanoi minulle: "Älä sano: 'Minä olen nuori', vaan mene, kunne ikinä minä sinut lähetän, ja puhu kaikki, mitä minä käsken sinun puhua.

17. Ja minä pelastan sinut sekä oman kansasi että pakanain käsistä, joitten tykö minä sinut lähetän

18. avaamaan heidän silmänsä, että he kääntyisivät pimeydestä valkeuteen ja saatanan vallasta Jumalan tykö ja saisivat

uskomalla minuun synnit anteeksi ja perintöosan pyhitettyjen joukossa.'

Jes. 35:5 Jes. 42:7,16 Jes. 60:1 Jes. 61:1 Ap. t. 20:32 Ef. 1:18 Ef. 2:2 Kol. 1:12-13 1. Piet. 2:9

Jes. 35:5 Silloin avautuvat sokeain silmät ja kuurojen korvat aukenevat.

Jes. 42:7 avaamaan sokeat silmät, päästämään sidotut vankeudesta, pimeydessä istuvat vankihuoneesta.

Jes. 42:16 Minä johdatan sokeat tietä, jota he eivät tunne; polkuja, joita he eivät tunne, minä kuljetan heidät. Minä muutan pimeyden heidän edellään valkeudeksi ja koleikot tasangoksi. Nämä minä teen enkä niitä tekemättä jätä.

Jes. 60:1. Nouse, ole kirkas, sillä sinun valkeutesi tulee, ja Herran kunnia koittaa sinun ylitsesi.

Jes. 61:1. Herran, Herran Henki on minun päälläni, sillä hän on voidellut minut julistamaan ilosanomaa nöyrille, lähettänyt minut sitomaan särjettyjä sydämiä, julistamaan vangituille vapautusta ja kahlituille kirvoitusta,

Ap. t. 20:32 Ja nyt minä uskon teidät Jumalan ja hänen armonsa sanan haltuun, hänen, joka on voimallinen rakentamaan teitä ja antamaan teille perintöosan kaikkien pyhitettyjen joukossa.

Ef. 1:18 ja valaisisi teidän sydämenne silmät, että tietäisitte, mikä on se toivo, johon hän on teidät kutsunut, kuinka suuri hänen perintönsä kirkkaus hänen pyhissään

Ef. 2:2 joissa te ennen vaelsitte tämän maailman menon mukaan, ilmavallan hallitsijan, sen hengen hallitsijan, mukaan, joka nyt tekee työtään tottelemattomuuden lapsissa,

Kol. 1:12-13. kiittäen Isää, joka on tehnyt teidät soveliaiksi olemaan osalliset siitä perinnöstä, mikä pyhillä on valkeudessa, 13. häntä, joka on pelastanut meidät pimeyden vallasta ja siirtänyt meidät rakkaan Poikansa valtakuntaan.

1. Piet. 2:9 Mutta te olette "valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo, omaisuuskansa, julistaaksenne sen jaloja tekoja", joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa;

19. Sentähden, kuningas Agrippa, minä en voinut olla tottelematta taivaallista näkyä,

20. vaan saarnasin ensin sekä Damaskon että Jerusalemin asukkaille, ja sitten koko Juudean maalle ja pakanoille parannusta ja kääntymystä Jumalan puoleen, ja että he tekisivät parannuksen soveliaita tekoja.

Matt. 3:8

Matt. 3:8 Tehkää sentähden parannuksen soveliaita hedelmiä,

21. Tämän tähden juutalaiset ottivat minut kiinni pyhäkössä ja yrittivät surmata minut.

Ap. t. 21:30-31

Ap. t. 21:30-31 Ja koko kaupunki tuli liikkeelle, ja väkeä juoksi kokoon; ja he ottivat Paavalin kiinni, raastoivat hänet ulos pyhäköstä, ja heti portit suljettiin.

31. Ja kun he tahtoivat hänet tappa, sai sotaväenosaston päällikkö sanan, että koko Jerusalemin oli kuohuksissa.

22. Mutta Jumalan avulla, jota olen saanut tähän päivään asti, minä seison ja todistan sekä pienille että suurille, enkä puhu mitään muuta, kuin minkä profeetat ja Mooses ovat sanoneet tulevan tapahtumaan,

Luuk. 24:27 Luuk. 24:44-47 Ap. t. 28:23

Luuk. 24:27 Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu.

Luuk. 24:44-47 Ja hän sanoi heille: "Tätä tarkoittivat minun sanani, kun minä puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne, että kaiken pitää käymän toteen, mikä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa ja profeetoissa ja psalmeissa."

45. Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä käsittämään kirjoitukset.

46. Ja hän sanoi heille: "Niin on kirjoitettu, että Kristus oli kärsivä ja kolmantena päivänä nouseva kuolleista,

47. ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimessään kaikille kansoille, alkaen Jerusalemistä.

Ap. t. 28:23 Ja he määräsivät hänelle päivän, ja silloin tuli heitä vielä useampia hänen luoksensa majapaikkaan. Ja näille hän aamuvarhaisesta iltaan saakka selitti ja todisti Jumalan valtakunnasta, lähtien Mooseksen laista ja profeetoista, saadakseen heidät vakuutetuiksi Jeesuksesta.

23. että nimittäin Kristuksen piti kärsimän ja kuolleitten ylösnousemuksen esikoisena julistaman valkeutta sekä tälle kansalle että pakanoille.

1. Kor. 15:20 Kol. 1:18 Ilm. 1:5

1Kor. 15:20 Mutta nytpä Kristus on noussut kuolleista, esikoisena kuoloon nukkuneista.

Kol. 1:18 Ja hän on ruumiin, se on: seurakunnan, pää; hän, joka on alku, esikoinen kuolleista nousseitten joukossa, että hän olisi kaikessa ensimmäinen.

Ilm. 1:5 ja Jeesukselta Kristukselta, uskolliselta todistajalta, häneltä, joka on kuolleitten esikoinen ja maan kuningasten hallitsija! Hänelle, joka meitä rakastaa ja on päästänyt meidät synneistämme verellensä

24. Mutta kun hän näin puolustautui, sanoi Festus suurella äänellä: Sinä olet hullu, Paavali, suuri oppi hulluttaa sinut.

Ap. t. 17:18 1. Kor. 1:23 1. Kor. 2:14

Ap. t. 17:18 Ja muutamat epikurolaiset ja stoalaiset filosofit väittelivät hänen kanssansa; ja toiset sanoivat: "Mitähän tuo lavertelija oikein tahtoo sanoa?" Toiset taas sanoivat: "Näkyä olevan vieraiden jumalien julistaja", koska hän julisti heille evankeliumia Jeesuksesta ja ylösnousemuksesta.

1Kor. 1:23 me taas saarnaamme ristiinnaulittua Kristusta, joka on juutalaisille pahennus ja pakanoille hullutus,

1Kor. 2:14 Mutta luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkisteltava hengellisesti.

25. Mutta Paavali sanoi: En ole hullu, korkea-arvoinen Festus, vaan puhun totuuden ja toimen sanoja.

26. Kuningas kyllä nämä tietää, jonka tähden minä puhunkin hänelle rohkeasti. Sillä minä en usko minkään näistä asioista olevan häneltä salassa; eiväthän nämä ole missään syrjäsopeissa tapahtuneet.

Joh. 18:20

Joh. 18:20 Jeesus vastasi hänelle: "Minä olen julkisesti puhunut maailmalle; minä olen aina opettanut synagoogissa ja pyhäkössä, joihin kaikki juutalaiset kokoontuvat, enkä ole salassa puhunut mitään.

27. Uskotko, kuningas Agrippa, profeettoja? Minä tiedän, että uskot.

28. Niin Agrippa sanoi Paavalille: Vähälläpä luulet taivuttavasi minut kristityksi.

29. Mutta Paavali sanoi: Toivoisin Jumalalta, että, olipa vähällä tai paljolla, et ainoastaan sinä, vaan myös kaikki te, jotka minua tänään kuulette, tulisitte semmoisiksi, kuin minä olen, näitä kahleita lukuunottamatta.

30. Niin kuningas nousi ja maaherra ja Bernike sekä ne, jotka istuivat heidän kanssansa.

31. Ja mennessään he puhuivat keskenänsä sanoen: Tämä mies ei ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman tai kahleet.

Ap. t. 23:9 Ap. t. 25:25

Ap. t. 23:9 Ja syntyi suuri huuto, ja muutamat kirjanoppineet fariseusten puolueesta nousivat ja väittelivät kiivaasti ja sanoivat: "Emme löydä mitään pahaa tässä miehessä; entäpä jos henki tai enkeli on hänelle puhunut?"

Ap. t. 25:25 Minä kuitenkin huomasin, ettei hän ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman; mutta kun hän itse vetosi majesteettiin, niin minä päätin lähettää hänet sinne.

32. Ja Agrippa sanoi Festukselle: Tämän miehen olisi voinut päästää irti, jos hän ei olisi vedonnut keisariin.

Ap. t. 25:11

Ap. t. 25:11 Vaan jos muuten olen rikkonut ja tehnyt jotakin, mikä ansaitsee kuoleman, en pyri pääsemään kuolemasta; mutta jos se, mistä nämä minua syyttävät, on perätöntä, niin ei kukaan voi luovuttaa minua heille. Minä vetoan keisariin."

27. Luku

1. Kun oli päätetty, että meidän oli purjehtiminen Italiaan, annettiin Paavali ja muutamat muut vangit erään Julius nimisen, keisarilliseen sotaväenosastoon kuuluvansadanpäämiehen haltuun.

Ap. t. 25:12

Ap. t. 25:12 Silloin Festus, neuvoteltuaan neuvoskuntansa kanssa, vastasi: "Keisariin sinä olet vedonnut, niinpä mene keisarin eteen."

2. Ja me astuimme adramytiläiseen laivaan, jonka oli määrä purjehtia Aasian rannikkopaikkoihin, ja lähdimme merelle, ja seurassamme oli Aristarkus, makedonialainen Tessalonikasta.

Ap. t. 19:29 Ap. t. 20:4 Kol. 4:10

Ap. t. 19:29 Ja koko kaupunki joutui sekasortoon, ja he ryntäsivät kaikki yhdessä näytelmäpaikkaan ja tempasivat mukaansa Gaiuksen ja Aristarkuksen, kaksi makedonialaista, jotka olivat Paavalin matkatovereita.

Ap. t. 20:4 Ja häntä seurasivat berealainen Soopater, Pyrruksen poika, ja tessalonikalaisista Aristarkus ja Sekundus, derbeläinen Gaius, Timoteus sekä aasialaiset Tykikus ja Trofimus.

Kol. 4:10 Teille lähettää tervehdyksen Aristarkus, minun vankitoverini, ja Markus, Barnabaan serkku, josta olette saaneet ohjeita - jos hän tulee teidän tyköenne, niin ottakaa hänet vastaan-

3. Seuraavana päivänä laskimme Siidoniin. Ja Julius kohteli Paavalia ystävällisesti ja salli hänen mennä ystäviensä luo hoitoa saamaan.

Ap. t. 24:23 Ap. t. 28:16

Ap. t. 24:23 Ja hän käski sadanpäämiehen pitää Paavalia vartioituna, mutta lievässä vankeudessa, estämättä ketään hänen omaisistaan

tekemästä hänelle palvelusta.

Ap. t. 28:16 Ja kun tulimme Roomaan, sallittiin Paavalin asua erikseen häntä vartioivan sotamiehen kanssa.

4. Ja sieltä laskettuamme merelle purjehdimme Kypron suojaan, koska tuulet olivat vastaiset.
5. Ja kun olimme merta purjehtien sivuuttaneet Kilikian ja Pamfylian, tulimme Myrraan, joka on Lykiassa.
6. Siellä sadanpäämies tapasi aleksandrialaisen laivan, jonka oli määrä purjehtia Italiaan, ja siirsi meidät siihen.
7. Ja monta päivää me purjehdimme hitaasti ja pääsimme vaivoin Knidon kohdalle. Ja kun tuulelta emme päässeet sinne, purjehdimme Salmonen nenitse Kreetan suojaan.
8. Ja vaivoin kuljettuamme liki sen rantaa saavuimme erääseen paikkaan, jonka nimi oli Kauniit Satamat ja jonka lähellä Lasaian kaupunki oli.
9. Mutta kun paljon aikaa oli kulunut ja purjehtiminen jo oli vaarallista, sillä paastonaikakin oli jo ohi, varoitti Paavali heitä

3. Moos. 16:29 3. Moos. 23:27-29

3Moos. 16:29 Tämä olkoon teille ikuinen säädös: seitsemännessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä, kurittakaa itseänne paastolla älkääkään yhtäkään askaretta toimittako, älköön maassa syntynyt älköönkään muukalainen, joka asuu teidän keskellänne.

3Moos. 23:27-29 "Tämän seitsemännen kuun kymmenentenä päivänä on sovituspäivä; pitäkää silloin pyhä kokous, kurittakaa itseänne paastolla ja tuokaa Herralle uhri.

28. Älkää toimittako yhtäkään askaretta sinä päivänä, sillä se on sovituspäivä, jolloin teille toimitetaan sovitus Herran, teidän Jumalanne, edessä.

29. Sillä jokainen, joka ei sinä päivänä kurita itseänsä paastolla, hävitettäköön kansastansa.

10. ja sanoi: Miehet, minä näen, että purjehtiminen käy vaivalloiseksi ja vaaralliseksi, ei ainoastaan lastille ja laivalle, vaan myös meidän hengellemme.

11. Mutta sadanpäämies uskoi enemmän perämiestä ja laivanisäntää kuin Paavalin sanoja.

12. Ja koska satama oli sopimaton talvehtimiseen, olivat useimmat sitä mieltä, että heidän oli sieltä lähdettävä, voidakseen ehkä päästä talvehtimaan Foiniksiin, erääseen Kreetan satamaan, joka antaa lounaaseen ja luoteeseen päin.

13. Ja kun etelätuuli alkoi puhaltaa, luulivat he pääsevänsä tarkoituksensa perille, nostivat ankkurin ja kulkivat aivan likitse Kreetaa.

14. Mutta ennen pitkää syöksyi saaren päällitse raju tuuli, niin sanottu koillismyrsky.

15. Kun laiva ryöstäytyi sen mukaan eikä voinut nousta tuuleen, jätimme sen valtoihinsa ja jouduimme tuuliajolle.

16. Ja päästyämme erään pienen, Klauda nimisen saaren suojaan me töintuskin saimme venheen korjuuseen.

17. Vedettyään sen ylös he ryhtyivät varokeinoihin ja sitoivat laivan ympäri köysiä, ja kun pelkäsivät ajautuvansa Syrteihin,

laskivat he purjeet alas, ja niin he ajelehtivat.

18. Mutta kun rajuilma ankarasti ahdisti meitä, heittivät he seuraavana päivänä lastia mereen,

19. ja kolmantena päivänä he omin käsin viskasivat mereen laivan kaluston.

20. Mutta kun ei aurinkoa eikä tähtiä näkynyt moneen päivään ja kova myrsky painoi, katosi meiltä viimein kaikki pelastumisen toivo.

2. Kor. 11:23

2Kor. 11:23 He ovat Kristuksen palvelijoita - puhun kuin mieltä vailla - minä vielä enemmän. Olen nähnyt vaivaa enemmän, olen ollut useammin vankeudessa, minua on ruoskittu ylen paljon, olen monta kertaa ollut kuoleman vaarassa.

21. Kun oli oltu kauan syömättä, niin Paavali nousi heidän keskellään ja sanoi: Miehet, teidän olisi pitänyt noudattaa minun neuvoani eikä lähteä Kreetasta; siten olisitte säästyneet tästä vaivasta ja vahingosta.

22. Mutta nyt minä kehoitan teitä olemaan rohkealla mielellä, sillä ei yksikään teistä huku, ainoastaan laiva hukkuu.

23. Sillä tänä yönä seiso minun tykönäni sen Jumalan enkeli, jonka oma minä olen ja jota minä myös palvelen,

24. ja sanoi: 'Älä pelkää, Paavali, keisarin eteen sinun pitää menemän; ja katso, Jumala on lahjoittanut sinulle kaikki, jotka sinun kanssasi purjehtivat.'

Ap. t. 23:11

Ap. t. 23:11 Mutta seuraavana yönä Herra seiso Paavalin tykönä ja sanoi: "Ole turvallisella mielellä, sillä niinkuin sinä olet todistanut minusta Jerusalemissa, niin sinun pitää todistaman minusta myös Roomassa."

25. Olkaa sentähden rohkealla mielellä, miehet; sillä minulla on se usko Jumalaan, että niin käy, kuin minulle on puhuttu.

26. Mutta jollekin saarelle meidän täytyy viskautua.

Ap. t. 28:1

Ap. t. 28:1. Kun olimme pelastuneet, niin me sitten saimme tietää, että saaren nimi oli Melite.

27. Ja kun tuli neljästoista yö meidän ajelehtiessamme Adrianmerellä, tuntui merimiehistä keskiyön aikaan, että lähestyttiin jotakin maata.

28. Ja luodattuaan he huomasivat syvyyden olevan kaksikymmentä sylvä, ja vähän matkaa kuljettuaan he taas luotasivat ja

huomasivat syvyyden viideksitoista syleksi.

29. Ja kun he pelkäsivät meidän viskautuvan karille, laskivat he laivan perästä neljä ankkuria ja odottivat ikävöiden päivän tuloa.

30. Mutta merimiehet yrittivät paeta laivasta ja laskivat venheen mereen sillä tekosyyllä, että muka aikoivat keulapuolesta viedä ulos ankkureita.

31. Silloin Paavali sanoi sadanpäämiehelle ja sotilaille: Jos nuo eivät pysy laivassa, niin te ette voi pelastua.

32. Silloin sotamiehet hakkasivat poikki venheen köydet ja päästivät sen menemään.

33. Vähää ennen päivän tuloa Paavali kehoitti kaikkia nauttimaan ruokaa, sanoen: Tänään olette jo neljättötoista päivää odottaneet ja olleet syömättä ettekä ole mitään ravintoa ottaneet.

34. Sentähden minä kehoitan teitä nauttimaan ruokaa, sillä se on tarpeen meidän pelastuaksemme; sillä ei yhdeltäkään teistä ole hiuskarvaakaan päästä katoava.

Luuk. 12:7 Luuk. 21:18

Luuk. 12:7 Ovatpa teidän pääanne hiuksetkin kaikki luetut. Älkää peljätkö; te olette suurempiarvoiset kuin monta varpusta.

Luuk. 21:18 Mutta ei hiuskarvaakaan teidän päästänne katoa.

35. Tämän sanottuaan hän otti leivän ja kiitti Jumalaa kaikkien nähden, mursi ja rupesi syömään.

Matt. 15:36 1. Tim. 4:4

Matt. 15:36 Ja hän otti ne seitsemän leipää ja kalat, kiitti, mursi ja antoi opetuslapsillensa, ja opetuslapset antoivat kansalle.

1Tim. 4:4 Sillä kaikki, minkä Jumala on luonut, on hyvää, eikä mikään ole hyljättävää, kun se kiitoksella vastaanotetaan;

36. Silloin kaikki tulivat rohkealle mielelle ja ottivat hekin ruokaa.

37. Ja meitä oli laivassa kaikkiaan kaksisataa seitsemänkymmentä kuusi henkeä.

38. Ja kun he olivat tulleet ravituiksi, kevensivät he laivaa heittämällä viljan mereen.

39. Päivän tultua he eivät tunteneet maata, mutta huomasivat lahden, jossa oli sopiva ranta; siihen he päättivät, jos mahdollista, laskea laivan.

40. Ja he hakkasivat ankkuriköydet poikki ja jättivät ankkurit mereen; samalla he päästivät peräsinten nuorat, nostivat keulapurjeen tuuleen ja ohjasivat rantaa kohti.

41. Mutta he joutuivat riutalle ja antoivat laivan törmätä siihen; keulapuoli tarttui kiinni ja jäi liikkumattomaksi, mutta peräpuoli hajosi aaltojen voimasta.

2. Kor. 11:25

2Kor. 11:25 kolmesti olen saanut raippoja, kerran minua kivitettiin, kolmesti olen joutunut haaksirikkoon, vuorokauden olen meressä ajelehtinut;

42. Niin sotamiehillä oli aikomus tappaa vangit, ettei kukaan pääsisi uimalla karkuun.

43. Mutta sadanpäämies, joka tahtoi pelastaa Paavalin, esti heidät siitä aiikesta ja käski uimataitoisten ensiksi heittäytyä veteen ja lähteä maihin

44. ja sitten muiden, minkä laudoilla, minkä laivankappaleilla. Ja näin kaikki pelastuivat maalle.

28. Luku

1. Kun olimme pelastuneet, niin me sitten saimme tietää, että saaren nimi oli Melite.

Ap. t. 27:26

Ap. t. 27:26 Mutta jollekin saarelle meidän täytyy viskautua."

2. Ja sen asukkaat osoittivat meille suurta ystävällisyyttä: he sytyttivät nuotion ja ottivat meidät kaikki sen ääreen, kun oli ruvennut satamaan ja oli kylmä.

3. Mutta Paavali kokosi kasan risuja, ja kun hän pani ne nuotioon, tuli kyykäärme kuumuuden tähden esiin ja kävi kiinni hänen käteensä.

4. Kun asukkaat näkivät tuon elukan riippuvan kiinni hänen kädessään, sanoivat he toisilleen: Varmaan tuo mies on murhaaja, koska kostotar ei sallinut hänen elää, vaikka hän pelastuikin merestä.

5. Mutta hän pudisti elukan tuleen, eikä hänelle tullut mitään vahinkoa.

Mark. 16:18 Luuk. 10:19

Mark. 16:18 nostavat käsin käärmeitä, ja jos he juovat jotakin kuolettavaa, ei se heitä vahingoita; he panevat kätensä sairasten päälle, ja ne tulevat terveiksi."

Luuk. 10:19 Katso, minä olen antanut teille vallan tallata käärmeitä ja skorpioneja ja kaikkea vihollisen voimaa, eikä mikään ole teitä vahingoittava.

6. Ja he odottivat hänen ajettuvan tai äkisti kaatuvan kuolleena maahan. Mutta kun he olivat kauan odottaneet ja näkivät, ettei hänelle mitään pahaa tapahtunut, muuttivat he mielensä ja sanoivat hänen olevan jumalan.

Ap. t. 14:11

Ap. t. 14:11 Kun kansa näki, mitä Paavali oli tehnyt, korottivat he äänensä ja sanoivat lykaoniansa kielellä: "Jumalat ovat ihmishahmossa astuneet alas meidän luoksemme."

7. Lähellä sitä paikkaa oli saaren ensimmäisellä miehellä, jonka nimi oli Publius, maataloija. Hän otti meidät vastaan ja piti meitä ystävällisesti kolme päivää vierainansa.

8. Ja Publiuksen isä makasi sairaana kuumeessa ja punataudissa; ja Paavali meni hänen luoksensa, rukoili ja pani kätensä hänen päälleen ja paransi hänet.

Mark. 16:18 Jaak. 5:15

Mark. 16:18 nostavat käsin käärmeitä, ja jos he juovat jotakin kuolettavaa, ei se heitä vahingoita; he panevat kätensä sairasten päälle, ja ne tulevat terveiksi."

Jaak. 5:15 Ja uskon rukous pelastaa sairaan, ja Herra antaa hänen nousta jälleen; ja jos hän on syntejä tehnyt, niin ne annetaan hänelle anteeksi.

9. Kun tämä oli tapahtunut, tulivat muutkin sairaat, mitä saarella oli, ja heidät parannettiin.

10. He osoittivat meille myös monin tavoin kunniaa, ja lähtiessämme merelle he panivat mukaan, mitä tarvitsimme.

11. Kolmen kuukauden kuluttua me purjehdimme sieltä aleksandrialaisessa laivassa, joka oli talvehtinut saarella ja jolla oli merkinä Kastorin ja Polluksen kuva.

12. Ja me laskimme maihin Syrakusissa ja viivyimme siellä kolme päivää,

13. ja sieltä me kierrettyämme saavuimme Reegioniin, ja kun yhden päivän perästä nousi etelätuuli, tulimme seuraavana päivänä Puteoliin.

14. Siellä tapasimme veljiä, jotka pyysivät meitä viipymään heidän tykönänsä seitsemän päivää. Ja sitten me lähdimme Roomaan.

15. Ja kun veljet siellä saivat kuulla meistä, tulivat he meitä vastaan Appii Forumiin ja Tres Tabernaen kohdalle saakka; ja heidät nähdessään Paavali kiitti Jumalaa ja sai rohkeutta.

16. Ja kun tulimme Roomaan, sallittiin Paavalin asua erikseen häntä vartioivan sotamiehen kanssa.

Ap. t. 24:22 Ap. t. 27:3

Ap. t. 24:22 Mutta Feeliks, jolla oli hyvin tarkka tieto tästä tiestä, lykkäsi heidän asiansa toistaiseksi, sanoen: "Kun päällikkö Lysias tulee tänne, tutkin minä teidän asianne."

Ap. t. 27:3. Seuraavana päivänä laskimme Siidoniin. Ja Julius kohteli Paavalia ystävällisesti ja salli hänen mennä ystäviensä luo hoitoa saamaan.

17. Kolmen päivän kuluttua Paavali kutsui kokoon juutalaisten ensimmäiset. Ja kun he olivat kokoontuneet, sanoi hän heille: Miehät, veljet! Vaikka en ole mitään tehnyt kansaamme tai isiemme tapoja vastaan, annettiin minut kuitenkin Jerusalemissa vankina roomalaisten käsiin.

Ap. t. 21:30,33 Ap. t. 24:12 Ap. t. 25:8

Ap. t. 21:30 Ja koko kaupunki tuli liikkeelle, ja väkeä juoksi kokoon; ja he ottivat Paavalin kiinni, raastoivat hänet ulos pyhäköstä, ja heti portit suljettiin.

Ap. t. 21:33. Silloin päällikkö astui esiin, otatti hänet kiinni ja käski sitoa hänet kaksilla kahleilla ja kysyi, kuka hän oli ja mitä hän oli tehnyt.

Ap. t. 24:12 Eivät he ole tavanneet minua kenenkään kanssa väittelemästä eikä väentungoksia aikaansaamasta, ei pyhäkössä, ei synagoogissa eikä kaupungilla,

Ap. t. 25:8 sillä Paavali torjui syytökset ja sanoi: "Minä en ole mitään rikkonut juutalaisten lakia enkä pyhäkköä enkä keisaria vastaan."

18. Ja kun he olivat minua tutkineet, tahtoivat he päästää minut irti, koska en ollut tehnyt mitään kuoleman rikosta.

Ap. t. 22:24 Ap. t. 23:9 Ap. t. 25:25 Ap. t. 26:31-32

Ap. t. 22:24 käski päällikkö viedä hänet kasarmiin, ja saadakseen tietää, mistä syystä he niin hänelle huusivat, hän määräsi hänet ruoskimalla tutkittavaksi.

Ap. t. 23:9 Ja syntyi suuri huuto, ja muutamat kirjanoppineet fariseusten puolueesta nousivat ja väittelivät kiivaasti ja sanoivat: "Emme löydä mitään pahaa tässä miehessä; entäpä jos henki tai enkeli on hänelle puhunut?"

Ap. t. 25:25 Minä kuitenkin huomasin, ettei hän ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman; mutta kun hän itse vetosi majesteettiin, niin minä päätin lähettää hänet sinne.

Ap. t. 26:31-32 Ja mennessään he puhuivat keskenänsä sanoen: "Tämä mies ei ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman tai kahleet." 32. Ja Agrippa sanoi Festukselle: "Tämän miehen olisi voinut päästää irti, jos hän ei olisi vedonnut keisariin."

19. Mutta kun juutalaiset sitä vastustivat, oli minun pakko vedota keisariin; ei kuitenkaan niin, että minulla olisi mitään kannetta kansaani vastaan.

Ap. t. 25:11

Ap. t. 25:11 Vaan jos muuten olen rikkonut ja tehnyt jotakin, mikä ansaitsee kuoleman, en pyri pääsemään kuolemasta; mutta jos se, mistä nämä minua syyttävät, on perätöntä, niin ei kukaan voi luovuttaa minua heille. Minä vetoan keisariin."

20. Tästä syystä minä nyt olen kutsunut teidät, saadakseni nähdä ja puhutella teitä; sillä Israelin toivon tähden minä kannan tätä kahletta.

Ap. t. 23:6 Ap. t. 24:21 Ap. t. 26:6-7 Ef. 3:1 Ef. 6:20 2. Tim. 1:16 2. Tim. 2:9 Fil. 1:10,13

Ap. t. 23:6 Mutta koska Paavali tiesi osan heistä olevan saddukeuksia ja toisen osan fariseuksia, huusi hän neuvoston edessä: "Miehet, veljet, minä olen fariseus, fariseusten jälkeläinen; toivon ja kuolleitten ylösousemuksen tähden minä olen tuomittavana."

Ap. t. 24:21 jollei siksi luettane tätä ainoata lausetta, jonka huusin seisoessani heidän keskellään: 'Kuolleitten ylösousemuksen tähden minä tänään olen teidän tuomittavananne.'

Ap. t. 26:6-7 Ja nyt minä seison oikeuden edessä sentähden, että panen toivoni siihen lupaukseen, jonka Jumala on meidän isillemme antanut

7. ja jonka meidän kaksitoista sukukuntaamme, yötä ja päivää herkeämättä palvellen Jumalaa, toivovat heille toteutuvan; tämän toivon tähden, kuningas, juutalaiset minua syyttävät.

Ef. 3:1. Sen takia minä, Paavali, teidän, pakanain, tähden Kristuksen Jeesuksen vanki, notkistan polveni -

Ef. 6:20 jonka tähden minä olen lähettiläänä kahleissa, että minä siitä rohkeasti puhuisin, niinkuin minun puhua tulee.

2Tim. 1:16 Antakoon Herra laupeutta Onesiforuksen huonekunnalle, sillä usein hän on minua virvoittanut, eikä ole kahleitani hävennyt;

2Tim. 2:9 jonka julistamisessa minä kärsin vaivaa, kahleisiin asti, niinkuin pahantekijä; mutta Jumalan sana ei ole kahlehdittu.

Fil. 1:10 voidaksenne tutkia, mikä paras on, että te Kristuksen päivään saakka olisitte puhtaat ettekä kenellekään loukkaukseksi,

Fil. 1:13 niin että koko henkivartioston ja kaikkien muiden tietoon on tullut, että minä olen kahleissa Kristuksen tähden,

21. Niin he sanoivat hänelle: Emme ole saaneet kirjeitä sinusta Juudean maalta, eikä kukaan tänne saapunut veli ole ilmoittanut eikä puhunut sinusta mitään pahaa.

22. Katsomme kuitenkin syytä olevan kuulla sinulta, mitä sinun mielessäsi on; sillä tästä lahkosta on meillä tiedossamme, että sitä vastaan kaikkialla kiistetään.

Luuk. 2:34 Ap. t. 24:5,14

Luuk. 2:34 Ja Simeon siunasi heitä ja sanoi Marialle, hänen äidilleen: "Katso, tämä on pantu lankeemukseksi ja nousemukseksi monelle Israelissa ja merkiksi, jota vastaan sanotaan

Ap. t. 24:5 Me olemme havainneet, että tämä mies on ruttotauti ja metelinnostaja kaikkien koko maailman juutalaisten keskuudessa ja nasaretilaisten lahkoon päämies,

Ap. t. 24:14 Mutta sen minä sinulle tunnustan, että minä sitä tietä vaeltaen, jota he lahkoksi sanovat, niin palvelen isieni Jumalaa, että minä uskon kaiken, mitä on kirjoitettuna laissa ja profeetoissa,

23. Ja he määräsivät hänelle päivän, ja silloin tuli heitä vielä useampia hänen luoksensa majapaikkaan. Ja näille hän aamuvarhaisesta iltaan saakka selitti ja todisti Jumalan valtakunnasta, lähtien Mooseksen laista ja profeetoista, saadakseen heidät vakuutetuiksi Jeesuksesta.

Luuk. 24:27,44 Ap. t. 26:22

Luuk. 24:27 Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu.

Luuk. 24:44 Ja hän sanoi heille: "Tätä tarkoittivat minun sanani, kun minä puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne, että kaiken pitää käymän toteen, mikä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa ja profeetoissa ja psalmeissa."

Ap. t. 26:22 Mutta Jumalan avulla, jota olen saanut tähän päivään asti, minä seison ja todistan sekä pienille että suurille, enkä puhu mitään muuta, kuin minkä profeetat ja Mooses ovat sanoneet tulevan tapahtumaan,

24. Niin se, mitä sanottiin, sai toiset vakuutetuiksi, mutta toiset eivät uskoneet.

Ap. t. 17:4

Ap. t. 17:4 Ja muutamat heistä tulivat uskoon ja liittyivät Paavaliin ja Silaaseen, niin myös suuri joukko jumalaapelkääväisiä kreikkalaisia sekä useat ylhäiset naiset.

25. Ja kun he olivat keskenään erimielisiä, erosivat he toisistaan, Paavalin sanoessa ainoastaan nämä sanat: Oikein on Pyhä Henki puhunut profeetta Esaiaan kautta teidän isillenne,

2. Piet. 1:21

2Piet. 1:21 sillä ei koskaan ole mitään profetiaa tuotu esiin ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta.

26. sanoen: 'Mene tämän kansan luo ja sano: Kuulemalla kuulkaa älkääkä ymmärtäkö, näkemällä nähkää älkääkä käsittäkö.'

Jes. 6:9-10 Jer. 5:21 Hes. 12:2 Matt. 13:13-15 Joh. 12:40 Room. 11:8

Jes. 6:9-10 Niin hän sanoi: "Mene ja sano tälle kansalle: 'Kuulemalla kuulkaa, älkääkä ymmärtäkö, näkemällä nähkää, älkääkä käsittäkö.'
10. Paaduta tämän kansan sydän, koveta sen korvat, sokaise sen silmät, ettei se näkisi silmillään, ei kuulisi korvillaan, ei ymmärtäisi sydämellään eikä kääntyisi ja parannetuksi tulisi."

Jer. 5:21 Kuulkaa tämä, te tyhmä ja ymmärtämätön kansa, te, joilla on silmät, mutta ette näe, joilla on korvat, mutta ette kuule.

Hes. 12:2 "Ihmislapsi, sinä asut uppiniskaisen suvun keskellä, niiden, joilla on silmät nähdä, mutta eivät näe, ja korvat kuulla, mutta eivät kuule; sillä he ovat uppiniskainen suku.

Matt. 13:13-15 Sentähden minä puhun heille vertauksilla, että he näkevin silmin eivät näe ja kuulevin korvin eivät kuule, eivätkä ymmärrä.

14. Ja heissä käy toteen Esaiaan ennustus, joka sanoo: 'Kuulemalla kuulkaa, älkääkä ymmärtäkö, ja näkemällä nähkää, älkääkä käsittäkö.'

15. Sillä paatunut on tämän kansan sydän, ja korvillaan he työläästi kuulevat, ja silmänsä he ovat ummistaneet, etteivät he näkisi silmillään, eivät kuulisi korvillaan, eivät ymmärtäisi sydämellään eivätkä kääntyisi ja etten minä heitä parantaisi.'

Joh. 12:40 "Hän on sokaissut heidän silmänsä ja paaduttanut heidän sydämensä, että he eivät näkisi silmillään eivätkä ymmärtäisi sydämellään eivätkä kääntyisi ja etten minä heitä parantaisi."

Room. 11:8 niinkuin kirjoitettu on: "Jumala on antanut heille uneliaisuuden hengen, silmät, etteivät he näkisi, ja korvat, etteivät he kuulisi, tähän päivään asti."

27. Sillä paatunut on tämän kansan sydän, ja korvillaan he työläästi kuulevat, ja silmänsä he ovat ummistaneet, että he eivät näkisi silmillään, eivät kuulisi korvillaan, eivät ymmärtäisi sydämellään eivätkä kääntyisi ja etten minä heitä parantaisi.'

28. Olkoon siis teille tietävä, että tämä Jumalan pelastussanoma on lähetetty pakanoille; ja he kuulevat sen.

Ps. 67:3 Ps. 98:3 Matt. 8:11 Matt. 21:43 Luuk. 2:30-31 Luuk. 3:6 Luuk. 24:47 Ap. t. 13:46-47 Ap. t. 18:6 Ap. t. 22:21 Ap. t. 26:17 Room. 11:11

Ps. 67:3. että maan päällä tunnettaisiin sinun tiesi, kaikissa pakanakansoissa sinun apusi.

Ps. 98:3. Hän on muistanut armonsa ja uskollisuutensa Israelin heimoa kohtaan; kaikki maan ääret ovat nähneet meidän Jumalamme pelastusteot.

Matt. 8:11 Ja minä sanon teille: monet tulevat idästä ja lännestä ja aterioitsevat Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin kanssa taivasten

valtakunnassa;

Matt. 21:43 Sentähden minä sanon teille: Jumalan valtakunta otetaan teiltä pois ja annetaan kansalle, joka tekee sen hedelmiä.

Luuk. 2:30-31 sillä minun silmäni ovat nähneet sinun autuutesi,

31. jonka sinä olet valmistanut kaikkien kansojen nähdä,

Luuk. 3:6 ja kaikki liha on näkevä Jumalan autuuden."

Luuk. 24:47 ja että parannusta syntien anteeksisaamiseksi on saarnattava hänen nimessänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemissa.

Ap. t. 13:46-47 Silloin Paavali ja Barnabas puhuivat rohkeasti ja sanoivat: "Teille oli Jumalan sana ensiksi puhuttava; mutta koska te työnnätte sen luotanne ettekä katso itseänne mahdolliseksi iankaikkiseen elämään, niin katso, me käännyimme pakanain puoleen.

47. Sillä näin on Herra meitä käskenyt: 'Minä olen pannut sinut pakanain valkeudeksi, että sinä olisit pelastukseksi maan ääriin asti.'"

Ap. t. 18:6 Mutta kun he vastustivat ja herjasivat, pudisti hän vaatteitansa ja sanoi heille: "Tulkoon teidän verenne oman päänne päälle!

Viaton olen minä; tästedes minä menen pakanain tykö."

Ap. t. 22:21 Ja hän sanoi minulle: 'Mene, sillä minä lähetän sinut kauas pakanain tykö.'"

Ap. t. 26:17 Ja minä pelastan sinut sekä oman kansasi että pakanain käsistä, joitten tykö minä sinut lähetän

Room. 11:11 Minä siis sanon: eivätkä kaiketi he ole sitä varten kompastuneet, että lankeaisivat? Pois se! Vaan heidän lankeemuksensa kautta tuli pelastus pakanoille, että he itse syttyisivät kiivauteen.

30. Ja Paavali asui omassa vuokra-asunnossaan kaksi täyttä vuotta ja otti vastaan kaikki, jotka hänen tykönsä tulivat;

31. ja hän julisti Jumalan valtakuntaa ja opetti Herran Jeesuksen Kristuksen tuntemista kaikella rohkeudella, kenenkään estämättä.